

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

06 | 2009

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

01 | 2009

02 | 2009

03 | 2009

04 | 2009

05 | 2009

06 | 2009

07 | 2009

08 | 2009

09 | 2009

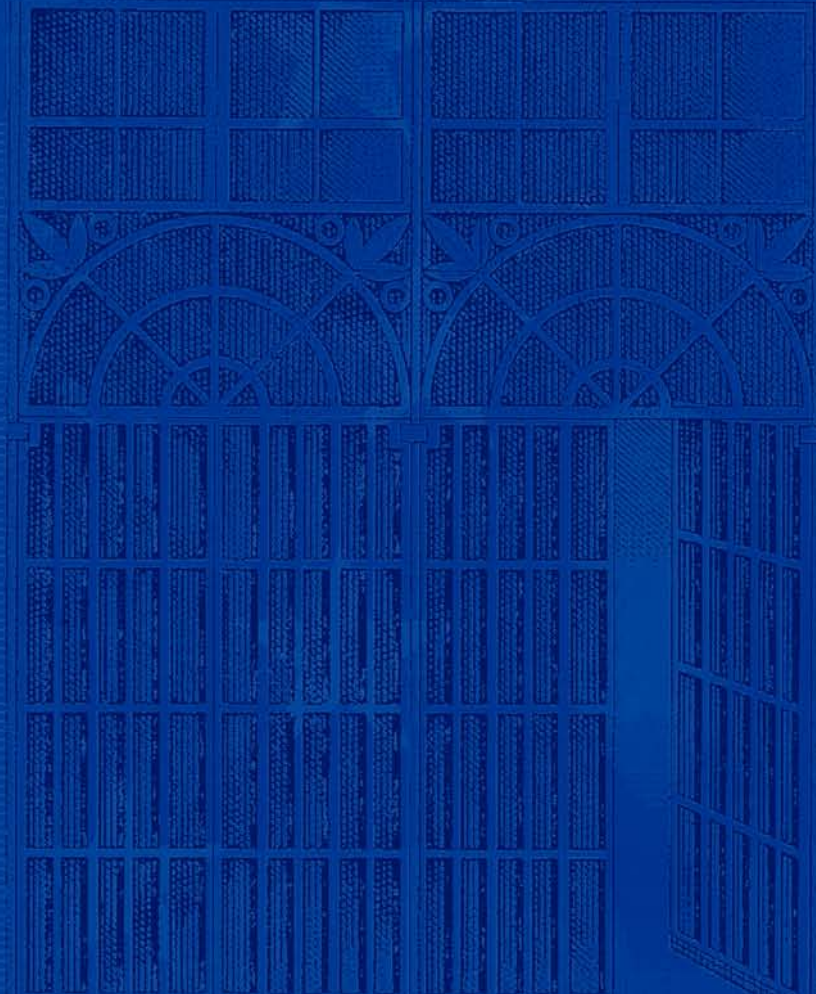
10 | 2009

11 | 2009

12 | 2009

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН
ЮНИ

2009

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

За художественото оформление на всички издания на ЕЦБ през 2009 г. е използван мотив от банкнотата с номинал 200 евро.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН
ЮНИ 2009 г.

© Европейска централна банка, 2009

Адрес

Кайзерщрасе 29
60311 Франкфурт на Майн
Германия

Адрес за кореспонденция

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Телефон

+49 69 1344 0

Интернет страница

<http://www.ecb.europa.eu>

Факс

+49 69 1344 6000

Изпълнителният съвет на ЕЦБ носи отговорност за публикуването на Месечния бюлетин. Преводът (без увода и раздел 6) се извършва и публикува от националните централни банки. (Емисията на български език се осъществява от Българската народна банка.)

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането само с образователна и нетърговска цел, като изрично се посочва източникът.

Статистическите данни, представени в този брой, са към 3 юни 2009 г.

ISSN 1830-6063 (онлайн)

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД

РЕШЕНИЯ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ ОТНОСНО НЕСТАНДАРТНИТЕ МЕРКИ

РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКАТА И ФИНАНСИТЕ

Еврозоната – външна среда

Динамика на парите и развитие на
финансовия сектор

Цени и разходи

Производство, търсене и пазар на труда

Публични финанси

Макроикономически прогнози
на експерти на Евросистемата
за еврозоната

Динамика на обменните курсове
и платежния баланс

Карета:

- 1 Последни тенденции в закупените
от ПФИ дългови ценни книжа,
емитирани от сектор *Държавно
управление* в еврозоната 25
- 2 Състояние на ликвидността и операции
по паричната политика в периода от
11 февруари до 12 май 2009 г. 37
- 3 Външно финансиране на нефинансови
предприятия в еврозоната и в САЩ 51

- 5 4 Неотдавнашна динамика на избрани
измерители на основната инфлация
в еврозоната 61
- 9 5 Последни тенденции на пазара
на жилища в еврозоната 72
- 6 6 Приспособяване на пазара на труда
към текущото свиване на
икономическата активност 85
- 13 7 Доклад за застаряването на населе-
нието (2009 г.): Осъвременени прогнози
за свързаните с този проблем
публични разходи 94
- 13 8 Технически допускания за лихвените
проценти, обменните курсове,
цените на суровините и фискалната
политика 97
- 21 9 Прогнози на други институции 101
- 60 10 Спад на търговията в еврозоната 109
- 76 89
- 89 103

СТАТИСТИКА НА ЕВРОЗОНАТА

CI

ПРИЛОЖЕНИЯ

Мерки на Евросистемата, свързани
с паричната политика – хронология

I

Материали, публикувани от Европейската
централна банка от 2008 г.

V

Речник

XIII

СЪКРАЩЕНИЯ

ДЪРЖАВИ

BG	България	LU	Люксембург
BE	Белгия	HU	Унгария
CZ	Чешка република	MT	Малта
DK	Дания	NL	Нидерландия
DE	Германия	AT	Австрия
EE	Естония	PL	Полша
GR	Гърция	PT	Португалия
ES	Испания	RO	Румъния
FR	Франция	SI	Словения
IE	Ирландия	SK	Словакия
IT	Италия	FI	Финландия
CY	Кипър	SE	Швеция
LV	Латвия	UK	Обединено кралство
LT	Литва	JP	Япония
		US	САЩ

ДРУГИ

БВП	брутен вътрешен продукт	МВФ	Международен валутен фонд
БМР	Банка за международни разплащания	МИП	международна инвестиционна позиция
ДЦК	държавни ценни книжа	МОТ	Международна организация по труда
ЕО	Европейска общност	НПФИ	непарично-финансова институция
ЕОК	ефективен обменен курс	НЦБ	национална централна банка
ЕПИ	Европейски паричен институт	ПФИ	парично-финансова институция
ЕС	Европейски съюз	тр.	тримесечие
ЕСС'95	Европейска система от сметки'95	ХИПЦ	хармонизиран индекс на потребителските цени
ЕСЦБ	Европейска система на централните банки		
ЕЦБ	Европейска централна банка		
ИПС	Икономически и паричен съюз	ACEA	Европейска асоциация на автомобилните строители
ИПЦ	индекс на потребителските цени	CIF	стойност, застраховка и навло
ИФК	Икономически и финансов комитет	EBA	Евробанкова асоциация
ИЦП	индекс на цените на производител	HWWI	Хамбургски институт по международна икономика

В съответствие с практиката в Общността държавите – членки на ЕС, са подредени в този бюлетин според азбучния ред на техните имена на кирилица.

УВОД

На заседанието си на 4 юни 2009 г. въз основа на редовния си икономически и паричен анализ Управителният съвет взе решение да не променя основните лихвени проценти на ЕЦБ. Настоящите лихвени проценти са оправдани предвид решенията на Управителния съвет от началото на май, включително мерките за засилена подкрепа на кредитирането, и предвид получените оттогава информация и анализи. Потвърди се очакването на Управителния съвет, че ценовата динамика в релевантния за политиката времеви хоризонт все така ще бъде забавена от отчетливо отслабване на икономическата активност в еврозоната и в световен мащаб. Информацията от последните проучвания показва, че след две тримесечия на силно отрицателен растеж икономическата активност се очаква да продължи да отслабва до края на 2009 г., но с не толкова силно изразен отрицателен темп. След известен период на стабилизиране към средата на 2010 г. се очаква положителен тримесечен темп на растеж. Тази оценка взема предвид евентуални неблагоприятни настъпващи със закъснение ефекти, каквито вероятно ще се проявят през следващите месеци, например по-нататъшно влошаване на състоянието на пазара на труда. Същевременно наличните показатели за средносрочните до дългосрочни инфлационни очаквания остават твърдо стабилизирани в съответствие с целта на Управителния съвет да поддържа темпа на инфлация под, но близо до 2% в средносрочен план. Резултатът от паричния анализ потвърждава оценката за умерен инфлационен натиск в условия на по-нататъшно отслабване на прираста на парите и кредита на годишна база. При тези условия Управителният съвет очаква ценовата стабилност да се запази в средносрочен план, подкрепяйки популателната способност на домакинствата в еврозоната.

От гледна точка на икономическия анализ през първото тримесечие на 2009 г. икономическата активност е отслабнала значително, отразявайки въздействието на сътресенията на финансовите пазари и по-специално резкия спад в световното търсене и търговия.

Според първоначалната оценка на Евростат икономическата активност в еврозоната е намалявала с 2.5% на тримесечна база след спад от 1.8% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Това ще окаже съществено неблагоприятно въздействие върху средния темп на растеж през 2009 г. В последно време обаче се наблюдава подобрене в данните от конюнктурни анкети, макар и на много ниско равнище. В съответствие с тези данни след изключително слабото първо тримесечие се очаква икономическата активност да отслабва с не толкова силно изразен отрицателен темп до края на годината. След известен период на стабилизация към средата на 2010 г. се очаква положителен тримесечен темп на растеж.

Тази оценка в общи линии е в съответствие с макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на Евросистемата от юни 2009 г., предвиждащи годишен прираст на реалния БВП между -5.1% и -4.1% през 2009 г. и между -1.0% и 0.4% през 2010 г. В сравнение с макроикономическите прогнози на експертите на ЕЦБ от март 2009 г. диапазоните са коригирани надолу, по-специално за 2009 г. Съществена роля за тази низходяща корекция изиграват значителният неблагоприятен инерционен ефект от предната година и много слабите резултати през първото тримесечие на 2009 г. Очакваното настъпване на постепенно оживление през 2010 г., при което темпът на растеж ще се върне към положителни стойности до средата на годината, отразява ефектите от вече прилаганите значителни макроикономически стимули, както и от взетите до момента мерки за възстановяване на функционирането на финансовата система в еврозоната и извън нея. Прогнозите на международни организации в общи линии съвпадат с прогнозите на експертите на Евросистемата от юни 2009 г., отчитайки резултатите от първото тримесечие.

Управителният съвет смята, че рисковете за икономическите перспективи са балансиранни. В положителен план е възможно прилаганите широкообхватни макроикономически

стимули и другите предприети мерки на политиката да произведат по-силен от очаквания ефект. Възможно е също доверието да се повиши по-бързо от очакваното в момента. От друга страна, продължават да са налице опасения, свързани със следните потенциални фактори: по-силно въздействие на сътресенията на финансовите пазари върху реалната икономика, по-неблагоприятна динамика на трудовия пазар, засилване на протекционистичния натиск и, на последно място, неблагоприятни събития в световната икономика, произтичащи от хаотични корекции на диспропорции в глобален мащаб.

Що се отнася до ценовата динамика, според предварителната оценка на Евростат годишната ХИПЦ-инфлация е била 0.0% през май спрямо 0.6% през април. По-нататъшният спад в темпа на инфлация беше напълно очакван и отразява преди всичко базовите ефекти от резките колебания на цените на суровините в световен мащаб през последните 12 месеца.

В перспектива се очаква поради тези базови ефекти годишният темп на инфлация да продължи да намалява и през следващите месеци временно да остане отрицателен, а след това към края на 2009 г. да се върне към положителни стойности. Такива краткосрочни изменения обаче не са от значение от гледна точка на паричната политика. В по-далечна перспектива динамиката на цените и разходите се очаква да остане забавена вследствие на все така вялото търсене в еврозоната и извън нея.

Тези перспективи са в съответствие с прогнозите на експертите на Евросистемата за инфлацията в еврозоната от юни 2009 г., които предвиждат ХИПЦ-инфлация в диапазона от 0.1% до 0.5% през 2009 г. – лека корекция надолу спрямо прогнозите на експертите на ЕЦБ от март 2009 г. За 2010 г. експертите на Евросистемата очакват годишната ХИПЦ-инфлация да бъде в диапазона от 0.6% до 1.4%, като цяло без промяна спрямо

прогнозите на експертите на ЕЦБ от март 2009 г. Наличните прогнози на международни организации представят сходна картина.

При тези условия отново е важно да се изтъкне, че показателите за средносрочните до дългосрочни инфлационни очаквания остават твърдо стабилизирани в съответствие с целта на Управителния съвет да поддържа темпа на инфлация под, но близо до 2% в средносрочен план.

Рисковете, на които са изложени тези прогнози, са като цяло балансирани. Възможностите за отслабване на тези рискове са свързани по-специално с перспективите за икономическата активност, а за засилване – с по-високи от очакваните цени на суровините. Освен това повишаването на косвените данъци и административно определяните цени може да се окаже по-голямо от очакваното в момента поради необходимостта от фискална консолидация през следващите години.

Насочвайки поглед към паричния анализ, последните данни потвърждават продължаващото забавяне на темпа на базова парична експанзия, потвърждавайки оценката за умерен инфлационен натиск. През април годишният темп на прираст на М3 намалява още до 4.9%, а на кредитите за частния сектор – до 2.4%. Все пак, особено що се отнася до прираста на М3, темпът на спад на годишния прираст е по-бавен в сравнение с предходните месеци, което отразява бързото нарастване на паричните агрегати през април.

Последните тенденции в компонентите на М3 продължават да отразяват в голяма степен намаляването на основните лихвени проценти на ЕЦБ през минали периоди, довели както до понижаване на равнището на различните лихви по депозити, така и до свиване на спреда между тях. Това означава например по-малки пропуснати ползи, когато участниците на пазара прехвърлят средства във високоликвидни овърнайт-депозити

ти, и обяснява засилването на годишния прираст на М1 до 8.4% през април. Същевременно по-ниското олихвяване на други краткосрочни депозити и търгуеми инструменти продължава да насърчава насочването на средства към инструменти извън М3.

През април обемът на кредити на ПФИ за частния сектор отново отбелязва известен спад. Отново тази динамика се дължи основно на отрицателния поток на краткосрочно кредитиране за нефинансови предприятия, отразяващ донякъде по-малката потребност от оборотен капитал поради рязкото влошаване на икономическата активност и перспективите за бизнеса през първите няколко месеца на годината, както и засиленото използване на буферни запаси от ликвидност за финансиране на такъв оборотен капитал. За разлика от това дългосрочното кредитиране за НФП остава положително. Намаляването на основните лихвени проценти на ЕЦБ през предишни периоди продължава да се пренася в лихвените проценти по кредитите за домакинствата и нефинансовите предприятия. Вследствие на това се очаква подобряването на условията за финансиране да осигури трайна подкрепа за икономическата активност през следващия период. Все пак, имайки предвид предстоящите предизвикателства, банките следва да вземат подходящи мерки, за да заздравят още повече своята капиталова база и, където е необходимо, да се възползват в пълна степен от държавните мерки в подкрепа на финансовия сектор, по-специално що се отнася до рекапитализацията.

В обобщение, настоящите лихвени проценти на ЕЦБ са оправдани предвид решенията на Управителния съвет от началото на май, включително мерките за засилена подкрепа на кредитирането, и предвид получените оттогава информация и анализи. Потвърди се очакването на Управителния съвет, че ценовата динамика в релевантния за политиката времеви хоризонт все така ще бъде забавена от отчетливото отслабване на икономическа-

та активност в еврозоната и в световен мащаб. Информацията от последните проучвания показва, че след две тримесечия на силно отрицателен растеж икономическата активност се очаква да продължи да отслабва до края на годината с не толкова силно изразен отрицателен темп. След известен период на стабилизиране към средата на 2010 г. се очаква положителен тримесечен темп на растеж. Тази оценка взема предвид евентуални неблагоприятни настъпващи със закъснение ефекти, каквито вероятно ще се проявят през следващите месеци, например по-нататъшно влошаване на състоянието на пазара на труда. Същевременно наличните показатели за средносрочните до дългосрочни инфлационни очаквания остават твърдо стабилизирани в съответствие с целта на Управителния съвет да поддържа темпа на инфлация под, но близо до 2% в средносрочен план. Съпоставката с резултатите от паричния анализ потвърждава оценката за умерен инфлационен натиск в условия на по-нататъшно отслабване на прираста на парите и кредита на годишна база. При тези условия Управителният съвет очаква ценовата стабилност да се запази в средносрочен план, подкрепяйки покупателната способност на домакинствата в еврозоната.

Тъй като предавателният механизъм на паричната политика действа със забавяне във времето, действията на Управителния съвет постепенно ще намерят пълно отражение в икономиката. Следователно при всички предприети мерки паричната политика ще осигурява постоянна подкрепа за домакинствата и предприятията. След подобряването на макроикономическата среда Управителният съвет ще осигури бързото преустановяване прилагането на взетите мерки и изтеглянето на осигурената ликвидност. Ето защо на всякакви заплахи за ценовата стабилност в средносрочен до дългосрочен план може да се противодейства ефективно и навреме. Управителният съвет ще продължи да осигурява твърдо стабилизиране на средносрочните инфлационни очаквания. Това е крайно

необходимо за поддържането на устойчив растеж и заетост и допринася за финансовата стабилност. Ето защо Управителният съвет ще продължи да наблюдава много внимателно всички тенденции през предстоящия период.

Що се отнася до фискалната политика, последните прогнози на Европейската комисия сочат рязко повишаване на дефицита на сектор *Държавно управление* и на коефициента на дълга в еврозоната през 2009 г. Прогнозира се коефициентът на дефицита да се повиши от 1.9% през 2008 г. до 5.3% от БВП през 2009 г. и след това до 6.5% през 2010 г., а коефициентът на дълга да надхвърли 80% от БВП през 2010 г. Очаква се по-голямата част от държавите от еврозоната да надхвърлят референтната стойност на дефицита от 3% от БВП през 2009 г. и 2010 г. За да се осигури доверието в устойчивостта на публичните финанси, ще бъде необходимо амбициозно и внушаващо доверие усилие за корекция, за да се възстановят възможно най-скоро стабилните бюджетни позиции, подкрепено от безусловното прилагане на разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж. Бързото постигане на стабилни бюджетни позиции ще бъде необходимо, за да могат държавите да се справят с допълнителното натоварване на

бюджета от застаряването на населението и с рисковете, които произтичат от държавните гаранции, предоставени с цел стабилизиране на финансовия сектор.

Що се отнася до структурните политики, има сериозни основания за продължаване на усилията в подкрепа на потенциалния растеж в еврозоната. От особено голямо значение е сега вниманието да се съсредоточи върху засилването на приспособимостта и гъвкавостта на икономиката на еврозоната в съответствие с принципа на отворената пазарна икономика. В този смисъл можем да приемем сегашната ситуация като катализатор за ускоряване на прилагането на необходимите реформи в национален мащаб, по-специално на реформите на пазара на труда, насочени към стимулиране на икономически обосновано формиране на заплатите и към междуотраслова и регионална мобилност на работната сила, както и на реформите на пазара на стоки и услуги, насочени към насърчаване на конкуренцията и ускоряване на преструктурирането и прираста на производителността. Същевременно много от предприятиите през последните месеци мерки на политиката за подкрепа на определени сегменти на икономиката трябва навреме да бъдат преустановени.

РЕШЕНИЯ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ ОТНОСНО НЕСТАНДАРТНИТЕ МЕРКИ

На 7 май 2009 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе решение за допълнително понижаване на лихвения процент при основните операции по рефинансиране и на лихвения процент по пределното кредитно улеснение съответно на 1.00% и 1.75% при същевременно запазване на лихвения процент по депозитното улеснение на равнище от 0.25%. Това означава, че от октомври 2008 г. лихвените проценти при основните операции по рефинансиране са понижени общо с 325 б.т. На 4 юни 2009 г. Управителният съвет реши да запази непроменени основните лихвени проценти на ЕЦБ.

Освен решението за понижаване на лихвените проценти на 7 май Управителният съвет взе и решение да продължи да оказва засилена подкрепа на кредитирането. В съответствие с предприетите от октомври 2008 г. на сам операции и като отчита централната роля, която играе банковата система при финансирането на икономиката на еврозоната, Евросистемата ще провежда операции по дългосрочно рефинансиране с 12-месечен матуритет чрез търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение на заявките. Освен това Управителният съвет взе решение, считано от 8 юли 2009 г., Европейската инвестиционна банка да стане допустим контрагент при операциите по паричната политика на Евросистемата при същите условия, които важат за всички други контрагенти. И накрая, Управителният съвет взе принципно решение Евросистемата да изкупува деноминирани в евро обезпечени облигации, емитирани в еврозоната. Допълнителни подробности за тази мярка бяха обявени след заседанието на Управителния съвет на 4 юни.

НЕСТАНДАРТНИ МЕРКИ, ПРИЛОЖЕНИ В ПЕРИОДА ОКТОМВРИ 2008 Г. – МАЙ 2009 Г.

От засилването на финансовата криза през септември 2008 г. насам и на фона на бързо спадащия инфлационен натиск ЕЦБ въвежда безпрецедентни по своя характер, обхват и мащаб парична политика и мерки за управление на ликвидността.

В началото на финансовата криза ЕЦБ приложи енергични мерки по отношение на ликвидността, така че да бъде защитен притокът на кредити към икономиката на еврозоната и да се гарантира, че решенията на Управителния съвет относно ориентацията на паричната политика намират отражение в условията на паричния и кредитния пазар. Ключов момент в тези условия беше решението на Управителния съвет от октомври 2008 г. за повишаване на честотата и размера на операциите по дългосрочно рефинансиране (със срочност до 6 месеца) и за провеждането на всички операции по предоставяне на ликвидност чрез търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение на заявките. Освен това ЕЦБ предложи финансиране в щатски долари и швейцарски франкове чрез валутни суапове. Поради своята значимост тези промени в оперативната рамка на ЕЦБ може да бъдат характеризирани като нестандартни.

Като цяло гореспоменатите нестандартни мерки, изглежда, изиграха жизненоважна роля за смекчаване на финансовите рискове и за осигуряване на подкрепа при финансирането на икономиката чрез банките.

В резултат на това през последните няколко месеца беше регистриран голям спад на пазара на срочни парични инструменти и на лихвените проценти по заемите, които се понижават дори по-бързо от основния лихвен процент. Следователно решенията на ЕЦБ относно нейната парична политика и мерките за насърчаване на ликвидността се оказаха успешни за предотвратяване на голямо свиване на обемите на отпусканите кредити.

ПО-НАТАТЪШНО ЗАСИЛВАНЕ НА НЕСТАНДАРТНИТЕ МЕРКИ

На заседанието си на 7 май Управителният съвет взе решение допълнително да разшири набора си от нестандартни мерки.

Първо, ЕЦБ ще провежда с 3-месечна периодичност операции по дългосрочно рефинансиране за предоставяне на ликвидност с

12-месечен матуритет. Тази мярка с много благоприятни условия е предназначена да подобри ликвидните позиции на банките и допълнително да спомогне за свиване на матуритетния спред на паричния пазар, като в същото време банките биват насърчавани да поддържат и разширяват кредитирането на своите клиенти, което е един съществен компонент на финансовата система на еврозоната. Тази мярка изцяло продължава действията, предприети от октомври 2008 г. насам, тъй като и тя функционира чрез банките. Приетите нови операции ще се провеждат чрез търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение на заявките. Лихвеният процент по първите от тези операции ще бъде оповестен на 23 юни 2009 г. и ще бъде равен на лихвения процент при основните операции по рефинансиране в този момент. В следващите операции по дългосрочно рефинансиране в зависимост от обстоятелствата в момента и като допълнение към лихвения процент при основните операции по рефинансиране прилаганият лихвен процент може да включва и спред. Едновременно със съществуващите операции по дългосрочно рефинансиране осигуреното финансиране, което по принцип е неограничено, ще допринесе за запазването на 12-месечните лихвени проценти на паричния пазар на ниски равнища.

Второ, Евросистемата ще изкупува деноминирани в евро обезпечени облигации, емитирани в еврозоната. Тази мярка е насочена към подобряване ликвидността на пазарите на частни дългови ценни книжа и към насърчаване на по-нататъшното облекчаване на условията за кредитиране поради това, че процесът на намаляване на дълговото финансиране в банковия сектор, който напоследък се засилва, вероятно ще продължи още известно време. По-конкретно, покупките на обезпечени облигации както на първичния, така и на вторичния пазар следва да подобрят условията за финансиране на финансовите институции, които емитират обезпечени облигации на първичния пазар. Покупките на обезпечени облигации на вторичния

пазар ще допринесат за увеличаване на дълбочината и ликвидността на пазара и ще свият допълнително спредовете на доходност на обезпечените облигации над тези по държавните ценни книжа. Това ще подобри рисковия профил на институции, притежаващи обезпечени облигации, и така ще спомогне за стимулиране на кредитния растеж. Освен това закупуването на обезпечени облигации би могло да насърчи пускането на нови емисии на първичния пазар и да допринесе за активизиране на все още вялния вторичен пазар.

Това ще допълни и засили подкрепата на ЕЦБ за банковата система.

Решения относно подробностите по закупуването на обезпечени облигации бяха взети на заседанието на Управителния съвет на 4 юни 2009 г. Преки покупки на стойност 60 млрд. евро ще се извършват както на първичния, така и на вторичния пазар. Те ще включват обезпечени облигации, съответстващи на изискванията на Директивата за предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), и несъответстващи на ПКИПЦК структурирани обезпечени облигации, допустими за използване при парични операции, за които се счита, че са защитени като обезпечените облигации, съответстващи на изискванията на ПКИПЦК. Пулът от допустими обезпечени облигации ще съдържа експозиции към частни и публични институции, подлежащи на спазването на ограниченията, залегнали в чл. 101 на Договора за създаване на Европейската общност. Минималният размер на допустимите обезпечени облигации по правило ще бъде около 500 млн. евро и при всички случаи не по-малко от 100 млн. евро. Минималният рейтинг ще бъде като правило *AA* или еквивалентен, присъден от поне една от големите рейтингови агенции (*Fitch*, *Moody's*, *S&P* или *DBRS*) и при всички случаи не по-нисък от *BBB-/Baa3* за обезпечени облигации, емитирани в еврозоната от институции от еврозоната. Контрагенти по паричната политика и контрагенти, приети

от членове на Евросистемата за целите на техните деноминирани в евро портфейлни инвестиции, ще бъдат допустими като контрагенти, които могат да закупуват обезпечени облигации. Покупките ще започнат през юли 2009 г. и се очаква да приключат до края на юни 2010 г.

Трето, считано от 8 юли, Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) ще стане допустим контрагент при операциите на Евросистемата по паричната политика при същите условия, които важат за всички други контрагенти. ЕЦБ допълва мерките си за подпомагане на кредитирането в еврозоната чрез разширяване на кръга от допустими контрагенти при операциите на Евросистемата. Това допълнително ще засили приноса на ЕИБ, която е основна европейска кредитна институция и е особено активна при кредитирането на малки и средни предприятия в еврозоната.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всички нестандартни мерки, приети от Управителния съвет, са предназначени да поддържат в средносрочен план ценовата стабилност и да осигурят запазването на инфлационните очаквания твърдо стабилизирани на равнища, които ѝ съответстват. Мерките подкрепят условията за финансиране на равнище, което е много по-високо от постижимото само чрез понижаване на основните лихвени проценти на ЕЦБ.

Цялостното достигане на тези мерки до икономиката изисква време поради наличието на известно забавяне в преноса им и все по-силното въздействие на напрежението във финансовия сектор върху предавателния канал.

РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКАТА И ФИНАНСИТЕ

I ЕВРОЗОНА – ВЪНШНА СРЕДА

Макар световната икономика все още да отбелязва силен и много синхронизиран спад, показателите за последните месеци разкриват забавяне на свиването, без това да означава началото на трайно оживление. Глобалният инфлационен натиск бързо намалява през последните месеци благодарение на нарастването на резервните мощности и по-ниските цени на суровините. Перспективите за развитието на световната икономика остават извънредно неясни, но рисковете за световната стопанска активност са малко по-балансиран предвид постепенно отшумяващото бягство от риск на световните финансови пазари.

I.1 РАЗВИТИЕ НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА

Макар световната икономика все още да отбелязва силен и твърде синхронен спад, показателите за последните месеци сочат отслабване на темпа на намаление на стопанската активност. След свиването през четвъртото тримесечие на 2008 г. през първото тримесечие на 2009 г. икономическата активност в света остава много слаба. Спадащите цени на активите в развитите икономики и необходимостта финансовите институции и домакинствата да коригират балансите си пораждат неблагоприятни последици за благосъстоянието и допълнително подкопават доверието, което има неблагоприятен ефект върху потреблението и инвестициите. Възникващите пазари на свой ред са повлияни от спада в развитите икономики. Световната търговия регистрира безпрецедентно и синхронно намаление към края на 2008 г. и началото на 2009 г. успоредно със свиването на икономическата активност.

Графика I Динамика на цените на международните пазари

(месечни данни; годишно процентно изменение)

Източник: ОИСР.

Последните данни за показателите показват по-бавно свиване на глобалната икономика, което обаче не е начало на трайно оживление. През изминалите шест месеца индексът на мениджърите по продажби (ИМП) постоянно се повишава след най-ниската си точка през ноември 2008 г. Все пак този показател остава под прага на свиване/разширяване за всички категории, което показва, че световното производство продължава да намалява. Отчасти благодарение на решителните политически мерки, довели до положителен ефект в света през последните месеци, силното бягство от риск на пазарните участници донякъде отшумява, въпреки че финансовите условия в ключовите пазарни сегменти остават като цяло сравнително рестриктивни, независимо от ниските нива на лихвените проценти.

Същевременно през последните месеци инфлационният натиск в световен мащаб бързо отслабва. Водещата инфлация на потребителските цени в държавите от ОИСР остава 0.6% до април 2009 г. от почти 5% върхова стойност през юли 2008 г. В няколко от големите развити икономики годишните темпове на инфлация стават отрицателни. Глобалното намале-

ние на инфлацията може да бъде признак за увеличение на резервните мощности в резултат от световната икономическа активност и по-евтините суровини. Макар че цените на петрола постепенно се повишават през изминалите три месеца, годишният им темп на понижение все още е значителен. През май, например, цената на суровия петрол тип Брент е почти наполовина под равнищата, отбелязани през предходната година. Значението на промените в цените на суровините за текущите инфлационни тенденции намира отражение и в темпа на инфлация в държавите от ОИСР, с изключение на храните и енергоносителите, като този темп остава 1.9% до април 2009 г., следователно и близо до нивата от предходни години. Инфлационните очаквания се запазват силно положителни, което показва, че натискът за понижение на инфлацията в цял свят се възприема до голяма степен като временно явление.

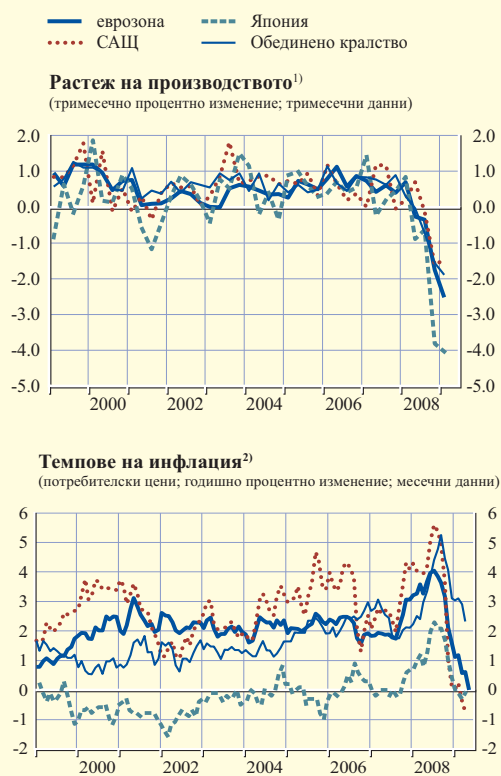
САЩ

В САЩ стопанската активност остава слаба. Икономиката продължава да се свива през първото тримесечие на 2009 г., но с по-бавни темпове от очакваното. Според предварителните оценки през първото тримесечие на 2009 г. реалният БВП намалява с 5.7% на годишна база след 6.3% през предходното тримесечие. Благодарение на не толкова негативната оценка на запасите и на намаляващия търговски дефицит спадът е по-слаб от публикуваната предварителна оценка (-6.1%). Износът, запасите, и частните дълготрайни инвестиции все още забавят растежа на икономиката през първото тримесечие на 2009 г. и са само донякъде компенсирани от по-ниския внос и по-високите разходи за потребление.

Що се отнася до ценовите тенденции, годишната ИПЦ-инфлация става все по-отрицателна, спадайки през годината от -0.4% за март на -0.7% към април 2009 г. Понижението на водещата (*headline*) инфлация се дължи главно на базовите ефекти от силния спад в цените на енергоносителите. Годишният темп на инфлация, без храните и енергоносителите, нараства от 1.8% март на 1.9% през април.

Прогнозите за икономическата активност в САЩ остават неясни. Влошаващите се условия на трудовите пазари и усилията на домакинствата да възстановят спестяванията и да намалят дълговете си, натрупани през последните години, вероятно ще окажат значителен натиск за свиване на потреблението. Очаква се бизнес инвестициите да останат вяли предвид ограничения достъп до кредити и несигурните икономически перспективи. Освен това външното

Графика 2 Общо развитие на големите индустриализирани икономики

Източници: Национални данни, БМР, Евростат и изчисления на ЕЦБ.

1) За еврозоната и Обединеното кралство са използвани данни на Евростат, а за САЩ и Япония – национални данни. Данните за БВП са сезонно изгладени.

2) За еврозоната и Обединеното кралство – ХИПЦ, а за САЩ и Япония – ИПЦ.

търсене вероятно ще има много малък принос за растежа в САЩ през следващите месеци поради слабата икономическа активност в света. Все пак последните данни за постепенно стабилизиране например на разходите за потребление, активността на жилищните пазари и доверието на потребителите говорят за по-бавен темп на влошаване на икономическата ситуация. Местното търсене трябва да бъде подпомогнато от предоставяните значителни фискални стимули. Също така бързото съкращаване на запасите може да се приеме за положителен признак за предстоящо постепенно оживление. Що се отнася до ценовите промени, базовите ефекти от рязкото поевтиняване на енергоносителите трябва временно да доведат до още по-силни очаквания за спад на годишната водеща инфлация от наблюдаваните през предишните месеци. Голямата ненатовареност на производствените мощности трябва да ограничи натиска за повишаване на цените.

Вялата като цяло икономическа среда е отразена в прогнозите на членовете на Федералния комитет на САЩ по операциите на открития пазар, публикувани заедно с протоколите от заседанието, проведено на 28–29 април 2009 г. Ръководителите на Системата на Федералния резерв виждат „известни признаци на икономическа стабилизация“, но основната тенденция при прогнозите им за растежа на реалния БВП в САЩ е в интервала от -2.0% до -1.3% за 2009 г., от 2.0% до 3.0% за 2010 г., и от 3.5% до 4.8% за 2011 г. (измерен като темп на растеж към четвъртото тримесечие на годишна база). Това представлява съществено коригиране на прогнозите надолу спрямо тези от януари, които предвиждаха растеж на реалния БВП от -1.3% до -0.5% за 2009 г., и от 2.5% до 3.3% за 2010 г.

ЯПОНИЯ

Според първите предварителни данни, оповестени от японското правителство, спадът в растежа на БВП се задълбочава през първото тримесечие на 2009 г. до -4.0% на тримесечна база. Това е най-голямото регистрирано свиване и представлява отрицателен растеж за четвърто поредно тримесечие. Слабите икономически резултати през първото тримесечие се дължат главно на съкращаването на износа (-26% на тримесечна база), частните инвестиции (-10.4%), жилищните инвестиции (-5.4%) и потреблението (-1.1%). Освен това кабинетът коригира растежа на реалния БВП за четвъртото тримесечие на 2008 г. на -3.8% (на тримесечна база) от -3.2%, което представлява второто най-голямо свиване, регистрирано до момента. Този резултат отразява коригираните надолу частно потребление, частни инвестиции и износ.

Инфлацията на потребителските цени продължава да спада от началото на 2009 г. благодарение на по-евтините енергоносители и все по-слабата икономическа активност. Общата годишна ИПЦ-инфлация остава отрицателно число (-0.1%) за април спрямо -0.3% за март. ИПЦ-инфлацията, без храните и енергоносителите, се понижава до -0.4% на годишна база за април, а базисната ИПЦ-инфлация, т.е. без пресните хранителни продукти, остава -0.1%.

На заседанието си на 22 май 2009 г. централната банка на Япония взе решение да запази непроменен целевия си лихвен процент по необезпечените овърнайт кол-опции на ниво от около 0.1%.

Прогнозите за бъдещото развитие на японската икономика остават неблагоприятни, макар че темпът ѝ на свиване се очаква да отслабва. Предполага се, че през първото тримесечие износът се е оттласнал от дъното, но икономическо оживление вероятно ще настъпи едва след като външното търсене възобнови растежа си.

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

През предходните тримесечия растежът на реалния БВП в Обединеното кралство се забавя, а инфлацията през април 2009 г. значително спада след относително високите нива, достигнати през предишните месеци. Според предварителната информация на Националната статистическа служба реалният БВП спада през първото тримесечие на 2009 г. с 1.9% на тримесечна база след понижението с 1.6% за предходното тримесечие. Това влошаване е особено силно изразено при преработващата промишленост – спад с 6.2%. В перспектива се очаква реалният БВП да се свие допълнително, тъй като по-ниската заетост, намаляващото жилищно и финансово благосъстояние и по-строгите условия на кредитиране вероятно ще продължат в близко бъдеще да дозират потребителските разходи. Цените на жилищата спадат от началото на финансовата криза в средата на 2007 г., а годишното изменение на индекса на цените на жилищата „Халифакс“ е -17.7% за април 2009 г. След слабо покачване в началото на 2009 г. вероятно поради по-голямо от очакваното отражение на поевтиняването на британската лира върху потребителските цени ХИПЦ-инфлацията рязко спада от 2.9% за март до 2.3% през април. В бъдеще се очаква тя да се понижи още повече и да спадне под правителствената цел от под 2%. През последните месеци централната банка на Обединеното кралство (*Bank of England*) премина към политика на количествено разхлабване. По-конкретно, през март Комитетът по парична политика реши да приеме програма за закупуване на активи за 75 млрд. бр. лири (увеличена през май на 125 млрд. бр. лири), финансирана чрез емитиране на резерви на централната банка.

ДРУГИ ЕВРОПЕЙСКИ ДЪРЖАВИ

В повечето други държави – членки на ЕС извън еврозоната, слабата икономическа активност през последните тримесечия е придружена от спад на инфлацията. В Швеция и в Дания БВП продължава да се понижава. В Швеция тримесечният темп на растеж на реалния БВП отслабва с 0.9% през първото тримесечие на 2009 г. поради по-строгите условия на финансиране, по-слабото външно търсене и все по-голямата предпазливост на домакинствата. Същите тези фактори задушават икономическата активност и в Дания, където производството спада с 1.9% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Краткосрочните показатели разкриват отново намаляване на стопанската активност и в двете държави. През последните месеци ХИПЦ-инфлацията намалява до сравнително ниски равнища и в двете страни: през април тя спада до 1.8% в Швеция и до 1.1% в Дания. На 21 април централната банка на Швеция (*Sveriges Riksbank*) реши да понижи лихвения процент по репо-сделките с 0.5 пр.п. до 0.5%. На 2 април и отново на 7 май 2009 г. централната банка на Дания (*Danmarks Nationalbank*) взе решение да намали основния си лихвен процент общо с 60 б.т. до 1.65%.

През последните тримесечия растежът на реалния БВП значително намалява и в най-големите държави – членки на ЕС от Централна и Източна Европа. През изминалите месеци инфлацията се понижава, въпреки че в някои държави закъснелият ефект от предишното обезценяване на валутните курсове оказва натиск за увеличаването ѝ. В Унгария реалният БВП спада с 2.3% на тримесечна база през първото тримесечие на 2009 г. Той се забавя и в Чехия (с 0.9% на тримесечна база през четвъртото тримесечие на 2008 г.) и се очаква, че през първото тримесечие ще продължи да се свива. В Румъния намаляването на икономическата активност е особено чувствително през последните тримесечия, като през първото тримесечие на 2009 г. на тримесечна база то е с 2.6% при реалния БВП. Стопанската активност се запазва най-силна в Полша, където на тримесечна база растежът е положителен и през първото тримесечие на 2009 г. (0.4%) благодарение на все още силния прираст на вътрешното търсене в сравнение с другите държави от региона. Краткосрочните показатели

сочат ново отслабване на икономическата активност в тези страни. През изминалите месеци годишната ХИПЦ-инфлация намалява в повечето държави с изключение на Полша, където през април нараства до 4.3% и в резултат на ефекта от неотдавнашното обезценяване на валутния курс. В Унгария тя също се повишава леко през април и достига 3.2% на годишна база. В Чехия и Румъния годишната ХИПЦ-инфлация намалява съответно до 1.1% и 6.5% през април. На 6 май централната банка на Румъния (*Banca Națională a României*) намали основния си лихвен процент с 50 б.т. до 9.5%. На 7 май централната банка на Чехия (*Česká národní banka*) понижи основния си лихвен процент с 25 б.т. до 1.5%. И накрая, на 27 май централната банка на Полша (*Narodowy Bank Polski*) свали основния си лихвен процент с 50 б.т. до 3%.

Сред по-малките държави – членки на ЕС извън еврозоната, Балтийските страни преживяват особено сериозен спад на икономическата активност в резултат както на последствията от глобалната криза, така и на извършващото се приспособяване на националните икономики. През първото тримесечие на 2009 г. БВП спада с 10.5%, 11.2%, и 6.5% на тримесечна база съответно в Литва, Латвия и Естония. Годишната ХИПЦ-инфлация устойчиво се движи надолу през последните месеци във всички по-малки държави – членки на ЕС извън еврозоната. На 13 май централната банка на Латвия (*Latvijas Banka*) понижи лихвения процент при основните си операции по рефинансиране от 5.0% на 4.0%.

В Русия през първото тримесечие на 2009 г. реалният БВП намалява с 9.5% (на база сезонно изгладените тримесечни данни). Предварителната разбивка по компоненти на разходите показва, че частното потребление и инвестициите се понижават с извънредно бързи темпове. Данните за промишленото производство през април показват, че забавянето на стопанската активност продължава. Очаква се производството да расте слабо през 2009 г., но възстановяването на цените на суровините, фискалните стимули и по-благоприятните условия за външно финансиране може да допринесат за постепенно оживление. Въпреки засилващия се икономически спад инфлацията остава висока (13.2% на годишна база за април) главно благодарение на закъснелия ефект от поевтиняването на руската рубла в края на 2008 г. и в началото на 2009 г. От началото на март натискът за обезценяването ѝ намалява и затова очакванията са, че инфлационният натиск донякъде ще отслабне по-късно през годината.

АЗИАТСКИ СТРАНИ С ВЪЗНИКВАЩИ ПАЗАРИ

Икономическата активност на възникващите азиатски пазари е много вяла през първото тримесечие на 2009 г. Малките отворени икономики са силно засегнати от световния икономически спад, тъй като те в голяма степен зависят от външното търсене. В добавка към срива на външната търговия частното вътрешно търсене е слабо в много от тези държави. Инфлацията на потребителските цени спадна забележимо в повечето от тези страни.

В Китай са налице признаци, че активността вече е достигнала дъното. Според предварителни оценки нарастването на производството в тримесечен разрез е по-бързо през първото тримесечие на 2009 г., отколкото през последните месеци на 2008 г. На годишна база обаче през първото тримесечие на 2009 г. растежът на БВП спада на 6.1% от 6.8% за предходното тримесечие. Свиването на износа е чувствително през първото тримесечие на 2009 г. и основна движеща сила на оживлението е рязкото нарастване на публичните инвестиции, подпомогнати от пакета фискални стимули, одобрен през ноември 2008 г. Този пакет осигурява и известна подкрепа за потреблението, което до момента остава сравнително устойчиво въпреки нарастването на безработицата. От друга страна, показателите сочат, че прирастът на частните инвестиции още е слаб. Ако разгледаме банковото кредитиране, към края на

април сумата на непогасените кредити се увеличава с почти 30% на годишна база поради факта, че голяма част от новите публични инвестиции са финансирани посредством кредити от държавни търговски банки, а не пряко от централния бюджет. Сметчането на ориентацията на паричната политика е придружено от по-ниски потребителски цени, които през април са с 1.5% под равнищата от преди година. По-бавният икономически растеж и по-ниските корпоративни печалби водят до намаляване на данъчните приходи с почти 10% за периода януари – април 2009 г. спрямо съответния период на 2008 г., съпоставено с наблюдаваното увеличение на публичните разходи с повече от 30% на годишна база.

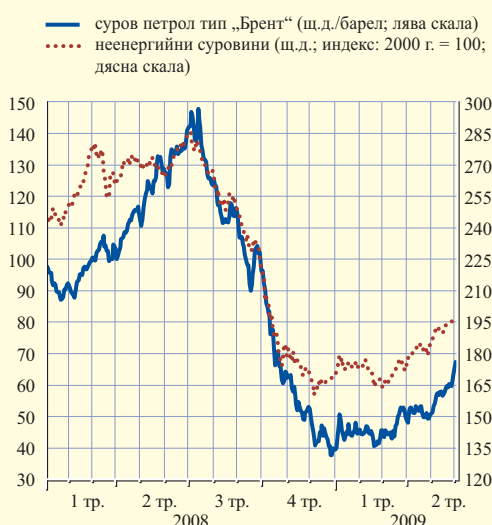
В Южна Корея реалният БВП спада с годишен темп от 4.3% през първото тримесечие на 2009 г. след понижението с 3.4% за предходното тримесечие. Въпреки това краткосрочните данни показват оттласкване на икономиката от дъното и положителен ефект от въведените в края на миналата година фискални стимули. Годишната ИПЦ-инфлация спада още от 4.1% в началото на годината до 3.6% през април най-вече благодарение на по-евтините суровини. В Индия стопанската активност леко отслабва. Годишният растеж на БВП е 5.8% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 7.3% за 2008 г. като цяло. Инфлацията в цените на едро – основният неин измерител за централната банка на Индия – бързо намалява от върховото си ниво от 12.5% през юли 2008 г. на 0.6% през май 2009 г.

Като цяло в много от азиатските страни с възникващи пазари икономическата активност отбелязва съществен спад. Макар че съкращаването на производството се дължи главно на срива на външното търсене, фактори като нарастващата безработица, по-малкото преки чуждестранни инвестиции в тези държави, намаляването на другия капиталов приток и стагнацията в сектора на недвижимите имоти също подриват вътрешното търсене. Въпреки това изглежда, че като цяло икономическият растеж в този регион вече се възстановява, най-вече в държавите, които първи преживяха рязък спад в края на миналата година или успяха да проведат сериозни антициклични мерки.

ЛАТИНСКА АМЕРИКА

В Латинска Америка икономическата активност продължава да отслабва през първото тримесечие на 2009 г., особено в Мексико, а инфлационният натиск се запазва силен. В Мексико реалният БВП се понижава с 8.2% спрямо предходната година след спад с 1.6% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Годишната инфлация на потребителските цени е средно 6.2% за първото тримесечие, като се повишава от 5.5% за последното тримесечие на 2008 г. Според официални оценки икономическата активност в Аржентина леко се свива през първото тримесечие на 2009 г. при намаление на индустриалното производство средно с 2.3% на годишна база след повишението му с 1.7% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Инфлационният натиск донякъде отслабва, а годишната ИПЦ-инфлация е средно 6.6% за първото тримесечие на 2009 г., спадвайки от 7.8% през

Графика 3 Динамика на пазарите на основни стоки

Източници: Блумбърг и *HWI*.

последното тримесечие на 2008 г. В Бразилия наличните данни показват, че стопанската активност остава слаба през първото тримесечие, а индустриалното производство намалява средно с почти 15% след спад с 6.7% през четвъртото тримесечие на 2008 г.

Като цяло темпът на прираст на производството се очаква да остане слаб през цялата 2009 г. главно поради вялото външно търсене. Очаква се и вътрешното търсене да остане потиснато поради строгите условия на финансиране, нарастващата безработица и отрицателното им въздействие върху благосъстоянието.

1.2 ПАЗАРИ НА ОСНОВНИ СТОКИ

През последните месеци суровият петрол се търгува на равнища от около 50 щ.д. с по-слаби колебания на цените, но през май те проявяват силни признаци на възстановяване. На 3 юни цената на суровия петрол тип „Брент“ остава 67.8 щ.д., което е с около 72% над нивата от началото на 2009 г. (в евро увеличението е с близо 69%). В средносрочен план пазарните участници очакват по-високи цени и фючърсните сделки за декември 2011 г. се сключват на цени от около 79 щ.д.

Последното увеличение на цените на петрола е свързано с по-слабо песимистичните очаквания за глобалните макроикономически условия и е подкрепено с данни за намаляване на запасите в САЩ. Ако разгледаме основните икономически показатели, през последните месеци Международната агенция по енергетика неколkokратно ревизира надолу прогнозите си за търсенето през 2009 г. и сега за второто тримесечие се очаква търсене с 3.5 млн. барела дневно по-малко, отколкото преди година. От страната на предлагането държавите от ОПЕК се придържат в голяма степен към договореното ограничаване на производството и сега световното предлагане на петрол е с около 3 млн. барела дневно по-малко, отколкото преди година.

През последните месеци цените и на неенергийните суровини се връщат към предишните си нива. Пакетът от стимули, приет от китайското правителство, включващ значителни инвестиции в инфраструктурата, подкрепя цените на металите, в частност на медта и цинка. Цените на селскостопанските суровини също се повишават, главно тези на соята, тласкани нагоре от социалното недоволство в Латинска Америка и голямото търсене от страна на Китай.

Като цяло ценовият индекс на неенергийните суровини (в щатски долари) в края на май е с близо 17% по-висок, отколкото в началото на годината.

1.3 ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕД ВЪНШНАТА СРЕДА

Спадът на световната икономическа активност е придружен от безпрецедентно и повсеместно свиване на глобалната търговия (виж каре 10 „Спад на търговията в еврозоната“). Този процес се задълбочава поради трусовете на световните финансови пазари и намаляващото доверие, а повсеместността му се дължи отчасти на разпространението на шоковете по взаимосвързаните глобални вериги на предлагането. Макар че тези данни говорят за сравнително неблагоприятни условия на външното търсене на стоки и услуги, предлагани

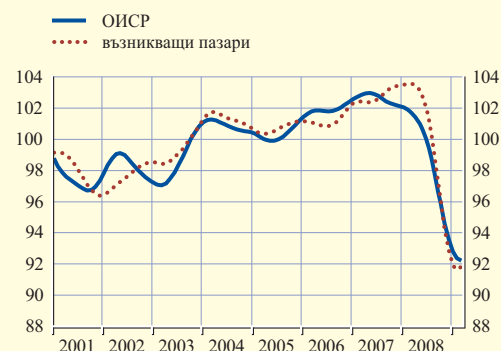
от еврозоната, някои показатели сочат, че динамиката на световното търсене търпи обрат. Например индексът на мениджърите по продажби за новите поръчки за износ нараства от най-ниската си точка в края на 2008 г. на 47 през май 2009 г., въпреки че остава под 50 – границата между експанзия и свиване. Индексът *Baltic Dry Index*, който измерва размера на навлото за насипни стоки в световен мащаб и е показател за глобалната икономическа активност, силно нараства от най-ниските си нива, регистрирани в края на 2008 г.

Съставният водещ показател на ОИСР за март 2009 г. продължава да сочи съществен спад в зоната на ОИСР, но неговият темп отслабва (виж графика 4). Някои развити икономики проявяват начални признаци най-малкото за преустановяване на икономическия спад. За други държави от ОИСР съставните водещи показатели продължават да показват влошаване на бизнес цикъла, но с по-бавни темпове. Икономиките на страните извън ОИСР все още регистрират влошаване, с изключение на Китай, където има признаци за пречупване на тенденцията. Началните белези за стабилизация на глобалните икономически перспективи се потвърждават и от показателя на *Ifo World Economic Climate*, който през второто тримесечие на 2009 г. регистрира оживление в резултат от по-благоприятните очаквания за следващите шест месеца, макар че оценката на сегашната икономическа ситуация отново се влошава.

Въпреки че перспективите за развитие на световната икономика остават твърде неясни, рисковете за икономическата активност в света са по-балансиранни. В положителен аспект прилаганото в момента обхвато макроикономическо стимулиране и други мерки на икономическата политика може да окажат по-силно от очакваното въздействие. Доверието също може да се повиши по-бързо от очакванията в момента. От друга страна, остават опасения, свързани със следните потенциални фактори: по-силно отражение на сътресенията на финансовите пазари върху реалната икономика, по-неблагоприятна динамика на трудовите пазари, засилване на протекционистичния натиск, и накрая, неблагоприятни тенденции в световната икономика, произтичащи от хаотични корекции на диспропорциите в световен мащаб.

Графика 4 Съставен водещ показател за държавите от ОИСР

(месечни данни; коригирана амплитуда)

Източник: ОИСР.

Забележка: Показателят за възникващите пазари е претеглена средна на съставния водещ показател за Бразилия, Русия и Китай.

2 ДИНАМИКА НА ПАРИТЕ И РАЗВИТИЕ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР

2.1 ПАРИ И КРЕДИТ НА ПФИ

Последните данни за парите и кредита потвърждават забавянето в темпа на базовата парична експанзия и подкрепят виждането за отслабване на инфлационния натиск. Наблюдаваната напоследък динамика на паричния агрегат М3 и на неговите компоненти отразява тенденциите в алтернативните разходи при съществуващата в момента икономическа и финансова несигурност. По-конкретно това насърчава преминаването към най-ликвидните компоненти на М3 и се изразява в съществено ускоряване на нарастването на М1. От друга страна, потокът от кредити за частния нефинансов сектор продължава да намалява главно в резултат от рязкото забавяне на икономическата активност. Процесът на съкращаване на дълговото финансиране във финансовия сектор, изглежда, продължава, тъй като общите активи на кредитните институции все така се понижават поради освобождаването на външни активи и отбелязания през април спад при кредитите за частния сектор в еврозоната.

ШИРОКИЯТ ПАРИЧЕН АГРЕГАТ М3

Годишният темп на прираст на широкия паричен агрегат М3 продължава да намалява до 4.9% през април 2009 г. спрямо 6.0% през първото тримесечие на 2009 г. и 8.2% през четвъртото тримесечие на 2008 г. (виж графика 5). След отчитаните през предходните месеци и положителни, и отрицателни стойности при краткосрочната парична динамика все още се наблюдават колебания, но със силно изразен положителен месечен темп на прираст (0.9% през април). В противовес през април шестмесечният темп на прираст на годишна база допълнително се забавя до 1.1% и отбелязва най-ниското си равнище от началото на третия етап на ИПС.

Наблюдаваното през първите четири месеца на 2009 г. забавяне на паричната динамика се дължи на тенденциите, наблюдавани при конкретни компоненти и източници на М3. По-точно, наклонът на кривата на доходност става по-стръмен в резултат от неотдавнашното понижаване на основните лихвени проценти на ЕЦБ. Това, наред с по-силната несигурност и отслабващото доверие, насърчава насочването към най-ликвидните компоненти на М3. Същевременно по-стръмният наклон на кривата на доходност има някои компенсаторни ефекти, като стимулиране преминаването от М3 към по-нисколиквидни и рискови активи. На отраслово ниво намаляването на прираста на М3-депозитите отразява значителното забавяне на годишния темп на прираст на М3-депозитите на непаричните финансови посредници и НФП. При непаричните финансови посредници тази тенденция вероятно се дължи на реструктуриране на портфейлите, произтичащо от преминаването към класове активи с по-висока доходност, а при НФП – на забавянето на икономическата активност и на факта, че икономическите перспективи все още се характеризират с голяма степен на несигурност.

Графика 5 Прираст на М3

(процентно изменение; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА М3

Наблюдаваното реструктуриране в компонентите на М3 през първото тримесечие на 2009 г. продължава и през април. Забелязаното през първото тримесечие и през април забавяне на годишния прираст на М3 се дължи на по-малкия принос на краткосрочните депозити, различни от овърнайт-депозити (т.е. М2 - М1), и на търгуемите инструменти (т.е. М3 - М2), докато приносът на М1 продължава да нараства (виж таблица 1). През първото тримесечие на 2009 г. годишният темп на прираст на М1 се ускорява до 5.3% спрямо 2.7% през предходното тримесечие. През април 2009 г. той продължава да нараства значително до 8.4%. По-ускореното нарастване на М1 отразява стабилен прираст и в двата му подкомпонента. През април годишният темп на прираст на парите в обращение се запазва висок – 13.2% спрямо 13.6% през първото тримесечие на 2009 г. и 12.4% през предходното. През първото тримесечие на 2009 г. годишният темп на прираст на овърнайт-депозитите се ускорява до 3.7% спрямо 0.8% през предходното тримесечие. През април той продължава да се засилва до 7.4%.

Значителните потоци към овърнайт-депозити през първите месеци на годината отразяват среда на слабо потребителско доверие и увеличена несигурност. В тази ситуация овърнайт-депозитите могат да се използват като средство за временно съхраняване на средства при прехвърлянето им в други класове активи. Нещо повече, засилените предпочитания към по-високоликвидни форми на инвестиции се дължат на намаляването на алтернативните разходи за притежаването на подобни активи в сравнение с други парични активи. Действително според наличната информация за лихвените проценти до март доходността на краткосрочните депозити (т. е. депозити с договорен матуритет до 2 години) чувствително нама-

Таблица 1 Обобщаваща таблица на паричните променливи

(средни тримесечни данни; сезонно и календарно изгладени)

	Салда, процентен дял от М3 ¹⁾	Годишни темпове на прираст					
		2008 2 тр.	2008 3 тр.	2008 4 тр.	2009 1 тр.	2009 март	2009 апр.
М1	44.3	2.3	0.7	2.7	5.3	5.9	8.4
Пари в обращение	7.7	7.7	7.5	12.4	13.6	13.8	13.2
Овърнайт-депозити	36.6	1.3	-0.6	0.8	3.7	4.4	7.4
М2 - М1 (= други краткосрочни депозити)	41.8	19.6	19.1	15.8	9.2	6.3	3.4
Депозити с договорен матуритет до 2 години	24.2	40.5	37.6	29.0	12.8	6.2	0.3
Депозити, договорени за ползване след предизвестие, до 3 месеца	17.6	-2.1	-1.7	-0.5	4.5	6.6	8.0
М2	86.1	10.2	9.2	8.9	7.2	6.1	5.9
М3 - М2 (= търгуеми инструменти)	13.9	10.4	8.9	4.1	-0.9	-1.1	-0.9
М3	100.0	10.2	9.1	8.2	6.0	5.0	4.9
Вземания от резиденти на еврозоната		9.7	9.1	7.4	5.9	5.2	4.4
Вземания от сектор <i>Държавно управление</i>		-1.3	0.6	1.7	5.7	7.7	8.0
Кредити за сектор <i>Държавно управление</i>		0.8	2.1	2.9	2.4	1.4	1.3
Вземания от частния сектор		12.0	10.9	8.6	6.0	4.7	3.7
Кредити за частния сектор		10.5	9.1	7.4	4.6	3.2	2.4
Кредити за частния сектор, коригирани с продажби и секюритизация		11.6	10.3	8.7	6.4	5.0	4.1
Дългосрочни финансови пасиви (с изключение на капитал и резерви)		4.4	3.3	1.2	1.8	2.5	2.3

Източник: ЕЦБ.

1) Налични към края на последния месец. В резултат на закръгляване данните може да не се равняват.

Графика 6 Основни компоненти на МЗ

(годишно процентно изменение; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

овърнайт-депозитите, продължава да се забавя до 3.4% през април 2009 г. спрямо 9.2% и 15.8% съответно през първото тримесечие на 2009 г. и четвъртото тримесечие на 2008 г. (виж графика 6).

Годишният темп на прираст на търгуемите инструменти, включени в МЗ, е -0.9% през април, като остава непроменен от първото тримесечие на 2009 г., но се понижава спрямо четвъртото тримесечие на 2008 г. (4.1%). Това се дължи на чувствителното забавяне на годишния темп на прираст на дълговите ценни книжа с матуристет до 2 години и на споразуменията за обратно изкупуване. От друга страна, годишният темп на нарастване на акции/дялове на фондове на паричния пазар – най-големият подкомпонент търгуеми инструменти, се ускорява през първото тримесечие на 2009 г. и като цяло остава непроменен през април. Това обаче прикрива месечните колебания на входящите и изходящите потоци по този инструмент. През септември 2008 г., непосредствено след фалита на „Леман Брадърс“, при акциите/дяловете на фондове на паричния пазар са отчетени значителни изходящи потоци, което отразява опасенията на инвеститорите относно качеството на някои от активите в портфейлите на фондовете на паричния пазар и следователно относно сигурността на инвестирания от тях капитал. Впоследствие, независимо от факта, че обявените усъвършенствани схеми за гарантиране на депозитите не покриват този инструмент, бяха регистрирани входящи потоци от тези активи, което свидетелства за възстановяване на доверието във фондовете на паричния пазар на част от резидентите на еврозоната. И обратно, през април се отчита изходящ поток, което се дължи на факта, че фондовете на паричния пазар трудно реализират добра възвръщаемост при рекордно ниските лихвени равнища.

Годишният темп на прираст на МЗ-депозитите, които включват краткосрочните депозити и споразуменията за обратно изкупуване и представляват най-широкият паричен агрегат, за който съществува надеждна информация на отраслово ниво, отбелязва намаление до 7.0% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 9.3% през предходното. Това забавяне продъл-

лява през първото тримесечие на 2009 г., а спредът спрямо лихвените равнища по овърнайт-депозитите и краткосрочните спестовни депозити (т.е. депозити, договорени за ползване след предизвестие, до 3 месеца) се свива значително. Това предизвиква преливане от краткосрочни депозити в активи като овърнайт-депозити.

Наистина значително забавяне се отчита при годишния темп на прираст на краткосрочните депозити, който продължава да намалява и през април е 0.3% спрямо 12.8% през първото тримесечие на 2009 г. и 29.0% през предходното. В противовес краткосрочните спестовни депозити нарастват с годишен темп от 8.0% през април спрямо -4.7% и -0.5% съответно през първото тримесечие на 2009 г. и през четвъртото тримесечие на 2008 г. Като цяло годишният темп на прираст на краткосрочните депозити, различни от

жава и през април, когато годишният темп на нарастване се забавя до 5.4% спрямо 5.7% през март.

Годишният темп на нарастване на МЗ-депозитите на домакинствата, които в най-голяма степен допринасят за общия годишен прираст на МЗ-депозитите, спада до 8.6% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 9.6% през предходното тримесечие. През април той се забавя до 7.3 спрямо 7.8% през март (виж графика 7).

Годишният темп на нарастване на МЗ-депозитите на нефинансовите предприятия (НФП) също продължава да се забавя и през първото тримесечие на 2009 г. е нулев спрямо 3.5% през предходното, като през април намалява до -1.1%. Наблюдаваният през последните тримесечия спад в натрупването на наличности от ликвидност при нефинансовите предприятия вероятно се дължи на по-честото прибегване към буферните запаси от ликвидност на фона на намаляване на запазите, очакваните по-ниски равнища на производство и потенциално ограничените източници на външно и вътрешно финансиране.

Най-съществената секторна промяна в МЗ се наблюдава при МЗ-депозитите на непаричните финансови посредници, като годишният им темп на прираст се забавя до 10.3% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 16.4% през предходното, а през април спада до 5.9%. По-конкретно това се дължи на забавянето на годишния темп на прираст на МЗ-депозитите на непарични финансови посредници, различни от застрахователни дружества и пенсионни фондове (други финансови посредници, ДФП). Тези тенденции отразяват по-стръмния наклон на кривата на доходност (която вероятно предизвиква известно реструктуриране на портфейлите, произтичащо от преминаването към класове активи с по-висока доходност), както и наблюдаваното намаляване на дълговото финансиране в сектора на ДФП и ограничената секюритизация от края на предходната година.

ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ

Що се отнася до източниците на МЗ, годишният темп на нарастване на общите вземания на ПФИ от резиденти на еврозоната продължава да спада до 5.9% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 7.4% през предходното, а през април се забавя до 4.4% (виж таблица 1). Тази динамика се дължи на наблюдаваното значителното забавяне на годишния темп на нарастване на вземанията на ПФИ от частния сектор, което само отчасти се компенсира от чувствителното ускоряване на годишния темп на прираст на вземанията от сектор *Държавно управление*.

През първото тримесечие на 2009 г. годишният темп на прираст на вземанията на ПФИ от сектор *Държавно управление* чувствително нараства до 5.7% спрямо 1.7% през предходното тримесечие. През април той продължава да се засилва до 8.0%. Това ускоряване се дължи главно на значителните входящи потоци при притежаваните от сектор ПФИ държавни ценни книжа (карето, което следва, дава по-подробна информация по въпроса).

Графика 7 Краткосрочни депозити и споразумения за обратно изкупуване

(годишно процентно изменение; сезонно и календарно неизгладени данни)

Източник: ЕЦБ.
Забелжка: Сектор ПФИ без Евросистемата.

Карте I

ПОСЛЕДНИ ТЕНДЕНЦИИ В ЗАКУПЕНИТЕ ОТ ПФИ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ОТ СЕКТОР
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ В ЕВРОЗОНАТА

Покупките на държавни дългови ценни книжа са част от общия поток от вземания на ПФИ, предоставен на резиденти от еврозоната. ПФИ държат тези ценни книжа, почти всички от които са деноминирани в евро, с цел инвестиране и ликвидност поради факта, че те могат лесно да се търгуват на пазара и да се използват при обезпечени операции по рефинансиране. Покупките на тези ценни книжа обикновено следват цикличен модел, който е противоположен на модела на краткосрочните пазарни лихвени проценти и често предполага известно уравнисяване на общите активи на ПФИ чрез преливане на вземанията от частния към публичния сектор.¹ В това каре се разглежда динамиката на покупките на държавни дългови ценни книжа на фона на специфичните, предизвикани от кризата, промени в лихвените проценти през последните няколко месеца.

Покупки на държавни облигации от ПФИ и равнище на лихвените проценти

В периода от октомври 2008 г. до април 2009 г. нетните покупки от ПФИ на дългови ценни книжа, емитирани от сектор *Държавно управление* на еврозоната, възлизат на 217 млрд. евро в условията на бързо спадащи краткосрочни лихвени проценти. Това напълно пречупи тенденцията при нетните продажби на стойност 191 млрд. евро, наблюдавана в периода декември 2005 г. – септември 2008 г. в условия на нарастващи краткосрочни лихвени проценти. Както показва графика А, ситуация, в която покупките на държавни дългови ценни книжа и краткосрочните лихвени проценти се движат в противоположни посоки, е обичайна за лихвения цикъл. По същество тя отразява въздействието на промените в краткосрочните лихвени проценти върху наклона на кривата на доходност, измерена със спреда между доходността на дългосрочните държавни облигации и краткосрочните лихвени проценти на паричния пазар.² По-стръмният наклон на кривата на доходност, когато разходите за финансиране, свързани с краткосрочните лихвени проценти, са ниски в сравнение с доходността, която може да бъде постигната при държавните облигации, осигурява на ПФИ

Графика А Покупки от ПФИ на държавни дългови облигации и равнище на лихвените проценти

(годишни потоци в млрд. евро; сезонно и календарно изгладени данни; проценти годишно)

Източник: ЕЦБ.

Забележка: Секторът на ПФИ не включва Евросистемата.

1 За предишни анализи на тенденциите при вземанията от резиденти на еврозоната виж и карето *Recent changes in the composition of growth in credit to euro area residents*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, април 2007 г.

2 Макар това съображение да изглежда основна движеща сила на търсенето на тези ценни книжа от страна на ПФИ, емисионната активност на правителствата може по принцип да ограничи покупките от ПФИ на такива ценни книжа. Въпреки че в крайна сметка това би се отразило върху кривата на доходност, причината се крие по-скоро в изменението на дългосрочната доходност, отколкото в краткосрочните лихвени проценти.

Графика Б Покупки от ПФИ в еврозоната на дългови ценни книжа

(годишни потоци; млрд. евро; сезонно и календарно неизгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

Забележки: Секторът на ПФИ не включва Евросистемата. Не са включени покупките от местни ДФП на ценни книжа, тъй като засилената дейност по отложена секюритизация, наблюдавана по време на финансовите сътресения, силно деформира статистическите редове.

стабилна възвръщаемост, невлияеща съществено върху капиталовите издръжки и без да се поема кредитен риск при наличието на слаба икономическа активност. Графика Б показва, че делът на държавните облигации – главно облигации от еврозоната, но също и облигации, емитирани в останалия свят, – в общите покупки от ПФИ на дългови ценни книжа в подобни периоди нараства бързо. Този факт не означава непременно, че ценните книжа на частния сектор ще намалеят; възможно е просто да отразява обстоятелството, че в период на слабо кредитиране на частния сектор поради неблагоприятната икономическа среда натрупаният от банките финансов ресурс е основание за пренасочването му към други доходноосни активи.

Допълнителни фактори, свързани със структурата на лихвените проценти през последните няколко тримесечия

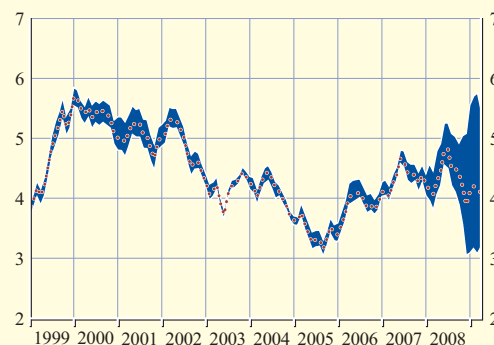
Описаните по-горе сравнително обичайни модели на покупките на държавни облигации е възможно да са били повлияни по време на лихвения цикъл от специфични фактори, свързани със засилването на финансовите трусове през септември 2008 г.

Първо, разликата между най-ниско- и най-високодоходните държавни облигации в държавите от еврозоната се разшири, след като в продължение на няколко години се

Графика В Доходност на 10-годишните държавни облигации в еврозоната

(проценти годишно)

- диапазон на доходността на 10-годишните държавни облигации в държавите от еврозоната
- средна доходност на 10-годишните държавни облигации

Източник: ЕЦБ.

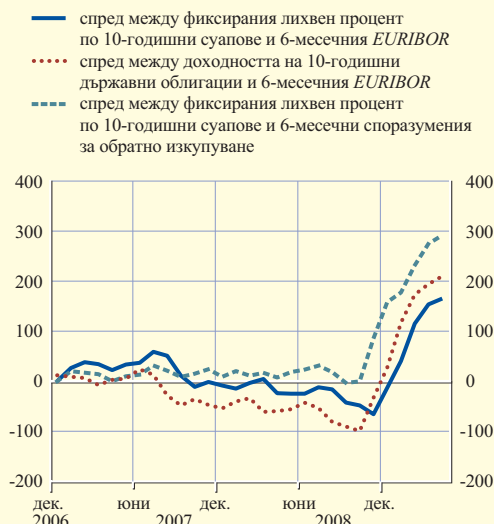
задържа на много ниски равнища (виж графика В). Това отразява, наред с всичко друго, влошаването на фискалните прогнози за някои държави от еврозоната и засиленото бягство от риск на част от инвеститорите. От една страна, по-високодоходните държавни облигации са особено привлекателни, ако се приеме, че текущата им доходност отразява прекомерно бягство от риск на финансовите пазари, което с времето се очаква да отслабне. От друга страна, по-нискодоходните облигации с рейтинг *AAA* може би са привлекателни, защото са повлияни от краткосрочни капиталови печалби вследствие по-високи оценки в условия на спад на лихвените проценти. И двете съображения могат да засилят общата привлекателност за ПФИ на държавните облигации, емитирани от отделни държави в еврозоната.

Второ, при нормални обстоятелства банките, които искат да печелят от лихва по дългосрочния лихвен процент, вместо да държат дългосрочни дългови инструменти в балансите си, често уреждат такива потоци от плащания посредством суапови споразумения поради тяхната по-голяма ликвидност. Освен това спредът между постъпленията при фиксирана ставка по 10-годишен лихвен суап и погашенията по стандартния 6-месечен *EURIBOR* обикновено е по-голям от спреда между получения доход от държавни облигации и погашенията по 6-месечния *EURIBOR*, което отразява малко по-високото равнище на риска от страна на контрагента при суапови трансакции (виж графика Г). При сегашните обстоятелства банките може би ще предпочетат пряко да купуват държавни облигации, тъй като собствеността върху тях им осигурява допълнително предимство, изразяващо се в това, че те могат да ги използват като обезпечение при операциите си по набиране на финансов ресурс. Така банките в момента може би реагират на факта, че лихвените проценти по обезпечени сделки на паричния пазар (т.нар. обезпечени лихвени проценти), като например лихвеният процент по 6-месечното споразумение за обратно изкупуване, са много по-ниски от съответния *EURIBOR* по необезпечени сделки.

Трето, понякога във време на финансови сътресения се наблюдава засилено изкупуване на фондове на паричния пазар, което налага реструктуриране на портфейлите. Освен това някои новосъздадени фондове на паричния пазар – резиденти в еврозоната, се подчиняват на специфични изисквания, които ги задължават да инвестират само в държавни облигации. Следователно те поемат ограничен кредитен риск. Тази промяна във възприетия подход се проявява главно в увеличените покупки на държавни облигации от страна на фондове на паричния пазар, които заедно с повечето покупки от страна на кредитни институции силно допринасят за общите покупки на сектора на ПФИ (виж графика Д).

Графика Г Спредове между дългосрочните и краткосрочните лихвени проценти

(б.т.)

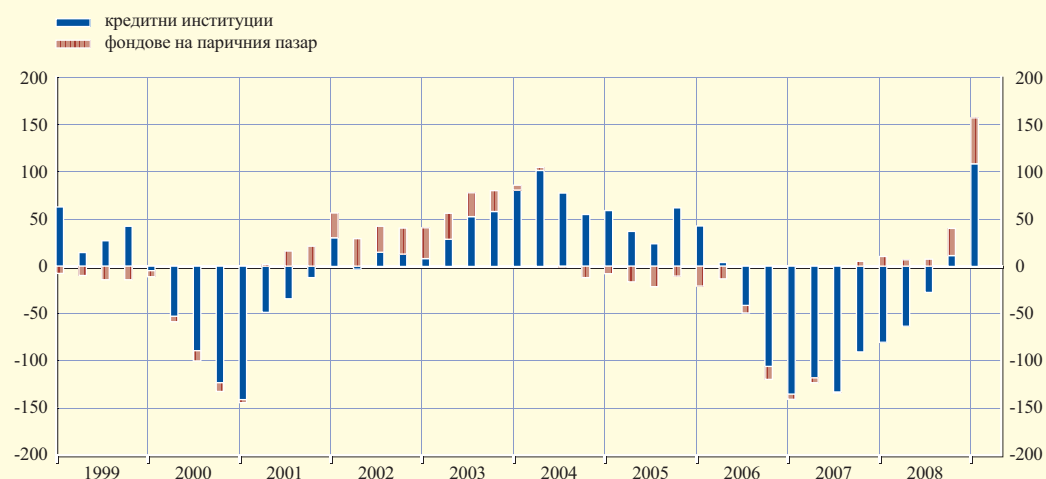

Източници: ЕЦБ и оценки на ЕЦБ.

Забележка: Доходността на 10-годишните облигации се отнася за държавни облигации от еврозоната с рейтинг *AAA*.

Графика Δ Секторна разбивка на закупените от ПФИ дългови ценни книжа, емитирани от сектор Държавно управление в еврозоната

(годишни потоци; млрд. евро; сезонно и календарно неизгладени данни)

Източник: Оценки на ЕЦБ.

Като цяло неотдавнашните значителни по размер покупки на държавни облигации от сектора на ПФИ в еврозоната съответстват на историческите закономерности на лихвения цикъл, но са допълнително повлияни от специфични промени в лихвените проценти и от съобразяване с риска, наблюдавано в период на финансови трусове.

От друга страна, годишният темп на нарастване на вземанията на ПФИ от частния сектор продължава да намалява до 6.0% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 8.6% през предходното и се забавя допълнително до 3.7% през април 2009 г. Това отразява отслабването на годишния темп на прираст при всички подкомпоненти. Годишният темп на нарастване на притежаваните от ПФИ ценни книжа на частния сектор, различни от акции, леко спада от 31.6% през четвъртото тримесечие на 2008 г. до 31.0% през първото тримесечие на 2009 г. и 27.2% през април. Това се дължи на намаляването на месечните потоци през първото тримесечие и може да се обясни с отслабването на секюритизацията след наблюдаваните много високи нейни равнища през четвъртото тримесечие на 2008 г.

Годишният темп на нарастване на притежаваните от ПФИ акции и други капиталови инструменти продължава да се забавя до -6.0% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо -0.7% през предходното тримесечие и до -9.0% през април 2009 г. Непрекъсващото намаляване на притежаваните от ПФИ инструменти вероятно е свързано с усилията на банките да ограничат дълговото финансиране. Този спад може отчасти да се дължи и на факта, че банките очакват ограничени плащания от дивиденди по акции при сегашната конюнктура.

Наблюдава се значително забавяне в годишния темп на прираст на кредитите на ПФИ за частния сектор – най-големия компонент на вземанията от частния сектор, който намалява до 4.6% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 7.4% през предходното, преди да се забави до 2.4% през април 2009 г. (виж таблица 1). Както и през предишните тримесечия, годишният темп на нарастване на заемите за частния сектор е изкривен в посока надолу поради отражението на секюритизацията чрез действителни продажби, макар че тази дей-

ност е по-ограничена от края на годината. Коригиран с ефекта от секюритизация, годишният темп на прираст на кредитите за частния сектор е 4.1% през април, което е с около 1.8 пр.п. над некоригираната стойност.

Наблюдаваното забавяне на динамиката на кредитите през първите няколко месеца на 2009 г. е характерно за всички кредитирани сектори. Годишният темп на нарастване на кредитите за ДФП се забавя чувствително до 7.5% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 14.7% през предходното и до 0.8% през април 2009 г. Отчетените месечни изходящи потоци от февруари са свързани с цялостния спад във финансовото посредничество и той може да се отрази по-силно на ДФП, отколкото на банките.

Годишният темп на нарастване на кредитите за нефинансовите предприятия се забавя значително до 8.2% през първото тримесечие на 2009 г. спрямо 11.3% през предходното и до 5.2% през април 2009 г. Като се разглежда краткосрочната динамика, през април тримесечният темп на прираст на годишна база се забавя още по-рязко до около -1.9% спрямо 0.9% през март и 4.7% през декември 2008 г. От февруари са регистрирани месечни изходящи потоци главно при по-краткосрочните матуритети (т.е. до 1 година). Този спад е преди всичко отзвук на по-слабата потребност от финансиране за оборотен капитал при намаляващата икономическа активност и рязкото съкращаване на запасите поради циклични изменения. Той вероятно отразява и засиленото използване от нефинансовите предприятия на буферните запаси от ликвидност. В същото време нефинансовите предприятия, изглежда, все още имат достъп до кредити с по-дългосрочен матуритет, макар че годишният темп на нарастването им се забавя (8.0% през април спрямо 9.9% през първото тримесечие на 2009 г. и 12.2% през предходното). Годишният темп на прираст на кредитите за домакинствата също отслабва до 0.1% през април спрямо 0.9% през първото тримесечие на 2009 г. и 2.8% през предходното (виж раздели 2.6 и 2.7 за по-подробна информация относно динамиката на кредитите по сектори).

От анализа на другите източници на МЗ се вижда, че годишният темп на прираст на дългосрочните финансови пасиви на ПФИ, без капитала и резервите, слабо нараства до 2.3% през април спрямо 1.8% през първото тримесечие на 2009 г. и 1.1% през предходното след общия спад, регистриран към средата на 2007 г. (виж графика 8). Това прикрива някои разнопосочни тенденции при отделните компоненти. Действително, нарастването отразява в частност по-ускорения прираст на депозитите с договорен матуритет над две години. Същевременно годишният темп на прираст на дълговите ценни книжа с матуритет над 2 години, който през първото тримесечие на 2009 г. остава като цяло непроменен в сравнение с предходното тримесечие, се забавя и през април е с отрицателна стойност, отразявайки все още невъзможността на ПФИ да получат финан-

Графика 8 МЗ и дългосрочни финансови пасиви на ПФИ

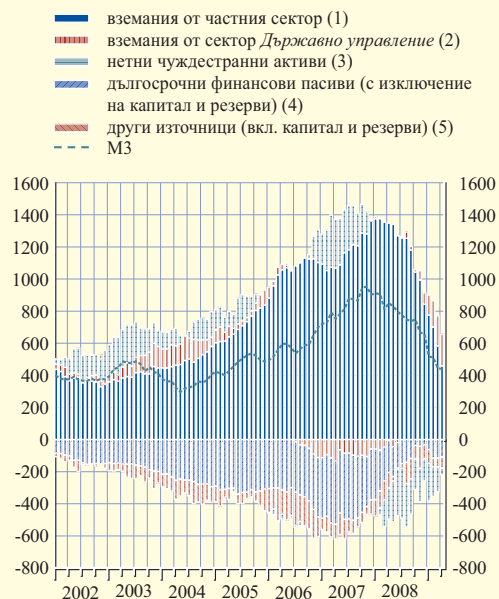
(годишно процентно изменение; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

Графика 9 Източници на МЗ

(годишни потоци; млрд. евро; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

Забележки: МЗ е показан само за сведение ($M3 = 1+2+3-4+5$). Дългосрочните финансови пасиви (с изключение на капитала и резервите) са показани с обратен знак, тъй като са задължения на сектор ПФИ.

ният изходящ поток намалява до 40.5 млрд. евро след значителния месечен входящ поток от 65.1 млрд. евро (виж графика 9).

Това развитие показва, че макар наблюдаваният спад при бизнес услугите, предоставяни от сектор ПФИ на нерезиденти на еврозоната, да допринася в най-голяма степен за намаляване на дълговото финансиране на кредитните институции през първото тримесечие на 2009 г., през април то се дължи главно на ограничаването на кредитите за резиденти на еврозоната, и по-скоро под формата на акции, отколкото на чуждестранни активи. Същевременно запазването на ограничено кредитиране за частния сектор е в съответствие с текущите циклични условия и не е непременно следствие от принудително намаляване на дълговото финансиране в банковия сектор.

ОБЩА ОЦЕНКА НА УСЛОВИЯТА НА ПАРИЧНАТА ЛИКВИДНОСТ В ЕВРОЗОНАТА

Въз основа на динамиката на номиналния и реалния паричен недостиг натрупването на парична ликвидност в еврозоната през първото тримесечие на 2009 г. намалява. В същото време през април се наблюдава лек обрат и в двата измерителя на паричния недостиг (виж графики 10 и 11). Подобни измерители за състоянието на ликвидността следва да се тълкуват с известна предпазливост, тъй като са базирани на оценка на паричното равновесие, която по правило е несигурна, особено в настоящия момент. В действителност различията между отделните измерители на паричния недостиг могат понастоящем да служат като сигнал за значителна несигурност по отношение състоянието на ликвидността в еврозоната при

сиране чрез този инструмент извън сектора. Нетната емисия на тези дългови ценни книжа (без обратните изкупувания) е положителна, което се дължи главно на подкрепата от предоставените държавни гаранции, но основната част от тези покупки е извършена от сектора на ПФИ.

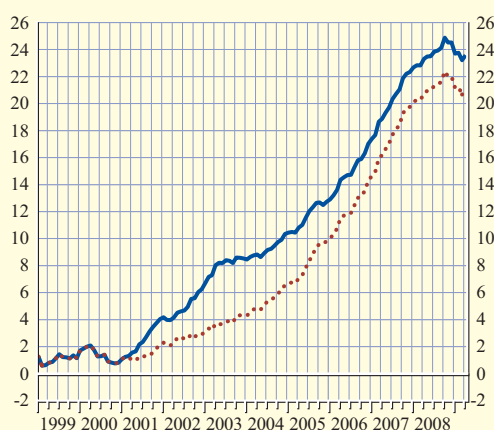
Годишният темп на прираст на капитала и резервите е 10.4% през април и се запазва непроменен спрямо първото тримесечие на 2009 г. Продължаващите значителни входящи потоци отразяват в различна степен наблюдаваните през последните няколко месеца капиталови инжекции на публичния и частния сектор за кредитните институции.

В крайна сметка годишният изходящ поток по позицията на нетните чуждестранни активи на ПФИ остава значителен – 188.9 млрд. евро през първото тримесечие на 2009 г., запазвайки се като цяло непроменен спрямо предходното тримесечие. Значителните изходящи потоци се дължат на факта, че чуждестранните активи на тези институции отбелязват по-чувствителен спад в сравнение с пасивите. През април обаче годиш-

Графика 10 Оценки на номиналния паричен недостиг¹⁾

(процент от наличностите от М3; сезонно и календарно изгладени данни; декември 1998 г. = 0)

— номинален паричен недостиг на база официалния М3
 номинален паричен недостиг на база М3, коригиран за оценка влиянието на реструктуриране на портфейла²⁾

Източник: ЕЦБ.

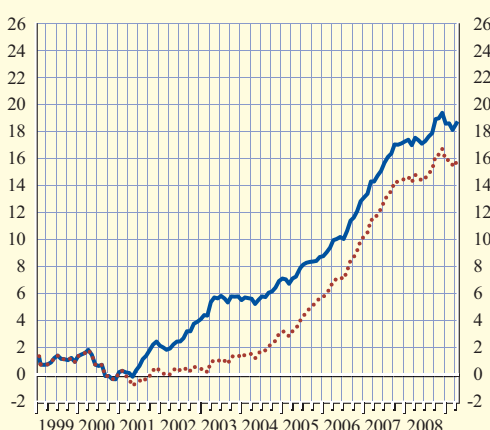
1) Номиналният паричен недостиг се определя като разлика между настоящото равнище на М3 по референтната му стойност и равнището на М3, което би се получило при постоянен прираст на М3 по референтната му стойност от 4½% след декември 1998 г. (взет за базов период).

2) Оценките на диапазона на реструктуриране на портфейла в М3 са конструирани при използването на общия подход, разгледан в раздел 4 на статията *Monetary analysis in real time*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, октомври 2004 г.

Графика 11 Оценки на реалния паричен недостиг¹⁾

(процент от наличностите от реалния М3; сезонно и календарно изгладени данни; декември 1998 г. = 0)

— реален паричен недостиг на база официалния М3
 реален паричен недостиг на база М3, коригиран за оценка влиянието на реструктуриране на портфейла²⁾

Източник: ЕЦБ.

1) Реалният паричен недостиг се определя като разлика между настоящото равнище на М3, дефлиран с ХИПЦ, и дефлираното равнище на М3, което би се получило при постоянен прираст на М3 по референтната му стойност от 4½% след декември 1998 г. и ХИПЦ-инфлацията съгласно дефиницията на ЕЦБ за ценова стабилност при базов период декември 1998 г.

2) Оценките на диапазона на реструктуриране на портфейла в М3 са конструирани при използването на общия подход, разгледан в раздел 4 на статията *Monetary analysis in real time*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, октомври 2004 г.

сегашната конюнктура. Независимо от тези особености данните като цяло показват явно натрупване на парична ликвидност през последните години.

В обобщение може да се каже, че в крайна сметка последните данни потвърждават значително по-слабата парична експанзия в еврозоната, отколкото преди засилване на финансовите сътресения през септември 2008 г., макар че в краткосрочната динамика продължава да се наблюдава известна колебливост. Следователно паричните тенденции подкрепят виждането за отслабване на инфлационния натиск. В краткосрочен план при несигурността относно перспективите за икономическата активност и доходите няма вероятност натрупаната парична ликвидност да бъде използвана за прекомерни разходи, което да доведе до засилване на инфлационния натиск. В дългосрочен план обаче повторното възникване на рискове за ценовата стабилност ще зависи от степента, в която натрупаната през този продължителен период на парична експанзия ликвидност се изтегля по време на процеса на намаляване на дълговото финансиране, както и от степента, в която тя ще се запази при ново засилване на доверието.

2.2 ФИНАНСОВИ ИНВЕСТИЦИИ НА НЕФИНАНСОВИТЕ СЕКТОРИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ ИНВЕСТИТОРИ

Годишният темп на нарастване на общите финансови инвестиции на нефинансовите сектори се ускорява през четвъртото тримесечие на 2008 г. след прогресивното му забавяне от средата на 2007 г. Това изцяло се дължи на по-големия принос на сектор Държавно управление, докато този на останалите сектори продължава да намалява. Годишните изходящи потоци от инвестиционните фондове устойчиво нарастват през четвъртото тримесечие на 2008 г. поради значителния по размер отлив на средства главно от фондовете, инвестиращи в капиталови инструменти. През същото тримесечие годишният темп на прираст на финансовите инвестиции на застрахователните дружества и пенсионните фондове отново се ускорява главно поради инвестираните в депозити средства.

НЕФИНАНСОВИ СЕКТОРИ

През четвъртото тримесечие на 2008 г. (последното, за което има данни) годишният темп на прираст на общите финансови инвестиции на нефинансовите сектори се ускорява до 3.8% спрямо 3.3% през предходното тримесечие след наблюдавания продължителен спад от средата на 2007 г. (виж таблица 2).

Разбивката по инвестиционни инструменти показва, че това ускоряване отразява в частност по-високия темп на прираст на инвестициите във валута и депозити, акции и други капиталови инструменти, „други“ финансови инструменти (включително такива като деривати и търговски кредити) и, макар и в по-малка степен, в дългови ценни книжа. Обратно, през четвъртото три-

Таблица 2 Финансови инвестиции на нефинансовите сектори на еврозоната

	Салда в процент от финансовите активи ¹⁾	Годишни темпове на прираст									
		2006 3 тр.	2006 4 тр.	2007 1 тр.	2007 2 тр.	2007 3 тр.	2007 4 тр.	2008 1 тр.	2008 2 тр.	2008 3 тр.	2008 4 тр.
Финансови инвестиции	100	5.2	5.3	5.3	5.3	4.9	4.4	3.9	3.4	3.3	3.8
Валута и депозити	26	7.2	7.0	7.3	8.0	7.4	7.1	6.8	5.6	5.7	6.7
Дългови ценни книжа с изключение на финансови деривати	6	4.9	7.6	5.5	3.7	2.4	2.9	2.5	2.8	3.4	4.4
в т.ч. краткосрочни	1	14.1	25.8	15.8	14.2	21.3	25.4	25.0	6.8	-7.3	0.6
в т.ч. дългосрочни	5	4.0	6.0	4.5	2.6	0.5	0.7	0.1	2.3	4.8	4.8
Акции и други капиталови инструменти с изключение на акции на взаимни фондове	27	2.3	2.2	2.3	2.5	2.9	3.0	3.2	3.2	3.1	3.8
в т.ч. котираните акции	6	0.6	0.1	1.2	1.8	1.8	2.9	3.2	3.5	3.8	3.3
в т.ч. некотираните акции и други капиталови инструменти	21	2.9	3.0	2.7	2.7	3.3	3.0	3.2	3.1	2.8	4.0
Акции на взаимни фондове	5	0.0	-0.5	0.1	0.4	-1.5	-3.3	-5.4	-6.6	-6.6	-7.3
Застрахователни технически резерви	16	7.7	7.1	6.7	6.5	6.1	5.7	5.2	4.7	4.4	3.6
Други ²⁾	21	8.1	8.5	9.1	8.4	7.6	6.3	4.6	3.6	3.2	4.0
M3 ³⁾		8.4	9.9	11.0	11.0	11.4	11.6	10.1	9.7	8.7	7.5

Източник: ЕЦБ.

1) Към края на последното тримесечие, за което има налични данни. В резултат на закръгляване числата може да не се равняват.
2) Другите финансови активи включват кредити, финансови деривати и други задължения, които на свой ред включват търговски кредити, предоставяни от нефинансови предприятия.

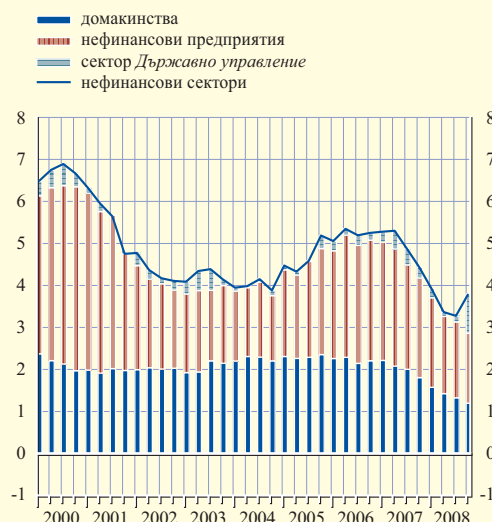
3) Край на тримесечието. Паричният агрегат M3 включва парични инструменти, притежавани от НПФИ от еврозоната (т.е. нефинансовия сектор и непаричните финансови институции) при ПФИ от еврозоната, и сектор Централно държавно управление.

месечие на 2008 г. годишният темп на прираст на застрахователните технически резерви и акциите на взаимните фондове се забавя.

Разбивката по нефинансови сектори показва, че възстановяването на темпа на нарастване общо на финансовите инвестиции се дължи изцяло на по-силния прираст на финансовите инвестиции на сектор *Държавно управление*, докато при останалите сектори той продължава да се забавя (виж графика 12). По-конкретно, годишният темп на прираст на финансовите инвестиции на сектор *Държавно управление* се ускорява значително до 11.4% през четвъртото тримесечие на 2008 г. спрямо 1.8% през предходното, като достига най-високото си равнище от началото на третия етап на ИПС. Това може да се обясни с придобиването от държавата на дялове в кредитни институции с цел осигуряване стабилността на банковата система след засилването на напрежението на финансовите пазари от средата на септември 2008 г. И обратно, годишният темп на растеж на финансовите инвестиции на домакинствата и НФП продължава да спада, запазвайки наблюдаваната от началото на 2007 г. низходяща тенденция, като и при двата вида инвестиции се отчитат най-ниските равнища от началото на третия етап на ИПС. По-подробна информация относно динамиката на финансовите инвестиции на частния сектор е включена в раздели 2.6 и 2.7.

Графика 12 Финансови инвестиции на нефинансовите сектори

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.)

Източник: ЕЦБ.

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ

Стойността на общите активи на инвестиционните фондове (без фондовете на паричния пазар) в еврозоната продължава да спада значително през четвъртото тримесечие на 2008 г. (с 26.6% на годишна база) в сравнение с понижението от 20.0% на годишна база през третото тримесечие.¹ Както през предходното тримесечие, годишният спад е резултат главно от обезценяването на притежаваните от инвестиционни фондове акции и други капиталови инструменти, а също, макар и в по-малка степен, от намаляването стойността на техните акции в инвестиционни фондове. Данните за трансакциите предполагат, че годишният спад на съвкупната стойност на активите на инвестиционните фондове през четвъртото тримесечие на 2008 г. се дължи както на негативния ефект от преоценката им, така и на по-малкото трансакции, като тези два фактора са почти еднакво значими.

Данните, предоставени от Европейската асоциация за управление на фондове и активи (*European Fund and Asset Management Association, EFAMA*)² относно нетните продажби на

¹ Следва да се има предвид, че данните за декември 2008 г. включват и редица необхванати от надзора инвестиционни фондове, които не бяха включвани по-рано, което води до увеличаване на общите активи с около 120 млрд. евро. Ако тази сума се извади от общата за декември 2008 г., спадът в стойността на общите активи на инвестиционните фондове в еврозоната ще бъде още по-значителен, като на годишна база достига 28.7%.

² Европейската асоциация за управление на фондове и активи (*EFAMA*) предоставя информация относно нетните продажби (или нетните входящи потоци) на публично предлаганите фондове от отворен тип, инвестиращи в капиталови инструменти и облигации, за Австрия, Германия, Гърция, Испания, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Финландия и Франция. За допълнителна информация виж карето *Recent developments in the net flows into euro area equity and bond funds*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, юни 2004 г.

Графика 13 Нетни годишни потоци в инвестиционни фондове (по категории)

Източници: ЕЦБ и Европейска асоциация за управление на фондове и активи (EFAMA).
 1) Изчисления на ЕЦБ на база националните данни, предоставяни от EFAMA.

Графика 14 Финансови инвестиции на застрахователни дружества и пенсионни фондове

Източник: ЕЦБ.
 1) Включва кредити, депозити, застрахователни технически резерви, други задължения и финансови деривати.

различни видове инвестиционни фондове през четвъртото тримесечие на 2008 г., показват отново значителни нетни годишни изходящи потоци от фондовете, инвестиращи в облигации, и от инвестиращите в капиталови инструменти (виж графика 13). Освен това по-големи годишни изходящи потоци от смесените/балансираните фондове са отчетени през четвъртото тримесечие след слабите изходящи потоци през предходните две тримесечия. За разлика от тях годишният приток във фондовете на паричния пазар продължава да се засилва в сравнение с предходното тримесечие. Вzeti заедно, тези тенденции сочат, че през 2008 г. се наблюдава намаление спрямо относително устойчивия приток в инвестиционните фондове (особено фондовете, инвестиращи в капиталови инструменти, и тези, инвестиращи в облигации) през 2005 г. и 2006 г.

Годишният темп на прираст на финансовите инвестиции на застрахователни дружества и пенсионни фондове се стабилизира до 4.6% през четвъртото тримесечие на 2008 г. спрямо 4.0% през предходното тримесечие (виж графика 14). При анализ по инструменти се вижда, че това се дължи най-вече на по-големите инвестиции в депозити (включени в други финансови инвестиции), което напълно компенсира намалелите инвестиции в дългови ценни книжа и в акции и други капиталови инструменти.

2.3 ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ НА ПАРИЧНИЯ ПАЗАР

През изминалите три месеца всички лихвени проценти на паричния пазар продължават да се понижават. Лихвените проценти по необезпечените и обезпечените инструменти на паричния пазар спадат при всички матуритети в съответствие с понижаването на основните лихвени проценти на ЕЦБ. Това е в съответствие с постепенното нормализиране на

условията на паричните пазари, което последва засилването на сътресенията на финансовите пазари през септември 2008 г. – виждане, подкрепено с факта, че спредът между лихвите по обезпечените и необезпечените инструменти продължава да се стеснява от март до началото на юни. И все пак спредът остава по-широк в сравнение с равнищата, наблюдавани преди сътресенията на финансовите пазари.

През изминалите три месеца лихвите по необезпечените инструменти на паричния пазар продължават да спадат при всички матуритети, което е резултат от понижаването на основните лихвени проценти на ЕЦБ и продължаващото отслабване на напрежението на паричните пазари. На 3 юни 1-, 3-, 6- и 12-месечният *EURIBOR* е съответно 0.92%, 1.26%, 1.46% и 1.62%, което представлява намаление с 60, 55, 46 и 41 б.т. в сравнение с равнищата, отчетени на 2 март. Като цяло наклонът на кривата на доходност на паричния пазар става малко по-стръмен през периода, както се вижда от спреда между 12- и 1-месечния *EURIBOR*, нарастващ от 51 б.т. на 2 март до 70 б.т. на 3 юни (виж графика 15).

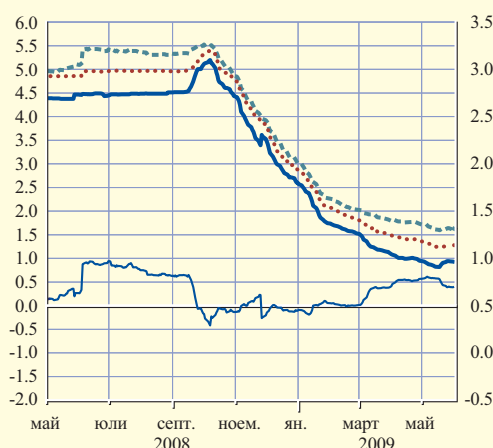
Спредът между необезпечените *EURIBOR* и обезпечените лихви, като например *EUREPO* или извличаните от суаповия индекс ЕОНИА, продължава да се стеснява след март 2009 г. При 3-месечния матуритет спредът е 48 б.т. на 3 юни, което представлява рязък спад спрямо наблюдаваните на 2 март 97 б.т. Въпреки че спредовете се запазват относително широки спрямо преобладаващите стойности преди сътресенията на финансовите пазари, стесняването им в последно време е в съзвучие с виждането, че паричните пазари бавно се стабилизират (виж графика 16).

Лихвените проценти, прилагани към 3-месечните *EURIBOR* фючърсни договори с падеж септември 2009 г., декември 2009 г. и март 2010 г., са съответно 1.080%, 1.185% и 1.275% на

Графика 15 Лихвени проценти на паричния пазар

(проценти годишно; спред, пр.п.; дневни данни)

— 1-месечен *EURIBOR* (лява скала)
 3-месечен *EURIBOR* (лява скала)
 - - - - 12-месечен *EURIBOR* (лява скала)
 — спред между 12-месечен и 1-месечен *EURIBOR* (дясна скала)

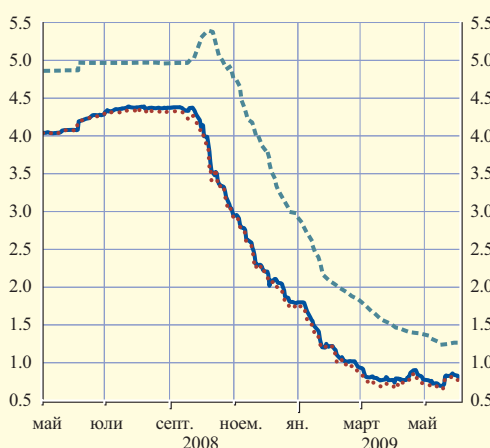

Източници: ЕЦБ и Ройтерс.

Графика 16 Тримесечни *EUREPO*, *EURIBOR* и индекс на овърнайт суап (ИОС)

(проценти годишно; дневни данни)

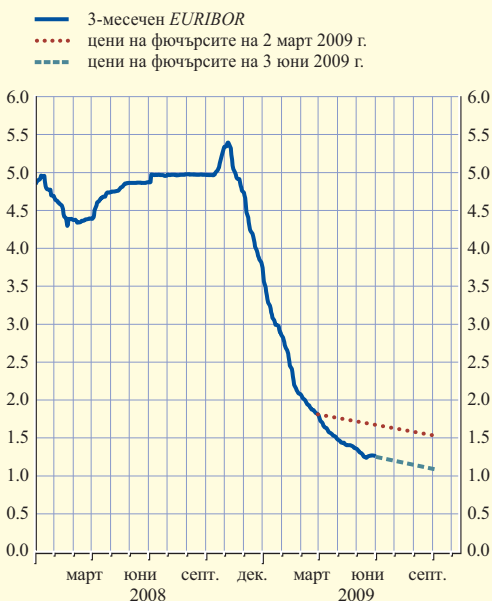
— 3-месечен *EUREPO*
 3-месечен ИОС
 - - - - 3-месечен *EURIBOR*

Източници: ЕЦБ, Блумбърг и Ройтерс.

**Графика 17 Тримесечни лихвени проценти и
цени на фючърсите в еврозоната**

(проценти годишно; дневни данни)

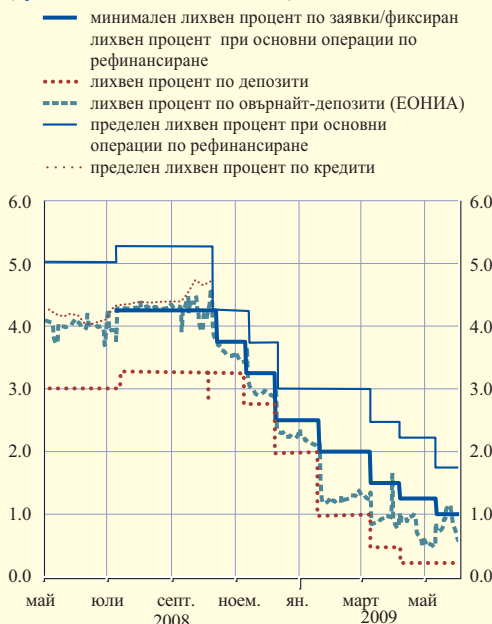

Източник: Ройтерс.

Забележка: Тримесечни фючърсни контракти за доставка в края на настоящото и следващите три тримесечия по котировки на *Liffe*.

Графика 19 Лихвени проценти на ЕЦБ и лихвени проценти по овърнайт-депозити

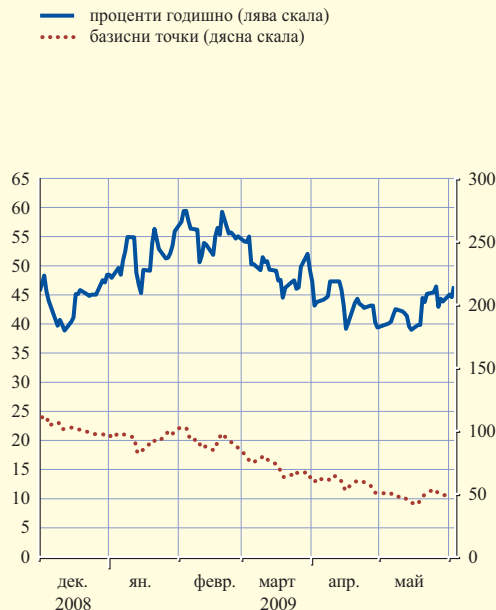
(проценти годишно; дневни данни)

Източници: ЕЦБ и Ройтерс.

**Графика 18 Очаквана колебливост, изчислена на
база опции за тримесечни EURIBOR фючърси с
падеж септември 2009 г.**

(проценти годишно; б.т.; дневни данни)

Източници: Блумбърг, Ройтерс и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Мяката базисни точки се получава като резултат от очакваната колебливост, изразена в проценти, и съответния лихвен процент (виж също карето *Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, май 2002 г.).

3 юни, което представлява понижението с 44, 50 и 49 б.т. спрямо равнищата, наблюдавани на 2 март (виж графика 17). Очакваната колебливост, измерена чрез опциите по 3-месечни EURIBOR фючърси с падеж септември 2009 г., леко намалява през април, преди общо да се стабилизира през май (виж графика 18).

Анализът на краткосрочните лихвени проценти показва, че ЕОНИА значително спада след март, което се дължи в голяма степен на допълнително намаляване на основните лихвени проценти на ЕЦБ, предприето от Управителния съвет на 5 март, 2 април и 7 май. В резултат на това лихвеният процент по основните операции по рефинансиране на Евросистемата се понижава с общо 325 б.т. от 8 октомври 2008 г. насам. Понижаването на ЕОНИА е резултат и от значителната по размер ликвидност, предоставяна чрез операциите по рефинансиране на Евросисте-

мата, особено след решението за провеждане от 15 октомври 2008 г. на седмични ООР чрез търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение. Все още обаче равнището на колебливостта е сравнително високо. След като се повишава значително в двете последни седмици на май и в четири последователни дни между 22 и 27 май, ЕОНИА надхвърля лихвения процент по ООР, а после отново спада под неговото равнище (виж графика 19). Временното повишаване на ЕОНИА се обяснява с донякъде намалелия размер свръхликвидност на пазара, като банките редуцират обемите на заявките си за участие в ООР, но все така стабилно, макар и ограничено, използват депозитното улеснение. Като цяло ЕОНИА се понижава от 1.28% на 2 март до 0.58% на 3 юни.

Каре 2

СЪСТОЯНИЕ НА ЛИКВИДНОСТТА И ОПЕРАЦИИ ПО ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА В ПЕРИОДА ОТ 11 ФЕВРУАРИ ДО 12 МАЙ 2009 Г.

В това каре се разглежда управлението на ликвидността от страна на ЕЦБ през трите периода на поддържане на резервите, приключващи на 10 март, 7 април и 12 май 2009 г. През тези периоди ЕЦБ продължава да прилага повечето мерки, въведени през октомври 2008 г. в отговор на засилващите се трусове на финансовите пазари. По-конкретно, всички операции по рефинансиране в евро и щатски долари продължават да се извършват чрез тържни процедури с фиксиран лихвен процент (равен на основния лихвен процент на ЕЦБ при операциите в евро) и пълно разпределение (т.е. всички заявки се удовлетворяват), като за тези операции на открития пазар продължава да се приема по-широка гама обезпечения.

През март 2009 г. ЕЦБ обяви, че ще удължи отново срока за използване на тържната процедура с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение – този път до края на годината. Първоначално, през октомври 2008 г., бе обявено, че процедурата ще се използва за всички основни операции по рефинансиране поне до 20 януари 2009 г., а за всички операции по дългосрочно рефинансиране – до март.

През май ЕЦБ взе решение да прилага и по-нататък подхода си на засилена кредитна подкрепа и обяви, че въвежда операции по дългосрочно рефинансиране за предоставяне на ликвидност с матуритет една година (освен съществуващите матуритети с продължителност на периода на поддържане на резервите – три месеца и шест месеца), като първата операция с матуритет една година е планирана за юни. Същевременно разширеният временно списък на активите, допустими за използване като обезпечение, обявен за първи път през октомври 2008 г., ще бъде валиден до края на 2010 г. Управителният съвет взе и принципно решение Евросистемата да се ангажира с програма за изкупуване на деноминирани в евро обезпечени облигации, емитирани в еврозоната. Освен това, считано от 8 юли, Европейската инвестиционна банка ще стане допустим контрагент при операциите по паричната политика на Евросистемата при същите условия, които важат и за другите контрагенти.

През април ЕЦБ разшири сътрудничеството си с други централни банки чрез сключване на суапово споразумение със Системата на Федералния резерв, съгласно което до 30 октомври 2009 г. ЕЦБ ще ѝ предложи ликвидност в размер до 80 млрд. евро. През

разглеждания период Системата на Федералния резерв не се възползва от това споразумение. ЕЦБ удължи до края на юли чрез суап-операции за контрагенти и срока на финансирането в швейцарски франкове.

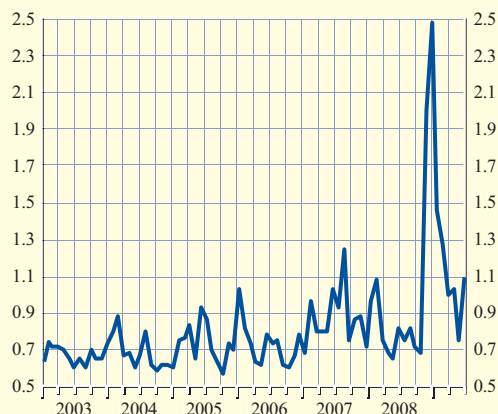
През разглеждания период продължават да се забелязват признаци на подобрене на паричния пазар в евро. Например спредът между тримесечния *EURIBOR* и суаповия лихвен процент ЕОНИА, измерващ равнището на доминиращия кредитен и ликвиден риск, трайно се стеснява и в края на разглеждания период достига почти същото ниво, наблюдавано преди засилването на трусовете в средата на септември 2008 г.

Нужди от ликвидност на банковата система

През разглежданите три периода на поддържане среднодневните нужди от ликвидност на банките, определяни като сума от автономните фактори, задължителните минимални резерви и свръхрезервите (а именно средствата над задължителните минимални резерви по текущите сметки на кредитните институции), възлизат на 612.0 млрд. евро, което представлява увеличение с 18.1 млрд. евро спрямо средните равнища през предходните три периода на поддържане. Това се дължи най-вече на нарастването с 18.6 млрд. евро на средния размер на автономните фактори, докато задължителните минимални резерви и свръхрезервите са средно с 0.1 млрд. евро и 0.3 млрд. евро по-малко от отчетените през предходните три периода (виж графика А). Нарасналият среден размер на автономните фактори отразява преди всичко по-високото равнище на депозитите на правителството и в по-малка степен това на банкнотите в обращение. Както през предходните периоди на поддържане на резервите, автономните фактори включват и влиянието върху ликвидността в евро на валутните суап-операции, които се извършват съвместно с други централни банки. През разглежданите три

Графика А Свръхрезерви над ЗМР по текущите сметки на банките

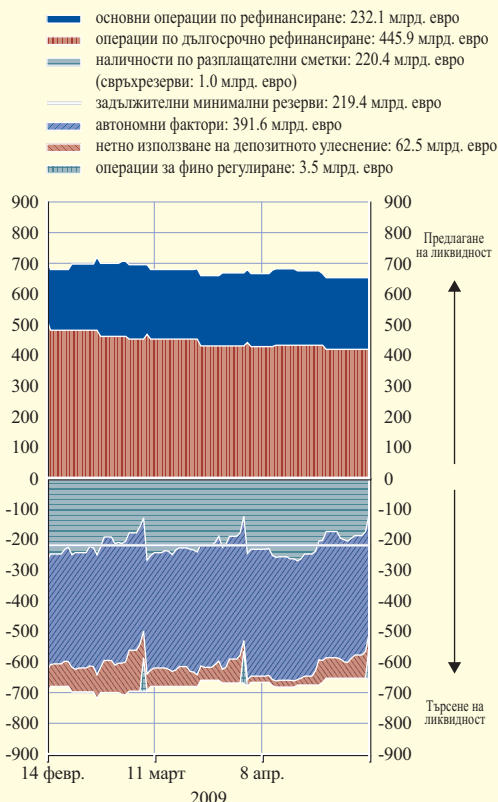
(млрд. евро; средно равнище за всеки период на поддържане)

Източник: ЕЦБ.

Графика Б Търсене и предлагане на ликвидност в банковата система

(млрд. евро; среднодневните стойности за целия период са дадени след всеки показател)

Източник: ЕЦБ.

периода на поддържане среднодневните нужди от ликвидност, произтичащи от изискванията за задължителни минимални резерви, са 219.4 млрд. евро, докато средно автономните фактори и свръхрезервите са с принос от 391.6 млрд. евро и 1.0 млрд. евро (виж графика Б).

В банковата система като цяло се появява свръхликвидност в голям, макар и намаляващ обем, понеже много банки продължават да покриват нуждите си от ликвидност чрез операции по рефинансиране на Евросистемата в резултат от прилагането на тръжната процедура с пълно разпределение на заявките. Поради това все повече се използва депозитното улеснение. Нетният размер на използваното депозитно улеснение през периодите на поддържане, приключващи на 10 март, 7 април и 12 май, е съответно средно 93.9 млрд. евро, 56.6 млрд. евро и 41.9 млрд. евро на ден, което представлява намаление спрямо максималните 235.5 млрд. евро, достигнати през периода на поддържане, приключващ на 20 януари 2009 г.

Предлагане на ликвидност и лихвени проценти

Обемът на неприключените операции на открития пазар продължава да се понижава успоредно с тенденцията, очертала се от началото на 2009 г. През периода на поддържане, приключващ на 12 май, средният обем на неприключените операции на открития пазар е 663 млрд. евро, което е много под максималния от 857 млрд. евро, наблюдаван към края на 2008 г. Това се дължи най-вече на спад в обема на неприключените операции по дългосрочно рефинансиране, докато обемът на неприключените основни операции по рефинансиране е по-стабилен и дори леко нараства (виж графика Б). Поради това основните операции по рефинансиране възлизат на 36% от всички неприключени операции по рефинансиране през периода на поддържане, приключващ на 12 май, което представлява съществено повишение с 25% спрямо наблюдаваното равнище през периода на поддържане, включващ края на 2008 г.

В резултат от търсенето на допълнителна ликвидност от страна на контрагентите (а именно ликвидност над обемите, необходими за покриване на минималните задължителни резерви, автономните фактори и свръхрезервите) ЕОНИА остава между лихвения процент при основните операции по рефинансиране (т.е. основния лихвен процент) и този по депозитното улеснение през трите разглеждани периода (виж графика В), което е продължение на тенденцията от октомври 2008 г. Същевременно успоредно с намаляващото използване на депозитното улеснение ЕОНИА се движи по-близо до лихвения процент при основните операции по рефинансиране. През периода на поддържане, при-

Графика В ЕОНИА и лихвени проценти на ЕЦБ

(дневни лихвени проценти)

Източник: ЕЦБ.

ключващ на 12 май, ЕОНИА е средно с около 50 б.т. под лихвения процент при основните операции по рефинансиране спрямо близо 70 б.т. разлика през периода на поддържане, приключващ на 10 март.

Освен това през разглеждания период ЕОНИА е под влиянието и на календарни фактори, като по-високи негови стойности са отчетени в последния ден на всеки месец (особено в края на тримесечието) и в последния ден на всеки период на поддържане, когато ЕЦБ провежда редовните си операции за фино регулиране по изтегляне на ликвидност. Равнището на ЕОНИА е по-високо и в периода около Великден.

2.4 ПАЗАРИ НА ОБЛИГАЦИИ

През последните три месеца световните пазари на облигации отбелязват общо подобряване на нагласите на пазара и на склонността към риск. Доходността на дългосрочните държавни ценни книжа в големите икономики се повишава спрямо равнищата от края на февруари. Очакваната колебливост на пазара на облигации намалява в еврозоната и в Япония, но се увеличава в САЩ. Спредовете на корпоративните облигации в еврозоната се стесняват, но запазват високите си в ретроспективен план равнища.

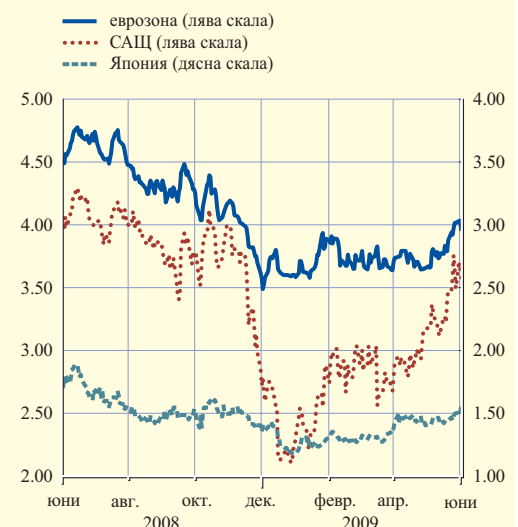
Последните три месеца се характеризират с общо подобряване на нагласите на пазара и на склонността към риск, свързано с реструктуриране на портфейли към по-рискови активи. На пазарите на облигации в САЩ равнището на доходността на 10-годишните ДЦК нараства от около 3.0% в края на февруари до 3.6% в началото на юни, а в еврозоната тя се увеличава умерено до около 4%. Съответно диференциалът между номиналните лихвени проценти по 10-годишните книжа в САЩ и еврозоната чувствително спада до около -40 б.т. в началото на юни. В Япония доходността на 10-годишните държавни облигации остава почти непроменена – на равнище около 1.6% в началото на юни.

През изминалите три месеца несигурността на участниците на пазара по отношение на краткосрочната динамика на доходността на облигациите, измерена чрез очакваната колебливост на пазарите на облигации, намалява в еврозоната и Япония, докато в САЩ остава почти непроменена.

Като цяло, от края на февруари световните финансови пазари се характеризират с все по-силно усещане за стабилизиране, което засяга почти всички пазарни сегменти и се подкрепя по-конкретно от по-благоприятните от очакваното потребителски и корпоративни нагласи от двете страни на Атланти-

Графика 20 Доходност на дългосрочните държавни облигации

(проценти годишно; дневни данни)

Източници: Блумбърг и Ройтерс.

Забележка: Доходността на дългосрочните държавни облигации се отнася за 10-годишните облигации или за облигации с най-близкия сходен матуритет.

ческия океан. Тези начални признаци на подобрене в някои сектори на икономиката през периода се засилват и поради подкрепата, оказвана от големите централни банки чрез намаляване на лихвените проценти и нестандартни мерки на паричната политика. Общото отслабване на несигурността оказва натиск за намаляване цените на дългосрочните държавни ценни книжа и за увеличаване на доходността им. Засиленото желание на инвеститорите да се преориентират към по-рискови активи води и до реструктуриране на портфейлите, което влияе общо върху доходността на облигациите през този период.

Същевременно спредовете по ДЦК на държавите от еврозоната се стесняват през разглеждания период като отражение на нарасналата доходност на германските облигации, което е признак за вероятно завръщане на инвеститорите към по-рискови активи на фона на общото намаляване на свързаните с бягство към сигурно убежище потоци.

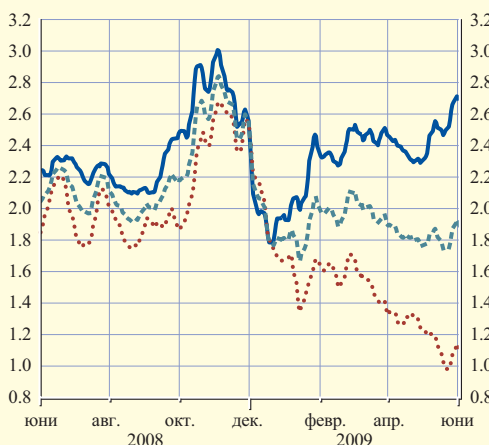
Независимо от подобряването на дългосрочните перспективи за икономическата активност, от края на февруари до началото на юни реалната доходност на 5-годишните инфлационно индексирани държавни облигации в еврозоната продължава да спада (с около 60 б.т.), което все още сочи влошаване на нагласите на инвеститорите относно краткосрочните перспективи за макроикономическата активност. За тези нагласи допринасят също настоящата слаба икономическа активност, общият спад на заетостта и опасенията относно фискалната устойчивост на публичните финанси на държавите от еврозоната през следващите няколко години. Реалната доходност на 10-годишните книжа обаче показва много по-слабо понижение, с около 25 б.т. през разглеждания период, като от края на април дори се повишава и е на равнище от около 1.9% в началото на юни. В същото време реалната 5-годишна форуърдна доходност за пет години напред също нараства до 2.7% в началото на юни в съзвучие с по-оптимистичните нагласи за дългосрочните икономически перспективи (виж графика 21).

В съчетание с динамиката на номиналната доходност спадът на реалната доходност през изминалите три месеца води до ускоряване на 5- и 10-годишния спот изравняващ темп на инфлация в еврозоната съответно с около 90 и 60 б.т. В края на разглеждания период 5-годишният форуърден изравняващ темп на инфлация за пет години напред се увеличава с около 30 б.т. и се установява на равнище от около 2.6%. От друга страна обаче, съответният форуърден изравняващ темп на инфлация, получен въз основа на доходността на суапове с включена премия за инфлационен риск, остава почти непроменен, като по такъв начин ускоряването в последно време на форуърдния изравняващ темп на инфлация вероятно отразява по-скоро специфична динамика на пазара на облигации, отколкото едно действително повишаване на инфлационните очаквания. Доходността на инфлационно индексирани книжа и изравняващият темп на инфлация обаче следва да се интерпретират пред-

Графика 21 Доходност на инфлационно индексирани облигации на еврозоната с нулев купон

(проценти годишно, 5-дневна плъзгаща се средна на дневни данни; сезонно изгладени)

- 5-годишна доходност на инфлационно индексирани форуърдни облигации за 5 години напред
- 5-годишна доходност на инфлационно индексирани спот облигации
- 10-годишна доходност на инфлационно индексирани спот облигации

Източници: Ройтерс и изчисления на ЕЦБ.

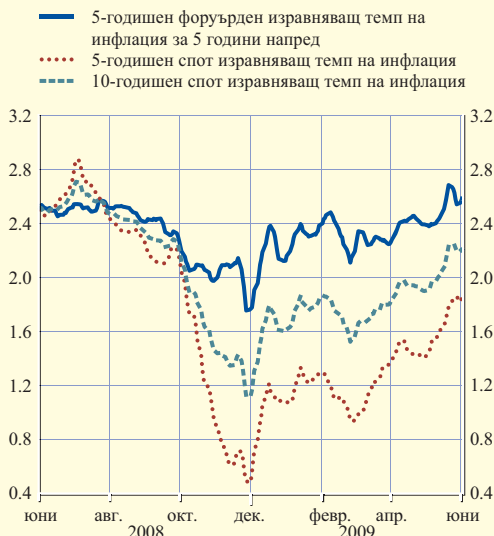
пазливо, тъй като активността на пазара на инфлационно индексирани облигации в еврозоната остава като цяло засегната от слаба ликвидност и дисбаланси между предлагането и търсенето.

Матуритетната структура на форуърдните лихви в еврозоната показва как общата динамика на дългосрочната доходност в еврозоната може да се диференцира според измененията в очакванията за лихвените проценти (и свързаните с тях рискови премии) в различните времеви хоризонти (виж графика 23). От края на февруари до началото на юни кривата на очакваните форуърдни лихвени проценти по овърнайт-сделките с ДЦК в еврозоната в по-голямата си част е по-стръмна. Низходящата динамика в кратко- и средносрочен план отразява главно решенията на Управителния съвет за понижаване на основните лихвени проценти в три последователни месеца – март, април и май. През този период лихвеният процент при основните операции по рефинансиране на Евросистемата е понижен общо със 100 б.т. до 1%.

През последните три месеца спредовете на корпоративните облигации в еврозоната продължават да се стесняват както в нефинансовия, така и във финансовия сектор. Въпреки че стесняването се наблюдава при всички рейтингови класове за финансовите и нефинансовите предприятия, най-чувствително е то при финансовите с по-нисък рейтинг (*BBB* и *A*) и при нефинансовите (*BBB* и *A*). Наред с продължаващото нарастване на емитирания корпоративен дълг (виж раздел 2.6) тези тенденции показват отслабване на песимистичните настроения на участниците на пазара и по-силна склонност към риск. И все пак спредовете на корпоративните облигации остават на високи равнища – при нефинансовите предприятия с рейтинг *BBB* той е около 275 б.т., а при финансовите дружества със същата рейтингова оценка в началото на юни е около 1600 б.т.

Графика 22 Изравняващи темпове на инфлация по облигации на еврозоната с нулев купон

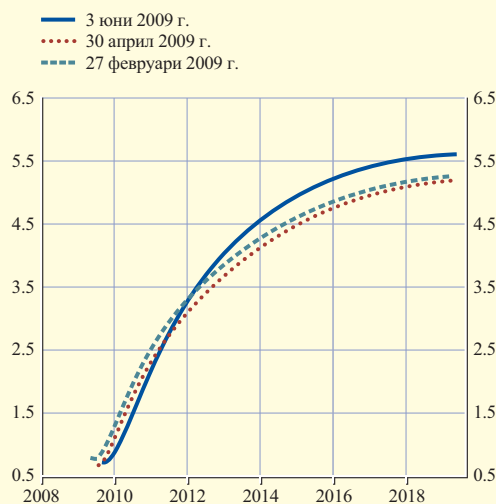
(проценти годишно, 5-дневна плъзгаща се средна на дневни данни; сезонно изгладени)

Източници: Ройтерс и изчисления на ЕЦБ.

Графика 23 Очаквани форуърдни лихвени проценти по овърнайт-гепозити в еврозоната

(проценти годишно; дневни данни)

Източници: ЕЦБ, *Euro MTS* (базови данни) и *Fitch Ratings* (рейтинги).

Забележки: Кривата на очакваната форуърдна доходност, извлечена от матуритетната структура на пазарните лихвени проценти, отразява пазарните очаквания за бъдещите нива на краткосрочните лихвени проценти. Методът, използван за изчисляване на тези криви на очакваната форуърдна доходност, е представен в раздел *Крива на доходността в еврозоната* на интернет страницата на ЕЦБ. Данните се използват за оценка на кривите на доходност на държавните облигации в еврозоната с рейтинг *AAA*.

2.5 КАПИТАЛОВИ ПАЗАРИ

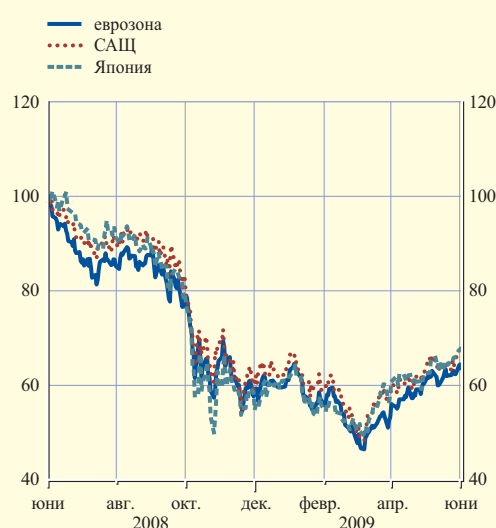
В началото на юни универсалните индекси на борсовите цени в еврозоната и САЩ са с около 25% по-високи от равнищата в края на февруари, отбелязвайки поврат в низходящата тенденция от есента на 2008 г. Нарасналата склонност към поемане на риск сред инвеститорите е породена от засилващите се пазарни нагласи, че приближава повратният момент в световната криза. Несигурността на фондовия пазар, измерена чрез очакваната колебливост, значително отслабва, въпреки че продължава да е по-висока спрямо равнищата, достигнати преди кризата от двете страни на Атлантическия океан.

Универсалните индекси на борсовите цени в еврозоната и САЩ, измерени чрез *Dow Jones EURO STOXX* и *Standard & Poor's 500*, се повишават с около 25% от края на февруари до 3 юни. През същия период измерените чрез индекса *Nikkei 225* цени на акциите в Япония поскъпват с около 30% (виж графика 24).

През изминалите три месеца фондовите пазари се характеризират с намаляване на несигурността, измерена чрез извлечената от борсовите опции очаквана колебливост, като тя се връща близо до равнищата, наблюдавани преди фалита на „Леман Брадърс“ през септември 2008 г. (виж графика 25). След рекордните стойности, отчетени в ранната есен на 2008 г., колебливостта на фондовия пазар отслабва и въпреки че се стабилизира на все още високи равнища в началото на тази година, спадът ѝ леко се ускорява през изминалите три месеца. Като цяло, въпреки че колебливостта на фондовите пазари все още надхвърля дългосроч-

Графика 24 Индекси на борсовите цени

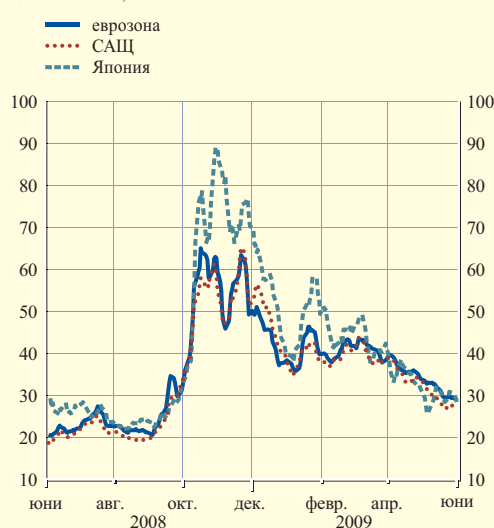
(индекс: 1 юни 2008 г. = 100; дневни данни)

Източници: Ройтерс и *Thomson Financial Datastream*.
Забележка: Използваните индекси са универсален *Dow Jones EURO STOXX* за еврозоната, *Standard & Poor's 500* за САЩ и *Nikkei 225* за Япония.

Графика 25 Очаквана колебливост на фондовия пазар

(проценти годишно; 5-дневна плъзгаща се средна на дневни данни)

Източник: Блумбърг.
Забележки: Динамичните редове на очакваната колебливост отразяват очакваното стандартно отклонение на процентните изменения на борсовите цени през период до 3 месеца, отразено в цените на опциите, включени в индексите на борсовите цени. Индексите на акциите, за които се отнася очакваната колебливост, са *Dow Jones EURO STOXX 50* за еврозоната, *Standard & Poor's 500* за САЩ и *Nikkei 225* за Япония.

Таблица 3 Изменения на цените, изразени чрез индекси Dow Jones EURO STOXX по икономически отрасли

(процентно изменение по цени в края на периода)

	EURO STOXX	Основни материали	Потребителски услуги	Потребителски стоки	Нефт и природен газ	Финанси	Здравеопазване	Промисленост	Технологии	Телекомуникации	Комунални услуги
Дял на сектора в пазарната капитализация (данни към края на периода)	100.0	7.9	6.6	12.0	8.4	25.8	4.1	11.9	4.9	7.9	10.5
Изменения на цените (данни към края на периода)											
2008 г., 1 тр.	-16.4	-9.1	-16.2	-13.7	-15.2	-16.6	-17.9	-18.1	-22.2	-20.8	-16.5
2008 г., 2 тр.	-7.3	7.9	-13.9	-14.7	12.7	-14.8	-0.2	-7.0	-10.7	-5.8	0.6
2008 г., 3 тр.	-12.1	-25.0	-5.9	0.1	-22.9	-11.1	-6.3	-17.4	-9.9	-1.3	-14.6
2008 г., 4 тр.	-21.2	-26.0	-7.7	-19.1	-17.8	-35.0	-9.2	-18.5	-22.8	-2.1	-13.5
2009 г., 1 тр.	-14.0	-13.6	-8.3	-11.5	-5.9	-20.1	-7.4	-14.0	-9.5	-8.8	-21.0
април 2009 г.	15.0	16.4	8.7	14.8	7.7	28.8	4.2	21.0	18.4	-3.7	9.2
май 2009 г.	3.3	8.1	0.2	0.9	6.3	6.0	2.5	-0.2	0.5	1.4	2.7
27 февр. 2009 г. – 3 юни 2009 г.	25.1	30.5	8.9	24.5	14.3	55.0	7.6	29.9	34.5	-4.0	12.6

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ.

ните средни стойности, отслабването ѝ означава, че тези пазари се стабилизират.

Пазарните нагласи вероятно са повлияни от постъпващите данни, които като цяло сочат подобряване на условията на финансовите пазари. Според проучвания и отделни данни се засилва доверието на бизнеса и потребителите и макар че то остава на ниско равнище, също допринася за общите положителни нагласи. През изминалите три месеца леко нарастват и очакванията на пазара за постепенно подобряване на икономическата активност до края на 2009 г. Освен това резултатите от априлското проучване на банковото кредитиране сочат постепенно смекчаване на рестриктивните кредитни условия, което от своя страна може да повлияе положително върху доверието на домакинствата и бизнеса.

Положителният тренд на фондовите пазари през изминалите три месеца намира частично отражение в динамиката на печалбата (виж графика 26). Очакваните приходи на предприятията за следващите 12 месеца, включени в индекса *Standard & Poors 500*, рязко се ревизират нагоре, а стойностите им

Графика 26 Очакван прираст на дохода от акция на предприятията в САЩ и в еврозоната

(проценти годишно; месечни данни)

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ.

Забележки: Очакваният прираст на дохода според индекса Dow Jones EURO STOXX за еврозоната и индекса *Standard and Poor's 500* за САЩ.

1) Краткосрочен се отнася за очакванията на анализаторите за дохода за дванадесет месеца напред (годишен темп на прираст).

2) Дългосрочен се отнася за очакванията на анализаторите за дохода за три до пет години напред (годишен темп на прираст).

са положителни още от началото на април. Дългосрочните очаквания за приходите на предприятията в САЩ продължават обаче да се ревизират надолу. Дългосрочните очаквания на предприятията от еврозоната (за следващите три до пет години), изчислени на база дохода от акция на предприятията в индекса *Dow Jones EURO STOXX*, се повишават през май. Въпреки това доходът от акция на предприятията от еврозоната за следващите 12 месеца спада, а действителният годишен прираст на дохода намалява до около -33% през същия месец.

От гледна точка на динамиката по сектори през изминалите три месеца цените на акциите на финансовия сектор в еврозоната и САЩ се повишават с около 55%. През същия период акциите на нефинансовия сектор в еврозоната и САЩ посъпват с около 15–20%. В резултат на засиленото желание на инвеститорите да се преориентират към по-рискови активи, както и на по-бавния темп на спад на световната икономика, цените на акциите в нефинансовите отрасли с циклична активност, като основни материали, промишленост и технологии, реагират по-добре, отколкото отраслите с по-слаба чувствителност спрямо цикъла, например здравеопазване и комунални услуги (виж таблица 3).

2.6 ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ И ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ НА НФП

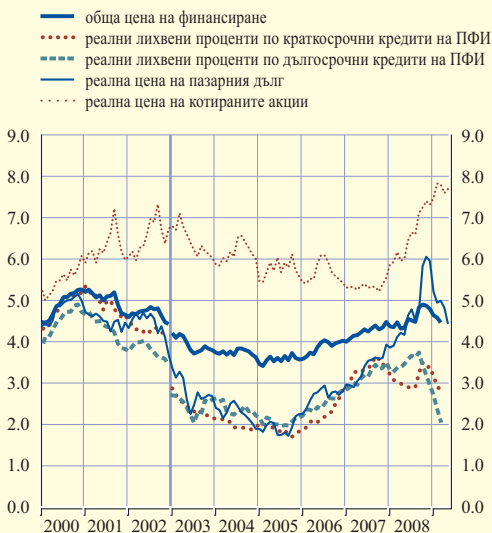
Действителната средна цена на финансиране на НФП от еврозоната значително се понижава през първото тримесечие на 2009 г., което се дължи най-вече на отчетливия спад в действителната цена на банковото кредитиране и на пазарното дългово финансиране. При тези условия емитирането на дългови ценни книжа от страна на НФП продължава възходящата си тенденция от декември 2008 г., докато прирастът на банковото финансиране намалява. Това наистина показва по-нататъшно възстановяване на пазарите на корпоративен дълг, но може и да означава, че някои предприятия изпитват затруднения да придобиват достатъчно средства чрез банките.

УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Действителната цена на външното финансиране за НФП от еврозоната, изчислена чрез претегляне на цената на различни източници на финансиране на база непогасените им салда (коригирани за резултата от преоценки)³, се понижава до 4.4% през първото тримесечие на 2009 г., което представлява спад с почти 30 б.т. спрямо последното тримесечие на 2008 г. (виж графика 27).

Графика 27 Реална цена на външното финансиране на НФП от еврозоната

(проценти годишно; месечни данни)

Източници: ЕЦБ, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch и Consensus Economics.

Забележки: Реалната цена на външното финансиране на НФП се изчислява като претеглена средна от цената на банковото кредитиране, цената на дълговите ценни книжа и цената на акциите, базирана на съответните им салда и дефлирана с инфлационните очаквания (виж каре 4 от Месечен бюлетин на ЕЦБ, март 2005 г.). Въвеждането на хармонизирана лихвена статистика на ПФИ в началото на 2003 г. доведе до прекъсване на динамичните статистически редове.

3 За по-подробна информация относно начина на измерване на действителната цена на външното финансиране за НФП от еврозоната виж каре 4, Месечен бюлетин на ЕЦБ, март 2005 г.

Докато лихвите по банковите кредити се понижават чувствително в реално изражение, действителната цена на собствения капитал на НФП продължава възходящата си тенденция от първото тримесечие на 2009 г., отразявайки по-слабите очаквания за приходите в условията на продължаващи опасения за перспективите пред икономиката. Понижаването на основните лихвени проценти на ЕЦБ допринася допълнително за намаляването на реалните краткосрочни лихвени проценти на ПФИ. Реалните дългосрочни лихвени проценти на ПФИ отбелязват значителен спад от 85 б.т. през първото тримесечие. Цената на пазарното дългово финансиране също намалява през първото тримесечие на 2009 г. (с около 95 б.т.). В по-дългосрочна перспектива обаче общата действителна цена на финансирането за НФП в еврозоната остава висока спрямо равнището отпреди началото на турсовите на финансовите пазари през лятото на 2007 г.

За да се осигури ефективното функциониране на предавателния механизъм на паричната политика, важно е измененията на основните лихвени проценти на ЕЦБ да влияят върху лихвените проценти на банките по кредитите за домакинства и предприятия. Таблица 4 представя движението на лихвените проценти при банкирането на дребно и тримесечните лихвени проценти на паричния пазар (*EURIBOR*), както и изменението в доходността на 2- и 5-годишните държавни облигации. Тенденциите при цената на краткосрочното банково финансиране при нормални условия се влияят главно от промените в 3-месечния *EURIBOR*, а лихвите по дългосрочните банкови кредити обикновено отразяват изменението в доходността на държавните облигации. Както се вижда на таблицата, в периода декември 2008 г. – март 2009 г. банковите лихвени проценти при кратките матуритети се понижават със 135 и 145 б.т. съответно за малките (т.е. под 1 млн. евро) и за големите (т.е. над 1 млн. евро) кредити. В същото време краткосрочните лихвени проценти на паричния пазар се понижават със 165 б.т., отчасти отразявайки текущото отслабване на напрежението на междубанковия пазар. Това непълно прехвърляне показва, че през същия период маржовете на банките се разширяват.

Таблица 4 Лихвени проценти на ПФИ по нови кредити за НФП

(проценти годишно; б.т.; коригирани тегла)

							Изменение в б.т. до март 2009 г. ¹⁾		
	2008 1 тр.	2008 2 тр.	2008 3 тр.	2008 4 тр.	2009 февр.	2009 март	2007 дек.	2008 дек.	2009 февр.
Лихвени проценти на ПФИ по кредити									
Банкови овърдрафти към НФП	6.55	6.67	6.91	6.26	5.40	5.12	-149	-114	-28
Кредити за нефинансови предприятия до 1 млн. евро с плаващ лихвен процент и с първоначален период на фиксиране на лихвения процент до 1 година	5.91	6.16	6.34	5.38	4.32	4.03	-205	-135	-29
с първоначален период на фиксиране на лихвения процент над 5 години	5.23	5.43	5.64	5.32	4.96	4.75	-55	-57	-21
Кредити за нефинансови предприятия над 1 млн. евро с плаващ лихвен процент и с първоначален период на фиксиране на лихвения процент до 1 година	5.19	5.35	5.62	4.29	3.10	2.83	-252	-146	-27
с първоначален период на фиксиране на лихвения процент над 5 години	5.34	5.52	5.64	4.77	4.23	3.87	-161	-90	-36
Допълнителни показатели									
Тримесечни лихвени проценти на паричния пазар	4.60	4.94	5.02	3.29	1.94	1.64	-321	-165	-30
Доходност на 2-годишни държавни облигации	3.54	4.72	4.09	2.62	1.80	1.74	-232	-88	-6
Доходност на 5-годишни държавни облигации	3.65	4.75	4.21	3.29	3.00	3.00	-114	-29	0

Източник: ЕЦБ.

1) В резултат от закръгляване числата може да не се равняват.

Графика 28 Спрег на корпоративните облигации на НФП

(б.т.; средни месечни стойности)

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ.
 Забележка: Спредът на облигациите се изчислява спрямо доходността на държавни облигации с присъден рейтинг AAA.

като разлика между доходността на корпоративните облигации и на държавните облигации). През първото тримесечие на 2009 г. тези спредове се стесняват при всички рейтингови класове. Низходящата тенденция продължава и през април и май 2009 г. Общото понижаване през този период е по-силно изразено при облигациите с нисък кредитен рейтинг. Облигациите на еврозоната с рейтинг BBB например се понижават с 60 б.т., докато тези с рейтинг AA спадат по-умерено, с 20 б.т. (виж графика 28).

ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ

Повечето показатели за рентабилността на фирмите от еврозоната отчитат допълнително влошаване през първото тримесечие на 2009 г. Както се вижда на графика 29, годишният темп на прираст на дохода от акция на листваните нефинансови предприятия в еврозоната се забавя от -6.1% в края на 2008 г. до -24.1% през май 2009 г. Относно бъдещето наличните данни за очакваната доходност, предоставени от анализаторите на финансовите пазари, навеждат на мисълта, че доходът от акция на НФП ще остане отрицателен през следващите 12 месеца.

Реалният годишен темп на прираст на външното финансиране за НФП (включително кредити на ПФИ, дългови ценни книжа и котираните акции) се понижават до около 1.6% през първото тримесечие, спрямо 2.6% през предходното (виж графика 30). Както обикновено,

През същия период доходността на 2- и 5-годишните държавни облигации отбелязва рязък спад съответно с 90 и 30 б.т. в условията на отслабващи опасения на пазара относно прогнозите за инфлацията и на стремеж на инвеститорите към по-качествени активи при реструктурирането на портфейлите през първите месеци на годината. Такива промени има и при дългосрочните банкови лихвени проценти по кредитите, но те са по-слабо изразени. Докато лихвените проценти за малките дългосрочни кредити спадат с около 60 б.т., банковите лихви по кредитите за НФП над 1 млн. евро се понижават с 90 б.т. през първото тримесечие на 2009 г. Проведеното през април 2009 г. проучване на банковото кредитиране⁴ обаче показва, че нетно делът на банките, отчитащи затягане на условията за предоставяне на кредити за предприятия, е малко по-голям при кредитите за големите, отколкото за малките и средните предприятия.

Условията за пазарно дългово финансиране на предприятията от еврозоната могат да бъдат оценени на база съответните спредове по корпоративните облигации (измерени

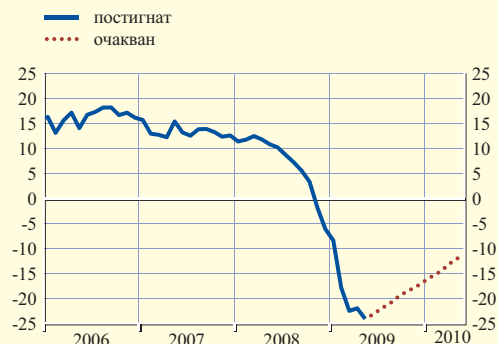
⁴ За повече подробности относно резултатите от проведеното през април 2009 г. проучване на банковото кредитиране виж каре 2, Месечен бюлетин на ЕЦБ, май 2009 г.

кредитите, предоставени от ПФИ, имат основен принос за външното финансиране и през същия период отбелязват годишен темп на прираст от 1.3% – с 1.1 пр.п. по-нисък, отколкото през предходното тримесечие. Приносът на финансирането чрез емитиране на котираните акции леко се увеличава, а този на финансирането чрез дългови ценни книжа остава като цяло непроменен – 0.3 пр.п.

Ако разгледаме по-широките агрегати, включени във финансовите сметки на еврозоната, в графика 31 са представени компонентите, формиращи спестяванията, финансирането и инвестициите на фирмите от еврозоната до четвъртото тримесечие на 2008 г. Този измерител показва, че като цяло фирмите от еврозоната са извършвали много по-големи капиталови разходи за инвестиране в реални и финансови активи, отколкото генерираните от тях средства биха могли да покрият. Нетният размер на последните обикновено се нарича „финансов недостиг“, чийто размер от средата на 2004 г. нараства. През четвъртото тримесечие на 2008 г. финансовият недостиг достига 6.1% от съвкупната добавена стойност на нефинансовия сектор. Както се вижда от графиката, по-голямата част от вътрешните и външните средства се използват за финансиране на реални инвестиции (брутно образуване на основен капитал), докато по-малката – за финансови инвестиции. Нетното придобиване на финансови активи, включително акции, намалява през четвъртото тримесечие на 2008 г. в резултат от изчерпването на ликвидните активи (дългови ценни книжа и дялове във взаимни фондове) и на по-бавното акумулиране на депозити. Едновременно с нарасналите трудности, пред които са изправени фирмите, търсещи средства от банковата система, отрицателният финансов дисбаланс показва известна уязвимост на сектора на НФП, което вероятно е допринесло за резкия обрат в инвестиционните му планове. Същевременно делът на банковото в съвкупното външно финансиране на НФП се увеличава през четвъртото тримесечие на 2008 г. главно в резултат на по-неблагоприятните условия за пазарно финансиране. В каре 3 по-долу са представени сходни тенденции на забавяне на годишния темп на нарастване на външното финансиране за НФП и повишаване на относителното значение на заемното банково финансиране в САЩ.

Графика 29 Доход от акция на борсово регистрираните НФП в еврозоната

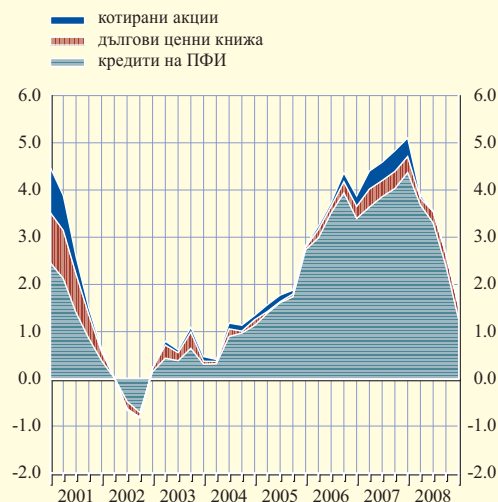
(проценти годишно)

Източник: Thomson Financial Datastream.

Графика 30 Разбивка на реалния годишен темп на прираст на външното финансиране за НФП¹⁾

(годишно процентно изменение)

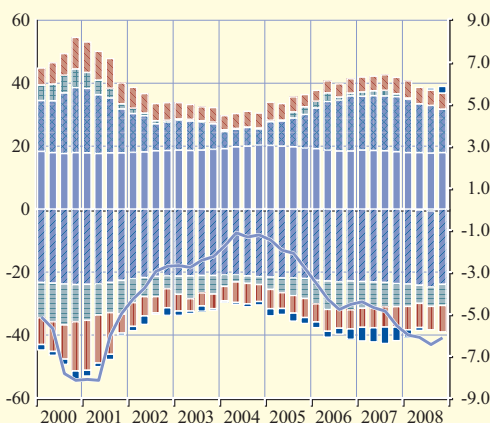
Източник: ЕЦБ.

1) Реалният годишен темп на прираст се определя като разлика между действителния годишен темп на прираст и дефлатора на БВП.

Графика 31 Спестявания, финансиране и инвестиции на НФП

(плъзгаща се сума за 4 тримесечия; процент от брутната добавена стойност)

- други
- нетно придобиване на капиталови инструменти
- нетно придобиване на финансови активи, без акции
- брутно капиталоплазване
- емитиране на некотираните акции
- емитиране на котираните акции
- дългово финансиране
- брутни спестявания и нетни капиталови трансфери
- финансов недостиг (дясна скала)

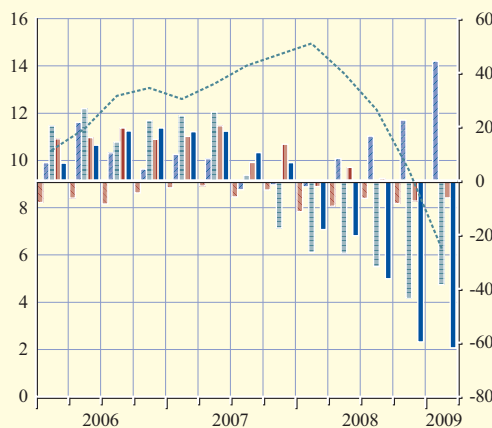
Източник: Сметки на еврозоната.

Забележка: Дългът включва заеми, дългови ценни книжа и резерви на пенсионни фондове. Показателят „Други“ включва финансови деривати, други нетирани задължения/вземания и корекции. Вътрешнофирмените кредити са нетирани. Финансов недостиг е съотношението между предоставените кредити, нето, и ползваните кредити, нето, което в общия случай представлява разлика между брутните спестявания и брутно капиталоплазване.

Графика 32 Прираст на кредитите за НФП и принос по сектори за търсенето на кредити

(годишно процентно изменение; нетни проценти)

- дълготрайни инвестиции (дясна скала)
- запаси и оборотен капитал (дясна скала)
- придобиване, сливане и реструктуриране на предприятия (дясна скала)
- реструктуриране на дълг (дясна скала)
- самофинансиране (дясна скала)
- кредити за НФП (лява скала)

Източник: ЕЦБ.

Забележки: Нетните проценти се отнасят за разликата между дела на банките, отчетачи, че даден фактор има принос за затягане на критериите за отпускане на кредити, и дела на тези, които обявяват, че факторът допринася за облекчаването им. Виж също проучването на банковото кредитиране от януари 2009 г.

Темповете на растеж на кредитите от ПФИ устойчиво спадат от първото тримесечие на 2008 г., макар все още да остават високи (виж таблица 5). Последните налични месечни данни също сочат намаляващ растеж на кредитирането от ПФИ в началото на 2009 г., който през април спада допълнително до 5.2%. По-сериозно забавяне се наблюдава при краткосрочните матуритети. Що се отнася до матуритетната структура на кредитите на ПФИ, годишният темп на прираст при кредитите с матуритет до една година, от 1 до 5 години и над 5 години през април 2009 г. е съответно -1.4%, 9.9% и 7.2%. За сравнение през декември 2008 г. той достига съответно 6.9%, 14.0% и 9.5%.

В бъдеще може да се очаква кредитният растеж да продължи да забавя темпа си. Това би било в съзвучие с икономическия спад и с постепенното затягане на условията за финансиране, отчетено в последните проучвания на банковото кредитиране в еврозоната. Според емпирични доказателства динамиката на кредитния растеж обикновено реагира на променящите се критерии за предоставяне на заеми със закъснение от три до четири тримесечия. Освен това ограничените дейности по сливане и придобиване и фактът, че ливъриджът на фирмите остава на сравнително високо равнище, вероятно ще окажат допълнителен натиск за намаляване на нуждите на фирмите от финансиране.

Таблица 5 Финансиране на НФП

	Годишен темп на прираст (процентно изменение; данни към края на тримесечието)				
	2008	2008	2008	2008	2009
	1 тр.	2 тр.	3 тр.	4 тр.	1 тр.
Кредити на ПФИ	15.0	13.7	12.2	9.6	6.3
До една година	14.0	12.0	9.9	6.9	0.2
Над една и до пет години	22.3	20.0	17.6	14.0	10.4
Над пет години	12.8	12.3	11.4	9.5	8.3
Емитирани дългови ценни книжа	7.4	3.4	5.9	7.1	8.9
Краткосрочни	22.3	9.4	14.3	16.3	-11.1
Дългосрочни, в т.ч.: ¹⁾	4.8	2.2	4.4	5.4	12.9
С фиксиран лихвен процент	3.4	2.6	5.1	6.7	17.5
С променлив лихвен процент	12.9	2.8	4.7	2.1	-0.9
Емитирани акции, търгувани на фондовата борса	1.0	0.1	0.0	-0.1	0.4
Допълнителни показатели²⁾					
Общо финансиране	4.4	3.9	3.9	3.6	-
Кредити за НФП	10.7	9.9	9.3	8.1	-
Застрахователни технически резерви ³⁾	0.1	0.3	0.4	0.0	-

Източници: ЕЦБ, Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Данните в таблицата (с изключение на допълнителните показатели) са отчетени в паричната и банковата статистика и в статистиката на емитираните ценни книжа. Незначителните разлики спрямо данните, посочени във финансовата статистика, може да се дължат на различните методи за оценка.

1) Сборът от фиксирания и променливия лихвен процент може да не се равнява на дългосрочните дългови ценни книжа, общо, тъй като дългосрочните дългови ценни книжа с нулев купон, които включват и резултата от преоценки, не са показани отделно в тази таблица.

2) Данните са отчетени в тримесечните европейски отраслови отчети. Общото финансиране на НФП включва кредити, емитирани дългови ценни книжа, акции, търгувани на фондовата борса, застрахователни и технически резерви, други задължения и финансови деривати.

3) Включва резерви на пенсионни фондове.

В проучването на банковото кредитиране в еврозоната се отправя запитване към банките за факторите, които допринасят за търсенето на кредити от нефинансовите предприятия. Както се вижда от графика 32, основен принос за по-слабото търсене на кредити имат два фактора: инвестициите в основен капитал и дейностите по сливания и придобивания.

Освен финансиране чрез кредити от ПФИ предприятията могат да потърсят средства директно на финансовите пазари като източник на ресурс. Последните данни относно емитираните от НФП дългови ценни книжа показват допълнително увеличаване на пазарното дългово финансиране, като през първото тримесечие на 2009 г. годишният му темп нараства до 8.9% в сравнение с 5.9% и 7.1%, отчетени съответно през третото и четвъртото тримесечие на 2008 г. Тенденцията към по-голяма емисия на дългови ценни книжа и по-слабото банково финансиране показват трудностите, които компаниите биха могли да изпитат при набирането на средства от банките, поради което си осигуряват пряко финансиране на финансовите пазари.

Годишният темп на прираст на котираните акции, емитирани от НФП, се ускорява незначително през първото тримесечие на 2009 г. до 0.4%. Добрите показатели на фондовите пазари стимулират емитирането на котираните акции от НФП.

ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ

Продължаващото разрастване на дълговото финансиране на НФП, наред с намаляването на брутния опериращ излишък и на БВП, предизвиква по-нататъшно слабо повишение на фир-

Графика 33 Коефициенти на дълга на НФП

(процент)

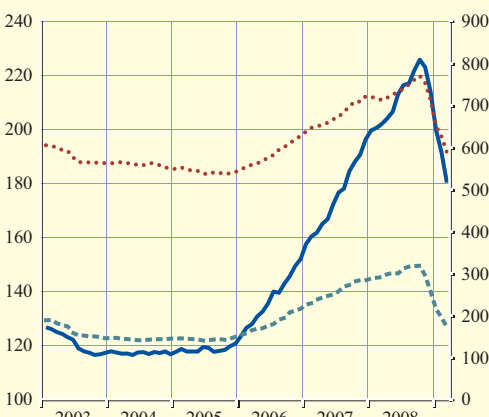

Източници: ЕЦБ, Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележки: Дългът се отчита по тримесечните сметки на еврозоната. Той включва кредити, емитирани дългови ценни книжа и резерви на пенсионни фондове. Данните са до първото тримесечие на 2009 г.

Графика 34 Нетна тежест на банковите лихвени проценти за НФП

(б.т.)

— нетно бреме на банковите лихвени проценти (лява скала)
..... среднопретеглени лихвени проценти по кредити (дясна скала)
- - - среднопретеглени лихвени проценти по депозити (дясна скала)

Източник: ЕЦБ.
Забележка: Нетното бреме на банковите лихвени проценти се определя като разлика между среднопретеглените проценти по кредити и среднопретеглените проценти по депозити за сектора на НФП и е базирано на непогасените им салда.

мените съотношения *дълга/БВП* и *дълга/брутен опериращ излишък* през първото тримесечие на 2009 г. (виж графика 33). В резултат от значителния спад на банковия кредитен растеж и на пазарните лихвени проценти лихвеното бреме на НФП намалява през първото тримесечие на 2009 г. (виж графика 34). Като цяло високото равнище на дълга и свързаната с него голямо лихвено бреме означават, че НФП остават уязвими към бъдещи шокове.

Каре 3

ВЪНШНО ФИНАНСИРАНЕ НА НЕФИНАНСОВИ ПРЕДПРИЯТИЯ В ЕВРОЗОНАТА И В САЩ

В настоящото каре се разглеждат основните тенденции в структурата на външното финансиране на НФП в еврозоната и САЩ въз основа главно на финансовите сметки на еврозоната и на сметките на САЩ за паричните потоци.¹ В карето е представено общо определение за външното финансиране, което включва всички задължения на сектора на НФП. В същото време са направени някои корекции, за да се улесни сравняването на еврозоната и САЩ.²

1 Виж също статията "The external financing of households and non-financial corporations: a comparison of the euro area and the United States" в Месечен бюлетин на ЕЦБ, април 2006 г., и карето "Integrated euro area accounts for the fourth quarter of 2008" в Месечен бюлетин на ЕЦБ, май 2009 г. За САЩ се разглежда нефинансовият бизнес сектор, тъй като той в най-голяма степен е съпоставим с нефинансовия корпоративен сектор в еврозоната. За допълнителна информация относно статистическите различия между еврозоната и САЩ виж споменатото по-горе каре в статията на Месечен бюлетин на ЕЦБ.

2 За да се улесни сравнението със САЩ, акциите и другите капиталови инструменти са консолидирани чрез нетиране на капиталовите инвестиции на НФП от САЩ с тези от еврозоната. В допълнение междуфирмените кредити са консолидирани чрез нетиране на вътрешните за еврозоната кредити, предоставени от НФП.

Тенденции в прираста на външното финансиране

През последните тримесечия в еврозоната и в САЩ прирастът на външното финансиране за НФП се забавя значително успоредно с намаляването на икономическата активност. Годишният му темп в САЩ се понижава до 4.3% през четвъртото тримесечие на 2008 г. спрямо 9.4% през третото тримесечие на 2007 г. Подобна е тенденцията и при НФП от еврозоната, годишният темп на прираст на външното финансиране на които достига 2% през четвъртото тримесечие на 2008 г. спрямо върховото равнище от 6.3% през първото тримесечие на 2007 г., за разлика от средния годишен темп на прираст на външното финансиране за НФП в САЩ и еврозоната в периода 2000–2008 г. от съответно 7.0% и 4.4%.

Забавянето в темпа на прираст на външното финансиране за НФП в еврозоната се дължи главно на резкия спад на годишния темп на нарастване на банковото кредитиране, който през март 2009 г. достига 6.3% в сравнение с рекордните 14.9%, отбелязани в началото на 2008 г. В САЩ банковите кредити като цяло имат по-малко значение за общото външно финансиране на НФП (виж следващия раздел в това каре). Въпреки това обаче се наблюдават тенденции, сходни с тези в еврозоната, като годишният прираст на търговските и промишлените кредити намалява до 4.3% през март 2009 г. в сравнение с рекордните 21.1% в началото на 2008 г. За сравнение в периода 2000–2008 г. годишният темп на нарастване на кредитите на ПФИ за НФП от еврозоната е 8.5%, а на търговските и промишлените кредити в САЩ – 5.7%. Рязкото забавяне на растежа на банковите кредити и в двете икономически зони се дължи на значителния спад на икономическата активност и същественото затягане на условията за предоставяне на кредити по време на финансовите трусове, въпреки че дълго време преди това условията за финансиране на НФП са твърде благоприятни. Освен това влошаването на икономическите перспективи, състоянието на банковите баланси и по-високата цена на финансовия ресурс по време на финансовите сътресения допринасят за по-строгите условия за предоставяне на банкови кредити за предприятията. Същевременно ускореният годишен темп на прираст на банковите кредити до началото на 2008 г., особено в САЩ, се дължеше на ефекта на субституция, тъй като по време на финансовите трусове пазарното финансиране бе сериозно затруднено (виж и следващия раздел).

Структура на външното финансиране

При разбивката на външното финансиране за НФП по компоненти се установяват съществени различия между еврозоната и САЩ.

Графика А Нарастване на външното финансиране на нефинансовите предприятия в еврозоната и САЩ

(годишно процентно изменение)

Източници: Съвет на гуверньорите на Системата на Федералния резерв и ЕЦБ.

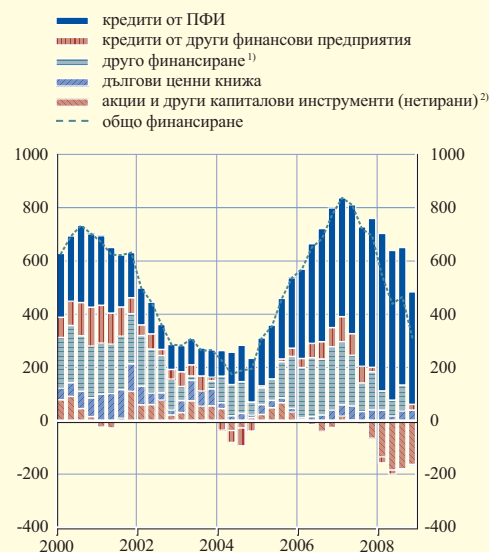
Забележки: Външното финансиране обхваща всички пасиви на нефинансовите предприятия. За улесняване на сравнението със САЩ акциите и другите капиталови инструменти са консолидирани чрез нетиране на инвестициите в собствен капитал на нефинансовите предприятия в еврозоната. Освен това междофирмените кредити са консолидирани чрез нетиране на кредитите в рамките на еврозоната, предоставени от нефинансовите предприятия.

Като се започне от еврозоната, кредитите на ПФИ обикновено са главна причина за размера на външното финансиране за НФП (виж графика Б). При благоприятни за банково кредитиране условия техният дял (на база годишни трансакции) е 60% през второто тримесечие на 2007 г., т.е. преди да започнат финансовите сътресения, и средно 56% в периода 2000–2008 г. За разлика от кредитите на ПФИ емитираните от НФП дългови ценни книжа и кредитите от други финансови посредници (ДФП) имат помалък принос за външното финансиране на НФП от еврозоната, като средният им дял в него през 2000–2008 г. е съответно 10% и 6%. За да е по-лесно сравняването със САЩ, е приложен счетоводният принцип за нетиране на емитираните от НФП от еврозоната акции с техните капиталови инвестиции. Тази консолидация чувствително ограничава значението на акциите до сравнително малък дял при външното финансиране на сектора на НФП, тъй като НФП са съществени притежатели на емитираните от същия сектор акции. За сравнение, при неконсолидирания подход акциите и другите капиталови инструменти възлизат на 32% от общите пасиви на НФП, което се дължи главно на некотираните акции. По-съществен принос в перото „друго финансиране“ за НФП от еврозоната, което за периода 2000–2008 г. възлиза средно на 28% от външното финансиране, имат „другите изискуеми задължения“, включително търговските кредити.

Между третото тримесечие на 2007 г. и четвъртото тримесечие на 2008 г. (последният период, за който има налични данни от финансовите сметки на еврозоната), когато след фалита на „Леман Браздърс“ финансовите сътресения се задълбочават, пазарното финансиране за НФП, включително секюритизацията, е сериозно затруднено. Това допълнително засилва ролята на кредитите на ПФИ при външното финансиране на НФП от еврозоната до среден за периода дял от над 100% (на база годишни трансакции), което се дължи на отрицателни нетни трансакции с други финансови инструменти. По-слабото значение на кредитите от други финансови посредници (чийто дял през разглеждания период възлиза средно на 1.5% от външното финансиране) в сравнение с отрицателните нетни трансакции през някои тримесечия вероятно се дължи на по-малкото сделки по секюритизация чрез действителни продажби (*true-sale securitisation*) и на отпуснатите за НФП по време на финансовите трусове синдикирани кредити. Въпреки че финансовите сътресения имат неблагоприятно въздействие и върху емитирането от НФП на дългови ценни книжа, макар и на относително ниски равнища, трансакциите остават като цяло положителна величина със среден дял от 7% за периода от третото тримесечие на 2007 г. до четвъртото тримесечие на 2008 г. Нетните емисии акции стават силно отрицателни,

Графика Б Разбивка на финансирането за нефинансовите предприятия в еврозоната

(плъзгаща се сума от трансакции за 4 тримесечия, млрд. евро)

Източник: ЕЦБ.

1) Друго финансиране включва другите изискуеми задължения, финансови деривати и финансиране чрез преки пенсионни вноски. За улесняване на сравнението със САЩ междуфирмените кредити са консолидирани в рамките на еврозоната чрез нетиране на кредитите, предоставени от нефинансови предприятия.

2) За улесняване на сравнението със САЩ акциите и другите капиталови инструменти са консолидирани чрез нетиране на инвестициите в собствен капитал на нефинансовите предприятия.

тъй като през разглеждания период придобиването на акции нараства, а емитирането им намалява. Нещо повече, делът на „друго финансиране“ за НФП от еврозоната намалява средно с 14%. Между третото тримесечие на 2007 г. и четвъртото тримесечие на 2008 г. както търговските кредити между НФП, като цяло намаляващи успоредно с икономическия спад, така и финансовите деривати, които са засегнати сериозно от финансовите трусове, също се свиват.

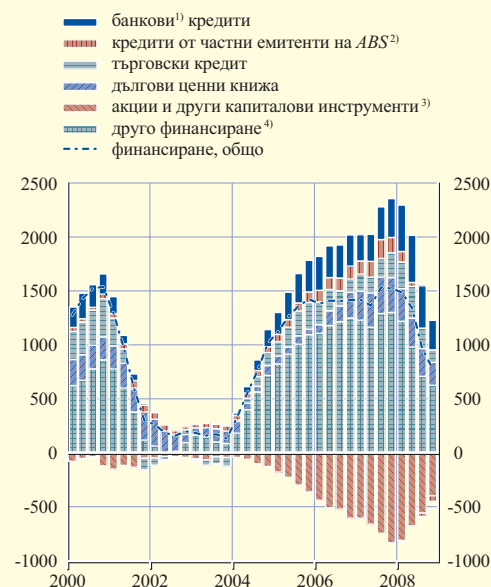
Що се отнася до САЩ, банковите кредити там имат много по-малко значение при външното финансиране на НФП, отколкото в еврозоната (виж графика В). В периода 2000–2008 г. делът на банковите кредити възлиза средно на 14% от външното финансиране за НФП в САЩ. За разлика от еврозоната тук ролята на дълговите ценни книжа, емитирани от НФП, е много по-съществена (средно 31% за периода 2000–2008 г.), което показва, че финансовата система в САЩ е по-скоро пазарно ориентирана, а тази в еврозоната – банково ориентирана. В допълнение, секюритизацията и синдикирането на кредити добиват значителна популярност сред НФП в САЩ

в годините преди финансовите сътресения. Първо, това се потвърждава от дела на кредитите от частни емитенти на обезпечени с активи ценни книжа (11% през второто тримесечие на 2007 г. в сравнение с 6% средно за периода 2000–2008 г.). Второ, в последните няколко години преди финансовите трусове нараства компонентът „друго финансиране“, който наред с други позиции включва и небанкови кредити за НФП. Голямото значение на „друго финансиране“ за външното финансиране на НФП в САЩ е възможно да се дължи отчасти на ролята на секюритизацията, вероятно свързана със счетоводните стандарти, които за разлика от тези в еврозоната позволяват по-лесно отписване (непризнаване) на кредити от банковите баланси в случаите, когато в процеса на секюритизация те биват продадени на небанки, както и при предоставяне на синдикирани кредити. Същевременно подобни различия между външното финансиране в еврозоната и САЩ се дължат и на разликата в структурата на финансовите пазари в двете икономически зони. Накрая, в резултат от придобиването на собственост чрез изкупуване на собствени акции или на сливания и придобивания емитирането на акции от НФП в САЩ през разглеждания период е отрицателна.

Подобно на еврозоната, приносът на банковите кредити за външното финансиране на НФП в САЩ по време на финансовите сътресения също нараства, което се дължи на по-трудните условия за пазарно финансиране, включително секюритизация. Съотношението *банкови кредити/външно финансиране за НФП*, *общо* нараства средно от 18% през

Графика В Разбивка на финансирането за нефинансови предприятия в САЩ

(плъзгаща се сума от трансакции за 4 тримесечия, млрд. щ.д.)

Източник: Съвет на гуверньорите на Системата на Федералния резерв.

1) Търговски банки, спестовни институции и кредитни съюзи.

2) Кредити от частни емитенти на обезпечени с активи ценни книжа.

3) Разликата от нетната емисия на акции и други капиталови инструменти и нетното им придобиване.

4) Липсва по-подробна разбивка.

второто тримесечие на 2007 г. до 30% между първото тримесечие на 2007 г. и четвъртото тримесечие на 2008 г. Ефектът на субституция изглежда е по-характерен за САЩ, отколкото за еврозоната поради по-големия принос на дълговите ценни книжа, емитирани от НФП в САЩ, от този на емитираните в еврозоната. Освен това кредитите от частни емитенти на обезпечени с акции ценни книжа и „друго финансиране“ (на база годишни трансакции) намаляват значително през този период в резултат от сериозно затруднените пазарни условия за секюритизация и предоставяне на синдикирани кредити. Както и в еврозоната, търговските кредити между НФП бележат съществен спад към края на 2008 г. поради по-слабата икономическа активност. В заключение, емитирането на акции от страна на НФП остава, макар и в по-малка степен, отрицателно число, което вероятно се дължи на по-неблагоприятните условия за изкупуване на собствени акции и за придобивания при по-ниска корпоративна рентабилност.

Заклучение

Като цяло финансовите трусове оказват съществено влияние както върху размера, така и върху структурата на външното финансиране на НФП в еврозоната и в САЩ. И в двете икономически зони приносът на банковите кредити като дял от общото външно финансиране е значителен, което се дължи на сериозно затруднените условия за пазарно финансиране и най-вече за секюритизация. Възможно е тази тенденция да е по-силно изразена в САЩ, отколкото в еврозоната, и това е поради по-съществената роля на емисията на дългови ценни книжа и на облекчаването на условията за отписване на кредити от балансите на банките в САЩ.

2.7 ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ И ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ НА СЕКТОР ДОМАКИНСТВА

През първото тримесечие на 2009 г. условията за финансиране на домакинствата се определят от значителното понижаване на лихвените проценти на банките и от по-умереното нетно затягане на условията за предоставяне на кредити. В ретроспективен план динамиката на кредитирането на сектор Домакинства е изключително слаба, което се дължи на стабилизирането на задлъжнялостта в резултат от намаленото бреме на лихвените плащания на домакинствата. Това допълнително забавяне на кредитирането на сектора отговаря на продължаващата по-бавна динамика на пазара на жилища, слабата икономическа активност и несигурността относно перспективите за доходите.

УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

В резултат на допълнителното понижаване на основните лихвени проценти през първото тримесечие на 2009 г. лихвените проценти на ПФИ по жилищни кредити за домакинства продължават рязко да намаляват (виж графика 35). Тази тенденция се наблюдава както при краткосрочните, така и при дългосрочните кредити, но тя е по-силно изразена при тези с плаваща лихва и с период на първоначално фиксиране на лихвения процент до една година. Всъщност през март 2009 г. лихвите по тях се установяват на равнище от близо 220 б.т. под върховата стойност от октомври 2008 г. и достигат нива, отбелязани за последно през първото тримесечие на 2006 г. Фактът, че лихвените проценти по краткосрочните кредити се понижават по-рязко, променя матуритетната структура на лихвените проценти по жилищните кредити, с което отново се установява положителен спред между лихвените проценти по кредити с дългосрочен (т.е. над пет години) и с краткосрочен (т.е. до една година) период на първоначално фиксиране на лихвения процент.

През първото тримесечие на 2009 г. също се наблюдава понижаване на лихвените проценти на ПФИ по потребителски кредити, все пак в значително по-малка степен. Макар и широкообхватно, намаляването на лихвените проценти по краткосрочните кредити (т.е. по кредити с плаваща лихва и с период на първоначално фиксиране на лихвата до една година) е по-съществено, в резултат на което през това тримесечие те са по-ниски от лихвените проценти по дългосрочните кредити (т.е. по кредитите с период на първоначално фиксиране на лихвения процент от над пет години). Въпреки това лихвените проценти по кредитите с период на първоначално фиксиране на лихвата от една до пет години остават много по-ниски, отколкото по другите видове потребителски кредити.

Спредовите между краткосрочните лихвени проценти по нови жилищни кредити и съпоставимите пазарни лихвени проценти допълнително се разширяват през първото тримесечие на 2009 г. За разлика от тях съответните спредове на дългосрочните лихвени проценти слабо се свиват. През първото тримесечие на 2009 г. спредовете при потребителските кредити продължават да се увеличават, като нарастват при всички категории лихвени проценти. Като цяло по-високите равнища на тези спредове показват, че лихвените проценти по кредитите на ПФИ за домакинствата все още се коригират в съответствие с пазарните лихвени проценти след рязкото понижаване на основните лихвени проценти, като тези изменения са в обичайните граници.

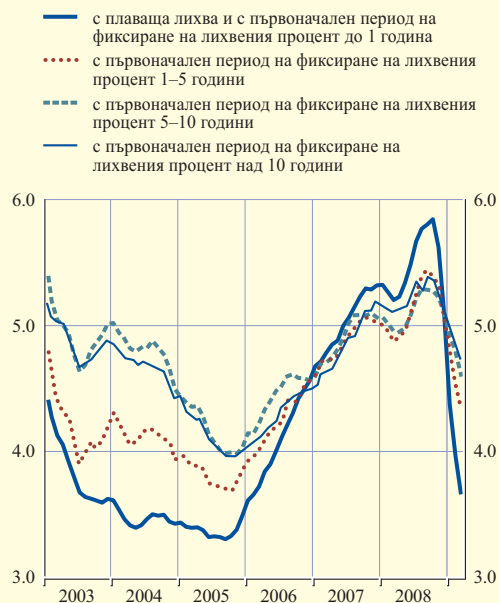
Резултатите от проведеното през април 2009 г. проучване на банковото кредитиране сочат, че нетният процент на банките, отчитащи затаяване на критериите за кредитиране, намалява през първото тримесечие на годината както за жилищните, така и за потребителските и други видове кредити. Това допълнително затаяване се осъществява главно чрез увеличаване на маржа, особено при по-рисковите жилищни кредити.

Затягането на неценовите условия и срокове, като съотношението *кредит/обезпечение* и изискванията за предоставяне на обезпечение не е толкова съществено, колкото през предходното тримесечие.

Влошаващите се очаквания по отношение на икономическата активност продължават да са важен фактор за затаяване на условията за предоставяне на всякакви кредити на домакинства. При жилищните кредити се наслагват и опасенията, свързани с перспективите за жилищния пазар, а при потребителските и други видове заеми банките посочват влошаването на кредитоспособността на потребителите и рисковете при обезпеченията като други основни фактори. И в двата случая се отчита, че ролята на разходите за финансиране и на балансовите ограничения значително отслабва.

Графика 35 Лихвени проценти по жилищни кредити на ПФИ за домакинства

(проценти годишно; без такси; лихвени проценти по нов бизнес)

Източник: ЕЦБ.

ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ

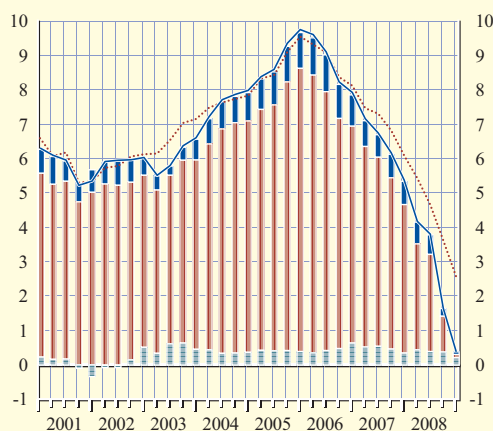
Годишният темп на прираст на всички кредити, предоставени на сектор *Домакинства*, продължава да се забавя, като през четвъртото тримесечие на 2008 г. (последното, за което са налице данни от интегрираните финансови сметки на еврозоната) спада до 3.6% в сравнение с 4.7% през предходното. Този спад в темповете на общото кредитиране на домакинствата е по-малък от наблюденията при кредитите от ПФИ, тъй като нарастването на кредитирането от НПФИ за домакинства остава високо въпреки слабото му забавяне до 14.4% през четвъртото тримесечие на 2008 г. от 15.7% през предходното. До голяма степен обаче високият темп на прираст се дължи не на отпускането на нови заеми от НПФИ, а по-скоро на ефекта от секюритизация чрез действителни продажби, при която кредитите се отписват и следователно се изваждат от балансите на ПФИ, като впоследствие се осчетоводяват като кредити от други финансови посредници. Такава дейност се извършва особено активно през четвъртото тримесечие на 2008 г. Данните за кредитите на ПФИ показват, че годишният темп на съвкупното кредитиране на домакинствата запазва низходящия си тренд и през първото тримесечие на 2009 г. (виж графика 36).

През април 2009 г. непогасените кредити на ПФИ за домакинствата остават почти същите по обем отпреди 12 месеца, докато годишният им темп на нарастване е едва 0.1% в сравнение с 0.9% и 2.8% съответно през първото тримесечие на 2009 г. и четвъртото тримесечие на 2008 г. Краткосрочната динамика, измерена на годишна база чрез тримесечния темп на прираст, остава отрицателна през април 2009 г. Въпреки това, ако се вземе предвид ефектът

Графика 36 Кредити за домакинства, общо

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.; в края на тримесечията)

- потребителски кредити на ПФИ
- жилищни кредити на ПФИ
- други кредити на ПФИ
- кредити на ПФИ, общо
- общо кредити

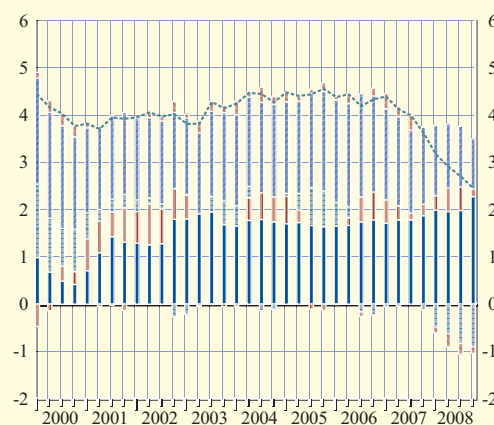
Източник: ЕЦБ.

Забележки: Общо кредити включват кредити от всички институционални сектори, включително останалия свят за домакинствата. За първото тримесечие на 2009 г. общите кредити за домакинствата са оценени на база трансакциите, отчетени от паричната и банковата статистика. За информация относно различията между кредитите на ПФИ и общо кредитите при изчисляването на темповете на прираст виж съответните методологически бележки.

Графика 37 Финансови инвестиции на домакинствата

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.)

- валута и депозити
- дългови ценни книжа, без финансови деривати
- акции и други капиталови инструменти
- застрахователни технически резерви
- други¹⁾
- общо финансови активи

Източници: ЕЦБ и Евростат.

1) Включва кредити, други задължения и финансови деривати.

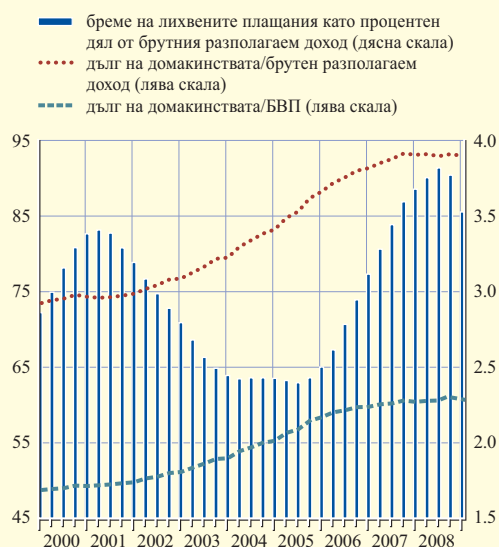
от отписването на кредити от балансите на ПФИ в резултат на секюритизация, която в еврозоната засяга предимно жилищните кредити, се смята, че месечните нетни потоци към домакинствата, макар и незначителни, остават положителна величина. Докато наблюдаваното през последните няколко месеца забавяне в годишния темп на кредитирането на домакинствата от ПФИ е в съзвучие със започналия в началото на 2006 г. низходящ тренд, сегашният темп на прираст е доста по-нисък от предишното минимално равнище, отбелязано през четвъртото тримесечие на 2001 г. По-слабото ползване на заемни средства съответства на все по-бавната динамика на жилищния пазар, намалялата икономическа активност и несигурността относно бъдещите доходи. Тези фактори трябва да се разглеждат и с отчитане на факта, че равнището на задлъжнялост на домакинствата като цяло е по-високо, отколкото през предходни икономически цикли, което може да означава, че поне част от сектор *Домакинства* се нуждае от намаляване дела на ползвания заеман капитал. Същевременно резултатите от проучването на банковото кредитиране през април сочат, че вероятно факторите, свързани със състоянието на банковия сектор – примерно балансовите ограничения, ще продължават да влияят върху достъпа на домакинствата до кредити.

Отслабващият годишен темп на прираст на кредитите на ПФИ за домакинствата отразява измененията както при кредитите за покупка на жилища – най-големия подкомпонент на кредитите за домакинства, така и при потребителските. През април годишният темп на прираст на жилищните кредити става отрицателен, като се понижава до -0.2% от 0.7% и 2.9% съответно през първото тримесечие на 2009 г. и последното на 2008 г. Годишният темп на прираст на потребителските кредити също слиза под нулата през април, като достига -0.4% при 1.3% и 3.2% съответно за първото тримесечие на 2009 г. и четвъртото на 2008 г.

Ако разгледаме страната на активите в баланса на сектор *Домакинства* от еврозоната, годишният темп на прираст на общите финансови инвестиции продължава да следва низходящия тренд, наблюдаван от 2007 г., като достига 2.4% през четвъртото тримесечие на 2008 г. спрямо 2.7% през предходното (виж графика 37). Това се дължи главно на по-големите нетни продажби на акции и други капиталови инструменти, както и на намаляващото нетно акумулиране на дългови ценни книжа и застрахователни технически резерви. Обратно, вложенията на домакинствата във валута и депозити се запазват значителни, което отразява главно предпочитанията им към сигурни и ликвидни активи предвид повишената несигурност и отслабващото доверие в края на 2008 г. Инвестициите в такива активи формират около 90% от годишния темп на нарастване на финансовите вложения на домакинствата.

Графика 38 Дълг на домакинствата и лихвени плащания

(проценти)

Източници: ЕЦБ и Евростат.

Забележки: Дългът на домакинствата включва общите кредити за домакинствата от всички институционални сектори, включително останалия свят. Лихвените плащания не включват пълната цена на финансирането, платена от домакинствата, тъй като изключват такси за финансови услуги. Някои от данните за последното показано тримесечие са оценки.

ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ

През последните тримесечия се наблюдава известно стабилизиране на равнището на задлъжнялост на домакинствата в резултат от допълнителното забавяне на кредитирането. От първото тримесечие на 2008 г. съотношението *дълг/разполагаем доход на домакинствата* се колебае около 93% и според оценките остава като цяло непроменено през първото тримесечие на тази година (виж графика 38). По подобен начин съотношението *дълг/БВП* на домакинствата се предвижда да е като цяло без изменение – 61% през първото тримесечие на 2009 г. след наблюдаваното през 2008 г. леко повишение (виж графика 38). По-ясно изразено движение се отбелязва при тежестта на лихвените плащания на сектор *Домакинства*, която през първото тримесечие на 2009 г. намалява допълнително до 3.5% от располагаемия доход спрямо 3.8% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Това се дължи на влиянието на понижаващите се лихвени проценти, по-конкретно при кредитите с променлив лихвен процент.

3 ЦЕНИ И РАЗХОДИ

Според моментната оценка на Евростат годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната през май 2009 г. спада до 0.0% от 0.6% през април. Допълнителното понижаване на темпа на инфлацията е напълно очаквано и отразява най-вече базови ефекти, породени от резките колебания на световните цени на суровините през последните 12 месеца. Все повече обаче се проявяват и признаци за по-мащабно понижаване на инфлационния натиск. Според наличните показатели до този момент силният спад на инфлацията не е придружен от съпоставимо понижаване на разходите за труд. През първото тримесечие на 2009 г. годишният темп на прираст на договорените заплати остава висок, на равнище от 3.2% при 3.6% през последното тримесечие на 2008 г.

Годишният прогнозен темп на инфлация спада и занапред поради базови ефекти и временно ще остане отрицателен през следващите месеци, преди да се върне към положителни стойности до края на 2009 г. В по-далечно бъдеще динамиката на цените и разходите се очаква да остане умерена вследствие на продължаващото вяло търсене в еврозоната и по света. Според юнските макроикономически прогнози на експерти на Евросистемата годишната ХИПЦ-инфлация се предвижда да е между 0.1% и 0.5% през 2009 г. и между 0.6% и 1.4% през 2010 г. Рисковете за тази прогноза са като цяло балансирани.

3.1 ПОТРЕБИТЕЛСКИ ЦЕНИ

От края на лятото на 2008 г. еврозоната се характеризира с процес на бърза дезинфлация, която се обуславя главно от резкия спад в енергийния и продоволствения компонент на ХИПЦ на еврозоната. След като достига най-високото си равнище от 4.0% през юли 2008 г., ХИПЦ-инфлацията бележи постоянен спад от тогава насам. Според моментната оценка на Евростат през май годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната намалява до най-ниското си равнище от началото на ИПС – до 0.0% от 0.6% през април (виж таблица 6). Макар официалните оценки за разбивката на ХИПЦ за май още да не са публикувани, наличните данни показват, че миналия месец компонентът на енергийните цени намалява годишната ХИПЦ-инфлация вследствие на значителния понижаващ базов ефект и въпреки неотдавнашното поскъпване на суровия петрол. Годишното изменение на общата ХИПЦ-инфлация в еврозоната се очаква да достигне отрицателни стойности и да остане под нулата за няколко месеца, преди отново да се повиши поради базови ефекти при енергийния компонент на ХИПЦ.

Таблица 6 Динамика на цените

(годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

	2007	2008	2008 дек.	2009 ян.	2009 февр.	2009 март	2009 апр.	2009 май
ХИПЦ и неговите компоненти								
Общ индекс ¹⁾	2.1	3.3	1.6	1.1	1.2	0.6	0.6	0.0
Енергия	2.6	10.3	-3.7	-5.3	-4.9	-8.1	-8.8	.
Непреработени храни	3.0	3.5	2.8	2.6	3.3	2.4	1.6	.
Преработени храни	2.8	6.1	3.5	2.7	2.0	1.6	1.2	.
Неенергийни промишлени стоки	1.0	0.8	0.8	0.5	0.7	0.8	0.8	.
Услуги	2.5	2.6	2.6	2.4	2.4	1.9	2.5	.
Други ценови показатели								
Цени на производител в промишлеността	2.7	5.9	1.2	-0.6	-1.6	-2.9	-4.6	.
Цени на петрола (евро за барел)	52.8	65.9	32.1	34.3	34.6	36.5	39.0	42.8
Цени на неенергийни суровини	9.2	4.4	-17.1	-20.7	-24.5	-24.9	-19.5	-18.7

Източници: Евростат, *HWI* и изчисления на ЕЦБ въз основа на данни на *Thomson Financial Datastream*.
1) ХИПЦ-инфлацията през май 2009 г. е посочена според моментната оценка на Евростат.

За разлика от динамиката на водещата ХИПЦ-инфлация годишното изменение на ХИПЦ без енергията и общо храните остава като цяло стабилно от началото на 2007 г. въпреки значителните промени в макроикономическата среда. През април 2009 г. – последния месец, за който има данни, равнището ѝ е близко до средните за последните две години. Като цяло измерителите за основната инфлация, които изключват или 1) енергоносителите, или 2) непреработените храни и енергоносителите, или 3) всички храни и енергоносителите, спадат в много по-малка степен през последните месеци до нива, които не са особено ниски в ретроспективен план. В каре 4 се разглеждат по-подробно динамиката и измерителите на основната инфлация в еврозоната.

Каре 4

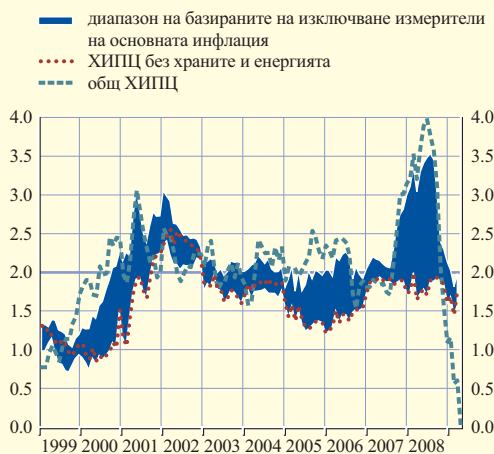
НЕОТДАВНАШНА ДИНАМИКА НА ИЗБРАНИ ИЗМЕРИТЕЛИ НА ОСНОВНАТА ИНФЛАЦИЯ В ЕВРОЗОНАТА

От юли 2008 г. в еврозоната беше отбелязан рязък спад на годишното процентно изменение на общия ХИПЦ. Този спад се дължи главно на значителното намаление на цените на петрола и други суровини. За да се елиминира ефектът от тази силна динамика на цените на суровините и да се открият средносрочните ценови тенденции, както и естеството и източникът на движещите сили на общата динамика на цените, е полезно да се разгледат измерителите на основната (*underlying*) инфлация. В това каре са разгледани последните тенденции в динамиката на някои общоприети измерители на основната инфлация.

В икономическата литература се предлагат различни видове нейни измерители.¹ Един често използван набор от такива показатели включва определени позиции, неотчитани в ХИПЦ. Тези показатели могат да се класифицират в две групи: базираните на постоянно изключване измерители (при които винаги се изключват едни и същи позиции, както при ХИПЦ без храните и енергията) и базираните на статистическо изключване измерители (при които във всеки момент се изключват екстремните стойности, например изгладени средни величини – *trimmed means*).²

Графика А Измерители на основната инфлация в еврозоната

(годишно процентно изменение)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Диапазонът на базираните на изключване измерители на основната инфлация обхваща ХИПЦ без енергията, ХИПЦ без непреработените храни и енергията, ХИПЦ без храните и енергията, 10-процентната изгладена средна, 30-процентната изгладена средна и претеглената медиана.

1 Понятието *основна инфлация*, макар и интуитивно да изглежда привлекателно като начин за определяне и онагледяване на по-дългосрочните ценови тенденции, както и на природата и източниците на движещите сили на водещата динамика на цените, при практическо използване се оказва твърде неопределено. За по-подробен анализ виж статията *Measures of underlying inflation in the euro area*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, юли 2001 г.

2 Базираните на изключване измерители се изчисляват посредством изключване на цените на отделни позиции от индекса, тъй като се смята, че те са особено колебливи. При базираните на постоянно изключване измерители се изключват подбрани ХИПЦ-компоненти, а при измерителите със статистическо изключване се изключват екстремните стойности на изменение на цените. Поради това наборът от стоки и услуги, изключвани от статистическите измерители, може да се променя във времето.

Измерители на основната инфлация в еврозоната

(годишно процентно изменение)

	2007	2008	2009 ян.	2009 февр.	2009 март	2009 апр.	2009 май
ХИПЦ-инфлация¹⁾	2.1	3.3	1.1	1.2	0.6	0.6	0.0
Избрани измерители на основната инфлация							
Измерители, базирани на постоянно изключване							
ХИПЦ без енергия	1.5	2.5	1.8	1.8	1.6	1.7	.
ХИПЦ без непреработени храни и енергия	2.0	2.4	1.8	1.7	1.5	1.7	.
ХИПЦ без храни и енергия	1.9	1.8	1.6	1.7	1.4	1.8	.
Измерители, базирани на статистическо изключване							
Изгладена средна (10%)	2.2	3.1	1.8	1.9	1.6	1.6	.
Изгладена средна (30%)	2.2	2.7	2.1	2.0	1.8	1.9	.
Претеглена медиана	2.2	2.5	2.1	2.0	1.8	2.0	.

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

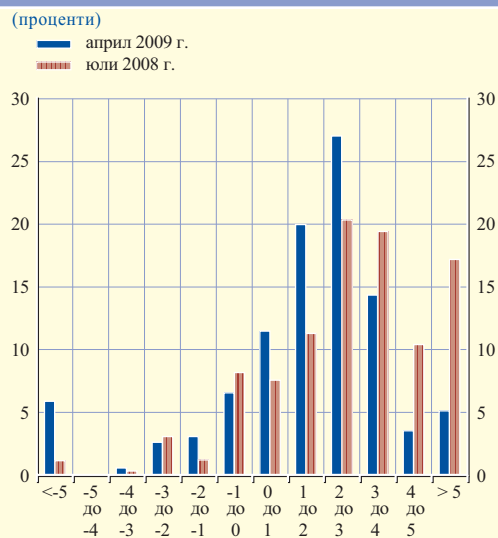
Забележка: Измерителите, базирани на статистическо изключване, не включват определена част от процентните изменения на цените, които варират между най-малките и най-големите през месеца (в числово изражение); например 10-процентната изгладена средна не включва най-малките 5-процентни и най-големите 5-процентни ценови изменения от претегленото разпределение на позициите в ХИПЦ.

1) За май 2009 г. ХИПЦ-инфлацията е според моментната оценка на Евростат.

В последно време се наблюдава значително разминаване в тенденциите при водещата ХИПЦ-инфлация и при базираните на изключване измерители на основната инфлация (виж графика А и таблицата). След като достигна рекордно високо ниво от 4.0% през юли 2008 г., общата ХИПЦ-инфлация междувременно се понижи значително, установявайки се на 0.6% през март и април 2009 г. По оценки на Евростат през май 2009 г. тя е достигнала 0.0%. Разглежданите измерители на основната инфлация също като цяло спаднаха, макар и не толкова чувствително, от високите си нива от лятото на 2008 г. до равнища, които не са толкова ниски в ретроспективен план. През април 2009 г. те остават в тесния диапазон от 1.6% до 2.0%, т.е. значително над темпа на общата ХИПЦ-инфлация. Такова голямо негативно несъответствие между водещата (*headline*) инфлация и измерителите на основната инфлация не е наблюдавано по-рано и може да се отдаде на твърде необичайната динамика на определени компоненти и позиции на ХИПЦ като храните и енергоносителите.

Особената роля на енергийния и продоволствения компонент се вижда най-добре от анализа на динамиката на годишния темп на изменение на ХИПЦ без енергията и храните (общо, т.е. преработени и непреработени). Този измерител на основната

Графика Б Разпределение на годишните темпове на изменение на позициите в ХИПЦ

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Графиката показва разпределението на годишното ценово изменение на 93 позиции в ХИПЦ, претеглени според техния дял в разходите, за юли 2008 г. и април 2009 г. Всеки стълб отчита дела на позициите в ХИПЦ със спадащи в рамките на съответния диапазон годишни темпове на изменение.

инфлация по принцип отбелязва най-ниски стойности сред множеството от измерителите ѝ. През 2007 г. и 2008 г. той беше доста стабилен и затова не следваше тренда, наблюдаван при другите измерители на основната инфлация. Този факт подчертава важната роля, която играят динамиката на цените на преработените храни и тази на енергоносителите за динамиката на общата ХИПЦ-инфлация. Доста сходните равнища на ХИПЦ-инфлация – изключваща както 1) енергоносителите, така и 2) непреработените храни и енергоносителите, или 3) всички храни и енергоносители, – каквито наблюдаваме през последните месеци, показват, че понастоящем динамиката на цените на храните не е сред главните фактори за краткосрочното изменение на годишната инфлация, но че цените на енергоносителите продължават да играят важна роля, отчасти и поради базови ефекти.

При базираните на статистическо изключване измерители екстремните стойности симетрично биват елиминирани от профила на разпределение на позициите в ХИПЦ. Ето защо наблюдаваният от средата на 2008 г. спад на тези измерители, съответстващ на този при базираните на постоянно изключване измерители, подсказва, че профилът на разпределение на ХИПЦ се измества вляво, т.е. към по-ниски темпове на инфлация. Този процес на дезинфлация се вижда, когато сравним претегленото разпределение на годишния темп на изменение по всички 93 позиции в ХИПЦ от юли 2008 г. с това от април 2009 г. (виж графика Б). През юли 2008 г., когато ефектът върху водещата инфлация от шоковото поскупяване на суровините беше най-силен, мащабът на разпределението (почти 70%) показва годишен темп на изменение над 2%, при 17% – с темп над 5%. Обратно, около 14% от претеглените позиции показаха темп под 0%. Изглаждане с 30% на средна величина, при което се елиминират най-високите 15% и най-ниските 15% от изменението на цената при претеглено разпределение, означава, че при изчисленията се изключват позиции с темп на изменение над 5% и всички позиции, отбелязали отрицателно изменение. През април 2009 г. само половината от позициите, включени в ХИПЦ (претеглени в съответствие със своя дял в разходите), отчитат годишен темп на изменение над 2%, докато само 5% поддържат темп над 5%, а 18.5% отбелязват темп под 0%. Следователно изгладената с 30% средна за април 2009 г. нито изключва всички позиции с отрицателен темп на изменение

Графика В Профил на разпределение на годишните темпове на изменение на позициите в ХИПЦ през април 2009 г.

(проценти)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележки: Графиката показва разпределението на годишното изменение на цената на 93 позиции в ХИПЦ, претеглени според техния дял в разходите, за април 2009 г. Всеки стълб отчита дела на позициите в ХИПЦ, чиито годишни темпове на изменение спадат в рамките на съответен диапазон.

от края на „опашката“ за разпределение, нито всички позиции с темп над 3% в началото на „опашката“ за разпределение. Въпреки че делът на позициите с отрицателен годишен темп на изменение понастоящем е по-голям от ретроспективния среден дял от около 13%, наблюдаван в периода 1999–2008 г., няма признаци за общ спад на цените.

Наблюдаваното изместване на разпределението към по-ниски инфлационни резултати отразява преди всичко обратна в прекия ефект от предходното поскъпване на суровините, както и свързаните с него постепенно отшумяващи косвени въздействия. С други думи, изместването на разпределението се дължи главно на затихващия ефект от изменението на относителните цени на определени стоки. По-внимателното проучване на профила на разпределението през април 2009 г. (виж графика В) показва, че позициите със силно отрицателни годишни темпове на изменение са най-вече тези, които са пряко свързани с динамиката на цените на петрола (течни горива, които включват горива за битово отопление и за лични транспортни средства). Някои продоволствени позиции (растителни масла и животински мазнини, мляко, яйца и сирене) също са сред тези с годишен темп на изменение под 0%, дължащ се на корекцията вследствие минали повишения на цените на селскостопанските суровини и на свързани с тях базови ефекти. Освен това отделни позиции като персонални компютри, аудио- и фотооборудване (обединени в „електрооборудване“) и запаметяващи устройства са в края на „опашката“ за разпределение. Те са подложени на силна конкуренция и бележат значителен технически прогрес и по-високо качество, което се проявява в устойчив спад на относителните им цени. Началото на „опашката“ за разпределение през април 2009 г. включва позиции, намиращи се все още под влиянието на предишни поскъпвания на суровините, като топло- и електроенергия и бижутерия. Този анализ на разпределението към определен момент – април 2009 г. – обаче не разкрива факта, че годишният темп на изменение при тези позиции през последните месеци спада постепенно вследствие по-слабия натиск по веригата на предлагането. Обратно, крайната позиция „пакетни почивки“ отразява само специфичен календарен ефект във връзка с по-късните дати на великденските празници през 2009 г. (и свързания с него пик на туристическия бизнес) в сравнение с 2008 г. Това завиши цените на пакетните почивки през април 2009 г. при сравняването им на годишна база. Заслужава да се отбележи, че преобладаващата част от позициите за разпределение (над 70%) отчитат през април стойности между 0% и 4%.

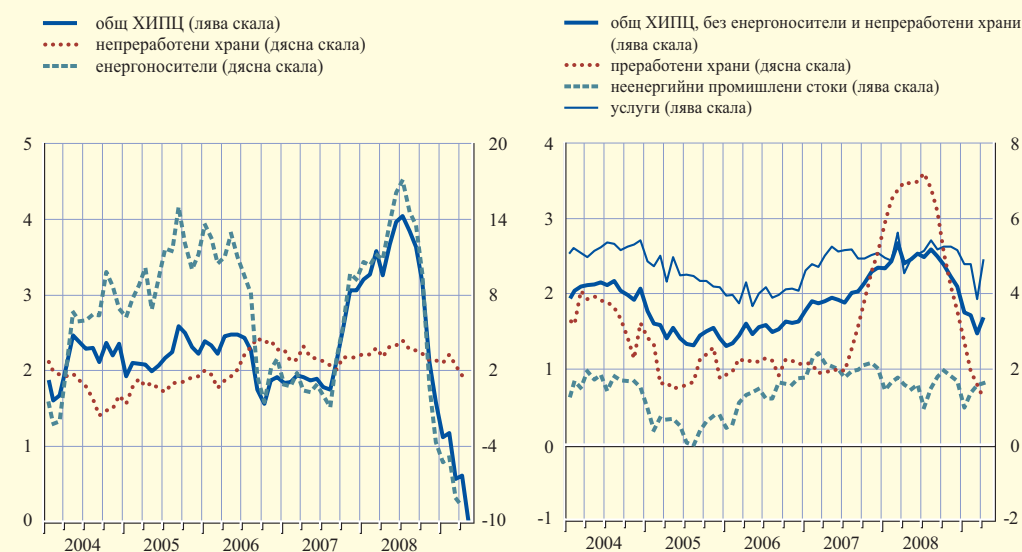
В обобщение, през последните месеци общоприетите измерители на основната инфлация останаха на равнища, показващи, че средносрочните тенденции в ХИПЦ-инфлацията като цяло съответстват на целите на Управителния съвет на ЕЦБ за поддържане на средносрочните темпове на инфлация малко под 2%. През същия период много ниската водеща инфлация бе обусловена главно от отшумяващия ефект на динамиката на относителните цени при някои конкретни стоки. Измерителите на основната инфлация обаче не могат да очертаят пълната картина на средносрочния инфлационен натиск и трябва да бъдат допълвани с други налични данни. Освен това те не предсказват непременно бъдещите трендове на инфлацията. Въпреки това фактът, че понастоящем са на равнища значително над общата ХИПЦ-инфлация, никак не е показателен за възникващите общи спадове на цените. Това се потвърждава и от разпределението на годишния темп на изменение на всички 93 позиции в ХИПЦ за април, претеглени според техния дял в разходите, което показва, че годишният ценови спад по-скоро е съсредоточен в някои ясно изразени групи, а именно свързаните с петрола позиции или отделни видове стоки от сферата на информационните технологии.

На отраслово ниво динамиката на световните цени на основните стоки води до колебания в енергийния и продоволствения компонент на ХИПЦ-инфлацията в еврозоната. Годишното изменение на енергийния компонент на ХИПЦ намалява от над 17% през юли 2008 г. до -8.8% през април 2009 г. (виж графика 39). Този спад се обуславя от рязкото понижение на петролните цени миналото лято, както и от базови ефекти, влияещи към понижение, свързани със силното поскъпване на суровия петрол до средата на 2008 г., което засегна тренда на енергийния компонент на ХИПЦ-инфлацията. Спадът на инфлацията при енергоносителите е породен от значителното поевтиняване на включени в ХИПЦ стоки, като петрол, дизелово гориво и нафта, които са тясно свързани със световните цени на суровия петрол. Все пак ценовата динамика при тези позиции се влияе и от колебливостта на степента на преработка на течните горива (петрол, дизелово гориво и нафта). От началото на 2009 г. степента на преработка на дизелово гориво спада значително, но напоследък леко се увеличава. Намаляващите през същия период темпове на прираст на непетролните енергийни компоненти на ХИПЦ, като електроенергия и природен газ, които обикновено реагират със забавяне на промените в цените на суровия петрол, също допринасят за спада на инфлацията при енергийните ресурси в еврозоната.

Динамиката на годишния темп на прираст на компонента на преработените храни в ХИПЦ на еврозоната е сходна с тази на енергийния. Той достига върхово равнище през лятото на 2008 г., когато цените на продоволствените суровини също достигат пика си, а след това се понижава устойчиво до 1.2% през април. Цените на непреработените храни също спадат в сравнение с високите си годишни темпове на растеж, наблюдавани в средата на миналата година. През април годишният темп на прираст на непреработените храни остава на равнището от 1.6%. Като цяло наблюдаваното досега продължаващо успокояване на цените на храните може да се обясни най-вече с прехвърлянето върху потребителите на предишно поевтиняване на продоволствените суровини, както и с понижаващи базови ефекти. По-подробно проучване на цените на храните показва, че в голямата си част поевтиняването се

Графика 39 ХИПЦ-инфлация: разбивка по основни компоненти

(годишно процентно изменение; месечни данни)

Източник: Евростат.

дължи на динамиката на подкомпоненти, които се влияят повече от промени в цените на суровините, като месото при непреработените храни и зърнените, млечните продукти, растителните масла и животинските мазнини при преработените храни.

През април годишното изменение на цените на неенергийните промишлени стоки остава 0.8% – както през предходния месец и съответстващо на средното за 2008 г. Затова изглежда, че рецесията, засегнала икономиката на еврозоната, все още не оказва особено силно въздействие за общо понижаване на цените на неенергийните промишлени стоки. При по-подробен преглед годишното изменение на цените на полутрайните стоки, които съставляват значителен дял от неенергийните промишлени стоки и в голяма степен отразяват динамиката на цените на облеклото и обувките, остава общо взето стабилно от средата на 2008 г., след като се елиминира ефектът от сезонните намаления. През април текстилът като цяло поскъпва със същия годишен темп на изменение както през септември 2008 г. Годишното изменение на цените на трайните стоки се понижава слабо – от около -0.5% в средата на 2008 г. до -0.7% през април 2009 г. вследствие на отшумяващите косвени ефекти от предишни поскъпвания на суровините, които оказват силен натиск за повишаване на цените на мебелите и ювелирните изделия до третото тримесечие на 2008 г., и на слабото потребителско търсене, което заставя фирмите да предлагат отстъпки, за да стимулират продажбите. Това, изглежда, засяга особено силно цените на автомобилите, при които годишният темп на изменение намалява от септември 2008 г. и през април 2009 г. достига стойности малко под нулата. Следва да се отбележи обаче, че измерването на цените не взема изцяло предвид всички отстъпки и специални предложения, които биха имали особено значение за позицията *автомобили* в ХИПЦ.

Въпреки отчетения сериозен икономически спад в еврозоната темпът на инфлация при услугите, макар с известни колебания, все още остава близо до средните стойности за предходните две години и надвишава средното равнище за периода 2005–2006 г. преди шоковото поскъпване на петрола и храните. От началото на 2009 г. средногодишният темп на прираст при компонента на услугите в ХИПЦ на еврозоната се забавя слабо до 2.3%. Колебливостта, наблюдавана от февруари до април, може да се обясни с предходния тренд на компонента *отдых и услуги за свободното време*, отразяващ интензивната ценова динамика на позиции като *пакетни туристически услуги и настаняване* и в по-малка степен на измененията на транспортните услуги. Тази колебливост се дължи на сезонния ефект, произтичащ от времето на великденските празници, които през 2009 г. се падат не през март, а през април. Това оказва влияние при сравнението на цените на туристическите услуги на годишна база. Извън месечните колебания на инфлацията при услугите приносят за общата ценова динамика в сектора на компонентите *отдых и услуги за свободното време* и *транспортни услуги*, който е значителен до третото тримесечие на 2008 г., бележи оттогава спад. Това вероятно се дължи на отслабващия натиск на цените на енергоресурсите и храните върху производствените разходи и на намаленото търсене на такива услуги. Цените на комуникационните услуги остават с отрицателно годишно изменение поради дерегулирането на сектора и нарасналата конкуренция при по-слабо търсене. Темпът на спад обаче, изглежда, се забавя в началото на 2009 г. в сравнение със средния за 2008 г. И обратно – годишният прираст на цените в жилищния компонент на ХИПЦ остава стабилен от началото на годината въпреки известно забавяне в темпа на растеж на цените на услуги, свързани с жилищата, като услуги за бита и домакинството, за поддръжка и ремонт. Въпреки че годишният темп на нарастване на цените в жилищния компонент на ХИПЦ следва тенденция към спад от средата на 2007 г. до края на 2008 г. тази устойчива тенденция се развива, както и признаците за поевтиняване

на жилищните имоти през първите месеци на 2009 г. (виж раздел 3.5). Инфлацията при компонентите *здравеопазване, образование и финансови услуги*, повлияна главно от промените в административно определяните цени, остава на стабилно равнище, колебаейки се около 2.1%, колкото е през второто тримесечие на 2008 г.

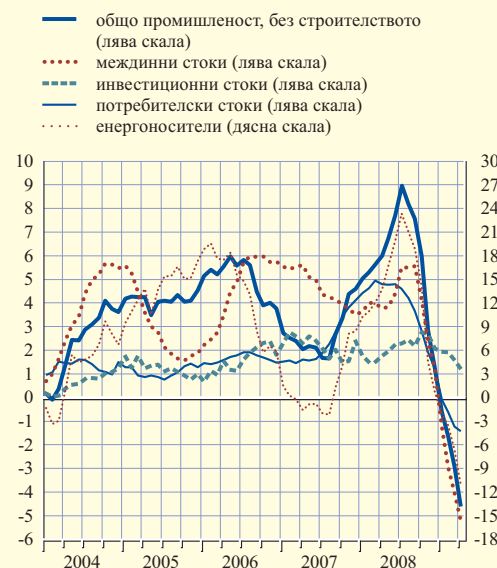
3.2 ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ В ПРОМИШЛЕННОСТТА

През последните месеци ценовият натиск по веригата на предлагането отслабва. Понижението на инфлацията, измерена с ИЦП, започнало през август 2008 г. след като годишното изменение на цените на производител в промишлеността (без строителството) достигна много високи нива, набира скорост през първите няколко месеца на 2009 г. благодарение на свиващото се търсене на промишлена продукция и отслабващата динамика на цените на петрола и промишлените суровини. От началото на 2009 г. годишното изменение на цените на производител в промишлеността достига отрицателни стойности и през април е -4.6% (виж графика 40). Годишният темп на изменение с изключение на енергоносителите (и строителството) спада до -2.4% през същия месец.

Рязкото намаляване на годишния темп на изменение на цените на производител в промишлеността, което първоначално се обуславя предимно от цените на енергоносителите и междинните стоки, става по-широкообхватно през последните месеци, като компонентите от по-късни етапи на производствения процес също отчитат отрицателно процентно изменение. Предизвикано главно от спада в компонента *недълготрайни стоки*, който от своя страна се обуславя от успокояването на продоволствените цени във връзка с обрата в шоковото поскъпване на храните, годишното процентно изменение на цените на потребителските

Графика 40 Разбивка на цените на производител в промишлеността

(годишно процентно изменение; месечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

Графика 41 Проучвания за цените на производител на производствените фактори и на произведената продукция

(индекси на дифузия; месечни данни)

Източник: Markit.
Забележка: Стойност на индекса над 50 показва увеличение на цените, а под 50 – намаление.

стоки става отрицателно през януари, достигайки -1.4% през април. Годишното изменение на цените на инвестиционните стоки продължава да се понижава и през април достига 1.2%. Този спад е породен от по-ниските разходи за фактори на производството и намаляващото търсене.

Последните данни от проучвания относно начините на ценообразуване на фирмите показват обаче, че отслабването на инфлационния натиск по веригата забавя ход (виж графика 41). Що се отнася до проучването на индекса на мениджърите по продажби, всички индекси, с изключение на този на цените на производствените фактори в сектора на услугите, се повишават след няколко месеца резки спадове, които ги доведоха до историческо дъно. Това стабилизиране на ниски нива съответства на информацията от проучвания на реалната икономика. През май в сектора на преработващата промишленост и двата индекса на цените – на производствените фактори и на готовата продукция, се повишават за втори последователен месец, въпреки че остават под прага от 50. В сектора на услугите ценовият индекс на производствените фактори се запазва на практика без изменение през май, а индексът на цените на готовата продукция се покачва повече, отколкото през предходния месец, макар и да остава на много ниско равнище. Като цяло тези последни тенденции показват, че фирмите продължават да полагат активни усилия за конкурентоспособни цени в различни етапи от производствения процес и поради това все още се отбелязва поевтиняване на производствените фактори и на готовата продукция в сравнение с предходния месец. Що се отнася до цените на готовата продукция обаче, неотдавнашната динамика показва, че темпът, с който фирмите ги намаляват в опит да стимулират продажбите, не се ускорява.

3.3 ПОКАЗАТЕЛИ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ТРУД

Според наличните показатели досега не се наблюдава намаление на разходите за труд, който да съответства в съпоставим мащаб на силното понижаване на инфлацията на ниво потребител и на непрекъснатия процес на дезинфлация на ниво производител (виж графика 42 и таблица 7). Годишният темп на нарастване на договорените заплати – засега единственият наличен показател, свидетелстващ за динамиката на разходите за труд в еврозоната през 2009 г., спада до 3.2% през първото тримесечие спрямо 3.6% през последното тримесечие на 2008 г., когато нарастването на договорените заплати е подкрепено от еднократните възнаграждения в една от големите икономики на еврозоната. Така годишният прираст на заплатите в еврозоната остава на високо равнище в резултат от големите повишения, отчетени през 2008 г. вследствие на преобладаващото затягане на трудовия пазар и индексирането на заплатите в някои държави във връзка с временно високи инфлационни показатели.

Таблица 7 Показатели на разходите за труд

(годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

	2007	2008	2008 1 тр.	2008 2 тр.	2008 3 тр.	2008 4 тр.	2009 1 тр.
Договорени заплати	2.1	3.2	2.8	2.9	3.4	3.6	3.2
Почасови разходи за труд, общо	2.7	3.5	3.5	2.6	4.2	3.8	.
Компенсация на наето лице	2.5	3.2	3.1	3.2	3.4	3.0	.
Допълнителни показатели:							
Производителност на труда	0.9	-0.1	0.6	0.4	-0.1	-1.7	.
Разходи за труд на единица продукция	1.6	3.3	2.4	2.8	3.5	4.8	.

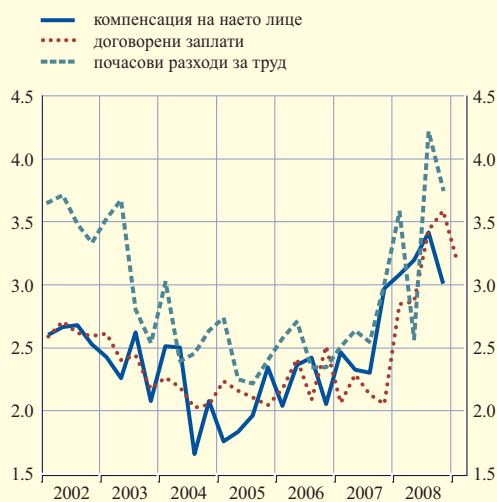
Източници: Евростат, национални данни и изчисления на ЕЦБ.

Сравнително устойчивият тренд на този показател между последното тримесечие на 2008 г. и първото тримесечие на 2009 г. може да се обясни с продължителността на колективните трудови договори в еврозоната – приблизително две години. Голям брой трудови договори са подписани действително преди началото на спада в ХИПЦ-инфлацията и свиването на икономическата активност в еврозоната.

През четвъртото тримесечие на 2008 г. се понижават други показатели за нарастването на заплатите, но въпреки това остават на много високи нива. Годишният темп на прираст на почасовите разходи за труд в еврозоната отбелязва известен спад до 3.8% през последното тримесечие на 2008 г. По-малкият брой часове работа в преработващата промишленост вследствие на по-слабата икономическа активност повишава почасовите разходи за труд. Ако този спад бъде отчетен, нарастването на почасовите разходи за труд би било фактически по-малко през четвъртото тримесечие на 2008 г. Секторната разбивка показва, че повишението на почасовите разходи за труд е най-рязко в промишлеността и строителството, вероятно поради най-голямото съкращаване на отработените часове (виж графика 43).

Графика 42 Избрани показатели на разходите за труд

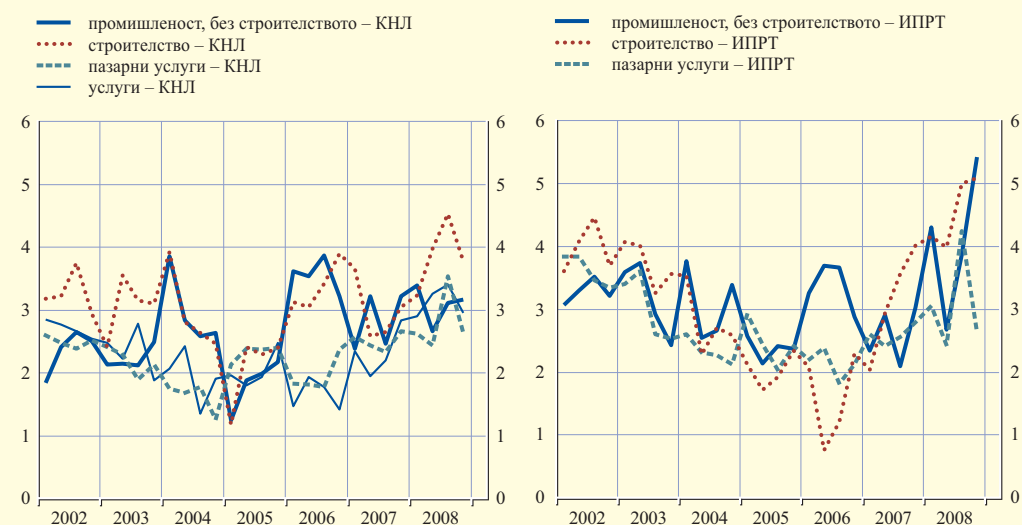
(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат, национални данни и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

Графика 43 Отраслова динамика на разходите за труд

(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия. КНЛ е компенсация на наето лице, ИПРТ е индекс на почасовите разходи за труд.

Годишният прираст на трудовото възнаграждение на наето лице спада до 3.0% през четвъртото тримесечие на 2008 г. от 3.4% през третото тримесечие. Заедно с по-голямото нарастване на договорените заплати през четвъртото тримесечие, това може би подсказва, че фирмите предприемат активни мерки за намаляване на разходите за труд. Същевременно индивидуалната производителност на труда спада до -1.7% през последното тримесечие на 2008 г. от -0.1% през предходното тримесечие (виж раздел 4.2). Като следствие от това разходите за труд на единица продукция се увеличават рязко от 3.5% през третото тримесечие на 2008 г. на 4.8% през четвъртото, с което отбелязват най-високия темп на нарастване за десетилетие.

Предвид неблагоприятната прогноза за икономическия растеж в еврозоната натискът върху заплатите може допълнително да намалява в бъдеще. Трудовият пазар обикновено следва със забавяне динамиката на икономическата активност и бързият темп, с който тя се понижава в еврозоната, вероятно ще предизвика значителна промяна в натиска от страна на заплатите във връзка със съкращаващото се производство и сегашния икономически спад. Отделни примери от различни източници свидетелстват, че фирмите се стремят да свиват разходите си за труд много по-целенасочено, отколкото в края на 2008 г., като прибегват до разнообразни достъпни мерки, като намаляване на работното време, орязване на премиите и други надбавки (виж каре 6). Пакетът от мерки, използван от фирмите, вероятно ще предизвика през следващите тримесечия сериозно отклоняване на действителните заплати под равнището на заложените в колективните трудови договори (т.нар. *wage drift*), отнасящо се до частта от нарастването на индивидуалните възнаграждения, която не се обуславя от договорени заплати и/или социалноосигурителни вноски (виж карето *Recent developments in euro area wage drift*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, октомври 2006 г.). Тъй като се очаква нарастването на компенсацията на наето лице да се забави вследствие на тези мерки, влиянието на темпа на прираст на почасовото заплащане може да бъде неутрално или положително. В крайна сметка всичко ще зависи от това, дали работодателите ще намалят възнагражденията изцяло в съответствие с работното време или с по-малка сума. Ето защо динамиката на индивидуалните възнаграждения вероятно ще бъде по-умерена, отколкото динамиката на договорените заплати. Независимо от някои по-умерени промени в индивидуалните възнаграждения, разходите за труд на единица продукция, изглежда, допълнително нарастват през първото тримесечие на 2009 г. поради по-големия спад на производителността в сравнение с отчетения през последното тримесечие на 2008 г.

3.4 ДИНАМИКА НА КОРПОРАТИВНИТЕ ПЕЧАЛБИ

Нарастването на корпоративните печалби се свива значително и с ускорен темп през втората половина на 2008 г. в крак с тенденцията към спад, наблюдавана от средата на 2007 г. Според данни от националните сметки през четвъртото тримесечие на 2008 г. годишната печалба в еврозоната намалява с 1.8% на годишна база до най-ниската отчитана някога стойност. Това се дължи на спада на икономическата активност (обем) и на печалбата на единица продукция (маржа на печалбата на единица готова продукция), (виж графика 44). Последната се е понижила вследствие на по-високите разходи за труд на единица продукция (4.8% на годишна база) и въпреки отслабващия натиск от страна на цените на производствените фактори – главно на цените на петролните и непетролните суровини.

Графика 44 Разбивка на прираста на печалбата в еврозоната на производство и печалба на единица произведена продукция

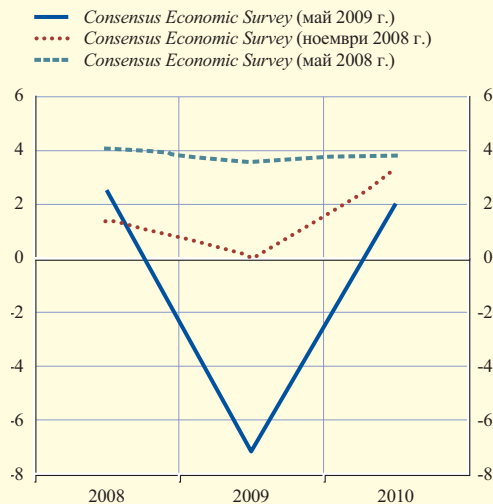
(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Графика 45 Очаквания на Consensus Economics за корпоративните печалби в еврозоната

(годишно процентно изменение; годишни данни)

Източници: Consensus Economics и изчисления на ЕЦБ.

По отношение динамиката на основните отрасли на стопанска дейност (промишлеността и пазарните услуги) свиването на прираста на печалбата през четвъртото тримесечие на 2008 г. е особено сериозно за промишлеността поради по-резкия спад в активността, по-голямата ѝ цикличност и ускорено нарастващите разходи за труд на единица продукция в този сектор. През същия период, макар и положителен, темпът на нарастване на печалбите в отрасъла на пазарните услуги е на исторически ниско равнище.

Въз основа на наличните данни от националните сметки може да се очаква продължаващото свиване на икономическата активност да тласне допълнително надолу корпоративните печалби през 2009 г. Графика 45 показва, че в сравнение с предходни прогнози респондентите в проучванията, проведени от *Consensus Economics* през май, преразглеждат в посока надолу своите оценки за перспективите за нарастване на печалбата през 2009 г. и в по-малка степен през 2010 г. Известно възстановяване в прираста на печалбите през 2010 г. се очаква обаче от професионалните борсови анализатори (виж графика 29). Тези занижени прогнози за корпоративните печалби в еврозоната вероятно ще имат отрицателни последици върху перспективите за заетост и инвестициите.

3.5 ЦЕНИ НА ЖИЛИШНИТЕ ИМОТИ В ЕВРОЗОНАТА

Както подробно е обсъдено в каре 5, последните налични данни показват, че годишното поскъпване на жилищата продължава да отслабва през 2008 г., следвайки тенденцията към забавяне, възникнала след силните повишения на цените до 2005 г.

ПОСЛЕДНИ ТЕНДЕНЦИИ НА ПАЗАРА НА ЖИЛИША В ЕВРОЗОНАТА

Нарастването на цените на жилищните имоти в еврозоната през 2008 г. продължи бавно да се забавя, преминавайки след силните повишения на цените в периода до 2005 г. към умерена динамика. В карето се разглеждат последните тенденции в цените на жилищните имоти в еврозоната, като тяхното изменение се свързва с определени фактори на търсенето и предлагането и се прави оценка на изгледите за цените на жилищата.¹

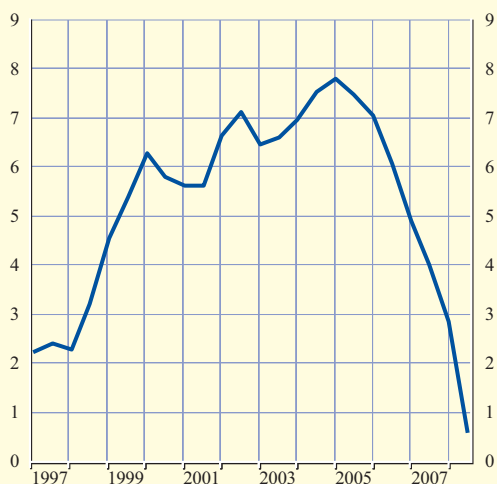
Последните данни сочат продължаваща устойчива низходяща тенденция в темпа на нарастване на цените на жилищните имоти в еврозоната през втората половина на 2008 г.² Според най-новите налични данни годишният им прираст през втората половина на 2008 г. е 0.6%, или значително под върховата му стойност от 7.7% през първата половина на 2005 г. (виж графика А). В по-общ план прирастът на цените на жилищата е спаднал значително под средногодишното им увеличение от 6.6%, отчетено за периода 1999–2005 г. – почти 50-процентно кумулативно поскъпване на жилищата (виж таблицата).

В повечето държави от еврозоната през 2008 г. и в началото на 2009 г. бе отчетено чувствително по-бавно поскъпване на жилищните имоти, като на годишна база най-новите налични данни сочат категоричен спад, отбелязан в цените на жилищата в поне шест от тях (виж таблицата). В по-общ план от данните се вижда, че страните, отчетели най-голямо увеличение на цените на жилищата в годините до 2005 г., обикновено са тези, които в момента са подложени на най-явно приспособяване.

Отслабващата инерция в нарастването на цените на жилищните имоти в еврозоната е свързана с по-умереното им както търсене, така и предлагане в еврозоната. Широко използван фактор на търсенето е „приблизителният“, или тесен измерител на достъпността на жилищата, дефиниран като съотношение между разполагаемия доход на домакинствата и индекса на жилищните цени. Тъй като в еврозоната реалният доход на човек от населението изоставаше от прираста на цените на жилищата, това доведе до спад на измерителя в периода 1998–2006 г. (виж графика Б). Макар че този базов измерител за потребителските възможности в последно време отчете известно подобрене, условията

Графика А Цени на жилищните имоти в еврозоната

(годишно процентно изменение; двугодишни данни)

Източник: Изчисления на ЕЦБ, базирани на национални данни.

Забележка: Агрегатът на цените на жилищните имоти в еврозоната се изчислява от националните динамични статистически редове, обхващащи повече от 90% от БВП на еврозоната за целия период.

1 За по-подробен анализ на показателите за търсенето и предлагането на жилища виж статията „Assessing house price developments in the euro area“, Месечен бюлетин на ЕЦБ, февруари 2006 г.

2 Следва да се отбележи, че съществува висока степен на несигурност в данните, използвани за оценка на тенденциите в цените на жилищата, която в частност произтича от въпроси, свързани с техния обхват, качество и представителност.

Цени на жилищните имоти в еврозоната

(годишно процентно изменения)

	Тегло %	1999–2005 средно- годишно изменение	2006	2007	2008	2008 първо полу- годие	2008 второ полу- годие	1 тр.	2 тр.	3 тр.	4 тр.	2009 1 тр.
Белгия ¹⁾	3.7	9.4	11.1	9.2	-	-	-	-	-	-	-	-
Германия ²⁾	27.0	-0.9	0.2	0.7	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Ирландия ²⁾	2.1	12.2	13.4	0.9	-9.4	-9.0	-9.8	-8.6	-9.4	-10.0	-9.7	-9.8
Гърция ²⁾	2.5	9.5	12.2	4.6	2.6	2.6	2.7	1.7	3.5	2.4	2.9	-
Испания ²⁾	11.7	13.8	10.4	5.8	0.7	2.9	-1.4	3.8	2.0	0.4	-3.2	-6.8
Франция ¹⁾	21.1	11.2	12.1	6.6	1.2	3.7	-1.1	4.3	3.0	0.8	-3.0	-6.6
Италия ²⁾	17.1	7.5	5.8	4.9	4.2	4.5	3.9	-	-	-	-	-
Кипър ²⁾	0.2	-	10.0	15.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Люксембург ²⁾	0.4	11.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Малта ²⁾	0.1	10.8	3.5	1.1	-2.7	-1.7	-3.8	-0.7	-2.7	-3.2	-4.4	-
Нидерландия ¹⁾	6.3	7.8	4.6	4.2	2.9	3.7	2.2	4.2	3.1	2.8	1.7	-0.3
Австрия ^{2),3)}	3.0	0.7	4.0	4.1	1.3	1.0	1.6	2.1	-0.2	0.7	2.5	4.3
Португалия ²⁾	1.8	2.9	2.1	1.3	3.9	3.1	4.7	2.3	4.0	4.8	4.7	2.7
Словения	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Словакия ¹⁾	0.6	-	16.8	23.9	-	32.8	-	34.5	31.2	19.9	-	-
Финландия ¹⁾	2.0	-	7.4	5.9	0.9	3.2	-1.4	3.7	2.7	0.6	-3.4	-
Еврозона	100.0	6.6	6.5	4.4	1.7	2.8	0.6	-	-	-	-	-

Източници: Национални източници и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Теглата са базирани на номиналния БВП за 2007 г.

1) Съществуващи жилища (къщи и апартаменти); общо за страната.

2) Всички жилища (нови и съществуващи къщи и апартаменти); общо за страната.

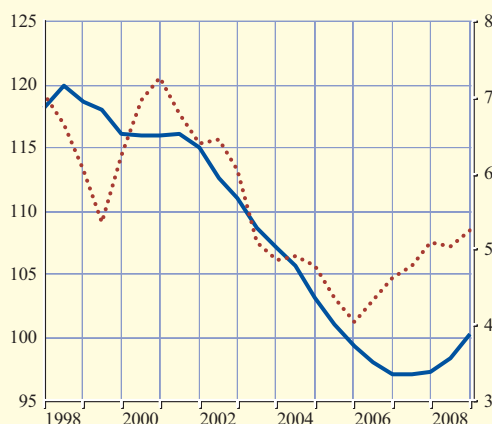
3) До 2000 г. данни само за Виена.

за отпускане на заеми на домакинствата като цяло станаха по-строги от началото на 2006 г., отразявайки общото увеличение на номиналните лихвени проценти по кредитите за домакинствата за закупуване на жилища до края на 2008 г., което направи жилищата по-труднодостъпни за потребителите. Неотдавна лихвените проценти на ПФИ по ипотечните кредити бяха понижени и последното проучване за кредитната дейност на банките показва, че в началото на 2009 г. е налице слабо облекчаване на стандартите за банково кредитиране³. Независимо от тези промени в условията за кредитиране е налице непрекъснат спад на годишния темп на нарастване на кредитите за домакинствата за покупка на жилища от върховото им равнище от над 12% в средата на април 2006 г. до -0.2% през април 2009 г. Вzeti заедно, всички описани по-горе тенденции показват, че търсенето на жилища вероятно ще остане свито.

Графика Б „Приблизителна“ достъпност на жилищата и условия за теглене на заеми

(индекс: 2005 г. = 100; проценти годишно)

— „приблизителна“ достъпност на жилищата (лява скала)
 лихвени проценти по кредитите за покупка на жилища (дясна скала)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: „Приблизителната“ достъпност на жилищата се определя като съотношение между номиналния разполагаем доход на домакинствата и индекса на номиналните цени на жилищата. Лихвените проценти по кредитите са изчислени като лихвен процент по кредитите за домакинствата за покупка на жилища с първоначален период на фиксиране на лихвата над 5 и до 10 години.

3 Виж каре 2 *The results of the January 2009 bank lending survey for the euro area*, Месечен бюлетин на ЕЦБ, май 2009 г.

В условията на по-слабо търсене на жилища в еврозоната се наблюдават и признаци на бързо намаляване на предлагането. Годишният темп на изменение на реалните жилищни инвестиции в еврозоната устойчиво се забавя от най-високото си равнище от 6.3% през второто тримесечие на 2006 г. до -7.7% през четвъртото тримесечие на 2008 г. (виж графика В). Това също допринася и за устойчиво намаляване дела на ресурсите в икономиката, предназначени за жилищни инвестиции до края на 2008 г. Броят на издадените разрешения за строеж, който често се използва като водещ показател за жилищните инвестиции, продължи рязко да спада с годишен темп в края на 2008 г. от над 20%. Това предполага, че засега ще се запази тенденцията към намаляване предлагането на жилища.

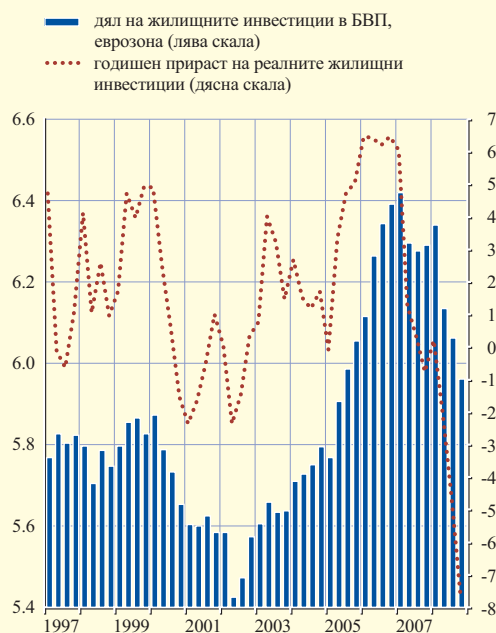
Като цяло, в условията на общо силно поскупяване на жилищата в годините до 2005 г. и свиване на активността напоследък, динамиката на търсенето и предлагането на жилища показва, че прирастът на цените на жилищата в еврозоната вероятно ще продължи да се забавя.⁴ В същото време историческият опит подсказва, че в краткосрочен план цените на жилищата може донякъде да изпреварят или изостанат от дългосрочния си тренд, тъй като отклоненията и по-бавното приспособяване на предлагането предполагат, че цените на жилищата ще играят доминираща роля за потенциално неустойчивото търсене на жилища.⁵

4 Този знак, получен при анализа на търсенето и предлагането, съответства на резултатите по метода „оценка на активите“, приложен спрямо пазара на жилища. По-конкретно, съотношението между индекса на цените на жилищата в еврозоната и условната рента като компонент на ХИПЦ остава донякъде голямо в сравнение с дългосрочната си средна стойност. Освен тенденциите в размера на рентните доходи за значителната и трайна амплитуда в цените на жилищата е възможно да са допринесли и устойчивите и нискочестотни колебания на очакваната възвръщаемост – виж *Hiebert & Sydow (2009) What drives returns to euro area housing? Evidence from a dynamic dividend discount model*, Работни материали на ЕЦБ, № 1019.

5 Както се посочва в *Structural factors in EU housing markets*, ЕЦБ (2003), дългосрочните инфлационни тенденции в цените на жилищата може да се очаква да надхвърлят тези в икономиката като цяло предвид (при равни други условия) ограничеността на земята, която може да бъде застроена, а също и факта, че при строежа на нов дом производителността е по-ниска, отколкото общо за икономиката. Тази възможност обаче може да бъде смекчена от други фактори, като например демографските промени, за които също би могло да се очаква, че ще окажат силно влияние върху дългосрочните тенденции в цените на жилищата.

Графика В Жилищни инвестиции в еврозоната

(проценти; годишно процентно изменение)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

3.6 ПРОГНОЗИ ЗА ИНФЛАЦИЯТА

Според моментната оценка на Евростат годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната спада до 0.0% през май от 0.6% през април. Допълнителното понижение в темповете на инфлация е напълно очаквано и отразява най-вече базови ефекти от резките колебания в световните цени на суровините през последните 12 месеца. Все повече се появяват признаци за по-масирано отслабване на инфлационния натиск. Според наличните показатели силният спад

на инфлацията не е придружен досега от съпоставимо намаление на разходите за труд. През първото тримесечие на 2009 г. годишният темп на нарастване на договорените заплати остава висок – 3.2%, спрямо 3.6% през последното тримесечие на 2008 г. Независимо от това наличните данни показват по-сериозно забавяне в повишението на индивидуалните възнаграждения вследствие на редица различни корекционни мерки. Те включват намалено седмично работно време, орязване на премиите и други надбавки, промени в структурата на персонала, при които най-напред се освобождава скъпата работна ръка. Съкращаването на нормалното работно време намалява индивидуалното възнаграждение поради импулса за понижаване на общите компенсации при неизменна заетост.

Вследствие базовите ефекти се прогнозира годишният темп на инфлация да продължи да спада и временно да остане отрицателен през следващите месеци, преди да се върне към положителни стойности до края на 2009 г. В по-далечно бъдеще се очаква цените и разходите да поддържат една по-умерена динамика вследствие на продължаващото слабо търсене в еврозоната и по света. Според макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата от юни 2009 г. прогнозната годишна ХИПЦ-инфлация ще е между 0.1% и 0.5% през 2009 г. и между 0.6% и 1.4% през 2010 г. Очакванията за нейните показатели в средно- и дългосрочна перспектива остават здраво „закотвени“ в съответствие с целта на Управителния съвет за поддържане на темповете на инфлация малко под 2% в средносрочен план. Рисковете за тази прогноза са като цяло балансирани. При спад тези рискове са свързани по-конкретно с перспективите за икономическата активност, докато при растеж са свързани с по-високи от очакваното цени на суровините. Освен това повишението на косвените данъци и административно определяните цени може да е по-голямо от сега очакваното поради необходимост от фискална консолидация през следващите години.

4 ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРСЕНЕ И ПАЗАР НА ТРУДА

През първото тримесечие на 2009 г. икономическата активност съществено отслабва в резултат от въздействието на сътресенията на финансовите пазари и по-специално на рязкото спадане на търсенето в световен мащаб. Според първоначалната оценка на Евростат икономическата активност в еврозоната се свива с 2.5% на тримесечна основа след спад от 1.8% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Това ще има значително отрицателно въздействие върху средния темп на растеж през 2009 г. При все това данни от по-нови проучвания сочат подобрене, макар и на много ниски равнища. Предвид тези данни се очаква, че след извънредно силното свиване през първото тримесечие икономическата активност ще спада с далеч по-слабо отрицателни темпове до края на годината. След етап на стабилизиране се очакват положителни тримесечни темпове на растеж към средата на 2010 г.

Според макроикономическите прогнози на експертите на Евросистемата за еврозоната от юни 2009 г. годишният растеж на реалния БВП ще бъде между -5.1% и -4.1% през 2009 г. и между -1.0% и 0.4% през 2010 г. Рисковете за икономическите предвиждания са балансирани.

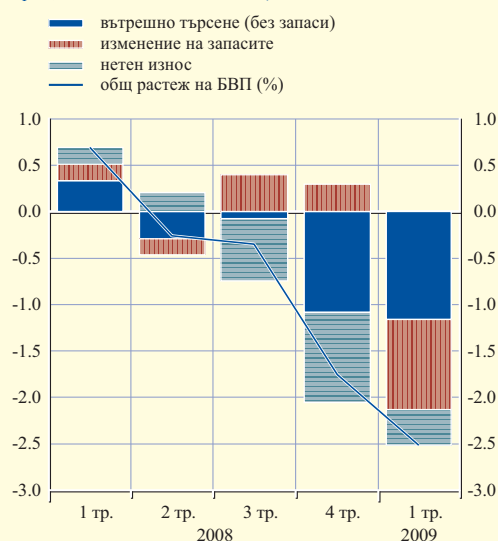
4.1 КОМПОНЕНТИ НА РЕАЛНИЯ БВП И НА ТЪРСЕНЕТО

Темпът на стопанската активност в еврозоната спада значително в началото на 2009 г. след продължително свиване както на вътрешното, така и на световното търсене. Според първоначалната оценка на Евростат, публикувана на 3 юни, реалният БВП на еврозоната през първото тримесечие на 2009 г. се е свил с 2.5% (на тримесечна основа) след спад от 1.8% през последното тримесечие на 2008 г. (виж графика 46). Спадът на тримесечна основа на реалния БВП през първото тримесечие на 2009 г. е най-силният от началото на 70-те години на XX в., откогато са налични данни за еврозоната. Данните от проучванията сочат, че през второто тримесечие на 2009 г. растежът в еврозоната ще продължи да намалява, но се очаква темпът на свиване постепенно да се забавя в резултат на това, че през първото тримесечие е настъпил повратният момент в спада на стопанската активност в еврозоната.

Както през последните месеци на 2008 г., така и в началото на 2009 г. спадът в търсенето обхваща широк набор от неговите компоненти. Външното търсене продължава да се забавя заедно с отслабването на стопанската активност в развитите икономики и в икономиките с възникващи пазари. С отчетения значителен спад на инвестициите и с понижаването на потреблението вътрешното търсене също отслабва. Тези констатации се потвърждават от разбивката на разходите за първото тримесечие. Значителен допълнителен отрицателен принос за растежа имат

Графика 46 Растеж на реалния БВП и принос за него по компоненти

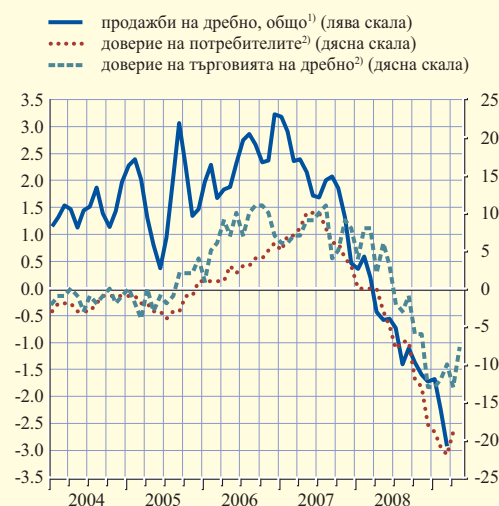
(темп на растеж по тримесечия, %; тримесечен принос, пр.п.; сезонно изгладени данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словения.

**Графика 47 Продажби на дребно,
говерие на търговията на дребно
и на сектор Домакинства**

(месечни данни)

Източници: Проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите и Евростат.

Забележки: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

1) Годишно процентно изменение; тримесечни плъзгащи се средни; календарно изгладени данни; без горивата.

2) Баланс на оценките; сезонно изгладени и осреднени.

както вътрешното търсене, така и нетната търговия. Запасите също имат отрицателен принос за растежа. Следва по-подробен коментар за динамиката на търсенето.

ЧАСТНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

В края на 2008 г. и през първото тримесечие на 2009 г. домакинствата забележимо намаляват разходите си. Най-новите данни сочат, че потреблението ще остане слабо до края на годината. Тази оценка се потвърждава от тенденциите при доверието на търговията на дребно и на потребителите, два показателя от проучвания, които позволяват доста добре да се предвидят тенденциите при разходите на домакинствата (виж графика 47). От началото на годината и двата динамични реда се стабилизират на ниски равнища, което дава основания да се мисли, че потребителските нагласи може би са се оттласнали от дъното.

Данните за първото тримесечие на 2009 г. сочат, че продажбите на дребно (съставляващи около 45% от потребителските раз-

ходи) продължават да се свиват с приблизително същия темп, както през последното тримесечие на 2008 г. Спадът в продажбите на дребно в началото на 2009 г. произтича главно от по-слабите продажби на храни, напитки и тютюневи изделия, докато нехранителните компоненти, както и броят на новорегистрираните леки автомобили, показват по-голяма устойчивост. Продажбите на леки автомобили в значителна степен са улеснени от държавните помощи за потребителите, които дават старите си автомобили за скрап и купуват нови. Първоначално тази мярка е въведена във Франция, а след това Германия я разширява. Поради очевидния успех на това начинание и други държави от еврозоната предприемат такива мерки, включително субсидирани заеми за покупка на нова кола.

Що се отнася до факторите, определящи частното потребление, растежът на реалния располагаем доход се запазва устойчив по време на спада. Относително силното нарастване на компенсацията на наето лице подкрепя съвкупните доходи на домакинствата през 2008 г. (виж раздела „Цени и разходи“), но в обратна посока действа рязкото повишаване на инфлацията през първата половина на 2008 г., предизвикано главно от повишените цени на храните и енергията. В перспектива се очаква до края на 2009 г. и в началото на 2010 г. темпът на растеж на реалния располагаем доход на домакинствата да бъде по-нисък. Това виждане се опира предимно на очакваното по-нататъшно влошаване на условията на трудовия пазар в еврозоната (виж раздел 4.2). Ниската инфлация обаче ще продължи до известна степен да подкрепя реалните доходи през следващите месеци. Освен това автоматичните бюджетни стабилизатори, като по-големи държавни трансфери (например компенсации при безработица) и по-ниски данъци върху доходите на физическите лица, също ще помогнат за смекчаване на ефекта от намаляването на доходите, особено за домакинствата, които са пряко засегнати от влошаващите се условия на трудовия пазар.

Решенията на домакинствата да извършват разходи също силно се влияят от очакванията им относно техните доходи като цяло, които освен очакваните бъдещи доходи включват възвръщаемост на финансови активи и доходи от недвижими имоти. От началото на сътресенията на финансовите пазари в средата на 2007 г. динамиката на финансовите активи в еврозоната, както и на цените на жилищата (виж каре 5), се отразява неблагоприятно върху благосъстоянието на повечето потребители. Тенденциите на финансовите пазари в съчетание с динамиката в цените на жилищата вероятно допълнително допринасят за намаляване на потреблението през изминалата година. Напоследък все пак фондовите пазари в еврозоната отбелязват значително възстановяване. Въпреки че не трябва да се преувеличава реалното икономическо въздействие на такива краткосрочни колебания в цените на активите, стабилизирането на последък на фондовите пазари може да спомогне за известно смекчаване на отрицателните ефекти от резкия спад на фондовите пазари от средата на 2007 г. насам. Независимо от това трябва да се отбележи, че промените във финансовото и имотното благосъстояние имат относително слабо въздействие върху склонността към потребление в еврозоната.

През 2008 г. нормата на спестяване на домакинствата нараства в резултат от засилването на икономическата и финансовата несигурност. Данните от проучванията сочат, че тази тенденция продължава и през последните няколко месеца. Нарастването на нормата на спестяване е доста мащабно, особено в държави, които претърпяват силно влошаване на условията на трудовия пазар, рязък спад в цените на жилищата и висока задлъжнялост на домакинствата. В перспектива през 2009 г. тези фактори, в съчетание с по-висока от обичайната несигурност на финансовите пазари и в макроикономически план, вероятно ще продължат да възпират желанието на домакинствата да потребяват целия си разполагаем доход.

В обобщение, макар че от миналата година насам цените на основните стоки се понижават съществено и така повишават покупателната способност на населението, благосъстоянието на домакинствата е по-малко и се очаква, че влошените условия на трудовия пазар ще доведат до намаляване на трудовите доходи през следващите тримесечия. В резултат на това се очаква потреблението да остане потиснато в краткосрочен план и през 2010 г. постепенно да се възстановява.

ИНВЕСТИЦИИ

Както и в други периоди на икономически спад частните инвестиции са един от двигателите на сегашното рязко свиване на икономическата активност. През първото тримесечие на 2009 г. те спадат с 4.2% (на тримесечна основа) и според очакванията ще имат отрицателен принос за икономическата активност в еврозоната както през 2009 г., така и през 2010 г. Тази оценка е в съответствие с очакваното слабо крайно потребление и с все още неблагоприятните условия на финансиране като цяло.

На инвестициите в строителство на жилищни и търговски сгради се падат около половината от общите и затова динамиката в този сектор има значително влияние върху съвкупния обем на инвестициите. Равнището им в строителството спада последователно от второто тримесечие на 2008 г. насам. Пазарите на търговски имоти се влияят силно от икономическия цикъл поради връзката им с перспективите на фирмите за печалби и поради факта, че търговските имоти се купуват по-често от жилищните като спекулативна инвестиция. Пазарите на жилищни имоти също имат тенденцията да следват стопанския цикъл, но колебанията тук обикновено са много по-слабо отчетливи.

Наблюденията върху динамиката на тези два пазара сочат, че годишният темп на растеж на цените на жилищните имоти в еврозоната е спаднал от 7.7% през първото полугодие на 2005 г. на 0.6% през второто полугодие на 2008 г. Задържането или спадът в цените на жилищата намалява доходността на инвестициите в жилищни имоти, което потиска инвестициите в строителството. Колебанията в стойността на търговските имоти са дори по-изразени от наблюдаваните при жилищната недвижима собственост. Годишният темп на растеж на стойността на капитала в търговски имоти в еврозоната е спаднал от 10.6% през 2005 г. на -12% през 2008 г. Скорошната корекция при пазарите на търговски имоти, предизвикана най-вече от спада в търсенето на търговски площи под наем, вероятно също е довела до понижено търсене на търговски сгради.

В бъдеще, като се имат предвид неблагоприятната икономическа перспектива и очакванията за допълнително влошаване на условията на трудовия пазар, не може да се изключи по-нататъшен спад в търсенето и на жилищни, и на търговски имоти. В резултат на това строителните инвестиции вероятно ще се забавят и през следващите месеци. Очаква се все пак намаляване в темпа на спад.

Вторият голям компонент на съвкупните инвестиции са инвестициите в стопанския сектор (главно в активи, предназначени за производството на стоки и предоставянето на услуги). През изминалата година те също рязко намаляват. Отслабналото търсене, ниското доверие на бизнеса, отрицателният прираст на печалбите и ретроспективно ниската натовареност на производствените мощности, наред с по-строгите условия за кредитиране, са главните фактори за забавянето на инвестициите в стопанския сектор.

Важно е да се отбележи, че при по-стабилни макроикономически условия (т.е. когато икономическата активност се колебае в границите на своя потенциал) инвестициите в стопанския сектор се ръководят от очакваното бъдещо производство и от показателите за финансовите разходи на фирмите. При тежки икономически сринове обаче ограниченията във финансирането и задлъжнялостта на предприятията имат по-важно значение за обяснението на инвестиционната динамика. Подобни финансови ограничения трудно се поддават на количествено измерване, но тук от полза могат да бъдат изследвания, насочени към качеството. Проучванията на Евросистемата относно банковото кредитиране показват, че банките от еврозоната постепенно въвеждат все по-строги условия на финансиране по време на икономическите сътресения. Последното проучване, проведено през април 2009 г., показва, че през първото тримесечие на 2009 г. 43% от банките отчитат въвеждане на по-строги условия за отпускане на заеми и кредитни линии за предприятия – този процент, макар все така да отразява по-нататъшно затягане на кредитните условия, е с 21 пр.п. по-нисък, отколкото през четвъртото тримесечие на 2008 г. Това е все пак знак, че ограниченията във финансирането започват да упражняват по-нисък допълнителен натиск върху инвестициите на фирмите от еврозоната в стопанския сектор. В същата посока действат и пониженията на основните лихвени проценти, предприети от ЕЦБ от октомври 2008 г. насам – в съчетание с повишена склонност към риск те водят до по-ниска реална цена на финансирането за нефинансовите предприятия от еврозоната.

В крайна сметка очакванията за по-нататъшна потисната динамика на пазарите на жилища в еврозоната, слабото външно и вътрешно търсене и ограниченията при финансирането вероятно ще доведат до затруднения при съвкупните инвестиции в средносрочен план.

ПОТРЕБЛЕНИЕ НА СЕКТОР ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ

През 2008 г. потреблението на държавния сектор продължава да нараства със стабилни темпове в сравнение с други компоненти на търсенето. След растеж от 0.4% през четвъртото тримесечие на 2008 г. потреблението на публичния сектор не отбелязва промяна през първото тримесечие на 2009 г. (темп на растеж от 0.0% на тримесечна основа). В перспектива потреблението на сектор *Държавно управление*, което обикновено се състои от разходите за колективни услуги, като отбрана, правосъдие, здравеопазване и образование, и за разлика от другите компоненти на потреблението е по-слабо зависимо от циклични тенденции, трябва през следващите месеци да продължи да подкрепя в известна степен вътрешното търсене.

Независимо от това не се очаква държавното потребление да бъде засегнато от пакетите фискални стимули. В периода 2009–2011 г. се очаква над половината от фискалния импулс за растежа на БВП да произтича от държавни инвестиции, а допълнителен принос ще имат трансфери за домакинствата и промени в облагането на трудовите доходи.

ЗАПАСИ

Състоянието на запасите, наблюдавано при настоящия икономически спад, в общи линии съответства на опита от миналото. По принцип в началото на един икономически спад неволно се натрупват материални запаси, тъй като производството се приспособява към намаляващото търсене с известно закъснение. След това започва процес на освобождаване от материални запаси, защото фирмите се стремят да понижат равнището на запасите си чрез по-агресивно намаляване на производството, отколкото е необходимо за очакваното свиване на търсенето. По-късно, при възстановяването на икономиката, приносът на запасите започва отново да нараства. (Виж карето *Recent developments in stock building*, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, май 2009 г.)

Запасите имат положителен принос за растежа на БВП в еврозоната през втората половина на 2008 г., тъй като предприятията увеличават размера им. Това може да се дължи на неподготвеността на фирмите да посрещнат толкова бързо и мащабно спадане на световното и вътрешното търсене. Ако не са били в състояние да коригират производството в достатъчна степен, те са били принудени да натрупат материални запаси. Данните за първото тримесечие на 2009 г. показват, че е настъпил обрат и запасите имат отрицателен принос от 1.0 пр.п. за растежа на БВП на еврозоната. Данните от проучвания сочат, че през второто тримесечие на 2009 г. равнището на запасите също е понижено с оглед спада на продажбите и мрачните икономически перспективи. През втората половина на 2009 г. има изгледи темпът на намаляване на запасите да се забави и вследствие на това те да имат положителен принос за растежа на БВП на еврозоната.

ТЪРГОВИЯ

Както се посочва в раздела „Еврозона – външна среда“, след свиването на световната икономика през четвъртото тримесечие на 2008 г. стопанската активност остава много слаба и през първото тримесечие на 2009 г. Като възможна причина за резкия спад в световната търговия в края на 2008 г. често се отбелязват нарастващите затруднения при получаването на търговски кредити. Най-новите показатели от проучвания сочат все пак забавяне на спада на активността както в еврозоната, така и в света като цяло.

В съответствие със срива на търсенето в световен мащаб износьт на еврозоната през първото тримесечие на 2009 г. спада рязко, с 8.1% на тримесечна основа. Очаква се износьт на

еврозоната да продължи да намалява през годината. Това виждане се основава на множество фактори, включително на факта, че световният спад на инвестициите в оборудване и машини засяга особено много държавите от еврозоната, които са по-силно специализирани в производството на инвестиционни стоки. Освен това се очаква, че износителите от еврозоната ще продължат да губят пазарни дялове поради предишни повишения на обменния курс на еврото и отчасти поради конкуренция, най-вече от страна на икономиките с възникващи пазари. Наблюдаваният през последните месеци спад в износа на еврозоната, както и по-силната му уязвимост в сравнение с повечето други големи икономики, включително САЩ, може да се обясни в голяма степен с относително високата степен на отвореност на търговията на еврозоната.

През миналата година със забавянето на крайното вътрешно търсене вносът на еврозоната също проявява тенденция към отслабване. През първото тримесечие на 2009 г. вносът спада със 7.2% спрямо четвъртото тримесечие на 2008 г. поради слабото частно потребление и рязкото съкращаване на инвестициите. При бързо намаляващия износ обаче през първото тримесечие на 2009 г. приносът на нетната търговия за растежа на БВП остава отрицателен.

4.2 ДИНАМИКА НА ПРОИЗВОДСТВОТО, ПРЕДЛАГАНЕТО И ПАЗАРА НА ТРУДА

Основен определящ фактор за инфлационния натиск е делът на свободните производствени мощности в икономиката. Както бе отбелязано по-горе, производството в еврозоната спада значително през втората половина на 2008 г. и в началото на 2009 г. В резултат на това, въпреки че през този период повечето измерители на потенциалното производство в еврозоната са умерени, свободните производствени мощности в икономиката нарастват и натискът за разширяването им в стопанския сектор много бързо намалява. До април натовареността на производствените мощности в промишлеността на еврозоната спада до ново рекордно ниско равнище от 70.5%, много под средното ниво (81.8%), а също така доста под долния праг, достигнат при рецесията от 90-те години на XX в. Тя е на рекордно ниски нива във всички промишлени отрасли, но е най-ниско в секторите на междинните и инвестиционните стоки.

От гледна точка на добавената стойност през последните две тримесечия всички сектори в икономиката регистрират свиване на активността, но най-изявен е спадът в промишлеността. Същевременно условията на трудовия пазар също се влошават (виж по-долу раздела за трудовия пазар). Безработицата в еврозоната през април нараства до 9.2%, с 0.3 пр.п. повече спрямо предходния месец.

ПРОИЗВОДСТВО ПО ОТРАСЛИ

Резкият спад на икономическата активност обхваща всички икономически отрасли през четвъртото тримесечие на 2008 г. и първото на 2009 г. Най-голям отрицателен принос е регистриран в промишлеността (виж графика 48). Добавената стойност в преработващата промишленост е засегната от рязкото намаляване на вътрешното и външното търсене, като стопанската активност се свива във всички големи подотрасли. През първото тримесечие на 2009 г. промишлената продукция регистрира безпрецедентен темп на съкращаване. Намаляването на производството в еврозоната през последното полугодие е толкова силно, че надхвърля почти целия прираст, отчетен през последните десет години. Сред основните групи отрасли производството на инвестиционни стоки спада почти до равнището си от началото на 1999 г., а при междинните и потребителските стоки дори слиза под него. Само при по-

слабо цикличния енергиен сектор производството определено остава над нивото си от 1999 г.

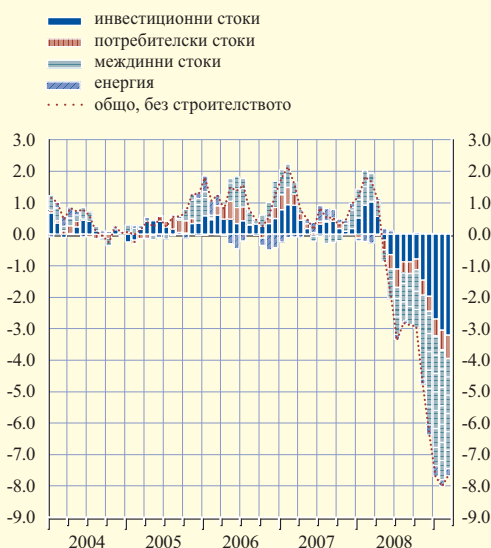
Проучванията на бизнеса сочат, че свиването на промишлената активност скоро е стигнало до повратна точка и бележи известен застой, макар и да тръгва от силно отрицателни темпове (виж графика 49). Общият индекс на мениджърите по продажби в преработващата промишленост сочи повишение през последните три месеца (март–май), макар и да остава под референтната стойност от 50, което показва по-нататъшен спад в активността. Други проучвания на доверието на промишлеността и отделни данни очертават по-малко песимистична картина на промишлеността в еврозоната.

Както при промишлеността, добавената стойност в строителството спада последователно на тримесечна база от второто тримесечие на 2008 г. насам. Свиването в сектора е с различна интензивност както по подотрасли, така и по държави. Спадът е най-силен при жилищните и търговските имоти, докато гражданското строителство показва по-висока устойчивост. В повечето от държавите в еврозоната през 2008 г. е отбелязан спад в строителството, макар и различен по интензивност, като най-силен той е в Ирландия и Испания.

Растежът в сектора на услугите, който отчита положителни стойности от началото на сътресенията на финансовите пазари през 2007 г., през последното тримесечие на 2008 г. става отрицателен (на тримесечна основа), а през първото тримесечие на 2009 г. спадът се уско-

Графика 48 Прираст на промишленото производство и принос за него

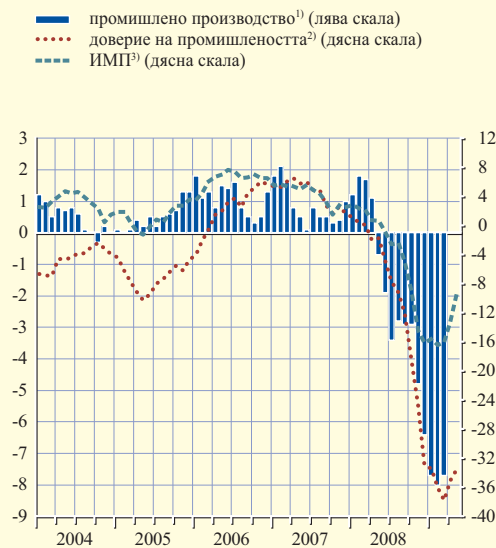
(темпове на растеж, %; принос, пр.п.; месечни данни; сезонно изгладени)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните са изчислени като тримесечни плъзгащи се средни спрямо съответните средни стойности за предходното тримесечие. Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

Графика 49 Промислено производство, доверие на промишлеността и ИМП

(месечни данни; сезонно изгладени)

Източници: Евростат, проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите, *Markit* и изчисления на ЕЦБ.
Забележки: Всички динамични редове се отнасят за преработващата промишленост.
Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.
1) Тримесечно процентно изменение.
2) Баланс на оценките; изменение спрямо предходното тримесечие.
3) ИМП; отклонения от стойност на индекса 50.

рява. Тези два последователни спада при услугите като цяло се дължат главно на търговията и транспорта (които имат най-голяма склонност към цикличност и колебливост сред подкомпонентите на услугите), но са резултат и от намалена активност при финансовите и бизнес услугите.

В краткосрочен план перспективите за общата активност остават мрачни и през 2009 г. се очаква производството още да се свие. Натоварването на мощностите във фирмите от преработващата промишленост се срива до най-ниското равнище, откакто през 1990 г. Европейската комисия започва да прави проучвания на промишлеността, а други измерители също сочат отслабване на натиска за разширяване на производствените мощности. Същевременно както проучванията, така и отделни данни показват, че темпът на свиване на активността в повечето икономически сектори през втората половина на 2009 г. постепенно ще спада.

ПАЗАР НА ТРУДА

Нарастването на заетостта обикновено следва с известно закъснение колебанията на стопанския цикъл. Забавянето е различно в отделните сектори. В строителството например по правило се наемат много временни работници. Поради това при икономически спад работната ръка в този сектор подлежи на по-бързо съкращаване, отколкото в промишлеността и услугите, където корекцията надолу на броя на работниците е с по-висока цена. Фирмите и секторите, за които е много трудно да освобождават и отново да наемат персонал, са склонни да възприемат подхода „ще поживеем и ще видим“ и първоначалното им решение при забавяне на темповете на икономиката е да задържат работната ръка и да намалят работното време. Спадането на икономическата активност в съчетание със задържането на работна ръка може да причини спад в производителността на заето лице.

Тези общи особености на пазарите на труда в еврозоната изглеждат валидни и при сегашната рецесия, тъй като заетостта спада по-рано в строителството, отколкото в другите икономически отрасли (виж таблица 8). В резултат от прекомерното задържане на работна ръка в промишлеността производителността спада значително (виж графика 51).

Таблица 8 Прираст на заетостта

(процентно изменение спрямо предходния период; сезонно изгладени данни)

	Годишни темпове		Тримесечни темпове				
	2007	2008	2007 4 тр.	2008 1 тр.	2008 2 тр.	2008 3 тр.	2008 4 тр.
Общо за икономиката	1.8	0.8	0.3	0.4	0.1	-0.1	-0.3
от които:							
Селско стопанство и риболов	-1.3	-1.4	-0.3	0.6	-1.3	-0.5	0.2
Промисленост	1.4	-0.9	0.1	0.2	-0.6	-0.7	-1.4
Без строителството	0.3	-0.3	0.1	0.2	-0.2	-0.4	-1.0
Строителство	4.1	-2.4	0.0	0.1	-1.6	-1.5	-2.3
Услуги	2.2	1.5	0.4	0.4	0.4	0.1	0.0
Търговия и транспорт	1.9	1.3	0.2	0.5	0.2	0.1	-0.4
Финанси и бизнес	4.0	2.5	0.8	1.1	0.3	0.1	-0.5
Публична администрация ¹⁾	1.4	1.2	0.3	-0.1	0.6	0.1	0.7

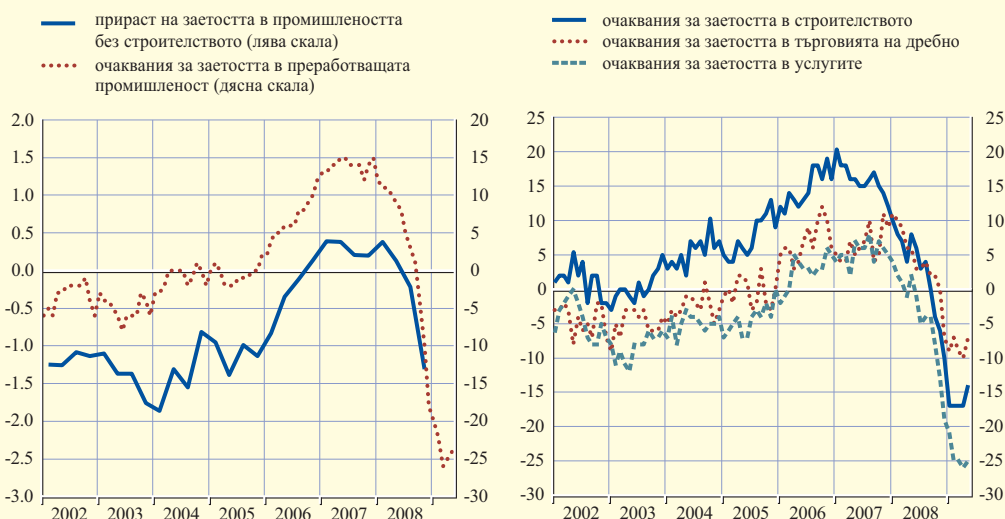
Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

1) Включва още образование, здравеопазване и други услуги.

Графика 50 Прираст и очаквания за заетостта

(годишно процентно изменение; баланс на оценките; сезонно изгладени данни)

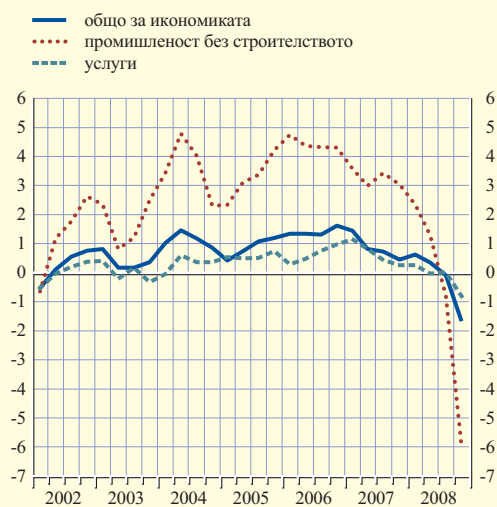

Източници: Евростат и проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите.
Забележка: Балансът на оценките е осреднен. Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

Друга важна особеност на сегашната рецесия е, че в няколко държави от еврозоната все по-широко се прилагат подкрепяни от държавата схеми за заетост (виж и каре 6). Структурата на схемите се различава в отделните държави; те са насочени ту към „краткосрочна заетост“, ту към „временна незаетост“ и са много разнородни по своята правна регламентация, както и по полезността си.

Графика 51 Производителност на труда

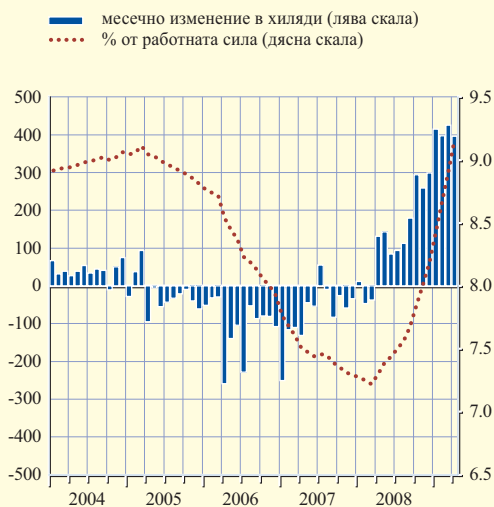
(годишно процентно изменение)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

Графика 52 Безработица

(месечни данни; сезонно изгладени)

Източник: Евростат.
Забележка: Данните се отнасят за еврозоната и включват Словакия.

През втората половина на 2008 г. и в началото на 2009 г. условията на пазара на труда значително се влошават. Безработицата в еврозоната през април нараства до 9.2%, с 0.3 пр.п. спрямо предходния месец (виж графика 52). Нарастване е отчетено във всички държави от еврозоната, но особено високо е то в Испания, Ирландия и Словакия. По подобен начин през четвъртото тримесечие на 2008 г. заетостта се свива с 0.3% на тримесечна основа (виж таблица 8).

В съответствие с данните от проучванията в перспектива, след силното свиване на производството в края на 2008 г. и началото на 2009 г. фирмите вероятно ще изпитват по-големи затруднения да задържат работна ръка (виж графика 50). През следващите месеци може да се очаква по-нататъшно постепенно нарастване на безработицата в еврозоната. Влошаването на условията на трудовия пазар може да се ускори, ако прилаганите временни схеми за краткосрочна заетост доведат в крайна сметка до закриване на работни места.

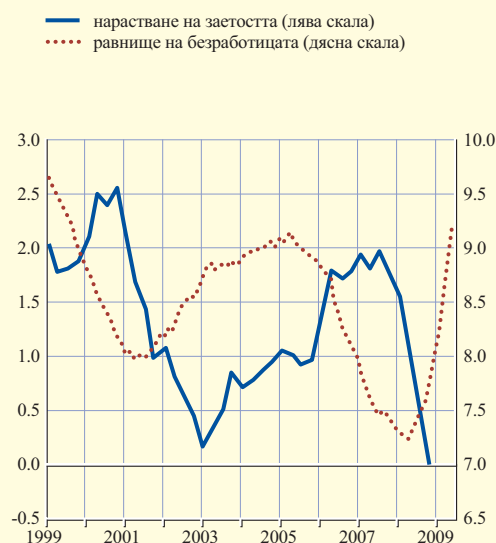
Карте 6

ПРИСПОСОБЯВАНЕ НА ПАЗАРА НА ТРУДА КЪМ ТЕКУЩОТО СВИВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ

Свиването на икономическата активност в еврозоната оказва все по-силно въздействие върху условията на пазара на труда. Безработицата в еврозоната от 7.3% през първите три месеца на 2008 г. се увеличава на 9.2% през април тази година, а заетостта със своето годишно нарастване от 0.1% практически остава без промяна през последното тримесечие на 2008 г. (графика А). При отрасловата разбивка на прираста на заетостта (графика Б) се вижда, че най-силен спад отчитат преработващата промишленост и строител-

Графика А Нарастване на заетостта и безработицата

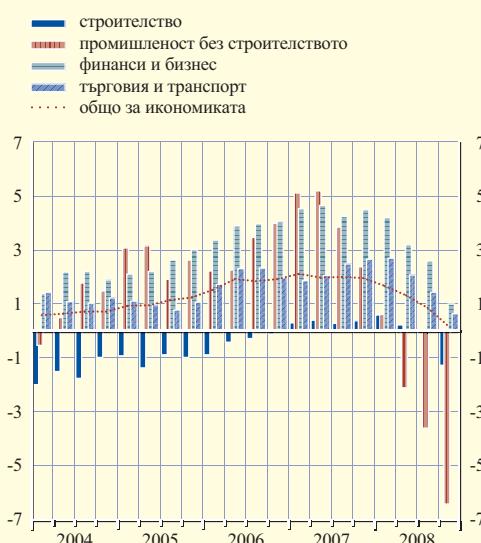
(годишно процентно изменение; процент от работната сила)

Източник: Евростат.

Графика Б Нарастване на заетостта по отрасли

(годишно процентно изменение)

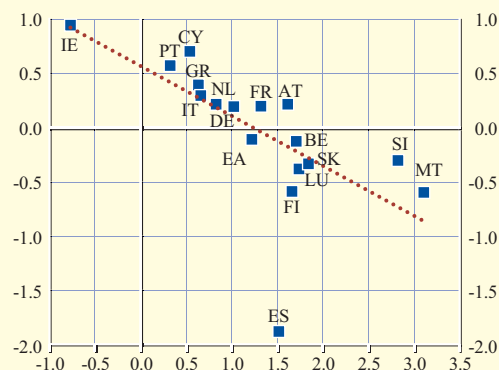

Източници: Евростат и ЕЦБ.

Графика В Изменения във временната и в постоянната заетост в държавите от еврозоната

(разлика между 2007 г. и 2008 г. като дял от активното население, пр.п.)

абсциса: изменение на постоянната заетост
ордината: изменение на временната заетост

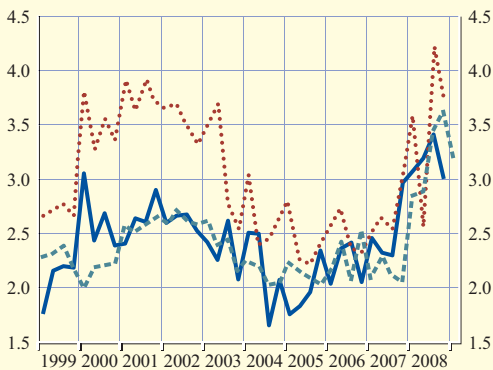

Източник: Проучване за работната сила.

Графика Г Показатели за разходите за труд в еврозоната

(годишно процентно изменение)

— компенсация на наето лице
... общо почасови разходи за труд
--- договорени заплати

Източници: Евростат и ЕЦБ.

ството (съответно с 6.4% и 1.3%), докато пазарните услуги, включително финансовите и бизнес услуги, а също търговските и транспортните услуги все още отбелязват слаб положителен растеж (с 0.8%) на годишна база. Различията в отрасловата структура по държави се отразяват върху уязвимостта на пазара на труда в отделните страни при този спад и така влияят по специфичен начин на националните равнища на безработица. Освен това институционните различия на пазара на труда по държави засягат корекции в преразпределението между заетост и работни заплати, между конкретни групи от работната сила и между наетите по различни видове договори.¹

Между 2007 г. и 2008 г. се наблюдава отрицателна взаимовръзка между изменението на временната и на постоянната заетост като процент от активното население (графика В). Присъщо на временната заетост е да бъде по-силно изложена на колебанията в развитието на икономиката. Временната заетост се повишава много през последните години поради това, че промените в законодателството за защита на работната сила през изминалото десетилетие засягат главно този сегмент от трудовия пазар. Обратно, защитата на работещите на постоянен трудов договор остава като цяло непроменена.

В няколко държави отрицателните въздействия са овладени чрез схеми за непълна заетост и други мерки за смекчаване влиянието на свиващата се икономическа активност и избягване освобождаването на работна ръка. Освен това схемите често се съпровождат от държавни помощи, предназначени да поддържат покупателната способност на засегнатите работници в краткосрочен план. В миналото по-специално строителството се възползва от схеми за понижаване на свръхоборота, дължащ се на сезонна цикличност, докато при сегашната криза се наблюдава рязко засилване на тези мерки особено в преработващата промишленост. Наистина различните измерители на отработените часове на национално ниво сочат, че нарастването на отработените часове е било по-малко, отколкото на зае-

¹ Виж съпоставката на институциите по държави в: P. du Caju, E. Gautier, D. Momferatou and M. Ward-Warmedinger, "Institutional features of wage bargaining in 23 European countries, the US and Japan", Работни материали на ЕЦБ, № 974, 2008 г.

тостта. В момента обаче няма налични динамични редове с официални тримесечни данни за отработени часове на ниво еврозона.

Същевременно след силен растеж в началото на 2008 г. размерът на годишното нарастване на заплатите остава до края на 2008 г. относително висок (графика Г). Досегашните малки корекции при заплатите се дължат отчасти на факта, че повечето договори са за период от няколко години и са сключени преди началото на икономическия спад. При разбивка на изменението в общата компенсация на наето лице на заплати и заетост се вижда, че през четвъртото тримесечие на 2008 г. годишното нарастване на компенсацията на наето лице остава без промяна спрямо четвъртото тримесечие на 2007 г., докато за същия период прирастът на заетостта спада с 2 пр.п.

В условията на относително твърдо договорените заплати фирмите, изглежда, прилагат алтернативни мерки за коригиране на разходите за труд², особено от края на 2008 г. Тези мерки включват намаляване на премиите и на други надбавки, което засяга размера на променливото заплащане. Освен това, за да се запази заетостта, често със съгласието на социалните партньори се предприема замразяване и намаляване на основните заплати и надници или се отлагат предварително договорени повишения на трудовото възнаграждение. Накрая, известни повишения на заплатите са направени под формата на еднократни плащания или е ограничен общият им размер.

Непълната заетост и частичната незазетост са ефективни средства за защита на човешкия капитал в една фирма, ако спадът е от краткосрочно естество. При широко прилагане за по-продължителен период обаче финансовата подкрепа на подобни правителствени мерки намалява стимулите за пренасочване на фирмите и работниците. Освен това с течение на времето тези мерки водят до голямо фискално бреме, без да създават стимули за инвестиции с оглед подпомагане на възстановяването. Пренасочването на работници към други фирми и сектори е от голямо значение за по-лесното оползотворяване на рентабилни инвестиционни възможности, възникващи в началото на оживлението. Ето защо пренасочването е важен фактор за улесняване и подпомагане на възстановяването. Същевременно реинтегрирането на безработните в трудовия процес ще бъде подпомогнато от институциите на трудовия пазар, които осигуряват мобилност и насърчават инвестициите в квалификация и образование.

2 Виж статията "New survey evidence on wage setting in Europe", Месечен бюлетин на ЕЦБ, февруари 2009 г.

4.3 ПЕРСПЕКТИВИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ

Темпът на икономическата активност в еврозоната продължава да отслабва през първото тримесечие на 2009 г. успоредно с продължаващия спад в световната икономика. Според първоначалната оценка на Евростат икономическата активност в еврозоната се свива с 2.5% на тримесечна основа след понижение от 1.8% през четвъртото тримесечие на 2008 г. Това ще има доста неблагоприятно въздействие върху средния темп на растеж през 2009 г. При все това данни от по-нови проучвания сочат подобрение, макар и на много ниски равнища. Предвид тези сведения се очаква, че след извънредно силното свиване през първото тримесечие

сечие икономическата активност ще спада с далеч по-слабо отрицателни темпове до края на годината. След етап на стабилизиране се очакват положителни тримесечни темпове на растеж към средата на 2010 г.

Според макроикономическите прогнози на експертите на Евросистемата за еврозоната от юни 2009 г. годишният растеж на реалния БВП ще бъде между -5.1% и -4.1% през 2009 г. и между -1.0% и 0.4% през 2010 г. Рисковете за икономическите предвиждания са балансирани. В положителен аспект прилаганото в момента обхвато макроикономическо стимулиране и други мерки на икономическата политика може да окажат по-силно от очакваното въздействие. Доверието също може да се повиши по-бързо от очакванията в момента. От друга страна, остават опасения, свързани със следните потенциални фактори: по-силно отражение на сътресенията на финансовите пазари върху реалната икономика, по-неблагоприятна динамика на трудовите пазари, засилване на протекционистичния натиск, и накрая, неблагоприятни тенденции в световната икономика, произтичащи от хаотични корекции на диспропорциите в световен мащаб.

5 ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

Уведомлението на Евростат за дефицита на сектор Държавно управление в еврозоната през 2008 г. възлиза на 1.9% от БВП. Пролетната икономическа прогноза за 2009 г. на Европейската комисия предвижда бързо, повсеместно и по-силно от очакваното влошаване на бюджетните показатели. Във всички държави от еврозоната, с изключение на три, дефицитът ще надхвърли референтната стойност от 3% от БВП през 2009 г. и 2010 г., а при 11 държави от еврозоната коефициентът на дълга ще превиши референтната стойност от 60% от БВП през 2010 г. Освен това в резултат от мерките за стабилизиране на финансовия сектор са натрупани значителни условни пасиви. Предвижданият фискален импулс може да бъде отдаден главно на действието на автоматичните бюджетни стабилизатори, неизпълнението на приходите и активните мерки за фискално стимулиране в отговор на резкия икономически спад, както и на присъщата инерция при увеличението на държавните разходи. За да се осигури бърза корекция на свръхдефицита, са необходими амбициозни усилия за приспособяване. В допълнение трябва да се формулират и изпълняват амбициозни средносрочни бюджетни цели, за да се гарантира фискалната устойчивост.

ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ ПРЕЗ 2008 Г.

Според уведомлението на Евростат за състоянието на бюджета от пролетта на 2009 г. дефицитът на сектор Държавно управление на еврозоната през 2008 г. възлиза на 1.9% от БВП, докато през 2007 г. той е 0.6% (виж таблица 9). В пет държави от еврозоната (Гърция, Ирландия, Испания, Малта и Франция) дефицитът превиши 3% от БВП.

На срещата си от 27 април 2009 г. Съветът на Европейския съюз инициира процедури при прекомерен дефицит за четири държави от еврозоната заради превишаване на референтната стойност от 3% от БВП през 2008 г. На Ирландия, Испания и Франция бяха удължени сроковете за коригиране на прекомерния дефицит предвид продължаващата рецесия, която Европейската комисия и Съветът квалифицират като „извънредни обстоятелства“. Крайният срок за Испания и Франция е 2012 г., а за Ирландия – 2013 г. Съветът инициира процедура при прекомерен дефицит и за Гърция поради свръхдефицита през 2007 г. и 2008 г. и определи като краен срок за коригирането му 2010 г. На 13 май 2009 г. Европейската комисия

Таблица 9 Фискални промени в еврозоната

(процент от БВП)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Изменение, общо 2008–2010
Държавно управление							
а. Приходи, общо	44.8	45.3	45.4	44.7	44.8	44.4	-0.3
б. Разходи, общо	47.3	46.6	46.1	46.6	50.1	51.0	4.3
Бюджетно салдо (а - б)	-2.5	-1.3	-0.6	-1.9	-5.3	-6.5	-4.6
Първично бюджетно салдо	0.4	1.6	2.3	1.1	-2.3	-3.3	-4.4
Принос за бюджетното салдо							
Цикличен компонент	0.0	0.7	1.2	1.0	-1.4	-1.8	-2.8
Разходи за лихви	2.9	2.9	2.9	3.0	3.0	3.2	0.2
Циклично изгладено бюджетно салдо	-2.5	-1.9	-1.9	-2.9	-3.9	-4.7	-1.9
Циклично изгладено първично салдо	0.4	0.9	1.1	0.1	-0.9	-1.5	-1.6
Структурно салдо	-2.7	-2.0	-1.8	-2.8	-3.9	-4.7	-1.9
Брутен дълг	70.0	68.3	66.0	69.3	77.7	83.8	14.5
Допълнителен показател: реален БВП (процентно изменение)	1.7	2.9	2.7	0.8	-4.0	-0.1	

Източници: Икономически прогнози на Европейската комисия, пролет 2009 г., и изчисления на ЕЦБ.

направи първата крачка за инициране на процедура при прекомерен дефицит за Малта. Тази стъпка вече беше взета на базата на уведомленията от есента на 2008 г., но процедурата не беше осъществена, тъй като бе сметнато, че превишението на референтната стойност на дефицита е малко и временно. В уведомлението от пролетта на 2009 г. обаче дефицитът на Малта беше ревизиран в посока нагоре до 4.7% от БВП.

Дългът на сектор *Държавно управление* в еврозоната възлизаше на 69.3% от БВП през 2008 г. в сравнение с 66.0% през 2007 г. Нарастването на дълга беше финансирано предимно с краткосрочни дългови инструменти. Осем от шестнадесетте държави от еврозоната обявиха коефициенти на дълга над референтната стойност от 60% от БВП. Особено голямо нарастване на задлъжнялостта на правителството беше отчетено в Белгия, Ирландия, Люксембург и Нидерландия, където бяха направени значителни корекции на дефицита и дълга вследствие на предприетите мерки за стабилизиране на финансовите пазари. Поради факта, че все още не са публикувани решенията на Евростат по няколко въпроса, свързани със статистическото отчитане на правителствени интервенции при финансова криза, не може да се изключи вероятността за допълнителни ревизии на данните за дефицита и дълга.

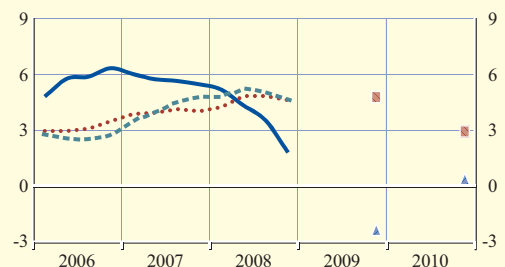
ПЕРСПЕКТИВИ ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ ПРЕЗ 2009 Г. И 2010 Г.

Перспективите за публичните финанси в еврозоната са мрачни. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2009 г. дефицитът на сектор *Държавно управление* в еврозоната ще нарасне от 5.3% от БВП през 2009 г. на 6.5% през 2010 г. (виж таблица 9). Само три държави от еврозоната (Кипър, Люксембург и Финландия) се очаква да не прекратят референтната стойност от 3% от БВП през 2009 г. и 2010 г. Предвижданото увеличение на дефицита е резултат от влошаването на макроикономическата среда (поради действието на автоматичните бюджетни стабилизатори и неизпълнението на приходите), активните мерки за фискално стимулиране в отговор на резкия икономически спад (който с натрупване за период от две години възлиза на почти 2% от БВП), както и на присъщата инерция на държавните разходи към нарастване. От включения в прогнозите на Комисията общ фискален импулс в еврозоната, възлизащ на 4.6% от БВП през 2009 г. и 2010 г. (и съответстващ на изменението на бюджетното салдо през този период),

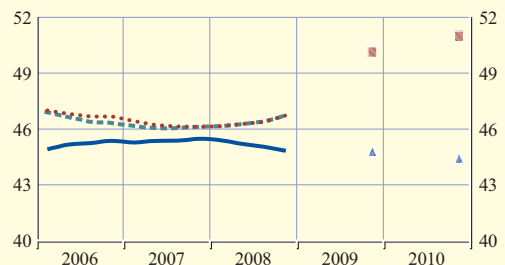
Графика 53 Тримесечна статистика на правителствените финанси и прогнози, еврозона

— тримесечни приходи, общо
 тримесечни разходи, общо
 - - - - - тримесечни разходи, общо (без специалните фактори в Италия)
 ▲ всичко приходи годишно (прогноза на ЕК)
 ■ всичко разходи годишно (прогноза на ЕК)

а) Годишен темп на процентно изменение на плъзгащи се суми за 4 тримесечия в номинално изражение

б) Плъзгащи се суми за 4 тримесечия като процент от БВП

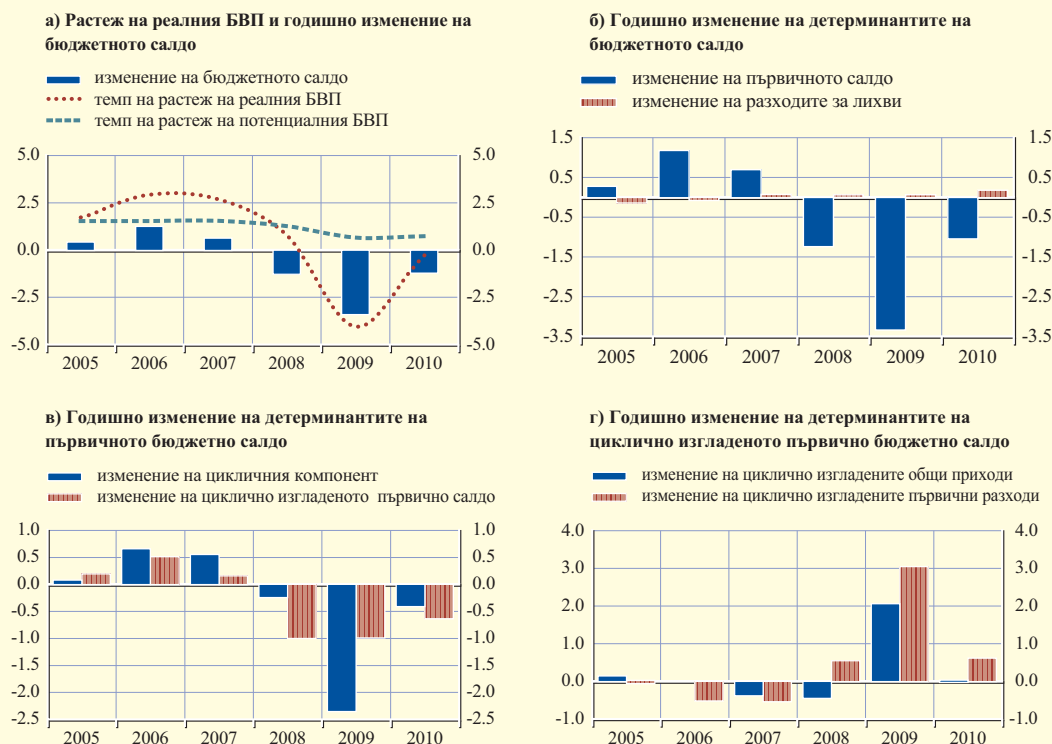

Източници: Изчисления на ЕЦБ, основани на Евростат и национални данни, икономически прогнози на Европейската комисия, пролет 2009 г.

Забележка: Графиката показва динамиката на общите приходи и разходи във вид на плъзгащи се суми за 4 тримесечия за периода от I тр. на 2006 г. до IV тр. на 2008 г., плюс годишните прогнози за 2009 г. и 2010 г. от пролетта на 2009 г. икономическата прогноза на Европейската комисия. В случая с Италия в общите разходи не са включени специалните фактори, свързани с поемането на дълга на железниците.

Графика 54 Детерминанти на бюджетните тенденции в еврозоната

(дял от БВП, пр.п.; процентно изменение)

Източници: Икономически прогнози на Европейската комисия, пролет 2009 г., и изчисления на ЕЦБ.

2.8 пр.п. е възможно да са породени от цикличния компонент, т.е. от въздействието на макроикономическите тенденции.

Според прогнозите на Комисията спадът на номиналните бюджетни приходи в еврозоната, видим от тримесечната статистика на правителствените финанси към края на 2008 г., се очаква да продължи (виж графика 53а). Предвижда се приходите да намалят с почти 3% през настоящата година и да се стабилизират през 2010 г. Очакванията са номиналните разходи да продължат да нарастват с приблизително същия темп през 2009 г., а растежът им да се забави до около 3% през 2010 г. Съчетано със свиването през 2009 г. на номиналния БВП, продължаващото нарастване на разходите води до прогнозно чувствително увеличение на дела им в еврозоната от 46.6% от БВП през 2008 г. на 51.0% през 2010 г. (виж графика 53б).

Като се имат предвид компонентите, които лежат в основата на прогнозното нарастване на дефицита, сегашният рязък икономически спад усложнява изчисляването на потенциалния темп на растеж, задълбочавайки добре известните трудности в оценяването на цикличния принос за влошаването на бюджетните показатели. Прогнозното влошаване на бюджетните показатели в еврозоната се очаква да бъде предизвикано главно от големия първичен дефицит, докато приносът на нарасналите лихвени плащания ще бъде минимален (виж графики 54а и 54б). Влошаването на първичното бюджетно салдо през 2009 г. може да бъде обяснено преди всичко с големия отрицателен цикличен принос, докато през 2010 г. по-голямо относително значение се очаква да има разхлабването на бюджетната позиция (виж графика 54в).

Отразявайки високите (първични) дефицити, необходимостта от финансиране на капиталовите инжекции, покупката на активи в подкрепа на финансовите институции и прогнозата за отрицателен растеж на БВП, средното съотношение на дълга на сектор *Държавно управление* в еврозоната към БВП се очаква да нарасне от 69.3% от БВП през 2008 г. на 83.8% през 2010 г. Предвижда се почти всички държави от еврозоната да отбележат увеличение на коефициента на дълга, което ще бъде особено силно в Ирландия и Испания. През 2010 г. прогнозата е 11 държави от еврозоната да имат коефициент на дълга над референтната стойност от 60% от БВП, т.е. с три повече, отколкото през 2008 г. В три държави – Белгия, Гърция и Италия – се очаква през 2010 г. той да надхвърли 100% от БВП.

ОЦЕНКА

Бюджетната прогноза сочи бързо и обезпокоително нарастване на дефицита на сектор *Държавно управление* и на коефициентите на дефицита и дълга в еврозоната в периода 2008–2010 г. Дискреционните мерки, предприети от повечето държави в еврозоната в отговор на икономическия спад, автоматичните бюджетни стабилизатори, неизпълнението на приходите и присъщата инерция към нарастване на държавните разходи са основните движещи сили на всеобщото влошаване на бюджетните показатели. Въпреки че всички тези фактори оказват важна подкрепа за икономиката от страна на бюджета, очакваното нарастване на дефицита и дълга излага на сериозна опасност доверието във фискалната устойчивост. Ето защо по-нататъшни мерки за фискално стимулиране може да имат обратен ефект върху икономическия растеж (виж карето „Дискреционна фискална политика, автоматично стабилизиране и икономическа несигурност“, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, юни 2008 г., с. 35, разглеждащо ролята на фискалната намеса и автоматичното стабилизиране в несигурни за икономиката времена).

Тъй като към момента въздействието върху публичните финанси на мерките за подкрепа на финансовия сектор на равнище еврозона е ограничено, възможно е да възникнат сериозни проблеми. Досега натрупаното през 2008 г. и 2009 г. нарастване на коефициента на държавния дълг в еврозоната, породено от капиталовите инжекции и покупката на активи в подкрепа на финансовия сектор, възлиза на 3.1% от БВП. Погледната в перспектива, опасността коефициентът на дълга да нарасне още повече не може да бъде изключена поради това, че е възможно да бъде предоставена допълнителна подкрепа за банковия сектор, което означава осигуряване на държавни гаранции. Продължителният период на слаб икономически растеж също би се отразил отрицателно върху съотношението *дълг/БВП*. От друга страна, бюджетните разходи за подкрепа на финансовия сектор могат частично да бъдат компенсирани от такси, дивиденди и лихви, изплащани на правителствата в замяна на финансовата им подкрепа. В средносрочен план нетните бюджетни разходи ще зависят и от постъпленията от продажба от страна на правителството на придобитите активи на финансовия сектор. Бъдещата стойност на тези активи обаче е свързана с голяма неопределеност.

Очакваното бързо влошаване на бюджетните показатели означава, че е необходимо да се извършат амбициозни и ползващи се с доверие усилия за корекция на прекомерния дефицит колкото е възможно по-скоро. Подобни мерки за консолидация ще повишат устойчивостта на бюджета и така ще подпомогнат прираста на производството. Намаляването на дефицита би трябвало да бъде улеснено от факта, че се предвиждаше мерките за стимулиране да бъдат временни и следователно или автоматично да бъдат преустановени, или в следващите години да сменят посоката си. Силното нарастване на дела на държавните разходи обаче показва, че страните от еврозоната обмислят затягане на контрола върху разходите, за да осигурят връщането към устойчиви бюджетни позиции, особено ако прирастът на производството

остане потиснат за продължителен период от време. Нещо повече, прогнозното рязко нарастване на коефициентите на държавния дълг и голямото количество непогасени условни пасиви под формата на държавни гаранции и други ангажменти, свързани с подкрепа на националния финансов сектор, изискват особено внимание от страна на отговорните за политическите решения. Усилията за справяне с необходимостта от ограничаване на разходите и намаляване на дълга вероятно ще бъдат ефективни, ако са подкрепени от силни национални бюджетни институции и работят по надеждни и добре обмислени правила със средносрочен обхват.

Запазването на надеждността на основаната на правила фискална рамка на ЕС е особено важно за осигуряване на доверие в устойчивостта на публичните финанси. С оглед на бюджетните резултати и обезпокоителните фискални прогнози за 2008 г. в съответствие с разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж беше инициирана процедура при прекомерен дефицит спрямо държави, превишили референтната стойност от 3% от БВП. При изработването на препоръките за коригиране на прекомерния дефицит е уместно да се вземат предвид рязкото свиване на производството вследствие глобалната финансова криза и степента на необходимата корекция, за да се прецени дали малко след крайните им срокове извънредните обстоятелства могат да бъдат приети за основателни. Нужен е обаче разумен подход, за да не бъде неоправдано отложена бюджетната консолидация, ако прирастът на производството остане слаб през продължителен период от време и фискалната устойчивост се подлага на риск. В някои държави от еврозоната се налага извършването на своевременна и убедителна консолидация на публичните финанси.

Връщането в най-кратък срок към стабилни фискални позиции е особено необходимо заради подготовката за посрещане на бюджетните разходи, свързани със застаряването на населението. На 5 май 2009 г. Съветът Екофин одобри осъвременените дългосрочни прогнози на свързаните със застаряването на населението публични разходи (виж каре 7). Съветът освен това обяви, че своевременно ще вземе решение относно новата формула за измерване адекватността на средносрочните бюджетни цели, които при следващото осъвременяване на програмите за стабилност и сближаване на държавите – членки на ЕС, трябва да вземат предвид присъщите ангажменти на правителствата, произтичащи от застаряването на населението. По принцип средносрочните бюджетни цели имат тройна насоченост. Първо, те трябва да гарантират достатъчен предпазен диапазон по отношение на референтната стойност от 3% от БВП за бюджетния дефицит. Второ, следва да осигурят бърз напредък към фискална устойчивост. Трето, да дадат достатъчно поле за маневри в рамките на бюджета. Новата формула за определяне на средносрочните бюджетни цели би следвало да бъде прозрачна, за да се улеснят преките съпоставки между държавите-членки. Резултативните нови средносрочни бюджетни цели за отделните държави трябва също да бъдат достатъчно амбициозни, като се имат предвид бюджетните разходи, свързани със застаряването на населението.

ДОКЛАД ЗА ЗАСТАРЯВАНЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО (2009 Г.): ОСЪВРЕМЕНЕНИ ПРОГНОЗИ ЗА СВЪРЗАНИТЕ С ТОЗИ ПРОБЛЕМ ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ

Докладът за застаряването на населението от 2009 г., изготвен от Европейската комисия и от Работната група по застаряването на населението към Комисията по икономическата политика, беше публикуван през април.¹ Като взема предвид последната демографска прогноза, публикувана от Евростат през 2008 г., докладът съдържа актуализация на прогнозите от 2006 г. относно разходите, свързани със застаряването на населението в 27-те държави – членки на ЕС, през периода 2007–2060 г. В това каре накратко се разглеждат и оценяват резултатите от прогнозите, които се основават на сценария „без промяна на политиката“, като акцентът е поставен върху държавите от еврозоната.

Значително нарастване до 2060 г. на общите разходи, свързани със застаряването на населението

В таблицата, поместена по-долу, са обобщени резултатите от прогнозните общи разходи, свързани със застаряването на населението в държавите от еврозоната като процент от БВП в периода 2007–2060 г., включващи публични разходи за пенсии, здравеопазване, дългосрочни грижи, обезщетения при безработица и образование. За еврозоната като цяло съотношението между публичните разходи, свързани със застаряването на населението, и БВП през прогнозния период се очаква да се увеличи с 5.2 пр.п. Нарастването му отразява в голяма степен по-високите разходи за пенсии и в по-малка степен – тези за здравеопазване и дългосрочни грижи, докато разходите за обезщетения при безработица и за образование се очаква слабо да намалее. Според тези прогнози промените в структурата на общите разходи, свързани със застаряването на населението, ще се различават съществено по държави от еврозоната в периода 2007–2060 г., варирайки от 18 пр.п. прираст в Люксембург и 15.9 пр.п. в Гърция до 1.6 пр.п. в Италия. Прогнозите показват, че най-голяма част от свързаните със застаряването на населението публични разходи се отделя за пенсии, които независимо от това се очаква да се променят по твърде различен начин в отделните държави. Предполага се, че във всички държави-членки от еврозоната делът на разходите за здравеопазване ще нарасне, като най-много в Малта (3.3 пр.п.), а най-малко в Кипър (0.6 пр.п.). Според прогнозите публичните разходи за дългосрочни грижи ще се увеличат във всички държави от еврозоната с изключение на Кипър, където не се предвижда промяна. И накрая, за повечето държави от еврозоната делът на публичните разходи за образование и компенсация при безработица се очаква леко да спаднат или да останат същите.

В сравнение с последните прогнози, изготвени през 2006 г. за 12 държави-членки от еврозоната, разходите за пенсии ще нараснат повече от очакваното. И обратно, при четири държави-членки от еврозоната резултатите от прогнозите са ревизирани надолу. Причините за тези промени са различни в отделните държави – от изменения в основните демографски прогнози и макроикономически допускания до структурни реформи, които влияят на разходите, свързани със застаряването на населението. За Гърция през 2006 г. нямаше представени прогнозни разходи за пенсии.

¹ Виж *European Commission and Economic Policy Committee (2009) The 2009 Ageing Report: Economic and budgetary projections for the EU-27 Member States (2008–2060)*, *European Economy* 2/2009, Brussels.

Съотношение между разходите, свързани със застаряването, и БВП, 2007–2060 г.

(дял от БВП, процент; изменение, пр.п.)

	Пенсии		Здравеопазване		Дългосрочни грижи		Помощи при безработица		Образования		Общо
	Ниво 2007	Изменение 2007-60	Ниво 2007	Изменение 2007-60	Ниво 2007	Изменение 2007-60	Ниво 2007	Изменение 2007-60	Ниво 2007	Изменение 2007-60	
Белгия	10.0	4.8	7.6	1.2	1.5	1.4	1.9	-0.4	5.5	0.0	6.9
Германия	10.4	2.3	7.4	1.8	0.9	1.4	0.9	-0.3	3.9	-0.4	4.8
Ирландия	5.2	6.1	5.8	1.8	0.8	1.3	0.8	0.1	4.5	-0.3	8.9
Гърция	11.7	12.4	5.0	1.4	1.4	2.2	0.3	-0.1	3.7	0.0	15.9
Испания	8.4	6.7	5.5	1.6	0.5	0.9	1.3	-0.4	3.5	0.1	9.0
Франция	13.0	1.0	8.1	1.2	1.4	0.8	1.2	-0.3	4.7	0.0	2.7
Италия	14.0	-0.4	5.9	1.1	1.7	1.3	0.4	0.0	4.1	-0.3	1.6
Кипър	6.3	11.4	2.7	0.6	0.0	0.0	0.3	-0.1	6.1	-1.2	10.8
Люксембург	8.7	15.2	5.8	1.2	1.4	2.0	0.4	0.0	3.8	-0.5	18.0
Малта	7.2	6.2	4.7	3.3	1.0	1.6	0.4	0.0	5.0	-1.0	10.2
Нидерландия	6.6	4.0	4.8	1.0	3.4	4.7	1.1	-0.1	4.6	-0.2	9.4
Австрия	12.8	0.9	6.5	1.5	1.3	1.2	0.7	0.0	4.8	-0.5	3.1
Португалия	11.4	2.1	7.2	1.9	0.1	0.1	1.2	-0.4	4.6	-0.3	3.4
Словения	9.9	8.8	6.6	1.9	1.1	1.8	0.2	0.0	5.1	0.4	12.8
Словакия	6.8	3.4	5.0	2.3	0.2	0.4	0.1	-0.1	3.1	-0.8	5.2
Финландия	10.0	3.3	5.5	1.0	1.8	2.6	1.2	-0.2	5.7	-0.3	6.3
Еврозона	11.1	2.8	6.7	1.4	1.3	1.4	1.0	-0.2	4.2	-0.2	5.2

Източник: Доклад за застаряването на населението, 2009 г..

Възможно е силният икономически спад да повиши още повече свързаните със застаряването на населението бюджетни разходи

Макроикономическият сценарий, който лежи в основата на прогнозите за разходите, свързани със застаряването на населението, беше финализиран през 2008 г. и не включва въздействието на сегашния икономически спад. За да се отчете потенциалното въздействие на силния икономически спад върху разходите, свързани със застаряването на населението, се разглеждат два вида негативни шокове. Първо, бяха симулирани временни негативни шокове при два алтернативни сценария: „възраждащото оживление“ и „пропуснатото десетилетие“. Тези сценарии предполагат две различни допускания по отношение на продължителността на временния шок. Твърде оптимистичният сценарий на „възраждащото оживление“ предполага, че европейската икономика скоро ще се възроди и до 2020 г. ще се върне на равнището си от преди кризата. Сценарият за „пропуснатото десетилетие“ допуска, че е възможно тя да възстанови реалните си темпове на растеж до 2020 г. (но не и равнището на БВП), които са включени в базовия сценарий. Второ, при най-лошия сценарий се симулира постоянен (негативен) шок върху потенциала за растеж на икономиките от ЕС.² В сравнение с базовия сценарий при сценария на „оживлението“ няма да има съществено допълнително въздействие върху общите разходи, свързани със застаряването на населението. Според сценария за „пропуснатото десетилетие“ обаче в периода 2007–2060 г. се очаква общите разходи на държавите-членки от еврозоната, свързани със застаряването на населението, да се увеличат с още 0.9 пр.п. от БВП. На свой ред според сценария за „постоянния (негативен) шок“ те ще нараснат допълнително и ще достигнат 1.8 пр.п. Следователно сценариите показват, че отчитането на икономическия

2 Базовият сценарий допуска, че средногодишният потенциален темп на растеж на БВП в еврозоната ще спадне от 2.1% за периода 2007–2020 г. на 1.7% за 2021–2030 г. и на 1.3% за 2041–2060 г.

спад би могло да завиши с 15–35% за 2007–2060 г. прогнозите за прираста на бюджетните разходи, свързани със застаряването на населението.

Остра нужда от структурни реформи и фискална консолидация

Докладът от 2009 г. за застаряването на населението представя по оригинален начин съпоставима информация за пенсионните системи в 27-те държави – членки на ЕС, подчертавайки неотложността на структурните реформи в сферата на пенсионните системи и здравеопазването. Независимо от това налице са причини да смятаме, че представените в доклада базови прогнози за публичните разходи, свързани със застаряването на населението, подценяват произтичащите от това застаряване действителни разходи. Първо, прогнозните разходи за здравеопазване в базовия сценарий допускат еластичност на доходите само от 1.1, което според емпиричните данни в бъдеще може би омаловажава отражението на засилващото се търсене на скъпоструващи технологични подобрения. Второ, прогнозните разходи за дългосрочни грижи вероятно недооценяват въздействието на прехода от неформални към формални грижи, особено в много от новите държави – членки на ЕС, които понастоящем предлагат само ограничен пакет от дългосрочни грижи. Трето, както бе отбелязано по-горе, отчитането на икономическия спад навярно значително ще повиши базовите прогнози за свързаните със застаряването на населението бюджетни разходи, защото наред с други фактори потенциалният растеж би могъл да бъде по-нисък от допускания в прогнозите.

Подценяването на фискалните разходи, произтичащи от застаряването на населението, е проблематично по две причини. Първо, то занижава рисковете за фискалната устойчивост, а оттам и необходимостта от структурни реформи и фискална консолидация. Второ, то е проблематично, защото в рамките на Пакта за стабилност и растеж значението на тези прогнози се увеличава, тъй като те ще бъдат използвани при определянето на средносрочните бюджетни цели на отделните държави и за такива цели биха били недостатъчно взискателни.

Като се имат предвид при сегашните обстоятелства увеличаващите се рискове за фискалната устойчивост в редица държави от еврозоната, е необходимо държавите да си поставят достатъчно високи средносрочни бюджетни цели и да полагат системни усилия за постигането на здрави фискални позиции. В същото време все по-належащо става изпълнението на трикомпонентната стратегия, приета на Стокхолмското заседание на Европейския съвет през 2001 г., с цел преодоляване на икономическите и бюджетните проблеми, свързани със застаряването на населението, което означава: 1) бързо намаляване на държавния дълг; 2) увеличаване на равнището на заетост и производителността на труда; и 3) реформиране на пенсионните системи и системите за здравеопазване и дългосрочни грижи.

6 МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПРОГНОЗИ НА ЕКСПЕРТИ НА ЕВРОСИСТЕМАТА ЗА ЕВРОЗОНАТА

Въз основа на информацията, налична към 22 май 2009 г., експерти на Евросистемата изготвиха прогнози за макроикономическата динамика в еврозоната.¹ В отражение на влошените перспективи за растежа в световен мащаб и за вътрешното търсене средногодишният прираст на реалния БВП се очаква да бъде между -5.1% и -4.1% през 2009 г.; с подобряването на глобалните и вътрешните условия прирастът на БВП за 2010 г. се очаква да бъде между -0.1% и 0.4%. Според прогнозата инфлацията ще намалее вследствие на забавянето на икономическата активност и в краткосрочен план – вследствие на базовите ефекти от цените на суровините. Средният темп на прираст на общия хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ) се очаква да бъде между 0.1% и 0.5% през 2009 г. и между 0.6% и 1.4% през 2010 г.

Карте 8

ТЕХНИЧЕСКИ ДОПУСКАНИЯ ЗА ЛИХВЕНИТЕ ПРОЦЕНТИ, ОБМЕННИТЕ КУРСОВЕ, ЦЕНИТЕ НА СУРОВИНИТЕ И ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА

Техническите допускания за лихвените проценти и за цените както на енергоносителите, така и на неенергийните суровини се базират на пазарни очаквания към 13 май 2009 г. (крайна дата).¹ Допускането за краткосрочните лихвени проценти е от чисто техническо естество. Тези лихвени проценти се измерват чрез тримесечния *EURIBOR*, като пазарните очаквания се извеждат от фючърсните цени. Според методиката краткосрочните лихвени проценти ще останат като цяло стабилни на равнище около 1.2% между второто и последното тримесечие на тази година. Очаква се през 2010 г. те да се увеличат средно до 1.6%. Пазарните очаквания за номиналната доходност на 10-годишните държавни облигации на еврозоната предполагат леко увеличение – от средно 4.2% през 2009 г. до 4.6% през 2010 г. Базовата прогноза взема предвид настоящите затегнати условия за финансиране, но също така включва и допускането, че в прогнозния период спредът на банковите кредити леко ще се стесни по отношение на гореспоменатите лихвени проценти. Също така се допуска, че настоящите затегнати условия за кредитиране постепенно ще се облекчат през прогнозния период. По отношение на суровините, трендът на фючърсните пазари през двуседмичния период, приключващ на крайната дата, дава основание да се определят очаквани средни цени на петрола от 54.5 щатски долара/барел през 2009 г. и 65.5 щатски долара/барел през 2010 г. Очаква се международните цени на храните да се понижат с 10.9% през 2009 г. и отново да се повишат през 2010 г. Цените на останалите (т.е. неенергийни и нехранителни) суровини в щатски долари се предвижда да се понижат значително през 2009 г. – с 24.7%, и да се увеличат с 9.2% през 2010 г.

¹ Допусканията за цените на петрола и храните се основават на цените на фючърсите до края на 2010 г. Приема се, че цените на други суровини ще следват фючърсите до второто тримесечие на 2010 г., а впоследствие ще се променят в съответствие с икономическата активност в световен мащаб.

¹ Макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата се изготвят съвместно от експерти на ЕЦБ и на националните централни банки (НЦБ) на държавите от еврозоната. Те се съставят на шестмесечна база и се влагат в оценката на Управителния съвет за икономическата динамика и рисковете за ценовата стабилност. Повече информация за прилаганите процедури и техники е представена в „Ръководство за макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата“ (*A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises*), ЕЦБ, юни 2001 г., на уебсайта на ЕЦБ. За да намери отражение несигурността, свързана с тези прогнози, резултатите за всяка отделна променлива са представени в диапазон на колебание. Диапазонът за всяка променлива и всеки прогнозен хоризонт отговарят на вероятностен интервал от 75% в съответствие с допусканията на модела. Използваният метод е описан в „Нова процедура за съставянето на прогнозните диапазони от експертите на ЕЦБ“ (*New procedure for constructing ECB staff projection ranges*), ЕЦБ, септември 2008 г., също на уебсайта на ЕЦБ. С оглед на извънредните икономически и финансови обстоятелства в настоящия момент прогнозите са свързани с по-висока от обичайната степен на несигурност.

Направено е и техническото допускане, че през прогнозния период двустранните обменни курсове ще останат непроменени на средните равнища от двуседмичния период, завършващ на крайната дата. Това означава обменен курс *евро/щатски долар* от 1.33 през 2009 г. и 1.34 през 2010 г. и ефективен обменен курс на еврото, който през 2009 г. е средно с 0.6% по-нисък от средната стойност за 2008 г., а през 2010 г. – с 0.1% по-висок от средната стойност за 2009 г.

Допусканията за фискалната политика се основават на националните бюджетни програми на отделните държави от еврозоната към 13 май 2009 г. Те включват всички мерки по политиката, които вече са приети от националните парламенти или са детайлно разработени от правителствата и е вероятно да преминат през законодателната процедура.

МЕЖДУНАРОДНА СРЕДА

Перспективите за световната икономика продължават да се обуславят от въздействието на финансовата криза. Търговията в световен мащаб преживя безпрецедентен и синхронизиран спад към края на 2008 г. и в началото на 2009 г. Спадът се синхронизира силно в различните държави със свиването на международната търговия, засилило първоначалните неблагоприятни ефекти от финансовите сътресения. При краткосрочните показатели обаче през последните месеци се наблюдава тенденция за подобряване и прогнозата е за възстановяване на растежа на глобалната активност към края на 2009 г. Въпреки това, в отражение на повсеместната необходимост от оздравяване на балансите, се очаква глобалният растеж да остане слаб през прогнозния период. Като цяло световният реален БВП извън еврозоната се прогнозира да спадне средно с 1.6% през 2009 г., но да се увеличи с 2.1% през 2010 г. В резултат на това в експортните пазари на еврозоната се очаква спад от 13.0% през 2009 г. преди растежът да се възстанови до 1.0% през 2010 г.

ПРОГНОЗИ ЗА РАСТЕЖА НА РЕАЛНИЯ БВП

Отслабването на глобалната икономика, спадът в доверието и затегнатите условия на финансиране оказват отрицателно влияние върху икономиката на еврозоната. Според предварителната оценка на Евростат реалният БВП в еврозоната се е понижил с 2.5% през първото тримесечие на 2009 г. Този резултат, съчетан с отрицателния прираст през последните три тримесечия на 2008 г., оказва голямо отрицателно механично въздействие – в размер на -4 пр.п. – върху годишните данни за прираста на БВП през 2009 г. Наблюдаваното понижение

Таблица 10 Макроикономически прогнози за еврозоната

(средногодишно процентно изменение)^{1), 2)}

	2008 г.	2009 г.	2010 г.
ХИПЦ	3.3	0.1 до 0.5	0.6 до 1.4
Реален БВП	0.6	-5.1 до -4.1	-1.0 до 0.4
Потребление на частния сектор	0.3	-1.3 до -0.5	-1.1 до 0.3
Потребление на сектор <i>Държавно управление</i>	2.0	1.4 до 2.0	0.9 до 1.7
Брутно образуване на основен капитал	-0.3	-12.3 до -10.1	-6.1 до -2.1
Износ (стоки и услуги)	0.8	-16.6 до -14.0	-2.0 до 1.0
Внос (стоки и услуги)	0.9	-13.8 до -11.2	-3.0 до 1.4

1) Прогнозите за реалния БВП и неговите компоненти се отнасят за календарно изгладени данни. Предвижданията за износ и внос включват търговията в рамките на еврозоната.

2) Отчетените данни за 2008 г. вече включват Словакия, с изключение на данните за ХИПЦ, в които Словакия е включена от 2009 г. Средногодишните процентни изменения за 2009 г. се базират на състава на еврозоната, който през 2008 г. вече включва Словакия.

на БВП на еврозоната отразява рязкото намаляване на износа вследствие на срива в световната търговия. Резкият спад в износа в съчетание с ниското доверие и ограниченията за финансирането също доведе до значително намаляване на бизнес инвестициите, а съкращаването на запасите сви растежа. В отражение на последното стабилизиране на показателите от конюнктурните анкети, според които най-ниската точка в тримесечния растеж е достигната в началото на 2009 г., активността през останалата част от годината се очаква да намалява с много по-слаби отрицателни темпове в сравнение с тези, наблюдавани в последно време. След етап на стабилизация се очакват положителни тримесечни темпове на растеж до средата на 2010 г. Този модел отразява прогнозираното продължаващо подобрение на глобалните и вътрешните условия с нормализирането на финансовите пазари и възстановяването на доверието, отчасти благодарение на подпомагащите макроикономически политики. Средногодишният растеж на реалния БВП се очаква да бъде между -5.1% и -4.1% през 2009 г., след което през 2010 г. да се повиши до диапазона -1.0% – 0.4%.

Разгледано по-подробно, сред вътрешните компоненти на БВП се очаква общите инвестиции да намалее, като низходящите корекции се извършат през 2009 г., а през следващата година се очаква отрицателните темпове на растеж прогресивно да намаляват. Според прогнозата частните нежилищни инвестиции ще се свият, повлияни по-специално от слабо външно търсене, изключително ниско натоварване на производствените мощности и понижаване на печалбите. Прогнозите за жилищните инвестиции също отразяват продължаващата корекция на цените на жилищата в някои държави. Съобразно обявените в редица държави от еврозоната фискални пакети през 2009 г. се очаква силен прираст на държавните инвестиции в реално изражение, който да спадне през следващата година.

Прирастът на частното потребление също се очаква да отслабне през предстоящия период, но в много по-малка степен от този на други компоненти на търсенето. Тази закономерност като цяло отразява тенденцията при растежа на реалния разполагаем доход. Прогнозира се реалният доход да бъде като цяло стабилен през периода. Очаква се намаляването на заетостта през целия период, особено през 2009 г., да окаже отрицателно въздействие върху него, но същевременно той да бъде стимулиран от ниската инфлация, както и от фискалните пакети, въведени от някои държави в еврозоната, които увеличават трансферите и намаляват данъците. През целия прогнозен хоризонт се очаква, че частното потребление ще се увеличи в по-малка степен в сравнение с реалния доход, като буферните спестявания ще останат високи в условията на голяма икономическа несигурност, нарастваща безработица и намаляване на богатството на домакинствата, не на последно място и поради поевтиняването на жилищата.

Прогнозира се износьт на еврозоната да спадне чувствително през първата половина на 2009 г., отразявайки продължаващия спад във външното търсене. Впоследствие след очакваното съживяване на търсенето в световен мащаб се очаква темпът на прираст на износа постепенно да се възстанови до положителни стойности. Също така се предвижда вносът на еврозоната да спадне през 2009 г., като изпревари очакваното понижение във вътрешното търсене, но се очаква той да се възстанови през следващата година с увеличението на крайното търсене. Като се има предвид, че очакваното намаление в износа надхвърля спада във вноса, нетната търговия значително допринася за намаляването на БВП през 2009 г. През 2010 г. се очаква приносът на нетната търговия да е като цяло неутрален.

В отражение на прогнозите за икономическата активност се очаква общо отработените часове в еврозоната да намаляват през целия прогнозен период. Макар че се прогнозира корекцията първоначално да се прояви основно чрез намаляване на часовете на заето лице, очаква се все повече това да влияе върху броя на заетите лица. Прогнозира се също търсенето на работна ръка да намалее вследствие на типичната нееластичност на заплатите в контекста на рязък спад в активността. Като отражение на прогнозите за заетостта се очаква равнището на безработица да се повиши през прогнозния период.

ПРОГНОЗИ ЗА ЦЕНИ И РАЗХОДИ

Вследствие на резкия спад в ХИПЦ-инфлацията от средата на 2008 г. насам се очаква темпът на инфлация да продължи да намалява до средата на 2009 г., временно достигайки равнища под нулата през лятото и есента на тази година. Прогнозира се впоследствие инфлацията отново да се повиши. Краткосрочната тенденция се дължи най-вече на силните базови ефекти за понижение и на поевтиняването на суровините в минали периоди. Средногодишният темп на инфлация се очаква да бъде между 0.1% и 0.5% през 2009 г., след което да се повиши до диапазон между 0.6% и 1.4% през 2010 г., а ХИПЦ, който не включва енергоносителите, да следва тенденция за понижаване до 2010 г., отразявайки отслабването на съвкупното търсене.

Представено по-подробно, предвижда се външният ценови натиск да отслабва през 2009 г., предимно в отражение на минали и бъдещи очаквания за динамиката на цените на суровините. Очаква се впоследствие цените на вноса умерено да се възстановят, като цените на суровините и цените на конкурентите се повишат леко в световен мащаб.

По отношение на вътрешния ценови натиск се очаква нарастването на компенсацията на наето лице да се забави чувствително през 2009 г. с оглед на влошаването на пазара на труда, намаляването на инфлацията и на броя часове, отработени от наето лице. Прогнозира се ръстът на заплатите в частния сектор да спадне значително, а заплатите в публичния сектор да реагират по-бавно. Годишният прираст на разходите за труд на единица продукция се очаква да се повиши силно през 2009 г., отразявайки нееластичността на заплатите – дължаща се, наред с други неща, на използването на двугодишни договори – и слабите корекции на работната сила в условията на рязко понижение на БВП, водещо до отрицателен прираст на производителността. С възстановяването на производителността успоредно на цикличното подобрене през 2010 г. обаче се прогнозира разходите за труд на единица продукция като цяло да са стабилни. Очаква се нормата на печалба да поеме рязкото увеличение на разходите за труд на единица продукция през 2009 г. Впоследствие с постепенното възстановяване на активността нормата на печалба се очаква отново да се повиши при опитите на фирмите да компенсират част от предишното понижение.

СЪПОСТАВКА С ПРОГНОЗИТЕ ОТ МАРТ 2009 Г.

По отношение на растежа на реалния БВП прогнозният диапазон за 2009 г. е коригиран надолу спрямо публикувания в *Месечен бюлетин* от март 2009 г. Корекцията почти единствено отразява значително по-слабия от очаквания растеж през първото тримесечие на 2009 г., свързан с по-ниската активност в световен мащаб, което значително намали износа и вътрешното търсене. Направена е само съвсем малка промяна надолу в диапазоните за 2010 г., отразяваща настъпващите със закъснение ефекти от забавянето на икономиката през 2009 г.

Таблица 11 Съпоставка с прогнозите от март 2009 г.

(средногодишно процентно изменение)

	2009 г.	2010 г.
Реален БВП – март 2009 г.	-3.2 до -2.2	-0.7 до 0.7
Реален БВП – юни 2009 г.	-5.1 до -4.1	-1.0 до 0.4
ХИПЦ – март 2009 г.	0.1 до 0.7	0.6 до 1.4
ХИПЦ – юни 2009 г.	0.1 до 0.5	0.6 до 1.4

По отношение на ХИПЦ-инфлацията прогнозният диапазон е леко под този от прогнозите от март 2009 г. и като цяло непроменен за 2010 г. Общо непроменените прогнози отразяват факта, че въздействието от по-ниската от очакваната активност в общи линии е компенсирано от очакваните по-високи цени на суровините, и по-специално – на петрола.

Капе 9

ПРОГНОЗИ НА ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

Съществуват редица прогнози за еврозоната, направени от международни организации и институции от частния сектор. Тези прогнози обаче не са точно съпоставими помежду си или с макроикономическите прогнози на експертите на Евросистемата, тъй като са завършени по различно време. Освен това те използват различни (и отчасти неуточнени) методи за формулиране на допускания за бюджетни, финансови и външни променливи, включително цените на петрола и на други суровини. И накрая, съществуват различия в методите за календарно изглаждане при различните прогнози (вж. таблицата по-долу).

Според наличните в момента прогнози от други институции реалният БВП на еврозоната се очаква да спадне с 3.4% – 4.2% през 2009 г. Прирастът се очаква да бъде в диапазона между -0.4% и 0.3% през 2010 г. Докато повечето от прогнозите попадат в диапазоните

Съпоставка на прогнозите за растежа на реалния БВП и ХИПЦ-инфлацията в еврозоната

(средногодишно процентно изменение)

	Дата на публикуване	Растеж на БВП		ХИПЦ-инфлация	
		2009 г.	2010 г.	2009 г.	2010 г.
МВФ	16 април 2009 г.	-4.2	-0.4	0.4	0.6
Европейска комисия	3 май 2009 г.	-4.0	-0.1	0.4	1.2
Преглед на професионалните прогнозици (Survey of Professional Forecasters)	14 май 2009 г.	-3.4	0.2	0.5	1.3
Консенсусни икономически прогнози (Consensus Economics Forecasts)	15 май 2009 г.	-3.7	0.3	0.4	1.2
ОИСР	31 март 2009 г.	-4.1	-0.3	0.6	0.7
Прогнози на експертите на Евросистемата	4 юни 2009 г.	-5.1 до -4.1	-1.0 до 0.4	0.1 до 0.5	0.6 до 1.4

Източници: European Commission Economic Forecasts, Spring 2009; IMF World Economic Outlook, April 2009; OECD Interim Economic Outlook, March 2009; Consensus Economics Forecasts; ECB's Survey of Professional Forecasters.

Забележка: Макроикономическите прогнози на експертите на Евросистемата, както и прогнозите на ОИСР, представят календарно изгладени годишни темпове на растеж, докато Европейската комисия и МВФ представят годишни темпове на растеж, които не са изгладени спрямо броя на работните дни на година. Другите прогнози не уточняват дали включват календарно изгладени или неизгладени данни.

на прогнозите на експертите на Евросистемата, някои прогнози са над диапазона за 2009 г. Наред с други неща, това най-вероятно отразява факта, че те са завършени преди да стане известна първоначалната оценка за растежа на реалния БВП през първото тримесечие на 2009 г. Същевременно за 2010 г. всички прогнози попадат в диапазона на прогнозите на Евросистемата.

По отношение на инфлацията наличните прогнози очакват средногодишната ХИПЦ-инфлация да бъде между 0.4% и 0.6% през 2009 г. и между 0.6% и 1.3% през 2010 г. Следователно повечето налични прогнози за инфлацията като цяло съвпадат с диапазоните на прогнозите на експертите на Евросистемата.

7 ДИНАМИКА НА ОБМЕННИТЕ КУРСОВЕ И ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС

7.1 ОБМЕННИ КУРСОВЕ

През последните три месеца номиналните двустранни валутни курсове на еврото остават подложени на значителни колебания, макар и в по-малка степен отпреди в условията на значително по-слаба от очакваното колебливост на валутния курс в сравнение с исторически рекордните стойности, наблюдавани в края на 2008 г. За последните три месеца като цяло еврото ефективно посъкпна с близо 3% в номинално изражение.

ЕФЕКТИВЕН ОБМЕНЕН КУРС НА ЕВРОТО

През последните три месеца номиналните двустранни обменни курсове на еврото останаха подложени на значителни колебания, макар и в по-малка степен отпреди в условията на значително по-ниска очаквана колебливост на валутния курс в сравнение с исторически рекордните стойности, наблюдавани в края на 2008 г. Ефективно в номинално изражение през септември и октомври 2008 г. то първоначално значително поевтиня, тъй като изострящата се финансова криза предизвика масирано търсене на щатски долари. След рязко посъкпване през първата половина на декември единната валута отново поевтиня през първите два месеца на 2009 г., когато участниците на пазара сериозно преразгледаха прогнозите си за растеж в еврозоната. От март еврото решително повиши стойността си независимо от известни колеба-

Графика 55 Ефективен обменен курс на еврото и неговата структура¹⁾

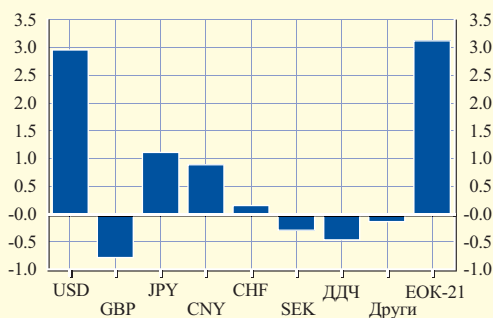
(дневни данни)

индекс: 1 тр. 1999 г. = 100

Принос за изменението на ЕОК²⁾

27 февруари 2009 г. – 3 юни 2009 г.
(пр.п.)

Източник: ЕЦБ.

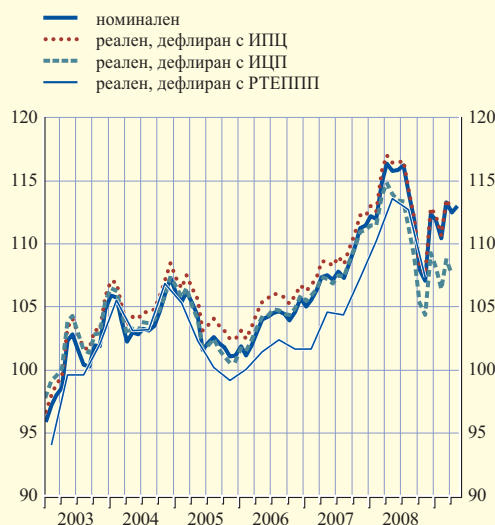
1) Движението на индекса нагоре представлява посъкпване на еврото спрямо валутите на 21 основни търговски партньори на еврозоната и спрямо всички държави – членки на ЕС извън еврозоната.

2) Приносът за изменението на ЕОК-21 е показан поотделно за валутите на шестте основни търговски партньори на еврозоната. Категорията Други държави-членки (ДДЧ) се отнася за агрегирания принос на валутите на държавите-членки извън еврозоната (с изключение на GBP и SEK).

Категорията Други се отнася за агрегирания принос на другите шест търговски партньори на еврозоната в индекса ЕОК-21. Изменението се изчислява, като се използват съответните общи тегла на търговия в индекса ЕОК-21.

Графика 56 Номинален и реален ЕОК на еврото¹⁾

(месечни/тримесечни данни; индекс 1 тр. 1999 г. = 100)

Източник: ЕЦБ.

1) Движението на индекса ЕОК-21 нагоре представлява посъкпване на еврото. Последните месечни данни са за май 2009 г. За реалния ЕОК-21, базиран на РТЕППП, последните наблюдения са за четвъртото тримесечие на 2008 г. и отчасти се основават на оценки.

ния. На 3 юни номиналният ефективен обменен курс на еврото, измерен спрямо валутите на 21 от значимите търговски партньори на еврозоната, бе с 3.1% над нивото си в края на февруари 2009 г., но все пак с около 2% под исторически най-високата си стойност от средата на юли 2008 г. За последните три месеца умереното му ефективно поскъпване в номинално изражение прикриваше значителната двустранна динамика, изразяваща се в поскъпване спрямо щатския долар, японската йена и по-слабо спрямо швейцарския франк, което отчасти бе неутрализирано от поевтиняването му спрямо други европейски валути. Промените в двустранните номинални курсове, регистрирани в края на февруари, допринесоха за обрат в тенденциите от предходния тримесечен период, когато някои валути, сред които и щатският долар, биваха приемани като играещи ролята на валута-убежище (виж графика 55). Що се отнася до показателите на еврозоната за международна конкурентоспособност на цените и разходите, през април 2009 г. реалният ефективен обменен курс на еврото бе средно с около 2% под средното си равнище за 2008 г. на база динамиката на потребителските цени и на дефлаторите на цените на производител (виж графика 56).

ШАТСКИ ДОЛАР/ЕВРО

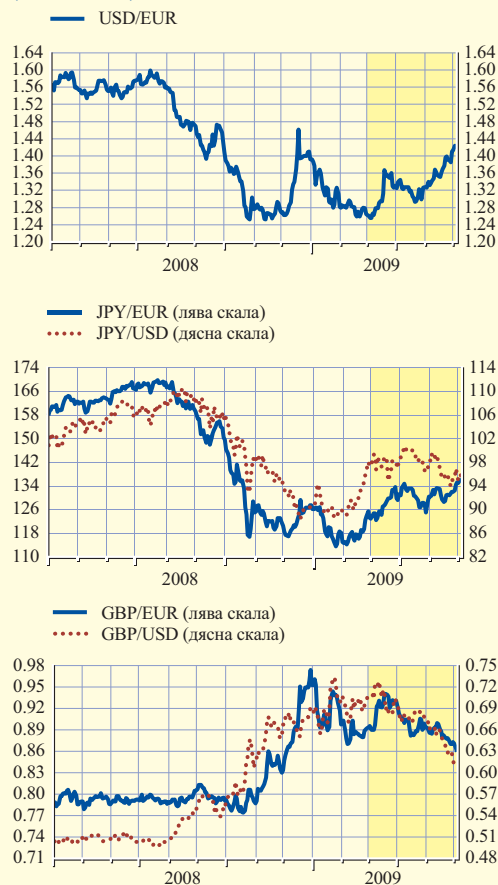
След силното си поскъпване спрямо щатския долар през декември 2008 г. най-вече вследствие ориентацията към по-нататъшно облекчаване на паричната политика на САЩ и отслабването на извънредно голямото търсене, с което се характеризираше щатската валута, през първите два месеца на 2009 г. еврото отслаби позициите си. Това бе свързано главно с публикуваните макроикономически данни, предизвикали нови сериозни ревизии на прогнозите за икономическия растеж в еврозоната от страна на участниците на пазара. От началото на март обаче единната валута започна отново да поскъпва. Редица фактори благоприятстват еврото, като значителното отслабване на склонността към риск, което явно е накарало инвеститорите да се отдръпнат от валутите, възприемани като убежище, сред които са щатският долар и японската йена. На 3 юни 2009 г. еврото се разменяше за 1.42 щ.д., или с 12.4% над нивото си от края на февруари и с около 3.5% под средното за 2008 г. равнище (виж графика 57).

ЯПОНСКА ЙЕНА/ЕВРО

В отговор на динамиката си спрямо щатския долар през втората половина на 2008 г. еврото поевтиня към японската йена, спадайки от около 170 йени през юли до към 120 йени в края

Графика 57 Динамика на обменните курсове

(дневни данни)

Източник: ЕЦБ.

Забележка: Полето с по-наситен цвят в графиката се отнася за периода от 27 февруари 2009 г. до 3 юни 2009 г.

на ноември. Отслабването на еврото през този период изглежда свързано с по-високото равнище на очакваната колебливост на валутния курс и със сближаването на краткосрочните лихвени проценти в световен мащаб, чието едновременно действие намали привлекателността на японската валута като средство за финансиране на операции от типа „търговия за пренос“ (*carry-trade*). След известно стабилизиране от декември до средата на февруари еврото започна да поскъпва, вероятно поради значителното намаляване на икономическата активност в Япония както в последното тримесечие на 2008 г., така и през първото тримесечие на 2009 г., а също и поради влошаващия се пазар на труда в Япония. Както вече бе отбелязано, намаляващата очаквана колебливост на валутния курс е възможно да е засегнала и йената поради отчетена постепенна диверсификация посредством отлив от валутите, приемани от инвеститорите като убежище. На 3 юни 2009 г. еврото се разменяше за 136.33 йени, или с 10.6% по-скъпо от края на февруари (виж графика 57) и с около 10.5% по-евтино от средното за 2008 г. равнище.

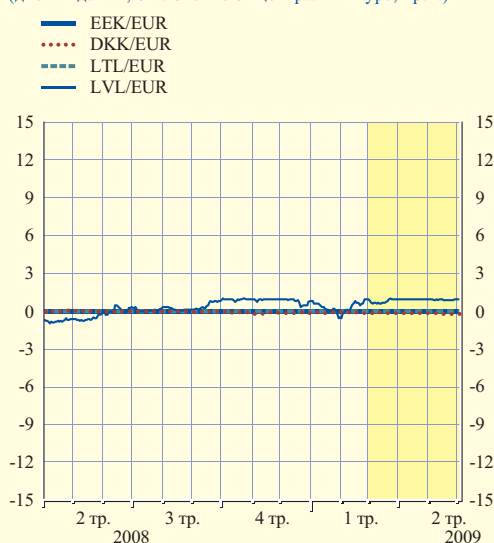
ВАЛУТИ НА ДЪРЖАВИТЕ – ЧЛЕНКИ НА ЕС

През последните три месеца повечето валути, участващи във ВМ II, останаха стабилни и продължиха да се търгуват близо до или по съответните си централни курсове (виж графика 58). От края на ноември 2008 г. латвийският лат се търгува предимно в долната граница на едностранно приетия си диапазон на колебание от $\pm 1\%$, с изключение на кратък период през януари.

Еврото отбелязва период на силна колебливост спрямо валутите на други държави – членки на ЕС, неучастващи във ВМ II. След като на 28 декември 2008 г. достигна ниво от 0.98 британски лири – най-ниското от въвеждането на еврото – до средата на февруари британската лира рязко възстанови позициите си главно в резултат от по-благоприятните нагласи на пазара спрямо валутата на Обединеното кралство. След известно ново отслабване в началото на март след оповестяването на данните за икономиката, показващи пореден значителен спад в цените на жилищата в Обединеното кралство и допълнителни загуби в банковия сектор, британската лира продължи да поскъпва и до средата на април се възстанови близо до нивата, преобладаващи към средата на февруари. Засилването на британската лира спрямо еврото е възможно да се дължи на признаци на стабилизиране на макроикономическите прогнози за развитие на Обединеното кралство. На 3 юни 2009 г. еврото се разменяше срещу 0.86 британски лири, или с 3.7% под стойността си от края на февруари. През същия период то поевтиня с около 6% спрямо унгарския форинт и с около 4.5% спрямо полската злота, вероятно поради по-благоприятните нагласи на пазарните участници към риска и макроикономически условия в тези страни.

Графика 58 Динамика на обменните курсове във ВМ II

(дневни данни; отклонение от централния курс, пр.п.)

Източник: ЕЦБ.

Забележка: Положително (отрицателно) отклонение от централния курс спрямо еврото означава, че валутата е в долния/горния край на диапазона. За датската крона диапазонът на колебание е $\pm 2.25\%$; за всички други валути се прилага стандартният диапазон от $\pm 1\%$.

Подобни съображения е възможно също да са допринесли за поевтиняването на еврото с почти 6% спрямо шведската крона.

ДРУГИ ВАЛУТИ

След като през първите два месеца на 2009 г. швейцарският франк се колебаеше на ниво около 1.49 за евро, през първата половина на март той започна да поскъпва вероятно подкрепен от стремежа към валути-убежища.

Около 18 март след решението на централната банка на Швейцария да интервенира на валутния пазар с цел ограничаване поскъпването на националната валута, еврото рязко заздравя позициите си до около 1.54 шв. фр. за евро, след което като цяло се стабилизира на ниво от около 1.52 шв. фр.

На 3 юни еврото се разменяше за 1.52 шв. фр., или с 2.5% над нивото си в края на февруари и с около 4.5% под средното за 2008 г. равнище.

7.2 ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

За едногодишния период до март 2009 г. дефицитът по текущата сметка на еврозоната достигна 102.3 млрд. евро (или около 1.1% от БВП) главно в резултат на прехода от излишък към дефицит при търговията със стоки. Във финансовата сметка по-високият приток на дългови инструменти отчасти е неутрализиран от по-големите нетни изходящи потоци нетни преки инвестиции и капиталови инструменти за същия период, в резултат на което общо преките и портфейлните инвестиции бележат нарастващ нетен приток (266.7 млрд. евро) за 12-месечния период до март 2009 г.

ТЪРГОВИЯ И ТЕКУША СМЕТКА

Дефицитът по текущата сметка на еврозоната достига 102.3 млрд. евро (календарно и сезонно изгладени данни) за 12-те месеца до март 2009 г., което съответства на около 1.1% от БВП, сравнено с дефицит от 11.2 млрд. евро за същия период на предходната година. Това се дължи най-вече на прехода от излишък към дефицит по търговския баланс, но и на намаления излишък при услугите и нарасналия дефицит по сметка *Доход*. Влошаването на търговията със стоки доведе до дефицит по търговския баланс от 10.8 млрд. евро за 12-месечния период до март 2009 г., спрямо излишък от 37.5 млрд. евро година по-рано (виж графика 59). По-високите цени на вносният петрол през първата половина на 2008 г. и малко по-големият спад на износа спрямо вноса през останалата част от разглеждания период са основните причини за тези промени.

В последно време се наблюдава значително свиване на търговията в световен мащаб след задълбочаването на финансовата криза през септември 2008 г. На този фон за последните шест месеца е отчетен траен спад на вноса и износа на стоки в еврозоната, засилен през първото тримесечие на 2009 г. От началото на годината както вносът, така и износът на стоки намаляват в стойностно изражение съответно с почти 9.5% и 9.7%. Преди това, през четвъртото тримесечие на 2008 г., вносът и износът регистрират рязък спад съответно със 7% и 7.5% (виж таблица 12).

Таблица 12 Основни показатели по платежния баланс на еврозоната

(сезонно изгладени данни, ако не е посочено друго)

			Тримесечна плъзгаща се средна окончателни данни					
	2009 февр.	2009 март	2008 юни	2008 септ.	2008 дек.	2009 март	2008 март	2009 март
<i>млрд. евро</i>								
Текуща сметка	-7.8	-6.5	-5.6	-7.8	-11.8	-8.9	-11.2	-102.3
Стоки	-0.4	-1.6	0.6	-0.9	-1.3	-2.0	37.5	-10.8
Износ	108.3	105.2	134.5	134.5	122.1	107.9	1544.2	1497.1
Внос	108.7	106.9	133.9	135.5	123.4	109.9	1506.7	1507.9
Салдо по услуги	2.6	2.0	3.6	3.1	2.5	2.8	52.2	35.7
Износ	38.7	38.3	42.1	41.9	41.1	39.6	499.7	494.1
Внос	36.1	36.3	38.6	38.8	38.6	36.8	447.6	458.4
Салдо по сметка <i>Доход</i>	-3.5	0.8	-2.0	-2.4	-4.0	-2.1	-7.7	-31.7
Салдо по текущите трансфери	-6.5	-7.6	-7.7	-7.6	-8.9	-7.6	-93.2	-95.5
Финансова сметка¹⁾	-3.4	57.2	26.6	20.6	45.6	35.0	80.9	383.1
Общо преки и портфейлни инвестиции, нето	44.3	71.1	-8.7	28.5	38.4	30.7	-18.8	266.7
Преки инвестиции, нето	-11.8	-24.7	-17.8	-12.0	-28.9	-17.5	-153.2	-228.5
Портфейлни инвестиции, нето	56.1	95.8	9.1	40.5	67.3	48.2	134.4	495.2
Капиталови инструменти	2.5	-1.1	-16.7	-7.5	1.2	-17.0	87.8	-119.7
Дългови инструменти	53.7	96.9	25.8	48.0	66.0	65.2	46.6	614.9
Облигации и бонове	47.8	80.5	20.6	14.7	15.5	48.4	113.8	297.4
Инструменти на паричния пазар	5.9	16.4	5.2	33.3	50.5	16.8	-67.2	317.5
<i>процентно изменение спрямо предходния период</i>								
Стоки и услуги								
Износ	-3.2	-2.4	0.2	-0.1	-7.5	-9.7	8.5	-2.6
Внос	-4.8	-1.1	0.7	1.1	-7.0	-9.5	7.7	0.6
Стоки								
Износ	-1.7	-2.8	0.8	0.0	-9.2	-11.7	7.8	-3.1
Внос	-4.7	-1.7	0.3	1.2	-8.9	-11.0	7.0	0.1
Услуги								
Износ	-7.4	-1.2	-1.4	-0.5	-2.0	-3.7	10.7	-1.1
Внос	-5.0	0.5	2.3	0.7	-0.6	-4.7	10.0	2.4

Източник: ЕЦБ.

Забележка: В резултат на закръгляване сумите може да не се равняват.

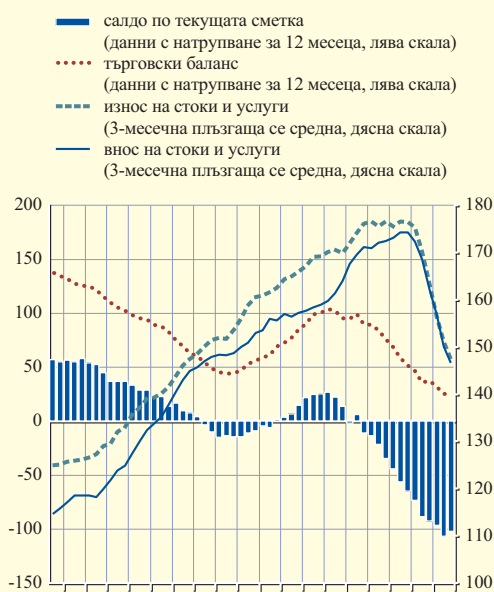
1) Сумите се отнасят за салдата (нетните потоци). Положителният знак показва нетни входящи потоци, а отрицателният – нетни изходящи потоци. Сезонно неизгладени данни.

Разбивката на търговията със стоки по обем и цена, налична към февруари 2009 г., показва, че докато спадът в стойността на вносните стоки се дължи на намаление както в обемите, така и в цените на вноса, то силният спад при стоковия износ се дължи почти изцяло на свиване на обемите. Прирастът на обемите на износа започва да се свива още през второто тримесечие на 2008 г., но от септември намалява рязко. Спадът при износа се дължи главно на отслабналото глобално търсене. Освен това влошаването на финансовите условия и спадът на доверието в световен мащаб от септември 2008 г. имат негативно отражение най-вече върху търговията с инвестиционни и междинни стоки, която за трите месеца до февруари 2009 г. намалява до равнища, ненаблюдавани от 2005 г. насам (виж графика 60). В каре 10 са разгледани по-подробно факторите за неочаквания, остър и синхронен световен спад на търговията на еврозоната в последно време.

В съответствие с глобалния характер на спада в търговията географската разбивка на търговията със стоки на еврозоната показва, че за трите месеца до февруари 2009 г. обемите на

Графика 59 Салдо по текущата сметка и търговски баланс на еврозоната

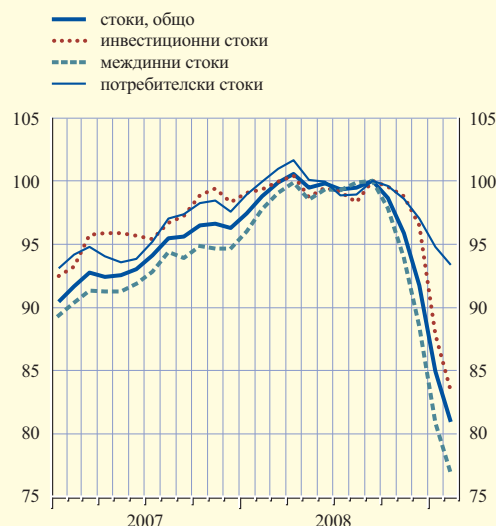
(млрд. евро; месечни данни; сезонно изгладени)

Източник: ЕЦБ.

Графика 60 Обеми на износа на избрани основни стоки извън еврозоната

(индекси: септември 2008 г. = 100; сезонно изгладени; тримесечни плъзгащи се средни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Последните наблюдения са за февруари 2009 г.

износа на еврозоната намаляват повсеместно спрямо предходния тримесечен период. Особено значителен спад е отчетен при износа за САЩ, Обединеното кралство, Азия и държавите, присъединили се към ЕС от 2004 г. Същевременно износет за страните от ОПЕК също започва да спада след дълъг период на извънредно силен растеж, започнал през последното тримесечие на 2003 г. Свиването на износа за страните от ОПЕК може да се свърже не само с глобалната рецесия, но и с отрицателните ефекти върху благосъстоянието, а вероятно и с по-слабото търсене на вносни стоки в резултат от намалелите доходи от петрол в страните – износителки на петрол.

По отношение на останалите компоненти на текущата сметка излишъкът при услугите намалява до 35.7 млрд. евро за 12-месечния период до март 2009 г. спрямо 52.2 млрд. евро година по-рано. В същият период дефицитът по сметка *Доход* нараства от 7.7 млрд. евро на 31.7 млрд. евро главно в резултат от по-ниските постъпления от доходи от нерезиденти на еврозоната. И накрая, дефицитът по текущите трансфери също слабо се увеличава.

Каре 10

СПАД НА ТЪРГОВИЯТА В ЕВРОЗОНАТА

Световната търговия отчете рязък спад след изострянето на глобалните финансови трусове през септември 2008 г. (виж графика А).¹ Той е безпрецедентен поне от времето на Втората световна война от гледна точка на неговата внезапност, острота и синхронно проявление в отделните държави.² В този контекст в карето се разглеждат няколко възможни фактора, обуславящи свиването на световната търговия в еврозоната в последно време. Макар че оценката се отнася най-вече за процесите, засягащи еврозоната, факторите, които ги обясняват, вероятно имат отношение и към световната търговия.

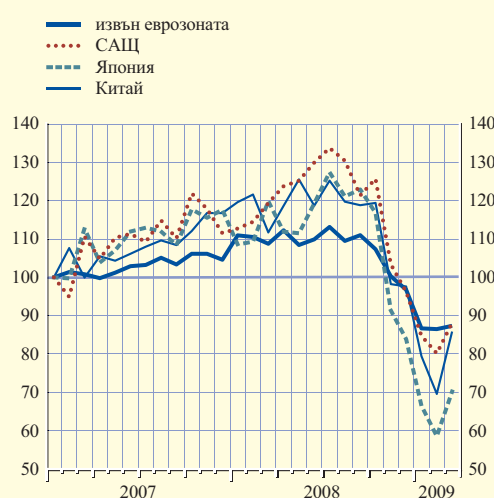
В съответствие с рязкото свиване на глобалната търговия обемите на вноса и износа на стоки от/за страни извън еврозоната в периода септември 2008 г. – февруари 2009 г. намаляха съответно с 11% и 21%. Като цяло спадът на търговията със стоки в еврозоната е засегнал обмена с всички партньори, макар и не в еднаква степен за различните категории стоки. Търговията с инвестиционни и междинни стоки, съставляваща около 70% от търговията със стоки със страни извън еврозоната, се сви в много по-голяма степен от търговията с потребителски стоки (виж графика Б).

Рязкото влошаване на условията на глобалното търсене е най-важният фактор, обуславящ спада на търговията със страни извън еврозоната. Възможно е обаче общият климат на несигурност и отражението му върху доверието на бизнеса, недостигът на търговски кредити и по-ограниченият достъп до финансови средства за стопанска дейност в някои региони на света да са допринесли допълнително за свиването както на активността, така и на търговията. Освен това доминирането на международно сегментирани производствени вериги с вертикална структура навярно е изиграло ролята на мощен мултипликатор и синхронизатор на тези процеси.

Разгледано по-подробно, изострянето на глобалната финансова криза може би е създадо климат на по-слаба инвестиционна активност и особена несигурност относно перспективите за развитие на световната икономика. По данни от проведено проучване тези фактори са подкопали доверието на бизнеса, което е накарало производителите да свият инвестициите и производството си. Възможно е преразглеждането на инвестиционните и

Графика А Обем на търговията (внос плюс износ) със стоки за избрани икономики

(обеми; индекс: януари 2007 г. = 100; сезонно изгладени данни; 3-месечни плъзгащи се средни)

Източници: Евростат и Haver Analytics.

Забележка: Последните наблюдения се отнасят за март 2009 г.

1 Виж каре 1 „Наблюдаваното рязко свиване на световната търговия в ретроспективен план“, *Месечен бюлетин на ЕЦБ*, март 2009 г.

2 Виж Baldwin & Evenett (2009) *Introduction and recommendations for the G20*. Във: Baldwin, R., S. J. Evenett (eds). *The collapse of global trade, murky protectionism, and the crisis: Recommendations for the G20*, CEPR.

производствените програми да е допринесло за по-голямо съкращаване на обемите на вноса и износа на еврозоната.

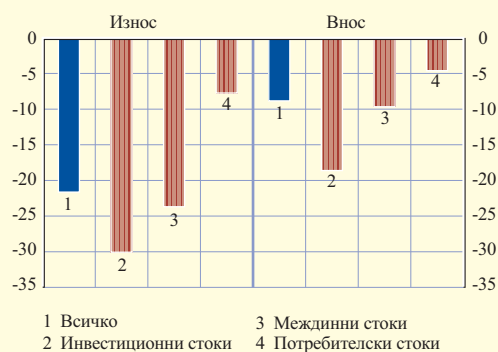
По-ограниченото наличие на търговски кредити и финансиране – инструменти, специално предназначени за финансиране на дейностите по вноса и износа – често бива сочено като важен фактор за спада на световната търговия. Трудностите пред финансирането на доставките на стоки при сегашната криза се смятат за много подходящи за въвлечане в търговията на слабо-развити икономики и на такива с възникващи пазари.³ При липсата обаче на по-добри, тези факти доказват, че възможността с тях да бъдат обяснени тенденциите в търговията на еврозоната е твърде ограничена. Търговията на еврозоната със страните с възникващи пазари се развива малко по-добре от тази с развитите икономики дори и ако се вземат предвид различията в условията на търсенето. Независимо от това един по-ограничителен формален и неформален достъп до финансиране на стопанските дейности в някои региони на света е възможно все пак да се е отразил неблагоприятно върху производителите в еврозоната, например посредством влошаване функционирането на международните производствени мрежи – важни форми на производството в съвременната икономика.

Наличието на комплексни и взаимосвързани международни производствени мрежи би могло да спомогне за обясняване не само на остротата, но и на необичайно рязкото свиване на търговията в еврозоната и на синхронния характер на световния спад. Тъй като в рамките на международните механизми на предлагането фирмите непрекъснато си взаимодействат с оглед напасване на потоците части и компоненти с крайното търсене, негов спад и несигурност по отношение на бъдещите му тенденции на развитие могат да породят бързи корекции по цялата верига на предлагането със значителни последици за всички засегнати страни. Нещо повече, тъй като производителите от еврозоната често зависят от твърде специфични вносни части и компоненти, като в същото време доставят междинни и инвестиционни стоки за чуждестранни фирми, възможно е в международните производствени мрежи да са се появили спънки, които влияят негативно върху производството и паричния поток, а следователно и върху търговските потоци в еврозоната. Такива механизми биха могли да обяснят особено рязкото влошаване на търговията в еврозоната при междинните и инвестиционните стоки.

В перспектива съживяването на глобалното търсене остава единственото най-важно условие за възстановяването на търговията на еврозоната. В същото време нормализирането на стопанските нагласи, устойчивостта на производствените мрежи, както и избягването на протекционистична политика са необходими условия за възстановяването на търговията до нивата отпреди кризата.

Графика Б Изменение на обемите на вноса и износа на стоки в периода септември 2008 г. – февруари 2009 г.

(процент; сезонно изгладени данни)

Източник: Евростат.

3 Виж *International Chamber of Commerce (2009). Rethinking Trade Finance 2009: an ICC Global Survey.*

ФИНАНСОВА СМЕТКА

През първото тримесечие на 2009 г. общо преките и портфейлни инвестиции отчитат средномесечен нетен приток от 30.7 млрд. евро, малко под нетния приток от 38.4 млрд. евро за предходното тримесечие (виж таблица 12). Този спад се дължи главно на динамиката на портфейлните инвестиции, като капиталовите инвестиции отчитат нетни изходящи потоци от 17.0 млрд. евро за първото тримесечие на 2009 г., при малки нетни входящи потоци през предходното тримесечие. Отливът от инвестиции в капиталови инструменти на еврозоната от страна на НПФИ в голяма степен обяснява тази ситуация. В същото време нетните инвестиции в дългови инструменти остават в общи линии непроменени, отчитайки нетен приток от 65.2 млрд. евро през първото тримесечие на 2009 г. Тази стабилност в общите стойности на нетните дългови инструменти скрива обаче противоположни тенденции при двата им подкомпонента. И действително, през първото тримесечие на 2009 г. нетният приток на дългови ценни книжа (облигации и краткосрочни ценни книжа) се увеличава (достигайки 48.4 млрд. евро от 15.5 млрд. евро за предходното тримесечие). Главният определящ фактор за тази промяна е значителният обем нетни покупки на облигации на еврозоната от страна на нерезиденти. Тази тенденция може би отразява разширяващия се диференциал на възвръщаемостта на облигациите между еврозоната и САЩ и по-слабите инвеститорски предпочитания към по-ликвидни и краткосрочни активи. Нетният приток при инструментите на паричния пазар намалява (на 16.8 млрд. евро от 50.5 млрд. евро) в резултат от по-слабия приток на чуждестранни средства. В същото време преките чуждестранни инвестиции в еврозоната от нерезиденти се увеличават през първото тримесечие на 2009 г. В резултат на това средномесечните нетни изходящи потоци преки инвестиции намаляват до 17.5 млрд. евро през първото тримесечие на 2009 г. от 28.9 млрд. евро, отчетени за предишното тримесечие.

В дългосрочен план нетният приток общо на преки и портфейлни инвестиции нараства значително, до 266.7 млрд. евро за 12-месечния период до март 2009 г. (сравнено с нетен изходящ поток от 18.8 млрд. евро за същия период година по-рано) главно в резултат от увеличение на нетния приток на портфейлни инвестиции (виж графика 61). Разбивката на портфейлните инвестиции по основни категории инструменти показва, че от септември 2008 г. се наблюдават значителни нетни продажби на капиталови инструменти както от резиденти на еврозоната, така и от нерезиденти. В същото време чуждестранните активи и пасиви в облигации и краткосрочни ценни книжа намаляват, но се наблюдава и чувствително увеличение на нетните пасиви в резултат от финансови трансакции при инструментите на паричния пазар. Промените, наблюдавани през този период, вероятно са свързани в голяма степен с разгръщането на финансовата криза. По-конкретно, по-голямата колебливост на капиталовите

Графика 61 Общо преки и портфейлни инвестиции в еврозоната

(млрд. евро; месечни данни; потоци с натрупване за 12 месеца)

Източник: ЕЦБ.

пазари, изключително високата несигурност и мрачните перспективи относно развитието на световната икономика засилват предпочитанията към местни активи и довеждат до ликвидирание на външни инвестиционни позиции, до репатриране на средства и намаляване на дълговото финансиране. В същото време за 12-месечния период до март 2009 г. инвеститорите явно пренасочват предпочитанията си не само към качествени и сигурни, но и към по-ликвидни и краткосрочни активи, ако се съди по динамиката при инструментите на паричния пазар. По-точно в еврозоната нетният приток на инструменти на паричния пазар нараства на 317.5 млрд. евро за 12-месечния период до март 2009 г. при нетен изходящ поток от 67.2 млрд. евро година по-рано.

Засиленият интерес към местни активи изглежда важен фактор, обясняващ и динамиката на преките инвестиции през последната година, тъй като за 12-месечния период до март 2009 г. потоците преки инвестиции значително се свиват както при активите, така и при пасивите в сравнение с предходната година. Спадът при нетните инвестиции на чуждестранни лица в еврозоната превишава свиването на инвестициите от еврозоната в чужбина, което води до нетен изходящ поток преки инвестиции от 228.5 млрд. евро за 12-месечния период до март 2009 г., при 153.2 млрд. евро за предходните 12 месеца.

СТАТИСТИКА НА ЕВРОЗОНАТА

(dzdz i ətə; ɣʃhɔʃʰ i dzdzʰə i dzʰtəsu i dzʰ)

1. f fulfills $\text{def tsf i teOuf d fts tei}^{\text{W}} \text{ d d d f u f t e O h i d tsf i teOuf d fts H i d g s f u t s u d s t e i}^{\text{W}} \text{ d d d f u f t e O h i}^{3), 4)}$

1	2	3	4	5			6	7	8
				1	2	3			
2009	4	501	207 052	2.00	-	-	-	7	
11	197 727	511	197 727	2.00	-	-	-	7	
18	215 285	527	215 285	2.00	-	-	-	7	
25	237 801	504	237 801	2.00	-	-	-	7	
4	244 147	481	244 147	2.00	-	-	-	7	
11	227 701	503	227 701	1.50	-	-	-	7	
18	226 066	537	226 066	1.50	-	-	-	7	
25	229 979	538	229 979	1.50	-	-	-	7	
1	238 071	522	238 071	1.50	-	-	-	7	
8	233 234	535	233 234	1.25	-	-	-	7	
15	249 411	557	249 411	1.25	-	-	-	7	
22	244 126	563	244 126	1.25	-	-	-	7	
29	233 157	526	233 157	1.25	-	-	-	7	
6	234 197	503	234 197	1.25	-	-	-	7	
13	229 565	512	229 565	1.00	-	-	-	7	
20	221 324	558	221 324	1.00	-	-	-	7	
27	276 814	709	276 814	1.00	-	-	-	7	
3	227 576	620	227 576	1.00	-	-	-	7	
1 2 3 4 5 6 7 8									
2009	26	57	21 641	2.00	-	-	-	91	
12	120 189	97	120 189	1.50	-	-	-	28	
11	10 811	60	10 811	1.50	-	-	-	182	
12	30 229	71	30 229	1.50	-	-	-	91	
26	28 774	87	28 774	1.50	-	-	-	91	
8	131 839	119	131 839	1.25	-	-	-	35	
9	36 087	75	36 087	1.25	-	-	-	182	
16	13 152	37	13 152	1.25	-	-	-	84	
30	30 170	90	30 170	1.25	-	-	-	91	
13	116 063	113	116 063	1.00	-	-	-	28	
14	33 666	56	33 666	1.00	-	-	-	91	
14	20 695	97	20 695	1.00	-	-	-	182	
28	27 541	104	27 541	1.00	-	-	-	91	

2. r tɔzGf lʲ tɛtʃə f tsfj tɛOyɫf

[illegible]

RLSyzfC: r A I .

- [illegible]

1. Φ ၂၄၆၆

2.1 Origin of

RLstsydzfC: r Λ J .

- [illegible]

1. $\phi \in \mathcal{L}(\mathcal{H})$

2.1 Objective of

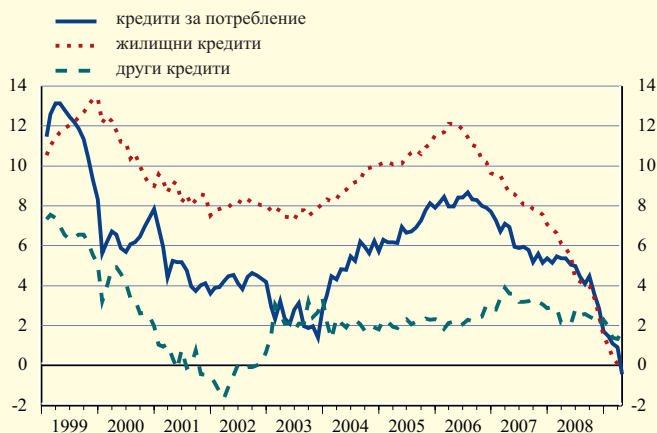
	අග්‍ර 1 වැනි වර්ෂය	2 වැනි වර්ෂය	3 වැනි වර්ෂය	4 වැනි වර්ෂය	5 වැනි වර්ෂය	6 වැනි වර්ෂය	7 වැනි වර්ෂය	8 වැනි වර්ෂය	9 වැනි වර්ෂය	10 වැනි වර්ෂය
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	අග්‍ර 1 වැනි වර්ෂය									
2006	19 710.1	592.3	157.8	7 917.7	614.6	2 569.8	1 285.5	4 026.7	2 537.7	7.9
2007	22 317.5	638.6	150.8	8 904.5	660.4	2 849.6	1 492.7	4 599.4	3 077.7	-56.5
2008 3 වැනි වර්ෂය	23 777.8	657.2	191.2	9 365.3	731.1	2 906.9	1 563.9	5 178.6	3 252.1	-68.7
4 වැනි වර්ෂය	24 107.5	723.0	259.6	9 727.1	726.3	2 828.2	1 613.6	4 779.3	3 567.2	-117.1
2009 වැනි වර්ෂය	24 501.2	712.3	325.1	9 775.8	757.9	2 822.4	1 660.5	5 008.3	3 580.1	-141.6
2 වැනි වර්ෂය	24 441.1	716.0	339.1	9 784.3	777.3	2 848.2	1 672.3	4 873.6	3 548.8	-118.7
3 වැනි වර්ෂය	24 158.8	720.0	351.7	9 808.5	780.9	2 793.9	1 665.7	4 648.6	3 484.1	-95.0
4 වැනි වර්ෂය	24 246.0	729.2	338.5	9 890.6	782.4	2 804.8	1 668.8	4 676.0	3 466.6	-111.2
	අග්‍ර 1 වැනි වර්ෂය									
2006	1 999.3	59.4	-15.2	681.4	27.6	284.3	59.7	600.6	253.6	48.0
2007	2 573.3	45.8	-13.4	838.8	54.5	270.0	150.1	774.5	465.7	-13.1
2008	1 611.7	83.3	106.1	606.7	29.8	-27.8	141.0	64.9	666.8	-59.2
2008 4 වැනි වර්ෂය	221.5	65.8	68.4	204.7	-10.4	-79.7	43.4	-393.7	371.8	-48.8
2009 1 වැනි වර්ෂය	-153.2	-4.4	89.2	25.3	55.9	-44.9	37.4	-195.1	-114.1	-2.4
2009 වැනි වර්ෂය	100.6	-12.0	62.5	-19.7	32.7	-40.9	23.4	84.6	42.0	-72.0
2 වැනි වර්ෂය	-98.6	3.6	14.0	9.0	19.6	23.6	9.1	-146.6	-49.1	18.3
3 වැනි වර්ෂය	-155.2	4.0	12.7	36.0	3.6	-27.6	4.9	-133.1	-107.0	51.3
4 වැනි වර්ෂය	62.4	9.3	-12.9	79.0	2.8	6.1	6.7	6.3	-14.9	-20.0

RLSTUDCF: r 11.

- [illegible]

[illegible][illegible]

Г6 Кредити за домаќинства²⁾

[illegible]

(d) $\text{d}^{\circ}\text{t}^{\circ}\text{e}^{\circ}\text{s}$ d' g^hshC^h j dzlsj dʒ dʌf tɛf tɛ C^his; f^ho^hd^hC^h lsj dʒ dʌf tɛf tɛ C^his ə s tɛ O^v dʌf j tɛf tɪSHQ lsteO^hzifX ydʒ d' tʃ tɛ j L tʃ j tɛf tɪSHQ

	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል					፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል				
	፲ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል			፲ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል		
			፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል			፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል									
2006	809.0	104.0	232.5	446.6	25.8	2 931.8	2 070.6	861.2	63.1	798.1
2007	954.5	213.4	217.6	494.0	29.4	3 307.6	2 352.4	955.1	59.8	895.3
2008 2 ክፍል	974.0	220.4	215.1	496.4	42.0	3 321.2	2 312.5	1 008.8	63.0	945.8
3 ክፍል	978.8	225.6	210.0	497.8	45.4	3 525.7	2 461.8	1 063.9	61.8	1 002.0
4 ክፍል	967.6	226.9	210.1	508.4	22.2	3 250.1	2 284.6	965.5	57.8	907.7
2009 1 ክፍል(ፋ)	970.1	229.4	205.6	512.8	22.3	3 056.8	2 114.5	942.3	57.1	885.2
	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል									
2006	-13.2	-17.5	-14.3	22.0	-3.4	536.5	408.5	128.0	-0.1	128.1
2007	-8.0	-4.5	-13.0	6.0	3.6	541.6	382.1	159.5	0.3	159.2
2008	13.3	12.3	-8.1	16.3	-7.2	-51.7	-82.8	30.9	0.6	30.3
2008 2 ክፍል	17.7	9.7	2.1	1.1	4.8	-98.9	-93.4	-5.4	1.6	-7.0
3 ክፍል	4.5	4.9	-5.2	1.4	3.4	90.8	73.5	17.3	-3.2	20.5
4 ክፍል	-9.4	1.1	-0.2	12.8	-23.2	-256.3	-182.5	-73.9	-0.7	-73.2
2009 1 ክፍል(ፋ)	1.5	2.1	-4.4	3.8	0.1	-236.7	-201.8	-41.2	-1.9	-39.3
	፲ ገጽ ርዕሰ ክፍል									
2006 ከፋይ	-1.6	-14.0	-5.8	5.2	-11.6	21.9	24.0	17.2	-0.1	18.9
2007 ከፋይ	-1.0	-4.3	-5.6	1.3	13.8	18.6	18.6	18.8	0.5	20.3
2008 ሠንጠረዥ	2.4	7.5	-1.8	2.4	11.7	7.8	4.7	15.4	9.5	15.8
ከፋይ	3.4	13.2	-1.9	2.7	9.6	8.0	5.2	15.0	1.8	15.9
ከፋይ	1.4	5.8	-3.7	3.3	-24.4	-1.5	-3.5	3.3	0.9	3.5
2009 ከፋይ(ፋ)	1.5	8.4	-3.6	3.9	-40.0	-14.2	-16.3	-9.9	-6.8	-10.1

(GSHC^h j dzlsj dŋf dŋt tŋf tŋh s dŋ f i j Lŋd dŋs f Lŋdŋh j dŋ

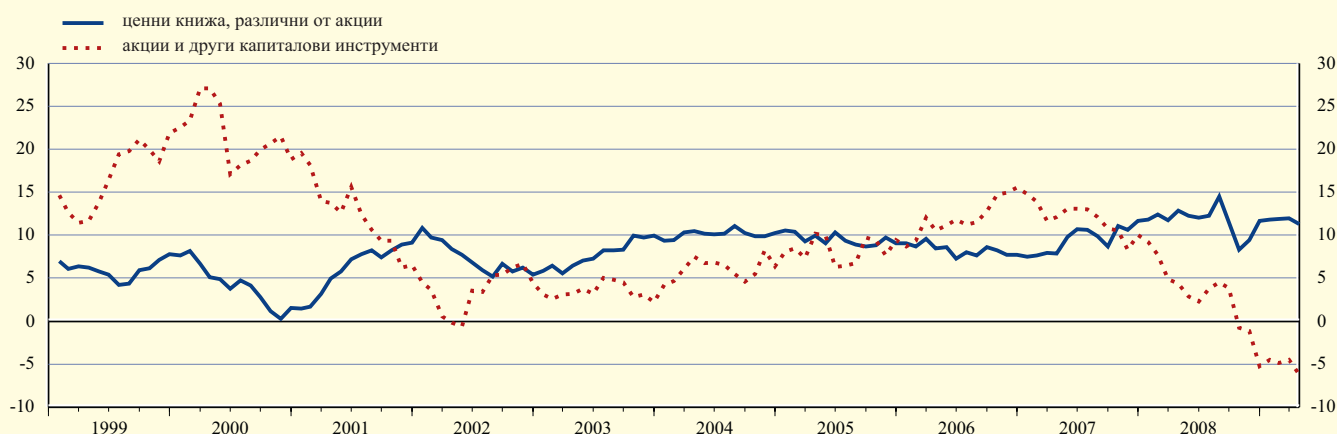
(gshcⁿ i dzlsj dzf dzOf tef tchls dz fj ltsdzs fLGdChj dz

[illegible]

(d) $\text{d}z \text{ d}t \in \mathcal{G}(\text{SHC})^h$ j $\text{d}z \text{ l} \text{ j} \text{ d}t \in \mathcal{O}(\text{te} \text{ t} \text{ e} \text{ C} \text{ h} \text{ s})$; f i $\mathcal{O}(\text{H} \text{ O} \text{ C})$ l $\text{ j} \text{ d}t \in \mathcal{O}(\text{te} \text{ t} \text{ e} \text{ C} \text{ h} \text{ s})$ $\ominus$ $\text{t} \text{ e} \text{ O}^*$ $\text{d}z \text{ t} \text{ j} \text{ t} \text{ e} \text{ t} \text{ S} \text{ H} \text{ C}$ l $\text{ s} \text{ t} \text{ e} \text{ C} \text{ h} \text{ s}$ $\text{u} \text{ d} \text{ C}$ $\text{t} \text{ t} \text{ e} \text{ j} \text{ L}$ $\text{t} \text{ j} \text{ t} \text{ e} \text{ t} \text{ S} \text{ H} \text{ C}$

	A j daf S daf Q te daf daf ts G v d f								f v d f f m daf S d f daf daf daf daf daf			
	f B ts	l A R		u j S ts e „ f j ts G daf k j f te daf daf j “		f t daf t f l f h j daf d f j e t a s t d f o		l j t f l f - h j daf d f j e t a s t d f o	f B ts	l A R	l l A R	l j t f l f - h j daf d f j e t a s t d f o
		j e t a s	H t d a f e G t z l s f	j e t a s	H t d a f e G t z l s f	j e t a s	H t d a f e G t z l s f					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	u G t z o											
2006	4 671.3	1 564.7	72.3	1 262.7	16.1	615.7	30.1	1 109.8	1 465.0	372.7	798.7	293.6
2007	5 124.7	1 656.3	84.0	1 180.3	16.6	919.6	33.3	1 234.6	1 636.5	424.5	869.3	342.7
2008 3 l s t e	5 516.3	1 803.6	102.0	1 179.8	15.6	1 057.4	49.4	1 308.5	1 605.7	452.1	864.0	289.5
4 l s t e	5 858.4	1 887.4	92.4	1 225.4	19.3	1 355.2	51.2	1 227.5	1 477.1	423.3	776.4	277.4
2009 w d e	6 046.9	1 947.8	104.6	1 285.5	23.4	1 352.2	55.5	1 278.0	1 489.6	425.4	779.6	284.6
w j e t a	6 135.2	1 969.8	107.1	1 321.4	20.9	1 372.0	55.9	1 288.1	1 463.9	421.3	768.0	274.6
d f o d s	6 144.6	1 985.6	103.5	1 368.3	20.6	1 399.7	50.7	1 216.3	1 457.6	421.9	764.6	271.2
G f t e (f)	6 213.0	2 013.9	102.9	1 385.4	20.9	1 421.5	51.0	1 217.4	1 492.6	429.7	788.9	274.0
	e t e G t z f v d f											
2006	340.2	123.6	10.7	-120.1	0.7	100.2	6.5	218.7	197.3	62.5	96.4	38.4
2007	543.8	136.1	18.0	-86.2	1.5	269.5	9.5	195.4	147.8	51.3	55.4	41.0
2008	600.4	212.5	6.0	36.6	1.9	295.3	19.1	28.9	-84.1	22.9	-56.5	-50.5
2008 4 l s t e	217.3	79.5	-8.2	37.6	3.4	152.7	2.4	-50.1	-86.1	-8.7	-71.3	-6.0
2009 1 l s t e	263.0	98.8	8.5	135.3	0.3	44.3	-2.6	-21.6	-3.8	0.5	-0.9	-3.4
2009 w d e	123.1	58.7	5.2	52.9	2.1	-6.0	0.2	9.9	23.8	4.4	10.9	8.5
w j e t a	90.6	25.1	2.3	36.3	-2.4	21.2	-0.1	8.3	-17.6	-2.5	-7.4	-7.6
d f o d s	49.3	15.0	1.1	46.2	0.6	29.1	-2.8	-39.8	-10.0	-1.3	-4.3	-4.3
G f t e (f)	58.5	28.1	-2.1	17.4	0.2	23.4	-0.2	-8.3	28.6	5.3	21.6	1.7
	e j d f d f t e G t z											
2006 h j S .	7.7	8.5	16.5	-8.7	4.4	19.2	25.6	24.1	15.5	20.1	13.6	15.1
2007 h j S .	11.7	8.7	25.3	-6.8	10.7	43.3	33.4	17.7	10.0	13.7	6.9	13.9
2008 f i j f l s	11.5	11.1	24.2	-1.8	6.5	31.6	46.0	10.0	3.9	11.0	7.9	-14.6
h j S .	11.7	12.7	8.2	3.1	9.9	32.2	57.5	2.4	-5.3	5.4	-6.7	-15.3
2009 w d e	11.8	14.4	5.5	6.2	16.4	30.9	44.2	-0.3	-4.5	5.2	-6.5	-12.2
w j e t a	11.9	13.9	6.3	9.3	18.9	29.8	45.1	-1.6	-4.9	2.5	-5.3	-13.6
d f o d s	12.0	14.6	10.8	12.6	16.0	30.7	3.3	-5.2	-4.5	-0.1	-6.1	-6.4
G f t e (f)	11.3	14.9	3.9	12.9	20.4	28.8	-3.5	-7.0	-6.2	-0.1	-9.1	-6.4

(GSHd^h j dzlsj d4f d20f teq te0fhs)

RLstsydzfC: r Λ J .

1) $\mu_j \in \mathcal{L}(\mathcal{S}(\mathcal{L}(\mathcal{A})))$ for $j = 1, \dots, n$.

2) r $\text{G} \text{h} \text{d} \text{z} \text{f} \text{s} \text{j}$ $\text{f} \text{i} \text{j}$ $\text{t} \text{s} \text{l} \text{d} \text{f} \text{w} \text{s}$ $\text{L} \text{O} \text{f}$ $\text{t} \text{a} \text{s} \text{d} \text{z}$ $\text{d} \text{d} \text{z}$ $\text{f} \text{i}$ $\text{f} \text{i} \text{s} \text{e}$ $\text{d} \text{z}$ e $\text{t} \text{s} \text{L} \text{S} \text{d} \text{z} \text{S} \text{O}$ $\text{1} \text{O} \text{f}$ $\text{t} \text{s}$ f $\text{t} \text{s} \text{t} \text{a} \text{B} \text{d} \text{z}$ $\text{d} \text{z}$ $\text{t} \text{a} \text{d} \text{z}$ $\text{e} \text{d} \text{z}$ $\text{t} \text{s} \text{B} \text{h}$ $\text{d} \text{f} \text{s} \text{j}$ $\text{B} \text{j}$ $\text{d} \text{z}$ x $\text{f} \text{d}$.

1. $\int \frac{\ln x}{x^2} dx = -\frac{\ln x}{x} - \frac{1}{x} + C$

	ს უგ ან სქ ოფ იტ სტ ან ბ ექ დ ექ				რ ექ დ ექ დ ექ ს უგ ან სქ				რ ექ დ ექ ს უგ ან სქ			
	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ	რ ბ ზ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	-3.9	-1.5	-0.9	-1.6	-2.7	-0.1	-0.1	-2.5	-6.7	-1.1	-2.0	-3.6
2007	-4.2	-1.2	-1.4	-1.6	-2.7	-0.2	-0.2	-2.3	-6.9	-0.8	-2.3	-3.7
2008	-4.5	-1.1	-1.5	-1.9	-2.7	0.0	-0.2	-2.5	-6.7	-1.2	-2.3	-3.2
2008 4 ლ	-1.5	-0.3	-0.5	-0.7	-0.6	0.0	-0.1	-0.5	-2.1	-0.4	-0.8	-1.0
2009 1 ლ	-1.7	-0.4	-0.5	-0.8	-1.2	0.0	-0.1	-1.1	-2.1	-0.7	-0.2	-1.3
2009 w	-0.6	-0.2	-0.2	-0.3	-0.6	0.0	0.0	-0.6	-0.9	-0.5	0.0	-0.4
2009 j	-0.5	0.0	-0.2	-0.3	-0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.5	-0.1	-0.1	-0.4
2009 d	-0.6	-0.1	-0.2	-0.3	-0.5	0.0	0.0	-0.4	-0.7	-0.1	-0.1	-0.5
2009 c	-0.6	0.0	-0.2	-0.3	-0.2	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0.0	-0.2

2. $\int \text{Isf}(\text{cf}_{\text{is}} \text{Odf})^w / \text{tfcj tsuj d}^{\text{f}} \text{ f d}^{\text{L}} \text{ tci hq lsc L O d j }^w \text{ f d}^{\text{L}} \text{ d}^{\text{L}} \text{ tci f tci htfc}^w \text{ lsc}^w \text{ f L O d j tci L f h j d lsc d o j e t c l s d c l s o}$

[illegible]

3. 1 tsj tsuj dʒ O dʒ u j d dʒ f f dʒ y Q t f t e f s j y Q d O dʒ t s l s ʔ A R

	A j d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z								p q r s t u v w x y z p q r s t u v w x y z p q r s t u v w x y z			
	f B ^h tS	l A R		u j k l m n o p q r s t u v w x y z p q r s t u v w x y z		r t e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z p q r s t u v w x y z		l j i g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z p q r s t u v w x y z	f B ^h tS	l A R	l i A R	l j i g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z p q r s t u v w x y z
		j o t a s	h t e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z	j o t a s	h t e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z	j o t a s	h t e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2006	-12.2	0.7	-0.3	-10.6	-0.4	-0.5	-0.2	-0.8	28.9	3.4	17.3	8.2
2007	-14.2	-3.3	0.1	-0.3	-0.2	-3.2	-0.6	-6.7	27.6	3.8	11.7	12.1
2008	-56.4	-8.0	0.0	5.2	0.0	-20.1	-2.2	-31.2	-60.6	-8.2	-44.1	-8.2
2008 4 тр.	-12.9	-0.8	0.1	7.6	0.1	-10.1	-1.2	-8.6	-28.2	-7.2	-14.8	-6.1
2009 1 тр.	-15.9	-0.7	-0.1	-3.1	0.0	-4.0	0.4	-8.3	-16.2	-3.5	-11.5	-1.1
2009 ян. февр. март апр. ⁽ⁿ⁾	-9.1	1.1	0.0	-3.6	0.0	-0.9	0.1	-5.9	-11.7	-3.9	-8.2	0.4
	-5.5	-2.5	0.0	-0.3	0.0	-1.7	0.2	-1.1	-8.2	-1.6	-4.1	-2.4
	-1.3	0.7	0.0	0.8	0.0	-1.4	0.0	-1.3	3.7	2.0	0.9	0.9
	-0.2	1.1	0.2	-0.4	0.0	-1.8	0.2	0.6	6.4	2.5	2.8	1.1

RLstsydzfC: r K J .

2.8 Разбивка по валюте на избрани показатели от баланса на ПФИ^{1), 2)} (%, изчислено спрямо средната годишна дефлация)

1. Глобално

	Л А Р ³⁾							У Л А Р						
	Глобално (фигури)	Глобално ⁴⁾	Глобално					Глобално (фигури)	Глобално ⁴⁾	Глобално				
			Глобално	USD	JPY	CHF	GBP			Глобално	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Глобално													
2006	5 239.3	90.7	9.3	5.6	0.4	1.5	1.2	8 025.9	96.4	3.6	2.2	0.3	0.1	0.6
2007	6 085.8	92.1	7.9	4.8	0.4	1.1	1.0	9 012.4	96.4	3.6	2.2	0.4	0.1	0.5
2008 2 тр.	6 284.2	91.6	8.4	5.0	0.4	1.4	1.0	9 399.0	96.4	3.6	2.1	0.5	0.1	0.5
3 тр.	6 746.8	89.4	10.6	6.9	0.4	1.5	1.0	9 487.6	96.2	3.8	2.2	0.5	0.1	0.6
4 тр.	6 858.5	89.7	10.3	7.3	0.4	1.2	0.8	9 901.3	96.9	3.1	1.9	0.5	0.1	0.4
2009 1 тр. ^(м)	6 604.4	90.9	9.1	6.4	0.3	1.1	0.7	10 001.3	96.9	3.1	1.9	0.4	0.1	0.5
	Глобално													
2006	2 561.5	45.4	54.6	35.0	2.3	2.7	11.5	868.6	50.8	49.2	31.9	1.3	2.0	10.4
2007	2 948.5	46.9	53.1	33.6	2.9	2.4	11.0	908.8	50.1	49.9	32.9	1.6	1.8	9.9
2008 2 тр.	3 041.2	46.6	53.4	33.8	3.0	2.7	10.6	979.4	51.9	48.1	31.8	1.2	1.7	9.3
3 тр.	3 142.2	45.8	54.2	35.2	3.2	2.7	9.8	1 003.4	52.6	47.4	30.3	1.3	1.5	10.3
4 тр.	2 809.9	48.2	51.8	33.4	2.8	2.6	10.2	897.5	54.9	45.1	28.7	1.4	1.9	9.4
2009 1 тр. ^(м)	2 793.6	47.1	52.9	34.1	2.6	2.5	10.8	868.8	53.2	46.8	30.8	1.3	1.9	8.6

2. Глобално по вид на валута и вид на валута

	Глобално		Глобално			
	Глобално (фигури)	Глобално ⁴⁾	Глобално			
			Глобално	USD	JPY	CHF
	1	2	3	4	5	6
2006	4 470.8	80.6	19.4	10.0	1.6	1.9
2007	4 933.2	81.5	18.5	9.2	1.7	1.9
2008 2 тр.	5 133.1	82.1	17.9	8.8	1.7	1.8
3 тр.	5 168.4	81.9	18.1	8.9	1.9	1.8
4 тр.	5 111.7	83.3	16.7	8.4	2.0	1.9
2009 1 тр. ^(м)	5 194.0	83.3	16.7	8.7	1.9	1.8

Резултат: Глобално.

1) Изчислено спрямо средната годишна дефлация на валута за периода 1995-2007.

2) Глобално по вид на валута и вид на валута изчислено спрямо средната годишна дефлация на валута за периода 1995-2007.

3) Глобално по вид на валута и вид на валута изчислено спрямо средната годишна дефлация на валута за периода 1995-2007.

4) Изчислено спрямо средната годишна дефлация на валута за периода 1995-2007.

2.9 Агрегиран баланс на инвестиционните фондове от еврозоната¹⁾ (дължен. жондас; фндрнОдд фтОф жтфнОд)

1. фндрнОд

	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд			фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд
			фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 3 фндрнОд	5 892.8	358.3	2 015.0	187.0	1 828.0	2 168.5	773.6	180.6	396.6
4 фндрнОд	5 781.3	353.4	1 993.4	184.1	1 809.3	2 077.4	784.0	189.1	384.0
2008 1 фндрнОд	5 160.6	365.5	1 857.8	164.8	1 693.0	1 670.3	719.8	197.1	350.1
2 фндрнОд	5 015.2	359.3	1 807.2	157.5	1 649.7	1 624.4	690.7	204.9	328.7
3 фндрнОд	4 713.2	377.1	1 747.3	148.1	1 599.2	1 411.3	641.3	202.8	333.3
4 фндрнОд ^(ф)	4 242.6	349.7	1 704.3	132.1	1 572.2	1 133.6	566.0	196.3	292.7

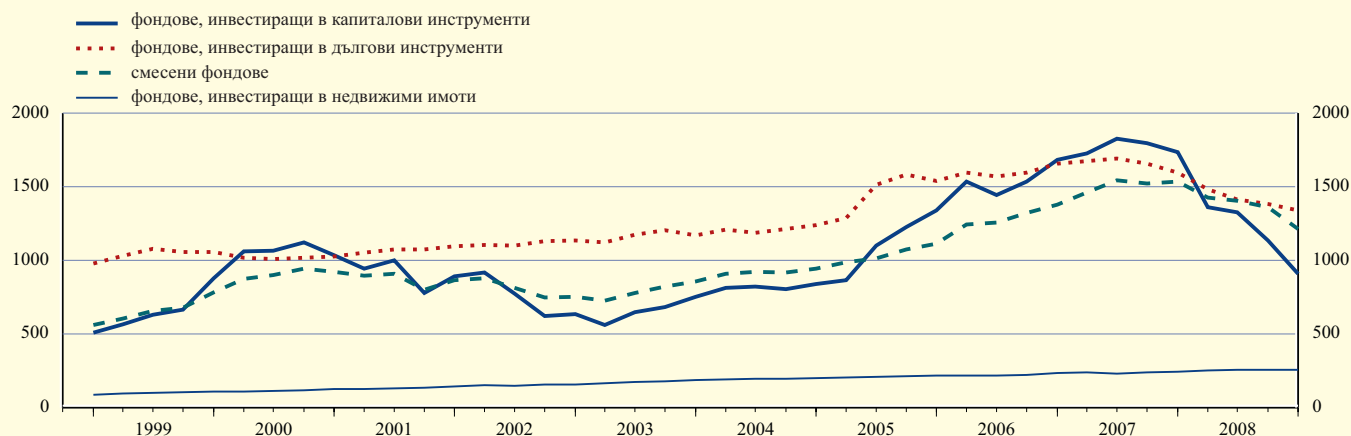
2.1 фндрнОд

	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд
	1	2	3	4
2007 3 фндрнОд	5 892.8	78.5	5 496.8	317.5
4 фндрнОд	5 781.3	76.8	5 411.5	293.0
2008 1 фндрнОд	5 160.6	76.4	4 846.6	237.6
2 фндрнОд	5 015.2	74.8	4 720.9	219.5
3 фндрнОд	4 713.2	71.0	4 413.4	228.7
4 фндрнОд ^(ф)	4 242.6	63.7	3 993.8	185.1

3. фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд

	фндрнОд	фндрнОд					фндрнОд	
		фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд	фндрнОд
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007 3 фндрнОд	5 892.8	1 797.1	1 654.6	1 523.2	236.1	681.7	4 468.3	1 424.5
4 фндрнОд	5 781.3	1 735.5	1 596.8	1 535.4	244.2	669.4	4 344.6	1 436.7
2008 1 фндрнОд	5 160.6	1 362.6	1 483.3	1 427.8	249.6	637.4	3 778.1	1 382.5
2 фндрнОд	5 015.2	1 325.3	1 413.4	1 405.2	256.1	615.3	3 647.1	1 368.1
3 фндрнОд	4 713.2	1 132.2	1 382.8	1 358.9	253.1	586.2	3 340.9	1 372.3
4 фндрнОд ^(ф)	4 242.6	908.7	1 339.2	1 210.7	254.1	529.9	2 961.6	1 281.0

Г15 Активи на инвестиционните фондове, общо (дължен. жондас)

РЛСфндрнОд: фндрнОд.

1) фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд фндрнОд.

1. Λ tsd₁ts₂j tft₃cf₄j flsc₅y₆tsd₇l₈l₉l₁₀tsd₁₁l₁₂sc₁₃l₁₄l₁₅l₁₆l₁₇l₁₈l₁₉l₂₀l₂₁l₂₂l₂₃l₂₄l₂₅l₂₆l₂₇l₂₈l₂₉l₃₀l₃₁l₃₂l₃₃l₃₄l₃₅l₃₆l₃₇l₃₈l₃₉l₄₀l₄₁l₄₂l₄₃l₄₄l₄₅l₄₆l₄₇l₄₈l₄₉l₅₀l₅₁l₅₂l₅₃l₅₄l₅₅l₅₆l₅₇l₅₈l₅₉l₆₀l₆₁l₆₂l₆₃l₆₄l₆₅l₆₆l₆₇l₆₈l₆₉l₇₀l₇₁l₇₂l₇₃l₇₄l₇₅l₇₆l₇₇l₇₈l₇₉l₈₀l₈₁l₈₂l₈₃l₈₄l₈₅l₈₆l₈₇l₈₈l₈₉l₉₀l₉₁l₉₂l₉₃l₉₄l₉₅l₉₆l₉₇l₉₈l₉₉l₁₀₀l₁₀₁l₁₀₂l₁₀₃l₁₀₄l₁₀₅l₁₀₆l₁₀₇l₁₀₈l₁₀₉l₁₁₀l₁₁₁l₁₁₂l₁₁₃l₁₁₄l₁₁₅l₁₁₆l₁₁₇l₁₁₈l₁₁₉l₁₂₀l₁₂₁l₁₂₂l₁₂₃l₁₂₄l₁₂₅l₁₂₆l₁₂₇l₁₂₈l₁₂₉l₁₃₀l₁₃₁l₁₃₂l₁₃₃l₁₃₄l₁₃₅l₁₃₆l₁₃₇l₁₃₈l₁₃₉l₁₄₀l₁₄₁l₁₄₂l₁₄₃l₁₄₄l₁₄₅l₁₄₆l₁₄₇l₁₄₈l₁₄₉l₁₅₀l₁₅₁l₁₅₂l₁₅₃l₁₅₄l₁₅₅l₁₅₆l₁₅₇l₁₅₈l₁₅₉l₁₆₀l₁₆₁l₁₆₂l₁₆₃l₁₆₄l₁₆₅l₁₆₆l₁₆₇l₁₆₈l₁₆₉l₁₇₀l₁₇₁l₁₇₂l₁₇₃l₁₇₄l₁₇₅l₁₇₆l₁₇₇l₁₇₈l₁₇₉l₁₈₀l₁₈₁l₁₈₂l₁₈₃l₁₈₄l₁₈₅l₁₈₆l₁₈₇l₁₈₈l₁₈₉l₁₉₀l₁₉₁l₁₉₂l₁₉₃l₁₉₄l₁₉₅l₁₉₆l₁₉₇l₁₉₈l₁₉₉l₂₀₀l₂₀₁l₂₀₂l₂₀₃l₂₀₄l₂₀₅l₂₀₆l₂₀₇l₂₀₈l₂₀₉l₂₁₀l₂₁₁l₂₁₂l₂₁₃l₂₁₄l₂₁₅l₂₁₆l₂₁₇l₂₁₈l₂₁₉l₂₂₀l₂₂₁l₂₂₂l₂₂₃l₂₂₄l₂₂₅l₂₂₆l₂₂₇l₂₂₈l₂₂₉l₂₃₀l₂₃₁l₂₃₂l₂₃₃l₂₃₄l₂₃₅l₂₃₆l₂₃₇l₂₃₈l₂₃₉l₂₄₀l₂₄₁l₂₄₂l₂₄₃l₂₄₄l₂₄₅l₂₄₆l₂₄₇l₂₄₈l₂₄₉l₂₅₀l₂₅₁l₂₅₂l₂₅₃l₂₅₄l₂₅₅l₂₅₆l₂₅₇l₂₅₈l₂₅₉l₂₆₀l₂₆₁l₂₆₂l₂₆₃l₂₆₄l₂₆₅l₂₆₆l₂₆₇l₂₆₈l₂₆₉l₂₇₀l₂₇₁l₂₇₂l₂₇₃l₂₇₄l₂₇₅l₂₇₆l₂₇₇l₂₇₈l₂₇₉l₂₈₀l₂₈₁l₂₈₂l₂₈₃l₂₈₄l₂₈₅l₂₈₆l₂₈₇l₂₈₈l₂₈₉l₂₉₀l₂₉₁l₂₉₂l₂₉₃l₂₉₄l₂₉₅l₂₉₆l₂₉₇l₂₉₈l₂₉₉l₃₀₀l₃₀₁l₃₀₂l₃₀₃l₃₀₄l₃₀₅l₃₀₆l₃₀₇l₃₀₈l₃₀₉l₃₁₀l₃₁₁l₃₁₂l₃₁₃l₃₁₄l₃₁₅l₃₁₆l₃₁₇l₃₁₈l₃₁₉l₃₂₀l₃₂₁l₃₂₂l₃₂₃l₃₂₄l₃₂₅l₃₂₆l₃₂₇l₃₂₈l₃₂₉l₃₃₀l₃₃₁l₃₃₂l₃₃₃l₃₃₄l₃₃₅l₃₃₆l₃₃₇l₃₃₈l₃₃₉l₃₄₀l₃₄₁l₃₄₂l₃₄₃l₃₄₄l₃₄₅l₃₄₆l₃₄₇l₃₄₈l₃₄₉l₃₅₀l₃₅₁l₃₅₂l₃₅₃l₃₅₄l₃₅₅l₃₅₆l₃₅₇l₃₅₈l₃₅₉l₃₆₀l₃₆₁l₃₆₂l₃₆₃l₃₆₄l₃₆₅l₃₆₆l₃₆₇l₃₆₈l₃₆₉l₃₇₀l₃₇₁l₃₇₂l₃₇₃l₃₇₄l₃₇₅l₃₇₆l₃₇₇l₃₇₈l₃₇₉l₃₈₀l₃₈₁l₃₈₂l₃₈₃l₃₈₄l₃₈₅l₃₈₆l₃₈₇l₃₈₈l₃₈₉l₃₉₀l₃₉₁l₃₉₂l₃₉₃l₃₉₄l₃₉₅l₃₉₆l₃₉₇l₃₉₈l₃₉₉l₄₀₀l₄₀₁l₄₀₂l₄₀₃l₄₀₄l₄₀₅l₄₀₆l₄₀₇l₄₀₈l₄₀₉l₄₁₀l₄₁₁l₄₁₂l₄₁₃l₄₁₄l₄₁₅l₄₁₆l₄₁₇l₄₁₈l₄₁₉

[illegible]

2. A tsdntsej tftslctf qdaj fllscfststg

	1	2	3	4	5	6	7	
	1. 2007-2008							
2007	3	4 468.3	287.9	1 375.7	1 791.2	564.1	142.9	306.4
	4	3 344.6	279.9	1 336.9	1 717.4	569.6	149.1	291.8
2008	1	3 778.1	277.6	1 218.3	1 362.1	514.2	154.1	251.9
	2	3 647.1	264.5	1 177.3	1 326.8	485.5	155.0	238.0
	3	3 340.9	265.1	1 104.8	1 140.6	440.8	152.4	237.2
	4	2 961.6	242.8	1 054.5	934.7	381.4	142.8	205.5
	2. 2007-2008							
2007	3	1 424.5	70.4	639.3	377.3	209.5	37.7	90.2
	4	1 436.7	73.4	656.6	360.0	214.5	40.0	92.2
2008	1	1 382.5	88.0	639.6	308.1	205.6	43.0	98.2
	2	1 368.1	94.8	629.9	297.6	205.2	49.9	90.7
	3	1 372.3	112.0	642.5	270.7	200.5	50.5	96.1
	4	1 281.0	106.9	649.8	198.9	184.6	53.5	87.2

$$R \text{ is a } \mathbb{Z}[\frac{1}{2}] \text{-module}$$

[illegible]

2) 111 j tēj dēdēbzsdzsdzshsbēj dōfms? dzfms tslsəfu'f d' lste^h dz fīl'sted f d'z fndz sdz'si hōz ud' (hōz ud'si d' d'zmfzbfmhd'd'si) LOf'tashz'f sč.

3.1 Обобщени икономически и финансови сметки по институционални сектори (продължение)
(млрд. евро)

Активи	Еврозона	Домакинства	Нефинансови предприятия (НФП)	ПФИ	Други финансови посредници	Застрахователни дружества и пенсионни фондове	Сектор „Държавно управление“	Останалия свят
4 тр. на 2008 г.								
1 Активна дейност и дивиденди от акциите								
1.1 Дивиденди от акциите, вкл. и от 1.1.1 Акционерни дружества от финансовия сектор (в т.ч.)		16 877.0	14 668.4	23 703.7	10 013.8	6 117.4	2 950.0	15 381.0
1.1.2 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		5 910.6	1 806.9	2 572.0	1 707.6	838.3	572.8	4 491.2
1.1.3 Акционерни дружества от държавния сектор		70.7	90.4	139.9	382.2	346.7	26.7	743.8
1.1.4 Акционерни дружества от финансовия сектор		1 275.6	198.4	3 974.9	1 748.8	2 010.8	281.6	2 924.7
1.1.5 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		64.6	2 516.2	12 867.3	1 958.4	357.7	384.1	1 798.9
1.1.6 Акционерни дружества от държавния сектор		47.5	1 358.5	9 644.5	1 542.4	290.5	327.0	.
1.1.7 Акционерни дружества от финансовия сектор		4 093.8	6 923.8	1 810.7	3 999.4	2 110.1	1 146.5	4 719.9
1.1.8 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		736.3	1 522.8	562.2	1 848.6	535.4	311.4	.
1.1.9 Акционерни дружества от държавния сектор		1 935.6	5 056.0	1 009.6	1 543.7	465.6	697.1	.
1.1.10 Акционерни дружества от финансовия сектор		1 421.9	344.9	238.9	607.1	1 109.1	137.9	.
1.1.11 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		5 210.5	141.3	2.1	0.0	141.4	3.4	155.0
1.1.12 Акционерни дружества от държавния сектор		251.2	2 991.4	2 115.4	217.4	312.4	534.9	547.4
1.2 Дивиденди от облигациите								
1.2.1 Дивиденди от облигациите, вкл. и от 1.2.1.1 Акционерни дружества от финансовия сектор (в т.ч.)		127.8	191.0	90.2	-58.5	70.0	255.7	-313.4
1.2.1.2 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		215.9	13.1	-186.0	37.0	38.0	58.7	-323.1
1.2.1.3 Акционерни дружества от държавния сектор		-10.9	10.3	15.8	-52.4	-4.4	10.5	85.8
1.2.1.4 Акционерни дружества от финансовия сектор		-26.7	27.8	165.9	-77.7	-1.6	35.1	-9.3
1.2.1.5 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		-0.6	71.5	-121.8	68.8	5.7	69.6	-8.5
1.2.1.6 Акционерни дружества от държавния сектор		-0.6	20.7	11.5	49.6	-2.2	38.4	.
1.2.1.7 Акционерни дружества от финансовия сектор		-63.7	89.5	-68.9	-14.1	29.5	42.0	-62.7
1.2.1.8 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		-22.2	14.7	-31.6	15.1	-6.6	3.2	.
1.2.1.9 Акционерни дружества от държавния сектор		7.2	88.3	-24.2	11.9	14.8	45.8	.
1.2.1.10 Акционерни дружества от финансовия сектор		-48.7	-13.6	-13.0	-41.1	21.3	-7.0	.
1.2.1.11 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		21.6	-0.3	0.0	0.0	0.7	0.0	-2.3
1.2.1.12 Акционерни дружества от държавния сектор		-7.9	-20.9	286.0	-20.1	2.1	39.7	5.7
1.3 Дивиденди от облигациите								
1.3.1 Дивиденди от облигациите, вкл. и от 1.3.1.1 Акционерни дружества от финансовия сектор (в т.ч.)		-552.5	-823.1	-109.9	-488.9	-174.0	-21.4	-203.8
1.3.1.2 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		4.7	7.4	-7.4	51.5	-1.2	-1.8	-1.2
1.3.1.3 Акционерни дружества от държавния сектор		-1.4	-3.5	-0.1	2.2	0.0	0.0	6.1
1.3.1.4 Акционерни дружества от финансовия сектор		-38.0	-9.7	92.3	21.1	25.5	4.4	71.0
1.3.1.5 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		-0.2	-8.5	-14.9	-5.2	2.7	0.0	11.4
1.3.1.6 Акционерни дружества от държавния сектор		-0.2	-3.6	-14.6	2.5	0.7	0.2	.
1.3.1.7 Акционерни дружества от финансовия сектор		-441.9	-866.5	-118.9	-563.6	-201.7	-22.1	-259.7
1.3.1.8 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		-123.8	-412.1	-54.6	-346.9	-102.2	-51.4	.
1.3.1.9 Акционерни дружества от държавния сектор		-257.7	-427.5	-62.7	-183.0	-31.3	39.3	.
1.3.1.10 Акционерни дружества от финансовия сектор		-60.4	-26.9	-1.6	-33.7	-68.1	-10.0	.
1.3.1.11 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		-75.7	-0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	-0.8
1.3.1.12 Акционерни дружества от държавния сектор		0.0	57.7	-62.0	5.1	0.5	-2.0	-30.4
1.4 Дивиденди от облигациите								
1.4.1 Дивиденди от облигациите, вкл. и от 1.4.1.1 Акционерни дружества от финансовия сектор (в т.ч.)		16 452.2	14 036.3	23 684.0	9 466.5	6 013.4	3 184.3	14 862.9
1.4.1.2 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		6 131.2	1 827.4	2 378.7	1 796.1	875.1	629.8	4 166.9
1.4.1.3 Акционерни дружества от държавния сектор		58.4	97.2	155.6	332.0	342.3	37.3	835.7
1.4.1.4 Акционерни дружества от финансовия сектор		1 210.9	216.6	4 233.0	1 692.2	2 034.7	321.1	2 986.4
1.4.1.5 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		63.8	2 579.2	12 730.6	2 022.0	366.1	453.7	1 801.8
1.4.1.6 Акционерни дружества от държавния сектор		46.7	1 375.6	9 641.4	1 594.4	289.0	365.6	.
1.4.1.7 Акционерни дружества от финансовия сектор		3 588.3	6 146.8	1 622.8	3 421.8	1 938.0	1 166.3	4 397.5
1.4.1.8 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		590.3	1 125.4	476.0	1 516.8	426.6	263.2	.
1.4.1.9 Акционерни дружества от държавния сектор		1 685.0	4 716.9	922.6	1 372.7	449.1	782.2	.
1.4.1.10 Акционерни дружества от финансовия сектор		1 312.9	304.4	224.3	532.3	1 062.3	121.0	.
1.4.1.11 Акционерни дружества от нефинансовия сектор		5 156.4	140.9	2.1	0.0	142.2	3.4	151.9
1.4.1.12 Акционерни дружества от държавния сектор		243.3	3 028.2	2 339.4	202.4	315.0	572.6	522.7

Р. Листинг: 1.1.1.

3.2 Нефинансови сметки на еврозоната (млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия)

[illegible]

RLstrucfuc: r Λ I cf r etatfils

[illegible]

3.5 Застрахователни дружества и пенсионни фондове (млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия; салда в края на периода)

	2004	2005	2006	1 тр. 2007 – 4 тр. 2007 г.	2 тр. 2007 – 1 тр. 2008 г.	3 тр. 2007 – 2 тр. 2008 г.	4 тр. 2007 – 3 тр. 2008 г.	1 тр. 2008 – 4 тр. 2008 г.
A. (дълъгосрочни) и (краткосрочни) активи								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	39.5	25.5	64.4	87.4	109.1	102.5	88.6	106.9
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	13.2	7.2	11.0	6.4	32.7	35.8	32.1	59.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	2.7	-0.5	3.5	3.1	15.8	14.2	20.9	22.2
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	23.5	18.9	49.8	77.8	60.6	52.6	35.7	25.5
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	223.7	295.0	313.8	215.9	217.6	178.7	169.3	161.3
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	36.9	17.2	76.7	51.6	27.9	16.0	0.9	-1.7
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	133.1	132.8	125.2	89.9	83.6	75.2	95.4	88.6
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	7.4	-4.1	2.6	-13.6	20.6	17.0	20.8	30.8
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	12.7	30.7	-1.5	-4.8	-2.3	-1.1	-8.8	-5.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	2.6	31.1	27.0	27.2	45.2	41.2	45.7	41.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	30.9	87.2	83.9	65.6	42.7	30.4	15.4	7.4
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	11.8	11.4	4.3	-26.1	-23.7	-19.3	-9.6	22.9
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	-1.7	-0.4	5.2	3.2	4.4	5.2	5.4	9.3
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	4.3	17.3	35.9	21.7	43.9	18.0	4.1	21.8
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	12.2	13.6	11.4	2.7	4.4	6.9	5.1	18.7
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	262.6	334.3	322.0	292.0	273.3	255.8	240.4	197.3
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	231.0	292.1	308.2	282.0	262.4	239.6	219.6	178.0
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	31.7	42.2	13.9	10.0	10.9	16.1	20.8	19.2
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	-2.5	-32.8	7.9	-42.5	-23.0	-23.8	-6.6	44.0
Б. дългове, дължими от дъщерни дружества								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	110.7	190.7	181.2	-15.4	-226.4	-334.6	-401.6	-536.7
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	142.3	75.5	-34.4	-45.0	14.1	-3.5	-13.1	40.3
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	21.3	118.3	34.5	-32.7	-91.8	-143.2	-137.8	-174.2
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	83.8	137.8	52.9	-3.3	-79.6	-128.3	-179.6	-245.5
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	63.9	146.9	56.2	-2.8	-77.8	-125.4	-174.5	-239.6
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	19.8	-9.1	-3.3	-0.4	-1.8	-2.9	-5.1	-5.8
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	148.0	10.1	59.4	-24.4	-40.9	-66.6	-97.3	-76.7
В. дългове, дължими от дъщерни дружества								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	403.1	437.2	509.0	603.3	661.2	670.7	675.5	713.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	133.6	146.6	157.1	164.6	192.5	182.6	189.5	226.6
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	74.4	75.6	81.5	82.4	95.4	94.8	98.3	102.2
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	195.1	215.0	270.3	356.2	373.3	393.3	387.6	384.3
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	4 089.5	4 615.9	5 050.6	5 197.8	5 106.1	5 044.2	4 988.2	4 843.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	500.4	524.7	602.1	650.5	649.2	653.5	648.7	648.5
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	1 615.0	1 774.2	1 845.5	1 888.9	1 942.4	1 921.4	1 969.9	1 992.7
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	348.5	353.4	351.2	331.8	359.5	355.6	357.7	366.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	587.2	653.3	724.5	708.1	613.2	594.1	535.4	426.6
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	349.2	403.1	480.8	511.1	488.7	473.4	465.6	449.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	689.2	907.3	1 046.5	1 107.3	1 053.0	1 046.2	1 010.8	960.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	139.4	176.8	204.5	173.8	191.6	177.5	176.2	215.7
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	22.3	21.3	35.9	35.2	35.8	36.6	36.7	43.2
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	118.5	136.2	167.6	187.1	221.4	211.2	206.6	212.8
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	497.7	629.6	675.5	645.5	595.3	564.2	550.2	490.0
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	4 083.5	4 555.6	4 930.5	5 219.3	5 214.5	5 242.5	5 231.6	5 171.1
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	3 451.0	3 890.0	4 254.4	4 533.5	4 520.5	4 543.0	4 529.1	4 471.9
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)								
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	632.5	665.6	676.2	685.8	694.0	699.4	702.5	699.2
Г. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)	-90.0	-112.8	-45.5	-112.3	-108.2	-162.0	-185.1	-145.1

Р. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)

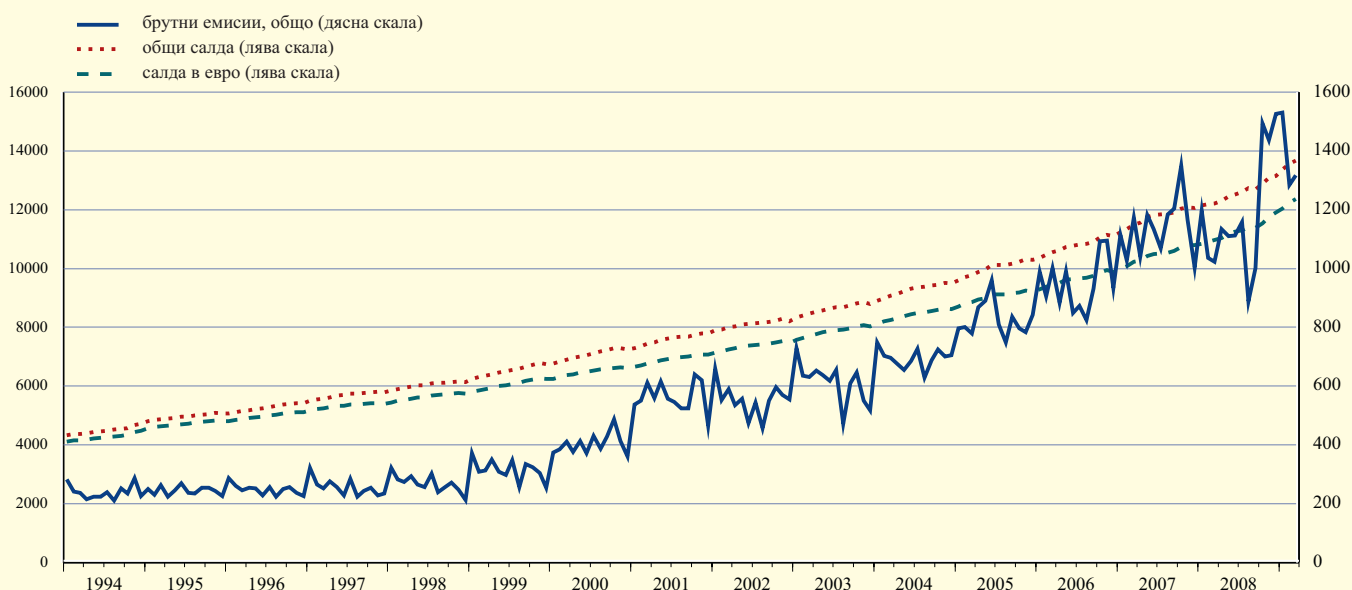
1) А. дългове, дължими от дъщерни дружества (+) и Б. дългове, дължими от дъщерни дружества (+) и В. дългове, дължими от дъщерни дружества (+)

ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

4.1 Ценни книжа, различни от акции, по първоначален матуритет, резидентност на емитента и валута

[illegible]

Г16 Общи салда и брутни емисии на ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната (догов. и едг.)

R L S s u d f u d : r A J d J f t (L O j d z h f d d O d z t e L d H j d s c d O j e t a S L S d O s O).

1) Λ_j သည် $\mathbb{C}$ တွင် α_j နှင့် β_j ကို ပေါင်းစပ်ထားသော အမှတ်များကို ဖော်ပြသည်။

[illegible]

1. u OduOf j dafnuf, Btezlts

RLstsydæf: r Λ J .

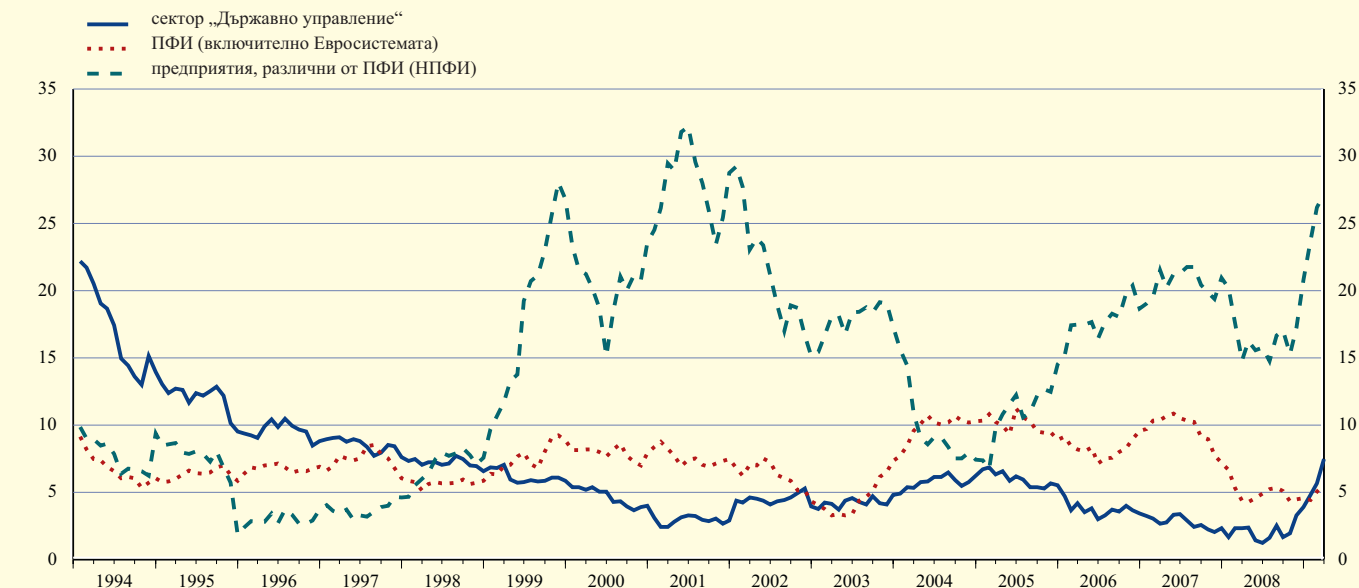
1) μ tei Hdzf d*i* fi*n* u*d*af fi*ss*? d*z* fi*ss*/d*i* fi*n* u*d*af H*O*dzf L*O*st*O*fi*G* u*d*d*si* L*O*st*SL*d*f* f*i* t*g* f*sh*.

[illegible]

4.3 Темпове на прираст на цените книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната¹⁾
(% от предишната година)

	ა. ისრაელი და ისრაელის დიქსონარის (საქართველოს დიქსონარი)						ბ. ქვემო ქართლი საქართველოს დიქსონარი					
	საბ. ს.	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)		საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)		საბ. ს.	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)		საბ. ს.	
			საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)	საბ. ს. (საბ. ს. - საქართველოს დიქსონარი)						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	საბ. ს.											
2008	7.1	7.9	20.2	7.4	2.8	1.1	6.0	5.8	22.4	6.6	2.0	-1.0
ქვემო	7.1	7.4	22.2	6.1	3.0	0.3	5.0	4.2	19.0	4.2	2.4	-3.3
ქვემო	6.7	7.9	21.2	6.2	1.7	1.9	5.8	6.4	19.9	4.1	1.6	-0.9
საბ. ს.	6.8	8.3	23.1	3.4	1.4	2.1	5.7	6.4	20.2	2.7	1.6	-5.2
საბ. ს.	7.1	8.6	22.0	2.7	2.0	3.3	6.8	7.4	20.2	1.1	3.1	2.2
ქვემო	7.8	8.4	24.5	4.9	3.0	3.4	8.8	9.2	27.1	2.7	3.7	6.6
ქვემო	7.0	6.9	24.4	5.9	2.6	2.3	8.2	8.1	26.7	5.4	3.1	5.8
საბ. ს.	7.0	5.3	21.6	4.3	4.9	2.8	8.9	6.4	24.4	4.3	7.4	9.5
საბ. ს.	8.1	5.7	24.2	4.2	6.8	2.8	10.6	4.9	28.8	4.3	12.1	6.7
საბ. ს.	9.5	5.5	27.6	7.1	8.6	3.9	13.6	4.6	35.4	12.0	16.9	14.1
2009	10.1	5.3	29.0	6.9	10.0	5.4	13.6	3.2	38.5	12.9	17.9	8.6
საბ. ს.	11.1	6.3	30.4	7.9	10.8	6.5	13.5	3.5	33.8	13.4	18.5	6.3
ქვემო	11.9	6.5	30.9	8.9	12.3	7.9	15.7	5.0	35.3	12.7	22.1	10.2
	საბ. ს.											
2008	5.3	4.4	19.0	4.8	2.4	0.9	4.5	2.9	19.2	3.9	1.9	0.0
ქვემო	5.5	4.3	21.1	4.7	2.5	0.4	4.4	2.8	17.7	4.2	2.2	-1.9
ქვემო	5.1	4.6	19.9	5.1	1.4	1.8	4.9	4.6	18.4	4.3	1.4	0.5
საბ. ს.	5.3	4.9	21.5	2.2	1.2	1.9	4.8	5.6	18.4	2.2	0.3	-0.1
საბ. ს.	5.4	5.2	20.0	2.1	1.5	3.1	5.7	6.3	17.5	0.4	2.0	3.0
ქვემო	6.1	5.3	22.3	3.0	2.4	3.5	7.7	7.8	25.8	1.5	2.5	6.2
ქვემო	5.7	5.1	22.2	4.4	1.6	2.2	7.1	7.4	25.4	5.0	1.3	4.6
საბ. ს.	5.3	4.3	19.9	3.7	2.0	1.4	6.3	5.9	22.0	3.1	1.8	5.0
საბ. ს.	6.3	4.5	22.8	3.1	3.4	1.3	7.7	4.4	27.3	2.0	5.5	2.2
საბ. ს.	7.3	4.6	26.6	5.4	4.0	2.1	9.8	3.6	35.3	8.7	7.8	4.1
2009	8.2	4.4	29.6	8.0	4.9	3.3	10.7	2.5	43.2	16.2	7.8	3.5
საბ. ს.	9.2	5.1	32.1	10.4	5.8	3.9	10.8	2.4	38.7	19.9	9.1	1.7
ქვემო	10.4	5.6	32.5	12.9	7.6	5.7	13.8	3.8	40.0	21.5	14.3	6.8

Г18 Годишни темпове на прираст на дългосрочните дългови ценни книжа, по сектор на емитента, във всички валути
(gshd^h, ds t tsuj dds d'ldz d' d'fj)

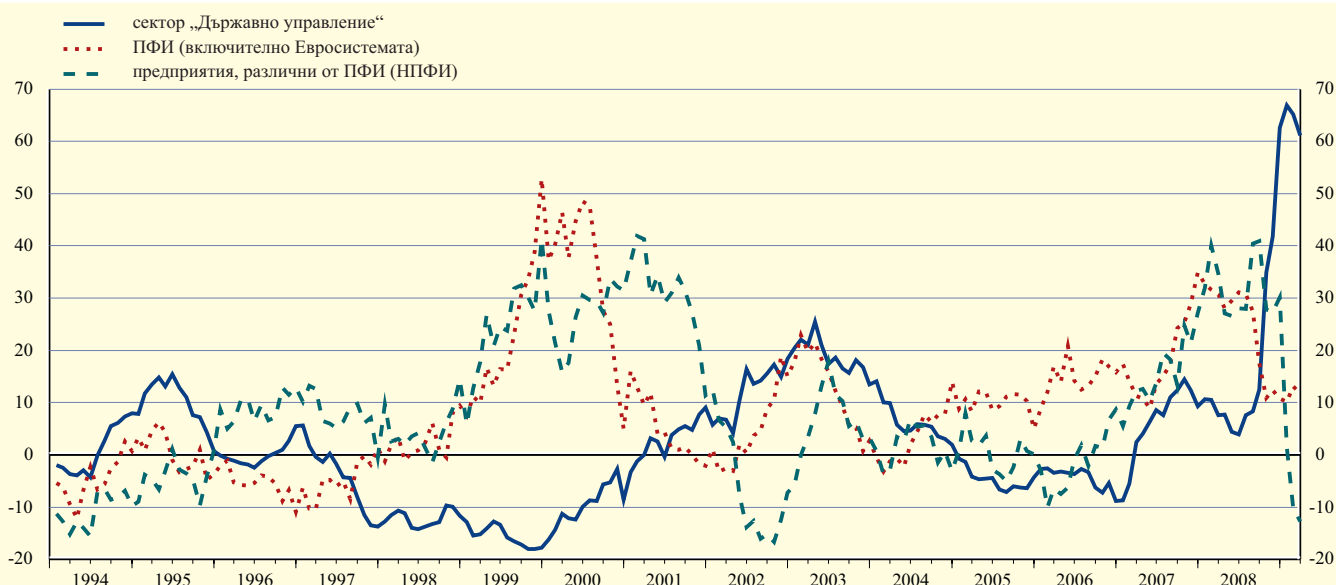
RLstsydxf; r 6 J .

[illegible]

4.3 Темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната¹⁾ (продължение)

	Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната					Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната						
	Годишен темп на прираст (в %)	Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната		Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната		Годишен темп на прираст (в %)	Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната		Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната			
		Годишен темп на прираст (в %)	Годишен темп на прираст (в %)	Годишен темп на прираст (в %)	Годишен темп на прираст (в %)		Годишен темп на прираст (в %)	Годишен темп на прираст (в %)	Годишен темп на прираст (в %)	Годишен темп на прираст (в %)		
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната												
2007	5.2	7.2	17.0	4.0	2.5	6.6	15.8	11.1	37.8	18.4	3.8	-1.8
2008	3.1	4.9	5.6	4.1	1.6	1.4	12.9	5.5	34.4	7.2	6.4	3.2
2008 2 кв.	2.7	4.3	5.0	4.0	1.3	1.4	12.0	5.0	32.3	8.7	7.2	0.4
3 кв.	3.1	5.6	5.0	3.4	1.4	2.0	12.5	5.3	33.3	3.4	6.0	6.0
4 кв.	3.2	4.5	4.3	4.4	2.5	-0.8	13.2	5.6	35.0	4.5	1.9	10.2
2009 1 кв.	6.1	4.9	8.8	12.2	6.1	1.4	15.9	5.4	45.3	0.4	-0.7	11.2
2008 тесис	2.8	4.6	3.5	3.9	1.7	-0.7	11.8	5.3	31.3	5.3	1.3	9.2
дясно	3.4	4.2	4.1	3.3	3.1	-1.7	13.7	6.0	35.8	4.8	2.0	12.2
ляво	4.1	4.0	5.0	6.7	4.1	-0.4	15.6	6.1	40.9	2.1	2.5	10.9
2009 "дясно"	5.4	4.2	7.6	10.6	5.5	1.2	15.6	5.3	44.7	0.6	-1.3	10.0
"ляво"	6.7	5.4	10.5	13.9	6.5	2.0	16.1	5.1	47.1	0.1	-1.3	9.7
дясно	8.4	6.6	11.4	17.5	8.4	2.6	16.4	5.1	47.3	-0.9	-1.1	16.7
Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната												
2007	4.6	6.5	13.7	2.3	2.7	6.7	15.1	10.3	35.5	18.2	3.9	-2.4
2008	2.9	4.8	5.9	2.0	1.8	1.3	14.4	6.5	36.1	7.3	6.8	2.0
2008 2 кв.	2.4	4.0	4.4	1.9	1.5	1.4	13.2	5.7	33.5	8.5	7.6	-1.1
3 кв.	3.0	5.4	6.0	1.0	1.6	1.8	14.3	6.8	35.3	4.1	6.4	4.6
4 кв.	3.4	4.7	6.5	2.1	2.7	-1.2	15.5	7.6	37.7	5.2	2.1	9.2
2009 1 кв.	6.6	6.1	12.4	9.4	6.1	0.8	18.8	7.9	48.3	0.4	-0.6	11.0
2008 тесис	2.8	4.7	5.5	1.8	1.9	-1.2	13.9	7.1	33.9	6.2	1.5	8.3
дясно	3.5	4.4	6.5	1.1	3.3	-2.3	16.1	8.1	38.6	5.6	2.2	11.4
ляво	4.5	4.8	7.5	3.7	4.3	-1.0	18.3	8.5	43.7	2.3	2.7	9.7
2009 "дясно"	5.8	5.2	10.6	7.8	5.6	0.6	18.6	8.1	47.6	0.8	-1.2	9.2
"ляво"	7.2	6.6	14.9	11.0	6.5	1.4	19.0	7.5	50.1	0.1	-1.2	10.1
дясно	8.9	8.1	15.8	15.3	8.3	1.9	19.3	7.6	50.5	-1.7	-1.2	17.7

Г19 Годишни темпове на прираст на краткосрочните дългови ценни книжа, по сектор на емитента, във всички валути

РЛС: Г19

1) Годишни темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната

[illegible][illegible][illegible]

4.5 Лихвени проценти на ПФИ по деноминирани в евро депозити и кредити на резиденти на еврозоната (продължение)

(в тис. ю. е. годишно, в % от годишната сума на депозитите и кредитите, в % от годишната сума на депозитите и кредитите)

4. Лихвени проценти на ПФИ по деноминирани в евро депозити и кредити на резиденти на еврозоната (продължение)

	Годишни лихвени проценти на депозитите					Годишни лихвени проценти на кредитите				Годишна средна	
	Годишни лихвени проценти на депозитите		Годишни лихвени проценти на кредитите			Годишни лихвени проценти на кредитите		Годишни лихвени проценти на кредитите			
	Годишни лихвени проценти на депозитите	Годишни лихвени проценти на депозитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2008											
Годишна	1.22	4.07	3.07	2.72	3.81	2.06	4.36	4.29	3.91		
Годишна	1.23	4.13	3.06	2.73	3.84	2.08	4.43	4.27	4.04		
Годишна	1.24	4.20	3.08	2.74	3.88	2.07	4.47	4.31	4.12		
Годишна	1.26	4.31	3.07	2.81	3.94	2.14	4.59	4.40	4.24		
Годишна	1.29	4.38	3.09	2.87	3.98	2.17	4.65	4.39	4.23		
Годишна	1.32	4.45	3.11	2.97	4.01	2.20	4.73	4.45	4.32		
Годишна	1.34	4.54	3.08	3.01	4.12	2.20	4.68	4.45	4.06		
Годишна	1.29	4.51	3.12	3.02	4.20	1.98	4.44	4.40	3.95		
Годишна	1.16	4.40	3.07	2.95	4.17	1.63	4.02	4.30	3.56		
2009											
Годишна	1.02	4.16	3.10	2.88	4.08	1.28	3.50	4.11	3.08		
Годишна	0.90	3.98	3.17	2.49	3.98	1.12	3.19	4.00	2.68		
Годишна	0.80	3.79	3.05	2.33	3.87	0.95	2.84	3.88	2.27		

5. Лихвени проценти на ПФИ по деноминирани в евро депозити и кредити на резиденти на еврозоната (продължение)

	Годишни лихвени проценти на депозитите					Годишни лихвени проценти на кредитите				Годишна средна	
	Годишни лихвени проценти на депозитите		Годишни лихвени проценти на кредитите			Годишни лихвени проценти на кредитите		Годишни лихвени проценти на кредитите			
	Годишни лихвени проценти на депозитите	Годишни лихвени проценти на депозитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите	Годишни лихвени проценти на кредитите		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2008											
Годишна	5.59	4.85	5.03	9.07	7.22	6.28	6.04	5.54	5.29		
Годишна	5.61	4.85	5.05	9.08	7.22	6.26	6.08	5.59	5.32		
Годишна	5.68	4.89	5.07	9.11	7.29	6.35	6.18	5.68	5.39		
Годишна	5.72	4.93	5.11	9.19	7.34	6.37	6.25	5.76	5.44		
Годишна	5.78	4.95	5.11	9.26	7.38	6.41	6.28	5.79	5.46		
Годишна	5.77	5.03	5.14	9.38	7.47	6.47	6.39	5.90	5.54		
Годишна	5.78	5.06	5.17	9.45	7.48	6.48	6.43	5.99	5.58		
Годишна	5.71	5.01	5.16	9.24	7.48	6.46	6.16	5.81	5.51		
Годишна	5.49	4.90	5.08	9.01	7.38	6.38	5.72	5.42	5.27		
2009											
Годишна	5.22	4.72	4.93	8.72	7.22	6.22	5.11	4.89	4.89		
Годишна	5.14	4.75	4.91	8.61	7.27	6.21	4.77	4.59	4.74		
Годишна	4.90	4.58	4.78	8.43	7.07	6.06	4.42	4.27	4.47		

Г22 Нови депозити с договорен матурирмет

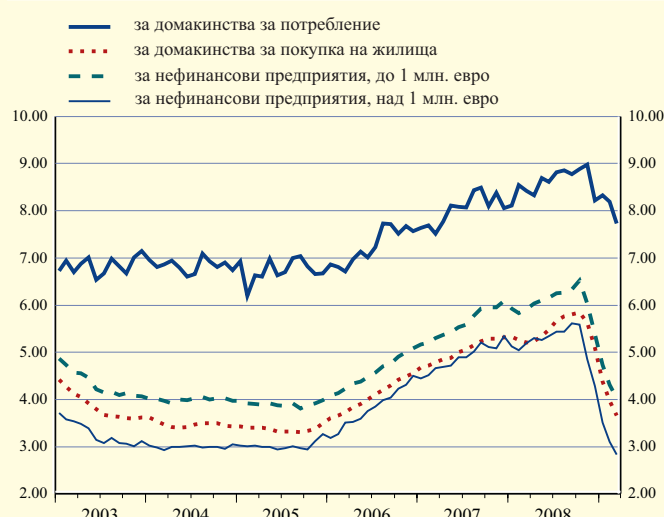
(в тис. ю. е. годишно, в % от годишната сума на депозитите и кредитите)

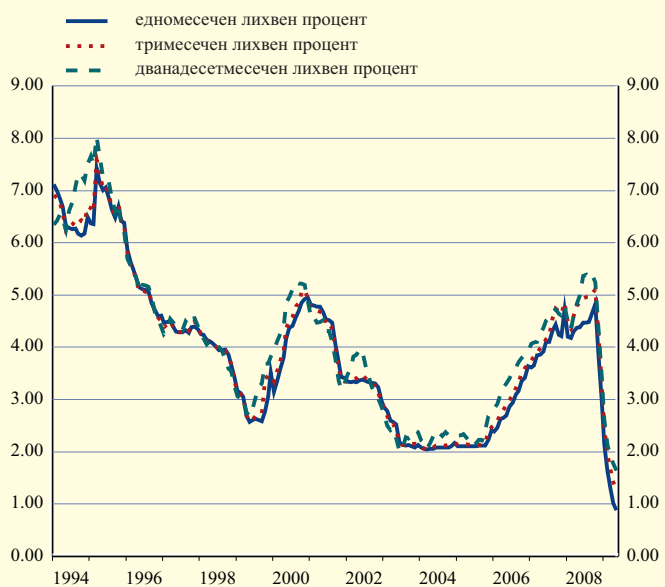
Р. Лихвени проценти: Г. 1.1.

Г23 Нови кредити с плаващ лихвен процент и с до 1 година първоначален период на фиксиране на лихвения процент

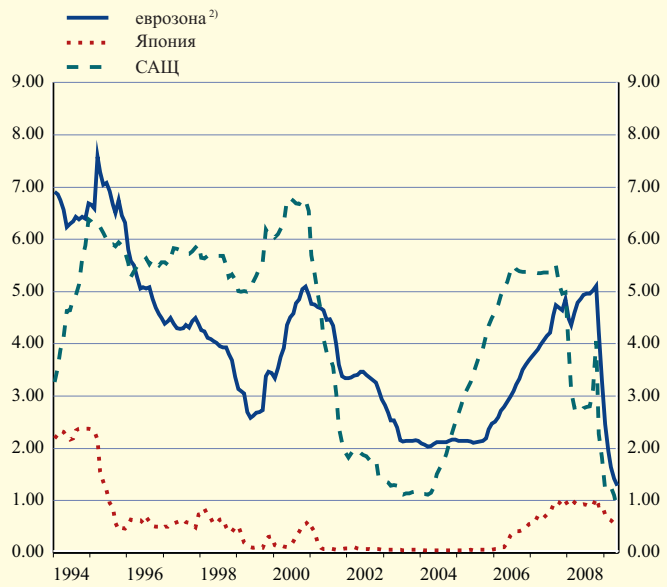
(в тис. ю. е. годишно, в % от годишната сума на депозитите и кредитите)

4.6 Лихвени проценти на паричния пазар

[illegible]

Г25 Тримесечни лихвени проценти на паричния пазар
(dʒ fɪj ʊdʒ hʌtʌdʒ fʊtʌsɪj dʌsʃ dʌsʃ^h dʌs)

RLstsydzfC: r A J .

[illegible][illegible]

(tsɔdʒʊŋdʒ dʌŋ hɨ ŋstɛ ʌ r v ə j ə tɛstɛdʌŋ fɨŋtʃ? tsɔdʒ ʃʃʃ; ʎ dʒ tɛŋ dʌŋ tʃ tɛʃʃŋ dʒ tʃ dʒ tʃ tɛstɛ dʒ tɛʃʃ dʒ; hɨ tʃ h, tʃ tʃ.)

		u f f e s d e f e j d e f f f e s u j d e f							f f e s j d e f e f e s e f e f e d e f e j d e f f f e s u j d e f				
		3 d e f f i j u e	1 e s h e f d e	2 e s h e f d e f	5 e s h e f d e f	7 e s h e f d e f	10 e s h e f d e f	10 e s h e f d e f – 3 d e f f i j u e (f i j t e j h)	10 e s h e f d e f – 2 e s h e f d e f (f i j t e j h)	1 e s h e f d e	2 e s h e f d e f	5 e s h e f d e f	10 e s h e f d e f
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	Hj Ś.	3.44	3.76	3.82	3.83	3.86	3.91	0.47	0.09	3.92	3.85	3.88	4.08
2007	w d e	3.54	3.84	3.92	3.96	4.00	4.06	0.53	0.15	4.01	3.97	4.05	4.25
	w j o t e	3.63	3.79	3.80	3.81	3.85	3.92	0.29	0.12	3.85	3.77	3.90	4.13
	d e f e d s	3.70	3.92	3.95	3.93	3.96	4.02	0.33	0.08	4.03	3.93	3.97	4.25
	G f e	3.81	4.01	4.06	4.06	4.08	4.13	0.32	0.07	4.14	4.08	4.08	4.33
	d e f	3.86	4.21	4.31	4.32	4.33	4.37	0.51	0.06	4.44	4.37	4.33	4.51
	" d e f	3.90	4.26	4.38	4.43	4.46	4.51	0.61	0.13	4.51	4.48	4.49	4.68
	" d e f	3.98	4.23	4.28	4.28	4.30	4.36	0.38	0.08	4.36	4.28	4.32	4.53
	G e e	3.86	3.98	4.03	4.12	4.20	4.32	0.47	0.29	4.07	4.09	4.32	4.67
	f i j f f s	3.80	3.96	4.03	4.15	4.25	4.38	0.57	0.35	4.08	4.13	4.39	4.75
	e s s s	3.87	4.01	4.06	4.10	4.17	4.29	0.42	0.23	4.11	4.08	4.25	4.63
	d e s j d e	3.86	3.84	3.82	3.91	4.03	4.21	0.35	0.39	3.81	3.80	4.19	4.76
	Hj Ś.	3.85	4.00	4.01	4.11	4.23	4.38	0.52	0.36	4.06	4.02	4.40	4.78
2008	w d e	3.81	3.55	3.42	3.59	3.79	4.05	0.24	0.62	3.32	3.34	4.08	4.80
	w j o t e	3.83	3.42	3.20	3.43	3.72	4.06	0.23	0.86	3.04	3.03	4.16	4.99
	d e f e d s	3.87	3.70	3.60	3.70	3.87	4.13	0.26	0.54	3.53	3.49	4.10	4.91
	G f e	3.90	3.89	3.86	3.95	4.10	4.32	0.42	0.46	3.86	3.81	4.29	4.95
	d e f	3.88	4.20	4.28	4.27	4.35	4.52	0.64	0.24	4.41	4.29	4.40	5.03
	" d e f	4.21	4.49	4.62	4.63	4.65	4.73	0.52	0.11	4.73	4.72	4.64	5.00
	" d e f	4.20	4.31	4.31	4.31	4.39	4.53	0.33	0.21	4.36	4.27	4.46	4.93
	G e e	4.24	4.20	4.13	4.11	4.19	4.34	0.10	0.21	4.13	4.02	4.26	4.82
	f i j f f s	3.71	3.60	3.59	3.88	4.09	4.34	0.63	0.75	3.52	3.67	4.45	5.00
	e s s s	2.52	2.86	2.68	3.58	3.95	4.25	1.74	1.58	2.27	2.99	4.80	4.97
	d e s j d e	2.00	2.10	2.38	3.16	3.49	3.77	1.78	1.40	2.33	2.97	4.16	4.48
	Hj Ś.	1.75	1.85	2.14	2.95	3.32	3.69	1.94	1.55	2.09	2.76	4.04	4.60
2009	w d e	1.19	1.27	1.79	3.02	3.53	4.02	2.83	2.24	1.70	2.85	4.53	5.26
	w j o t e	0.93	1.01	1.56	2.79	3.31	3.85	2.93	2.30	1.48	2.64	4.32	5.25
	d e f e d s	0.78	0.88	1.46	2.70	3.23	3.77	3.00	2.31	1.41	2.58	4.24	5.19
	G f e	0.74	0.96	1.53	2.72	3.25	3.79	3.05	2.26	1.52	2.58	4.24	5.19
	d e f	0.79	0.93	1.53	3.00	3.60	4.18	3.39	2.65	1.43	2.77	4.81	5.61

График зависимости температуры воздуха от времени для мая, апреля и марта 2009 года. По оси абсцисс отложено время в родах (0, 5-род., 10-род., 15-род., 20-род., 25-род., 30-род.). По оси ординат — температура в градусах Цельсия (-0.5 до 5.0). Три кривые: май 2009 г. (сплошная синяя линия), апрель 2009 г. (пунктирная красная линия), март 2009 г. (штрихпунктирная зеленая линия). Все кривые показывают рост температуры, достигая максимума в 20-м роде.

Время (род.)	Май 2009 г. (°C)	Апрель 2009 г. (°C)	Март 2009 г. (°C)
0	0.8	0.8	0.8
5-род.	2.8	2.5	2.5
10-род.	4.0	3.8	3.8
15-род.	4.6	4.2	4.2
20-род.	4.7	4.3	4.3
25-род.	4.6	4.2	4.2
30-род.	4.5	4.1	4.1

График на доходности облигаций в Бразилии с 1-го триместра 2007 по 2-й триместр 2008 года. На графике показаны четыре ряда данных: доходность 1-летних облигаций (левая шкала, синяя линия), доходность 10-летних облигаций (левая шкала, красная пунктирная линия), разность между 10-летними и 3-месячными облигациями (правая шкала, зеленая линия), и разность между 10-летними и 2-летними облигациями (правая шкала, синяя линия). Все ряды демонстрируют значительную волатильность, особенно в 2008 году, с резким падением доходности в 4-м триместре 2008 года.

[illegible]

ЦЕНИ, ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРСЕНЕ И ПАЗАР НА ТРУДА

5.1 Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), други цени и разходи (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

1. $M \cup \{a\} \models \varphi$ iff $M \models \varphi$ and $a \models \varphi$ (1)

[illegible]

	Տոկոս						Մեկնում						
	Հաշվարկ (օրական տոկոսի փոփոխություն)			Հաշվարկ (ամսական տոկոսի փոփոխություն)			Հաշվարկ (ամսական տոկոսի փոփոխություն)		Հաշվարկ (ամսական տոկոսի փոփոխություն)		Հաշվարկ (ամսական տոկոսի փոփոխություն)		
	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	Հաշվարկ	
% տոկոս (օրական)	19.3	11.9	7.5	39.3	29.7	9.6	10.1	6.0	6.3	3.2	14.9	6.8	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
2005	1.6	2.0	0.8	2.4	0.3	10.1	2.6	2.0	2.7	-2.2	2.3	3.1	
2006	2.4	2.1	2.8	2.3	0.6	7.7	2.5	2.1	2.5	-3.3	2.3	2.3	
2007	2.8	2.8	3.0	1.4	1.0	2.6	2.7	2.0	2.6	-1.9	2.9	3.2	
2008	5.1	6.1	3.5	3.1	0.8	10.3	2.3	1.9	3.9	-2.2	3.2	2.5	
2008 1 կես	5.2	6.4	3.5	3.2	0.8	10.7	2.5	1.9	3.1	-2.5	3.2	3.2	
2008 2 կես	5.7	6.9	3.7	3.9	0.8	13.6	2.3	1.9	3.6	-1.8	3.0	2.2	
2008 3 կես	5.6	6.7	3.9	4.2	0.7	15.1	2.3	1.9	4.4	-2.4	3.4	2.3	
2008 4 կես	3.8	4.3	3.0	1.2	0.9	2.1	2.2	1.9	4.5	-2.0	3.3	2.2	
2009 1 կես	2.4	2.1	2.8	-1.1	0.7	-6.1	2.0	1.7	3.6	-1.7	2.7	2.1	
2008 ընթացիկ տարի	3.7	4.2	2.8	0.8	0.9	0.7	2.2	1.8	4.4	-2.1	3.4	2.2	
2009 ընթացիկ տարի	3.3	3.5	2.8	-0.3	0.8	-3.7	2.2	1.8	4.5	-1.8	3.2	2.1	
2009 ընթացիկ տարի	2.7	2.7	2.6	-1.0	0.5	-5.3	2.0	1.7	3.9	-1.9	3.1	2.2	
2009 ընթացիկ տարի	2.5	2.0	3.3	-0.7	0.7	-4.9	2.0	1.8	3.9	-1.4	3.0	2.1	
2009 ընթացիկ տարի	1.9	1.6	2.4	-1.5	0.8	-8.1	2.0	1.8	3.1	-1.8	2.2	2.0	
2009 ընթացիկ տարի	1.4	1.2	1.6	-1.7	0.8	-8.8	2.0	1.8	3.5	-1.6	3.4	2.1	

RLS und $\mathcal{L}_2$ sind: r ist ein $\mathcal{L}_2$ -Skalarprodukt und $\mathcal{L}_2$ ist ein $\mathcal{L}_2$ -Skalarprodukt.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

2. $t \in S_d^{\text{fin}}$ dz dzhls flstsdslj dflse ts f uj dz dOx f dz^h dOfnsfils j dzshs¹⁾

	Цени на производител с изключение на строителството										Строител- ство ²⁾	Цени на жилищна собственост ³⁾
	Индекс (2005 г. = 100)	Индекс		Индекс						Индекс		
				Индекс	Индекс	Индекс	Индекс	Индекс	Индекс			
% изменение (г/г)	100.0	100.0	83.0	75.8	30.1	21.9	23.7	2.7	21.0	24.2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	100.0	4.1	3.3	1.8	2.9	1.2	1.1	1.5	0.9	13.9	2.8	7.6
2006	105.0	5.0	3.5	2.8	4.6	1.6	1.7	1.5	1.5	13.3	4.1	6.5
2007	107.9	2.7	3.0	3.2	4.7	2.2	2.3	2.4	2.1	1.3	4.0	4.4
2008	114.2	5.9	4.8	3.5	4.0	2.1	3.9	2.8	4.0	13.7	4.1	1.7
2008 1 кв.	111.8	5.3	5.5	3.5	3.9	1.6	4.7	3.1	4.9	11.1	3.1	-
2 кв.	114.6	6.8	6.3	3.7	4.0	2.0	4.8	2.8	5.1	16.8	4.0	2.8 ⁵⁾
3 кв.	117.0	8.2	6.6	4.3	5.5	2.3	4.2	2.7	4.4	21.1	-	5.5
4 кв.	113.5	3.3	0.7	2.4	2.6	2.5	2.0	2.7	1.9	6.3	3.9	0.6 ⁵⁾
2009 1 кв.	109.9	-1.7	-4.0	-0.9	-2.7	1.8	-0.6	1.9	-1.0	-4.1	.	-
2008 дец.	113.3	2.9	0.3	2.3	2.4	2.7	1.9	2.6	1.8	4.5	-	-
яну.	111.6	1.2	-1.6	1.4	1.2	2.1	1.2	2.6	1.0	0.6	-	-
2009 яну.	110.5	-0.6	-3.0	-0.1	-1.2	1.9	-0.1	2.0	-0.4	-2.1	-	-
фев.	110.0	-1.6	-3.9	-1.0	-3.0	1.9	-0.6	1.9	-1.0	-3.5	-	-
март	109.2	-2.9	-5.1	-1.7	-4.0	1.6	-1.2	1.8	-1.6	-6.6	-	-
апр.	108.1	-4.6	-5.8	-2.4	-5.2	1.2	-1.4	1.5	-1.8	-11.1	-	-

3. $\wedge i \in \mathbb{N} \exists f_i: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ such that $f_i(j) = 1$ if and only if $j = i$.

[illegible][illegible]

5.2 Производство и търсене

1. § tsdʒf tsdʒ dʌsf dʌ.ɪ ɪ ɪ qf dʌtʌ.ɪ tsɪfɪsɪ ¹)

	BBI								
	f B ^h ts	I j tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j					I j d ^s d ^s ts tsfij d ^j B Qd ^h d ^j		
		f B ^h ts	v Ch ^h d ^s tsfij d ^j	I tsq ^h d ^s tsfij d ^j	I tsq ^h d ^s tsfij d ^j	I tsq ^h d ^s tsfij d ^j	f B ^h ts	R d ^s d ^s tsfij d ^j	I d ^s d ^s tsfij d ^j
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	ts tsq ^h d ^s tsfij d ^j (d ^j d ^s ts tsfij d ^j)								
2005	8 144.1	8 022.7	4 667.9	1 664.9	1 684.5	5.4	121.3	3 113.8	2 992.5
2006	8 557.8	8 456.4	4 872.3	1 732.2	1 834.4	17.5	101.4	3 471.8	3 370.4
2007	8 998.6	8 859.4	5 063.0	1 799.5	1 972.3	24.6	139.2	3 740.7	3 601.6
2008	9 266.2	9 174.2	5 232.3	1 885.8	2 016.3	39.8	92.0	3 871.9	3 779.9
2008 1 ts	2 312.1	2 279.5	1 298.5	461.4	511.9	7.7	32.5	982.8	950.3
2 ts	2 324.7	2 291.5	1 307.8	472.8	509.9	1.0	33.3	988.0	954.8
3 ts	2 328.3	2 313.6	1 319.0	473.4	509.0	12.2	14.7	994.2	979.5
4 ts	2 301.1	2 289.5	1 307.0	478.1	485.6	18.8	11.6	906.9	895.3
2009 1 ts	2 239.1	2 236.6	1 291.0	482.7	461.2	1.7	2.5	808.0	805.4
	I tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j								
2008	100.0	99.0	56.5	20.4	21.8	0.4	1.0	-	-
	I j tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j (I j tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j)								
	I tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j (I j tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j)								
2008 1 ts	0.7	0.5	0.1	0.4	1.1	-	-	1.6	1.2
2 ts	-0.3	-0.5	-0.3	0.8	-1.3	-	-	-0.3	-0.8
3 ts	-0.3	0.3	0.1	0.5	-1.0	-	-	-0.6	1.1
4 ts	-1.8	-0.8	-0.4	0.4	-4.3	-	-	-7.2	-5.1
2009 1 ts	-2.5	-2.1	-0.5	0.0	-4.2	-	-	-8.1	-7.2
	I tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j								
2005	1.7	1.9	1.8	1.5	3.3	-	-	5.0	5.7
2006	2.9	2.8	2.0	1.9	5.5	-	-	8.3	8.2
2007	2.7	2.5	1.6	2.2	4.8	-	-	5.9	5.3
2008	0.7	0.7	0.4	1.9	0.0	-	-	1.0	1.0
2008 1 ts	2.2	1.6	1.4	1.5	3.1	-	-	5.1	3.9
2 ts	1.5	0.9	0.5	2.0	1.6	-	-	3.8	2.4
3 ts	0.5	0.5	0.1	2.0	-0.3	-	-	1.4	1.4
4 ts	-1.7	-0.4	-0.6	2.1	-5.5	-	-	-6.5	-3.7
2009 1 ts	-4.8	-3.1	-1.1	1.7	-10.4	-	-	-15.5	-11.7
	I tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j (I j tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j)								
2008 1 ts	0.7	0.5	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	-	-
2 ts	-0.3	-0.5	-0.2	0.2	-0.3	-0.2	0.2	-	-
3 ts	-0.3	0.3	0.0	0.1	-0.2	0.4	-0.7	-	-
4 ts	-1.8	-0.8	-0.2	0.1	-0.9	0.3	-1.0	-	-
2009 1 ts	-2.5	-2.1	-0.3	0.0	-0.9	-1.0	-0.4	-	-
	I tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j (I j tsq ^h d ^s ts tsfij d ^j)								
2005	1.7	1.9	1.0	0.3	0.7	-0.2	-0.1	-	-
2006	2.9	2.8	1.2	0.4	1.1	0.1	0.2	-	-
2007	2.7	2.4	0.9	0.5	1.0	0.0	0.3	-	-
2008	0.7	0.7	0.2	0.4	0.0	0.1	0.0	-	-
2008 1 ts	2.2	1.6	0.8	0.3	0.7	-0.2	0.6	-	-
2 ts	1.5	0.9	0.3	0.4	0.4	-0.2	0.6	-	-
3 ts	0.5	0.4	0.0	0.4	-0.1	0.1	0.0	-	-
4 ts	-1.7	-0.4	-0.3	0.4	-1.2	0.7	-1.3	-	-
2009 1 ts	-4.8	-3.0	-0.6	0.3	-2.3	-0.4	-1.8	-	-

RLS und $\mathcal{L}_2$ sind: $\mathcal{L}_2$ ist ein $\mathcal{L}_1$ -Skalarprodukt und $\mathcal{L}_2$ ist ein $\mathcal{L}_1$ -Skalarprodukt.

1) r. Oude Isj fñ tselch'ls LOr etas-16.

1) R L d s f i l s d e d s f i l s B 7 a C C s f i l s f d d f h i p z g d d a f d z v e C s f t e j L e C d f u d C s O l s t e s o d w a t e r f d s i d o j o t a s u d C s O v j d i f i o d L u w d s f i l f i s f i C d d d f i n s O d f u d 7.1.2 d 7.3.1.

2) I f d' uq'si d'as t'te htsb'd'sd'si d'f d'z fnt's ftej b'tej d'z'si uj d'as fnt's.

3) ɟ tʰ s h d^h d^h l s j h o t d^h d^h f i o d l g d^h o h j d^h t f t s t s d^h i d^h j ʕ t s d^h b o t d^w l s o ə b t a s^w d^h o t e o b t s d^h l s j h d^h.

5.2 Производство и търсене

2. Гроби и дървета: дървета и дървета, които са дървета¹⁾

	Брутна добавена стойност (базисни цени)							Данъци, намалени със субсидиите за продукти
	Гроби	Дървета	Дървета	Дървета	Дървета	Дървета	Дървета	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Средна годишна стойност (базисни цени)								
2005	7 299.2	144.0	1 482.3	441.7	1 540.5	2 021.2	1 669.4	844.9
2006	7 643.9	142.1	1 557.3	476.8	1 602.7	2 138.0	1 727.1	913.9
2007	8 040.4	151.9	1 643.5	514.7	1 673.0	2 261.7	1 795.6	958.1
2008	8 311.5	147.9	1 672.4	536.9	1 727.8	2 357.2	1 869.4	954.7
2008 1 кв.	2 070.2	38.6	423.7	135.0	431.4	583.0	458.5	241.9
2 кв.	2 085.0	37.3	425.6	134.7	431.0	589.1	467.4	239.7
3 кв.	2 088.6	36.7	422.3	135.0	434.5	592.5	467.6	239.7
4 кв.	2 067.6	35.4	400.8	132.1	430.9	592.6	475.9	233.4
2009 1 кв.	2 012.6	36.1	359.3	132.1	420.5	586.7	478.0	226.6
Годишна стойност на дърветата и дърветата								
2008	100.0	1.8	20.1	6.5	20.8	28.4	22.5	-
Годишна стойност на дърветата и дърветата (в базисни цени)								
Годишна стойност на дърветата и дърветата (в базисни цени)								
2008 1 кв.	0.6	1.4	0.4	1.8	0.8	0.6	0.2	1.4
2 кв.	-0.1	-0.2	-0.6	-2.1	-0.5	0.5	0.4	-1.3
3 кв.	-0.3	-0.4	-1.4	-1.7	-0.2	-0.1	0.5	-0.4
4 кв.	-1.7	0.9	-5.7	-1.7	-1.8	-0.6	0.2	-2.0
2009 1 кв.	-2.5	-0.3	-8.8	-0.5	-2.6	-0.9	0.0	-2.4
Годишна стойност на дърветата и дърветата (в базисни цени)								
2005	1.7	-6.5	1.8	1.8	1.5	2.8	1.3	1.8
2006	2.9	-1.5	3.9	2.6	3.1	3.7	1.3	3.3
2007	3.0	0.5	3.6	3.1	3.0	3.7	1.6	0.7
2008	0.9	1.7	-0.7	-0.5	1.0	1.8	1.4	-0.7
2008 1 кв.	2.4	1.2	2.7	1.7	3.1	2.7	1.3	0.3
2 кв.	1.6	1.7	1.4	0.3	1.6	2.4	1.2	0.1
3 кв.	0.7	2.3	-1.0	-1.2	0.7	1.6	1.5	-1.0
4 кв.	-1.6	1.8	-7.2	-3.7	-1.7	0.4	1.4	-2.3
2009 1 кв.	-4.7	0.1	-15.7	-5.8	-5.0	-1.0	1.2	-6.0
Годишна стойност на дърветата и дърветата (в базисни цени)								
2008 1 кв.	0.6	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	-
2 кв.	-0.1	0.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.1	0.1	-
3 кв.	-0.3	0.0	-0.3	-0.1	0.0	0.0	0.1	-
4 кв.	-1.7	0.0	-1.1	-0.1	-0.4	-0.2	0.1	-
2009 1 кв.	-2.5	0.0	-1.7	0.0	-0.5	-0.2	0.0	-
Годишна стойност на дърветата и дърветата (в базисни цени)								
2005	1.7	-0.1	0.4	0.1	0.3	0.8	0.3	-
2006	2.9	0.0	0.8	0.2	0.7	1.0	0.3	-
2007	3.0	0.0	0.7	0.2	0.6	1.0	0.4	-
2008	0.9	0.0	-0.2	0.0	0.2	0.5	0.3	-
2008 1 кв.	2.4	0.0	0.6	0.1	0.6	0.8	0.3	-
2 кв.	1.6	0.0	0.3	0.0	0.3	0.7	0.3	-
3 кв.	0.7	0.0	-0.2	-0.1	0.1	0.4	0.3	-
4 кв.	-1.6	0.0	-1.5	-0.2	-0.3	0.1	0.3	-
2009 1 кв.	-4.7	0.0	-3.2	-0.4	-1.0	-0.3	0.3	-

Р. Л. Стойност: Гроби и дървета, които са дървета, които са дървета.

1) Гроби и дървета, които са дървета, които са дървета.

2) Гроби и дървета, които са дървета, които са дървета, които са дървета.

3. 1 tetsdʒ^h dʒ dʒs tʃ tetsʃLə tʃfɪlʃə ts¹)

4. γ tsəŋ tʰtətəŋ^h d͡z d͡z tʰtsɛj uʃ d d tsətsɛls tʰtsəŋ B d d ŋtɕ bɔs d tɕ d fɪstəŋ d d d tʰj lədz u j fɛ d tʰtɕ ə tsɬd͡z fɪtɕ h fɪl sə O^l

R LLSudafuf: r etafisCS fndLdZ uj dafj dO?sdzdaf 12 d 13 o lSBdZuO4, teOLHj dz5.2. (dLufndj daf^w dO? Λ I ə^j L tshdsO dO H dZ d dOACEA).

1) r. Gdudzlsj fñ tšdžrñs LŌr ətəS-16.

- 1) [Citation removed]
- 2) [Citation removed] L 2005 G

[illegible]

4) J tsh^h dɔ̃l s' f lə d' d' f i j u d' l s' H O d' d' f i f i n g h d' s l s d' f i j u d' l s' H O d' d' L O f j t e d' tsh O

1. 1. Qilts

2. $\mathbb{A}^1_{\mathbb{Z}} \times \mathbb{A}^1_{\mathbb{Z}} \rightarrow \mathbb{A}^1_{\mathbb{Z}}$
 $(f, g) \mapsto fg$

RLSUDF: r o t s f i l s

- [illegible]

ДЪРЖАВНИ ФИНАНСИ

6.1 Приходи, разходи и дефицит/излишък¹⁾ (в милиарди лева)

1. Ресурси – източници

	Година		Източници на ресурси								Източници на ресурси		Изменения в ресурсите	
			Налогови		Външни		Государствени		Чуждестранни					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	46.5	46.2	12.6	9.6	3.0	13.9	0.6	15.8	8.2	4.8	2.2	0.3	0.3	42.6
2001	45.7	45.4	12.2	9.4	2.7	13.5	0.5	15.6	8.2	4.7	2.1	0.2	0.3	41.6
2002	45.1	44.8	11.8	9.2	2.5	13.5	0.4	15.6	8.2	4.6	2.1	0.3	0.3	41.2
2003	45.0	44.4	11.4	9.0	2.3	13.5	0.4	15.7	8.3	4.6	2.1	0.6	0.5	41.1
2004	44.5	44.1	11.3	8.7	2.5	13.5	0.3	15.5	8.2	4.5	2.1	0.5	0.4	40.8
2005	44.8	44.3	11.5	8.8	2.7	13.7	0.3	15.4	8.1	4.5	2.2	0.5	0.3	40.9
2006	45.4	45.0	12.1	8.9	3.0	13.9	0.3	15.3	8.1	4.5	2.1	0.3	0.3	41.5
2007	45.5	45.2	12.4	9.1	3.1	13.8	0.3	15.1	8.0	4.4	2.1	0.3	0.3	41.7
2008	44.8	44.6	12.2	9.3	2.7	13.3	0.3	15.3	8.1	4.4	2.1	0.2	0.3	41.0

2. Ресурси – трансфери

	Година		Източници на трансфери							Източници на трансфери			Изменения в трансферите	
			Налогови		Външни		Государствени							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	46.6	43.8	10.4	4.8	3.9	24.7	21.6	2.0	0.5	2.8	2.5	1.3	0.0	42.7
2001	47.6	43.7	10.3	4.8	3.8	24.8	21.7	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	43.8
2002	47.7	43.9	10.4	4.9	3.5	25.1	22.2	1.9	0.5	3.8	2.4	1.4	0.0	44.2
2003	48.1	44.1	10.5	5.0	3.3	25.4	22.5	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.8
2004	47.5	43.6	10.4	5.0	3.1	25.1	22.3	1.8	0.5	3.9	2.5	1.5	0.1	44.4
2005	47.3	43.4	10.4	5.0	3.0	25.0	22.3	1.7	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	44.3
2006	46.7	42.8	10.2	5.0	2.9	24.8	22.0	1.7	0.5	3.8	2.5	1.4	0.0	43.8
2007	46.1	42.3	10.0	5.0	3.0	24.4	21.6	1.6	0.4	3.9	2.5	1.3	0.0	43.1
2008	46.7	42.9	10.1	5.1	3.0	24.8	21.9	1.6	0.4	3.8	2.5	1.3	0.0	43.8

3. Ресурси – източници на дългове, източници на дългове и източници на дългове

	Източници на дългове					Източници на дългове								
	Източници на дългове					Източници на дългове								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	-0.1	-0.5	-0.1	0.1	0.5	3.8	19.8	10.4	4.8	4.9	1.9	2.2	8.2	11.6
2001	-1.9	-1.7	-0.4	-0.1	0.3	1.9	19.9	10.3	4.8	4.9	1.8	2.1	8.2	11.7
2002	-2.6	-2.1	-0.5	-0.2	0.2	0.9	20.2	10.4	4.9	5.1	1.8	2.1	8.3	12.0
2003	-3.1	-2.4	-0.5	-0.2	0.0	0.2	20.5	10.5	5.0	5.2	1.9	2.1	8.3	12.2
2004	-3.0	-2.5	-0.4	-0.3	0.2	0.2	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.1	8.3	12.1
2005	-2.5	-2.2	-0.3	-0.2	0.2	0.4	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.2	8.2	12.3
2006	-1.3	-1.4	-0.1	-0.2	0.4	1.6	20.3	10.2	5.0	5.2	1.9	2.1	8.0	12.2
2007	-0.7	-1.2	0.0	0.0	0.5	2.3	20.0	10.0	5.0	5.2	1.9	2.1	7.9	12.1
2008	-1.9	-2.0	-0.2	-0.1	0.4	1.1	20.4	10.1	5.1	5.2	1.9	2.1	8.1	12.3

4. Източници на дългове – източници на дългове и източници на дългове

	Източници на дългове															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	-2.7	-3.3	1.7	-5.1	1.0	-2.9	-4.3	-2.4	0.0	-2.9	-0.3	-1.6	-6.1	-1.4	-2.8	2.8
2006	0.3	-1.5	3.0	-2.8	2.0	-2.3	-3.3	-1.2	1.4	-2.6	0.6	-1.6	-3.9	-1.3	-3.5	4.0
2007	-0.2	-0.2	0.2	-3.6	2.2	-2.7	-1.5	3.4	3.6	-2.2	0.3	-0.5	-2.6	0.5	-1.9	5.2
2008	-1.2	-0.1	-7.1	-5.0	-3.8	-3.4	-2.7	0.9	2.6	-4.7	1.0	-0.4	-2.6	-0.9	-2.2	4.2

Ресурси източници: Годишен отчет на приходите и разходите на държавния бюджет, източници на дългове и източници на дългове.

1) Източници на дългове: Годишен отчет на приходите и разходите на държавния бюджет, източници на дългове и източници на дългове.

2) Източници на дългове: Годишен отчет на приходите и разходите на държавния бюджет, източници на дългове и източници на дългове.

3) Източници на дългове: Годишен отчет на приходите и разходите на държавния бюджет, източници на дългове и източници на дългове.

4) Източници на дългове: Годишен отчет на приходите и разходите на държавния бюджет, източници на дългове и източници на дългове.

5) Източници на дългове: Годишен отчет на приходите и разходите на държавния бюджет, източници на дългове и източници на дългове.

6.5 Тримесечен дълг и изменение на дълга¹⁾ (в милиарди евро)

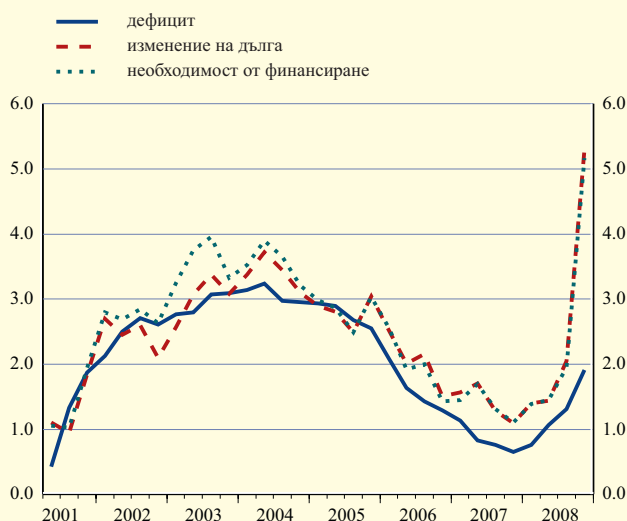
1. Тримесечен дълг – в милиарди евро

		в милиарди евро	в милиарди евро			
			в милиарди евро	в милиарди евро	в милиарди евро	в милиарди евро
		1	2	3	4	5
2006	1 кв.	70.3	2.5	11.7	4.9	51.2
	2 кв.	70.3	2.5	11.6	4.8	51.4
	3 кв.	69.8	2.5	11.6	4.7	51.0
	4 кв.	68.2	2.4	11.4	4.1	50.3
2007	1 кв.	68.5	2.4	11.4	4.8	49.9
	2 кв.	68.6	2.2	11.1	5.1	50.3
	3 кв.	67.7	2.1	11.0	5.1	49.4
	4 кв.	66.0	2.2	10.8	4.2	48.8
2008	1 кв.	66.8	2.1	11.0	5.0	48.8
	2 кв.	67.1	2.1	11.0	4.9	49.1
	3 кв.	67.1	2.1	10.8	5.5	48.6
	4 кв.	69.3	2.3	10.8	6.7	49.5

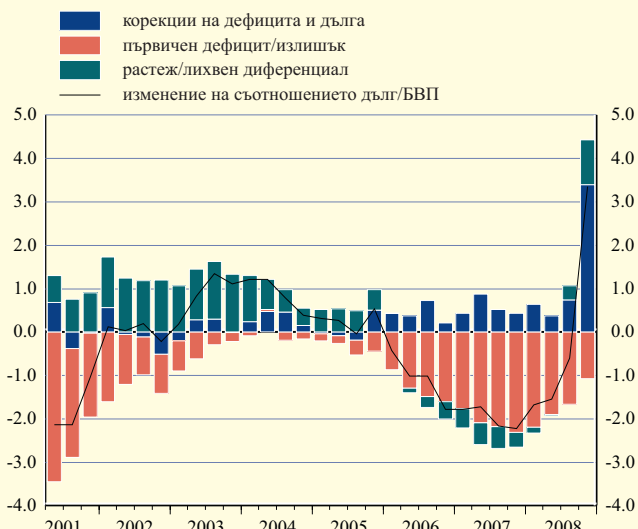
2. Тримесечен дълг – в милиарди евро

	Ի տվյալ ժամանակահատվածում	Ի տվյալ ժամանակահատվածում	Ներդրումը ՀՆԱ-ի ընդհանուր արժեքի մեջ								Ի տվյալ ժամանակահատվածում	
			Բնական	Ստորաբաժաններ				Ի տվյալ ժամանակահատվածում	Ի տվյալ ժամանակահատվածում			
				Բնական	Ի տվյալ ժամանակահատվածում	Ի տվյալ ժամանակահատվածում	Ի տվյալ ժամանակահատվածում					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2006	1 կտ	4.9	-2.9	2.0	1.3	1.1	0.1	0.6	-0.4	-0.4	1.1	5.2
	2 կտ	3.2	0.1	3.3	3.3	2.6	0.1	0.4	0.1	0.6	-0.6	2.6
	3 կտ	1.2	-1.6	-0.3	-0.9	-0.7	-0.2	0.2	-0.2	0.3	0.3	1.0
	4 կտ	-2.9	-0.9	-3.8	-2.4	-1.5	-0.5	-0.2	-0.2	-0.2	-1.3	-2.8
2007	1 կտ	4.9	-2.1	2.8	1.9	1.0	0.0	0.7	0.2	-0.2	1.1	5.1
	2 կտ	3.7	1.2	4.9	4.9	4.0	0.0	0.6	0.3	0.2	-0.2	3.5
	3 կտ	-0.5	-1.3	-1.7	-1.7	-2.1	0.1	0.4	-0.1	0.1	-0.1	-0.5
	4 կտ	-3.5	-0.5	-3.9	-2.9	-2.0	-0.1	-0.6	-0.3	-0.1	-0.9	-3.4
2008	1 կտ	6.0	-2.5	3.5	3.2	2.1	-0.1	0.9	0.4	-0.1	0.4	6.1
	2 կտ	3.7	-0.1	3.7	3.6	2.0	0.2	1.1	0.2	0.1	0.0	3.7
	3 կտ	2.1	-2.3	-0.2	-0.9	-1.6	-0.1	0.1	0.7	0.5	0.2	1.6
	4 կտ	9.3	-2.8	6.5	6.5	0.6	3.4	0.8	1.8	0.0	-0.1	9.3

G29 Дефицит, необходимост от финансиране и изменение на дълга (в милиарди евро, в % от БВП)

G30 Маастрихтски дълг (в милиарди евро, в % от БВП)

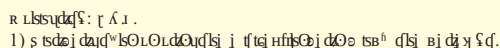

Ръководство: Ръководство за данни за БВП, в милиарди евро, в % от БВП

1) Ръководство за данни за БВП, в милиарди евро, в % от БВП

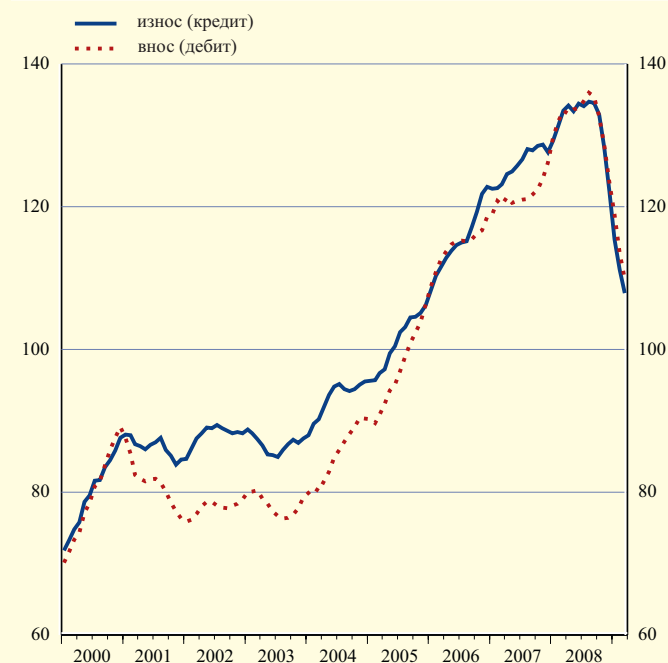
2) Ръководство за данни за БВП, в милиарди евро, в % от БВП

Г31 Салдо по текущата сметка на платежния баланс
(млрд. евро)

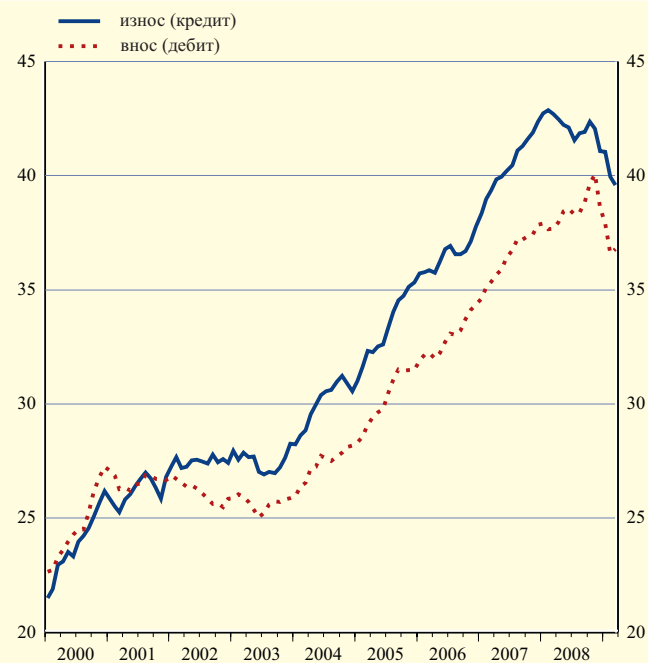

1. $\int_{\mathbb{R}^n} |\nabla u|^2 dx = \int_{\mathbb{R}^n} u \Delta u dx$

		Текуща сметка												Капиталова сметка		
		Г Б ^h IS			У КС ^h Г		У Г ^h Б ^h Г		Г КС ^h И		Съгласно с КС ^h д ^h Г ^h Г					
		С Г ^h И ^h С	Г Г ^h В ^h С	Л Г ^h С	С Г ^h И ^h С	Г Г ^h В ^h С	С Г ^h И ^h С	Г Г ^h В ^h С	С Г ^h И ^h С	Г Г ^h В ^h С	С Г ^h И ^h С	Г Г ^h В ^h С		С Г ^h И ^h С	Г Г ^h В ^h С	
												Г Г ^h В ^h С	Г Г ^h В ^h С			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006		2 423.8	2 434.3	-10.5	1 396.8	1 384.5	440.8	397.5	496.4	482.8	89.8	5.4	169.5	17.4	23.9	14.7
2007		2 686.1	2 675.0	11.1	1 513.7	1 467.3	490.3	441.1	592.3	591.0	89.8	6.4	175.7	20.5	25.9	12.2
2008		2 760.3	2 853.9	-93.6	1 579.3	1 585.4	504.0	462.3	588.8	621.2	88.2	6.6	185.0	21.1	25.7	13.3
2008	1 ст.	680.4	697.7	-17.3	390.3	392.7	116.9	106.9	147.1	143.7	26.1	1.6	54.3	5.1	8.9	2.9
	2 ст.	709.2	740.4	-31.1	407.8	401.7	126.1	113.0	153.4	185.3	22.0	1.5	40.3	5.3	7.3	4.1
	3 ст.	696.6	719.8	-23.1	403.1	412.1	136.2	122.8	143.8	146.7	13.5	1.8	38.1	5.4	4.8	2.9
	4 ст.	674.0	696.1	-22.0	378.2	378.9	124.7	119.5	144.5	145.5	26.6	1.7	52.2	5.3	4.8	3.4
2009	1 ст.	570.3	595.8	-25.4	312.3	318.6	107.7	103.4	123.7	121.5	26.6	-	52.2	-	5.4	2.4
2009	вд.	181.5	201.4	-19.9	98.5	108.6	37.0	35.4	40.2	41.9	5.7	.	15.5	.	1.7	1.0
	вж.	193.1	195.1	-2.1	102.9	101.9	34.4	32.9	39.8	39.3	16.0	.	21.1	.	1.5	0.6
	дг.	195.8	199.3	-3.5	111.0	108.1	36.3	35.2	43.6	40.3	4.9	.	15.7	.	2.2	0.7
		У КС ^h д ^h Г ^h Г														
2008	1 ст.	701.6	718.3	-16.7	400.4	400.5	128.1	113.1	151.2	157.5	21.8	.	47.2	.	.	.
	2 ст.	702.1	718.9	-16.8	403.4	401.6	126.4	115.7	148.4	154.5	23.9	.	47.1	.	.	.
	3 ст.	696.4	719.9	-23.5	403.5	406.4	125.8	116.5	147.8	154.9	19.3	.	42.1	.	.	.
	4 ст.	653.4	688.7	-35.3	366.4	370.3	123.3	115.8	141.8	154.0	21.9	.	48.6	.	.	.
2009	1 ст.	592.5	619.1	-26.6	323.7	329.7	118.7	110.4	127.8	134.1	22.3	.	44.9	.	.	.
2008	ст.	227.8	234.7	-6.9	130.4	127.6	41.9	40.1	48.2	50.5	7.3	.	16.6	.	.	.
	дг.	220.2	235.8	-15.6	120.9	124.9	42.0	40.1	50.2	55.1	7.1	.	15.7	.	.	.
	ж.	205.4	218.2	-12.8	115.1	117.8	39.4	35.7	43.4	48.3	7.5	.	16.4	.	.	.
2009	вд.	203.4	215.7	-12.3	110.1	114.0	41.8	38.0	44.5	48.1	7.0	.	15.5	.	.	.
	вж.	197.2	205.1	-7.8	108.3	108.7	38.7	36.1	42.1	45.7	8.1	.	14.6	.	.	.
	дг.	191.9	198.4	-6.5	105.2	106.9	38.3	36.3	41.2	40.4	7.2	.	14.8	.	.	.

RLS γ $\mathbb{F}$: $\mathbb{F} \in \mathbb{F}$.

7.2 Текуща и капиталова сметка

(млрд. евро)

2. ИДЖИС О„Г“ СЪСН“

(в млрд. евро)

	Компенсации на наети лица		Доход от инвестиции													
	в млрд. евро	в млн. евро	в млрд. евро		в млрд. евро						в млрд. евро				в млрд. евро	
			в млрд. евро	в млн. евро	в млрд. евро				в млрд. евро		в млрд. евро		в млрд. евро		в млрд. евро	в млн. евро
					в млрд. евро	в млн. евро	в млрд. евро	в млн. евро	в млрд. евро	в млн. евро	в млрд. евро	в млн. евро	в млрд. евро	в млн. евро		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2006	17.4	9.8	478.9	472.9	182.7	41.4	111.5	36.6	20.6	20.2	39.2	99.1	103.6	91.5	132.9	150.6
2007	18.7	10.2	573.6	580.7	207.0	75.0	130.5	38.6	26.1	24.4	45.5	116.1	117.5	113.2	177.5	196.5
2008	19.1	10.4	569.7	610.8	192.3	65.8	126.6	43.3	30.0	25.7	42.8	124.4	123.0	129.3	181.6	204.8
2007 4 кв.	4.9	2.7	147.7	141.4	52.5	13.8	31.2	6.9	7.4	6.5	9.4	20.6	30.7	30.5	47.5	52.5
2008 1 кв.	4.9	2.0	142.2	141.7	50.1	22.2	31.7	15.9	6.8	6.2	9.7	21.0	30.3	31.4	45.3	51.4
2 кв.	4.7	2.6	148.7	182.7	52.0	13.3	34.7	4.6	7.5	6.9	14.4	58.5	30.4	31.4	44.4	51.2
3 кв.	4.6	3.1	139.2	143.6	45.8	18.1	31.9	15.5	7.1	6.1	10.2	23.8	32.0	31.1	44.0	50.7
4 кв.	4.9	2.7	139.7	142.7	44.4	12.2	28.4	7.3	8.6	6.5	8.5	21.0	30.3	35.3	47.9	51.6

3. ЧЛЕНОВЕ НА ОБЩНОСТТА

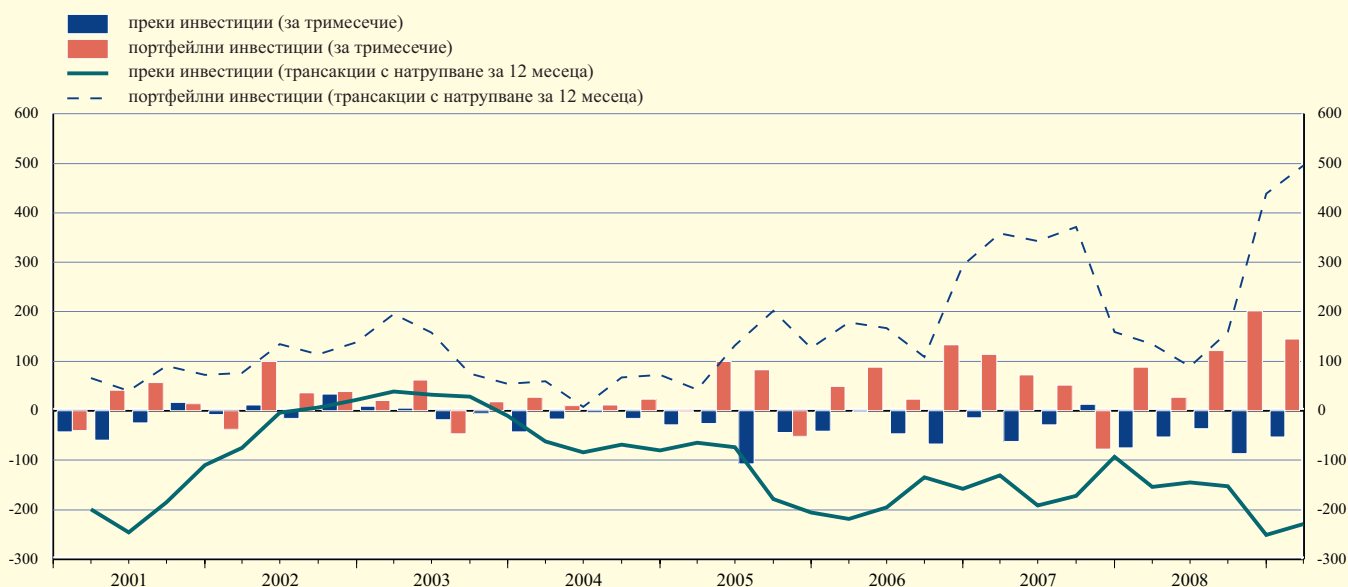
(в млрд. евро)

1 кв. 2008 г. 1 кв. 2008 г.	Общо	Европейски съюз – 27 (извън еврозоната)						Бразилия	Канада	Китай	Индия	Япония	Русия	Швейцария	САЩ	Други
	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.										
	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.	1 кв. 2008 г.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	в млрд. евро															
Текуща сметка	2 760.3	999.7	60.5	85.8	518.6	277.7	57.1	41.1	35.9	85.2	31.1	57.2	103.4	185.8	404.8	815.9
вкл. вкл.	1 579.3	542.5	36.4	54.3	233.6	218.1	0.0	22.5	18.6	65.5	23.5	33.8	79.1	91.8	192.6	509.4
вкл. вкл.	504.0	171.4	12.9	13.7	110.0	29.0	5.7	7.3	6.8	15.2	5.7	11.3	14.2	50.6	79.8	141.8
вкл. вкл.	588.8	222.7	10.4	16.2	162.1	27.4	6.7	11.0	9.8	4.3	1.8	11.8	9.8	36.9	125.4	155.4
вкл. вкл.	569.7	216.1	10.3	16.0	160.3	26.6	2.9	11.0	9.7	4.2	1.7	11.7	9.7	29.9	123.6	152.1
вкл. вкл.	88.2	63.2	0.8	1.5	13.0	3.2	44.6	0.2	0.8	0.3	0.1	0.4	0.4	6.5	7.1	9.3
Капиталова сметка	25.7	22.3	0.0	0.0	1.1	0.2	21.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	1.4	1.2
	в млн. евро															
Текуща сметка	2 853.9	904.0	47.3	85.1	439.4	228.0	104.1	-	31.8	-	-	100.4	-	180.9	391.2	-
вкл. вкл.	1 585.4	435.9	30.4	51.5	176.2	177.8	0.0	27.9	14.3	179.3	20.9	55.8	111.9	79.2	143.1	517.1
вкл. вкл.	462.3	141.2	8.2	11.7	87.6	33.4	0.2	5.3	6.8	11.2	4.6	8.3	9.4	39.9	95.4	140.2
вкл. вкл.	621.2	212.7	7.7	20.6	163.5	11.9	9.0	-	8.9	-	-	35.7	-	55.8	144.1	-
вкл. вкл.	610.8	206.6	7.6	20.5	162.0	7.5	9.0	-	8.8	-	-	35.6	-	55.3	143.1	-
вкл. вкл.	185.0	114.2	1.0	1.3	12.1	4.9	95.0	1.5	1.8	2.5	0.7	0.6	0.5	6.0	8.7	48.6
Капиталова сметка	13.3	2.3	0.0	0.1	1.2	0.2	0.8	0.2	1.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.6	1.3	7.6
	в %															
Текуща сметка	-93.6	95.7	13.2	0.7	79.2	49.7	-47.1	-	4.1	-	-	-43.2	-	4.9	13.6	-
вкл. вкл.	-6.1	106.6	6.0	2.9	57.3	40.4	0.0	-5.4	4.3	-113.8	2.6	-22.0	-32.8	12.6	49.5	-7.7
вкл. вкл.	41.7	30.1	4.7	2.0	22.4	-4.5	5.5	2.0	0.0	4.0	1.1	3.0	4.8	10.7	-15.6	1.6
вкл. вкл.	-32.4	10.1	2.7	-4.5	-1.4	15.5	-2.3	-	0.8	-	-	-24.0	-	-18.9	-18.7	-
вкл. вкл.	-41.1	9.5	2.7	-4.5	-1.8	19.2	-6.1	-	0.9	-	-	-23.9	-	-25.4	-19.5	-
вкл. вкл.	-96.8	-51.1	-0.2	0.3	0.9	-1.6	-50.3	-1.2	-1.1	-2.2	-0.6	-0.2	-0.1	0.6	-1.6	-39.3
Капиталова сметка	12.4	20.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	20.2	-0.1	-1.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.2	-6.3

в млрд. евро: в %

2. 1 တၢ်ဒုၤ နီၤတၢ်ဒုၤ

	По резидентни единици извън еврозоната							По нерезидентни единици в еврозоната						
	Г БЪ БС			Г БЪ БС			Г БЪ БС	Г БЪ БС			Г БЪ БС			
	Г БЪ БС			Г БЪ БС				Г БЪ БС			Г БЪ БС			
	Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС		Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС	Г БЪ БС		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	Г БЪ БС													
2006	3 131.7	2 540.4	217.4	2 323.0	591.3	2.2	589.1	2 728.7	2 091.9	65.5	2 026.4	636.8	9.7	627.1
2007	3 526.1	2 844.3	246.4	2 597.9	681.9	6.3	675.6	3 091.6	2 343.9	69.1	2 274.8	747.7	14.9	732.8
2008 3 кв	3 777.4	3 007.4	253.2	2 754.2	770.1	6.7	763.4	3 198.8	2 371.8	65.7	2 306.2	826.9	18.3	808.7
4 кв	3 753.7	2 970.1	241.2	2 728.8	783.6	6.4	777.2	3 185.7	2 368.9	65.6	2 303.3	816.8	17.1	799.7
	Г БЪ БС													
2007	474.2	355.5	24.6	330.9	118.7	-0.1	118.8	381.7	267.4	5.2	262.2	114.3	1.4	112.9
2008	351.0	234.6	15.2	219.4	116.4	-0.2	116.6	99.7	69.0	-1.2	70.2	30.7	1.5	29.2
2008 3 кв	88.7	65.7	-7.6	73.4	22.9	-0.4	23.3	52.8	30.9	0.8	30.2	21.9	0.5	21.4
4 кв	50.5	35.0	7.1	28.0	15.5	-0.3	15.8	-36.2	0.7	0.0	0.7	-36.9	-0.2	-36.7
2009 1 кв	78.0	36.4	7.4	29.0	41.6	2.2	39.4	25.6	20.3	-0.2	20.5	5.3	0.1	5.2
2008 дж дж	33.3	15.2	2.6	12.6	18.1	0.2	17.9	-20.0	-3.6	0.4	-4.0	-16.3	0.0	-16.4
гж гж	8.0	7.2	2.2	5.0	0.8	-0.5	1.3	-14.5	2.6	0.5	2.1	-17.1	-0.2	-16.9
2009 гж	27.2	15.1	5.6	9.5	12.1	1.6	10.5	11.3	6.3	0.6	5.7	5.0	0.4	4.6
гж гж	20.4	8.6	0.7	7.9	11.8	0.5	11.4	8.6	5.6	0.4	5.3	2.9	0.1	2.8
гж гж	30.5	12.8	1.2	11.6	17.7	0.1	17.6	5.8	8.3	-1.2	9.5	-2.6	-0.4	-2.2
	Г БЪ БС													
2006	15.0	14.6	20.1	14.1	17.1	-2.9	17.2	10.6	12.3	10.2	12.4	5.5	-1.2	5.6
2007	15.2	14.0	11.1	14.3	20.1	-82.4	20.3	14.0	12.8	8.5	12.9	18.0	9.0	18.2
2008 3 кв	12.2	10.2	1.1	11.1	20.6	11.5	20.7	8.9	6.4	1.0	6.5	17.2	15.6	17.2
4 кв	10.1	8.3	6.2	8.5	17.1	-4.5	17.3	3.2	3.0	-1.9	3.1	4.1	8.4	4.0
2009 1 кв	7.3	5.3	5.9	5.3	15.1	-6.5	15.3	1.1	2.0	-2.3	2.1	-1.6	8.1	-1.8

RLtsudxf; r 6 J .

	Показатели от платежния баланс, балансиращи трансакции с външните източници на МЗ											Допълнителен показател: трансакции с външните източници на МЗ
	в билиони евро където 1 АР = 1000	1. Текущи трансакции			2. Капитални трансакции			3. Резерви		4. Нетен резултат	5. Нетен резултат	
		1.1. Текущи трансакции	1.2. Текущи трансакции	1.3. Текущи трансакции	2.1. Капитални трансакции	2.2. Капитални трансакции	2.3. Капитални трансакции	3.1. Резерви	3.2. Резерви			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2006	7.9	-390.3	264.2	-282.3	237.5	468.9	-225.0	225.8	3.6	-138.5	171.8	204.9
2007	32.4	-451.4	379.2	-182.4	81.9	389.8	-340.9	230.4	-67.3	-64.8	7.0	6.8
2008	-74.1	-336.5	97.5	34.3	-127.6	545.0	-60.3	78.5	-30.8	-231.9	-105.8	-135.4
2008 1 кв.	-9.8	-156.3	91.6	-20.1	18.8	73.2	-68.8	43.2	-22.8	-23.8	-74.6	-85.9
2 кв.	-25.8	-39.2	-9.4	-85.4	-33.9	151.6	0.7	-14.2	-8.8	-52.8	-117.3	-127.1
3 кв.	-19.5	-97.0	52.1	22.8	-69.6	170.1	-21.8	2.9	-8.5	-41.6	-10.2	4.4
4 кв.	-19.0	-44.0	-36.8	117.0	-42.9	150.2	29.7	46.6	9.3	-113.7	96.3	73.2
2009 1 кв.	-22.4	-68.5	25.5	12.0	-50.1	143.8	2.3	-40.6	10.5	-82.7	-70.1	-102.0
2008 1 кв.	-4.7	-18.3	-2.5	-22.6	-0.4	13.6	-33.0	23.2	3.8	-2.8	-43.8	-48.2
2 кв.	-5.9	9.0	-28.0	-22.2	-44.7	52.9	-3.0	-8.4	-3.0	-20.2	-73.5	-73.9
3 кв.	-21.1	-23.8	18.2	-44.2	-1.2	37.4	0.9	-5.2	-10.6	-18.0	-67.5	-69.6
4 кв.	1.2	-24.4	0.4	-19.0	12.0	61.2	2.7	-0.6	4.7	-14.6	23.7	16.4
1 кв.	-2.5	-38.0	22.9	7.1	-8.2	30.2	-1.7	14.1	-0.1	-44.4	-20.6	-11.8
2 кв.	-10.6	-21.5	11.1	-2.2	-17.0	33.3	4.8	-9.1	-8.4	9.5	-10.1	-7.4
3 кв.	-6.4	-37.4	18.1	17.9	-44.5	106.6	-25.0	-2.2	0.0	-6.8	20.4	23.6
4 кв.	-4.4	-6.7	-2.1	80.0	-60.0	91.9	-18.0	43.9	17.7	-93.0	49.4	38.6
1 кв.	-11.8	-30.5	-20.2	12.4	-0.6	69.5	5.3	15.9	-5.8	-6.1	28.0	14.0
2 кв.	-2.8	-6.8	-14.5	24.6	17.7	-11.3	42.4	-13.2	-2.6	-14.6	18.9	20.5
2009 1 кв.	-19.2	-20.0	10.9	-11.6	-60.7	45.7	-3.8	-27.9	5.8	-32.0	-112.8	-119.1
2 кв.	-1.1	-19.3	8.5	14.9	-7.7	54.9	10.0	-22.5	3.6	4.5	45.9	33.3
3 кв.	-2.0	-29.2	6.1	8.6	18.3	43.2	-3.9	9.8	1.1	-55.2	-3.2	-16.1
1 кв. 2009												
2009 1 кв.	-86.7	-248.6	31.4	66.4	-196.6	615.6	10.8	-5.4	2.5	-290.8	-101.4	-151.5

[illegible]

(fɾj lʲsɔdɔʲs ɔlɡɔdɔh j dɔf hɔdɔf, ɔʲs dɔ j tʲsɪsɪj dɔs hɪdɔʲs)

[illegible]

(GSHGⁿ dts tftetsuj dts dts dLdz d d dLj, Gts d i tftetsuj dts HtelzGts)

	Експортни цени на производител в промишлеността (f.o.b.) ³⁾							Цени на вноса в промишлеността (c.i.f.)						
	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS				Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS				Σ B ^h IS (2005 г. = 100)		
		Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)			Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)	Σ B ^h IS (2005 г. = 100)				
% IS	100.0	100.0	32.2	46.3	17.7	3.8	99.4	100.0	100.0	28.4	27.9	22.1	21.6	81.1
април	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2007	101.9	0.5	2.7	-0.5	0.9	2.6	0.5	105.9	0.1	2.3	-3.5	0.5	1.6	-0.3
2008	103.5	1.6	1.5	-0.4	2.4	25.3	1.5	112.7	6.5	0.2	-3.4	2.4	28.2	0.8
2008 3 кв.	105.0	2.9	2.5	-0.4	2.3	45.7	2.7	117.6	10.5	1.5	-3.5	2.3	42.8	1.9
4 кв.	102.7	0.8	2.6	1.3	2.8	-15.9	0.6	106.9	-1.7	0.9	-1.5	3.8	-8.6	0.1
2009 1 кв.	101.4	-1.1	-1.0	1.4	1.4	-31.7	-1.2	101.4	-8.4	-4.0	-0.1	2.6	-28.4	-2.4
2008 дес. кв.	102.9	0.9	3.0	1.9	3.1	-20.4	0.8	107.2	-1.9	1.5	-1.1	4.4	-10.3	0.4
2009 ян. кв.	101.0	-0.9	1.4	1.0	2.1	-34.1	-1.0	101.9	-6.6	-0.8	-1.5	3.0	-24.4	-1.6
2009 вкл.	101.5	-0.7	0.0	1.2	1.4	-29.4	-0.8	101.4	-7.8	-2.9	-0.9	2.5	-26.7	-2.1
2009 изкл.	101.5	-1.0	-1.0	1.4	1.6	-30.9	-1.1	101.6	-8.5	-4.2	0.1	2.7	-28.2	-2.3
2009 сред.	101.0	-1.7	-1.9	1.5	1.4	-34.6	-1.7	101.3	-9.0	-5.0	0.5	2.7	-30.3	-2.8
2009 окт.	101.1	-1.8	-3.1	1.7	0.8	.	-1.8	.	.	.	.	.	.	.

[illegible]

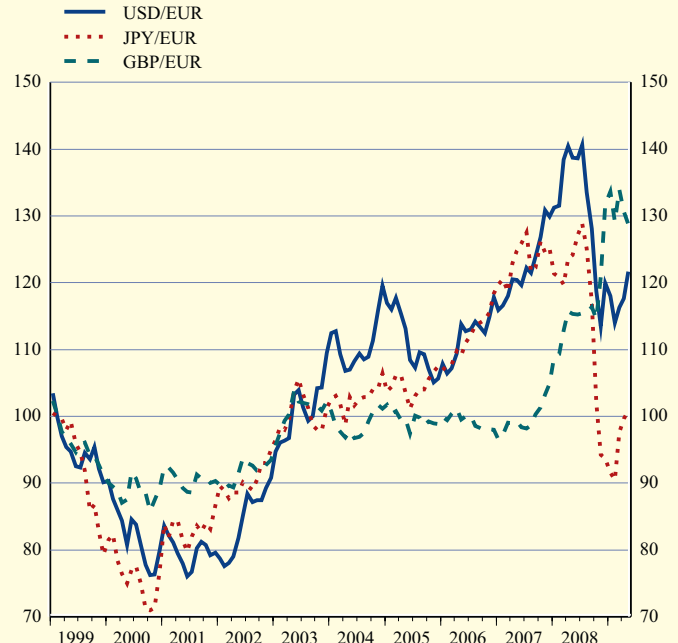
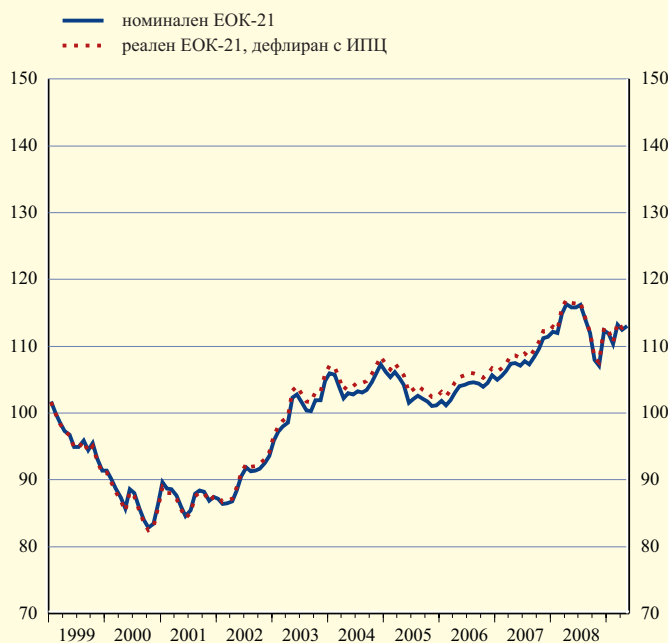
ОБМЕННОИ КУРСОВЕ

8.1 Ефективни обменни курсове¹⁾ (средни за периода; индекс 1 тр. на 1999 г. = 100)

	ЕОК-21						ЕОК-41	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	103.7	105.0	103.9	102.3	101.4	100.9	110.1	103.8
2007	107.9	109.0	107.8	106.4	104.5	104.4	114.3	107.2
2008	113.0	113.6	110.8	111.5	111.0	109.9	120.0	111.1
2008 1 тр.	112.9	113.8	112.1	111.4	110.2	109.2	119.6	111.3
2 тр.	116.0	116.6	113.9	114.4	113.6	112.7	122.9	114.1
3 тр.	114.1	114.3	111.0	112.5	112.7	110.5	120.8	111.5
4 тр.	109.1	109.6	106.2	107.8	107.4	107.0	116.7	107.7
2009 1 тр.	111.9	112.2	107.8	-	-	-	120.1	110.5
2008 дж	115.8	116.5	113.8	-	-	-	122.7	113.8
с дж	115.8	116.4	113.2	-	-	-	122.7	113.8
с дж	116.2	116.6	113.2	-	-	-	123.2	113.9
Ос	113.9	114.1	110.9	-	-	-	120.3	111.1
фр	112.0	112.1	108.8	-	-	-	118.7	109.4
шв	107.9	108.3	105.2	-	-	-	115.4	106.4
дн	107.1	107.6	104.2	-	-	-	114.5	105.6
нл	112.4	112.8	109.2	-	-	-	120.3	110.9
2009 с дж	111.9	112.3	108.1	-	-	-	119.9	110.4
с дж	110.4	110.7	106.3	-	-	-	118.6	109.0
с дж	113.3	113.5	108.8	-	-	-	121.6	111.8
с дж	112.5	112.8	107.6	-	-	-	120.5	110.7
с дж	113.0	113.3	107.9	-	-	-	120.9	111.0
1 тр. на 1999 г. = 100								
2009 дж	0.5	0.5	0.2	-	-	-	0.4	0.3
1 тр. на 1999 г. = 100								
2009 дж	-2.4	-2.7	-5.2	-	-	-	-1.4	-2.4

Г36 Ефективни обменни курсове (месечни средни; индекс 1 тр. на 1999 г. = 100)

Г37 Двустранни обменни курсове (месечни средни; индекс 1 тр. на 1999 г. = 100)

1) 1 тр. на 1999 г. = 100

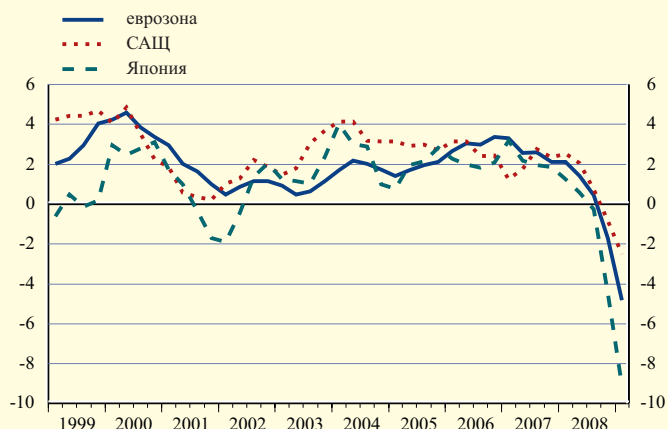
1) 1 тр. на 1999 г. = 100

9.2 САЩ и Япония (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

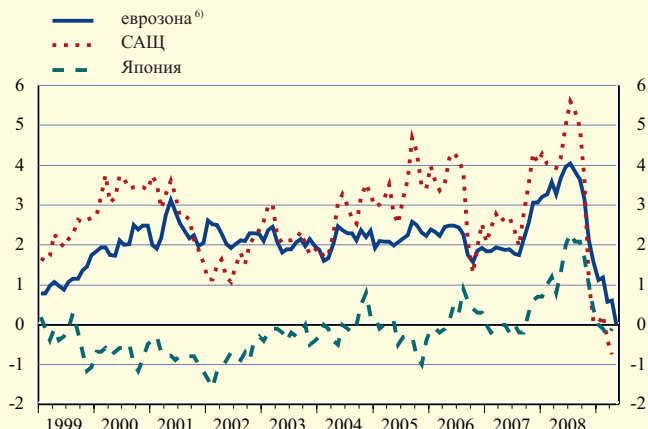
1. Реален брутен вътрешен продукт

	Индекс на потребителските цени	Разходи за труд на единица продукция ¹⁾ (преработваща промишленост)	Реален БВП	Индекс на промишлената продукция (преработваща промишленост)	Равнище на безработица в процент от работната сила (сезонно изгладени)	Широки пари ²⁾	Лихви по тримесеч- ни между- банкови депозити ³⁾	Доходност по десет- годишните държавни облигации с нулев купон ⁴⁾ , към края на периода	Обменни курсове ⁵⁾ , национал- на валута за 1 евро	Фискален дефицит (-)/изли- шък (+) в процент от БВП	Брутен публичен дълг ⁶⁾ в процент от БВП
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
уфз											
2005	3.4	2.2	2.9	4.2	5.1	4.3	3.57	4.84	1.2441	-3.3	49.1
2006	3.2	2.8	2.8	2.7	4.6	5.0	5.20	5.41	1.2556	-2.2	48.5
2007	2.9	2.7	2.0	1.6	4.6	5.7	5.30	5.35	1.3705	-2.9	49.3
2008	3.8	0.9	1.1	-3.1	5.8	6.7	2.93	4.39	1.4708	-5.9	56.8
2008 1 кв.	4.1	0.0	2.5	1.3	4.9	6.3	3.29	4.48	1.4976	-4.0	50.4
2 кв.	4.4	0.2	2.1	-0.9	5.4	6.3	2.75	4.66	1.5622	-5.7	49.6
3 кв.	5.3	1.7	0.7	-3.9	6.1	6.0	2.91	4.69	1.5050	-5.9	52.8
4 кв.	1.6	1.8	-0.8	-8.7	6.9	8.3	2.77	3.71	1.3180	-8.0	56.8
2009 1 кв.	0.0	2.4	-2.5	-13.9	8.1	9.6	1.24	3.03	1.3029	.	.
2009 2 кв.	0.0	-	-	-13.6	7.6	10.0	1.21	2.75	1.3239	-	-
3 кв.	0.2	-	-	-13.2	8.1	9.4	1.24	3.20	1.2785	-	-
4 кв.	-0.4	-	-	-14.8	8.5	9.4	1.27	3.15	1.3050	-	-
2009 1 кв.	-0.7	-	-	-14.3	8.9	8.5	1.11	3.17	1.3190	-	-
2 кв.	.	-	-	.	.	.	0.82	3.54	1.3650	-	-
цфизд ^в											
2005	-0.3	-2.1	1.9	1.4	4.4	1.8	0.06	1.49	136.85	-6.7	163.2
2006	0.2	-0.5	2.0	4.5	4.1	1.0	0.30	1.98	146.02	-1.6	160.0
2007	0.1	-1.1	2.3	2.8	3.8	1.6	0.79	1.89	161.25	-2.5	156.1
2008	1.4	1.7	-0.7	-3.4	4.0	2.1	0.93	1.67	152.45	.	.
2008 1 кв.	1.0	0.6	1.3	2.4	3.9	2.2	0.92	1.61	157.80	.	.
2 кв.	1.4	0.6	0.6	0.8	4.0	2.0	0.92	1.85	163.35	.	.
3 кв.	2.2	1.3	-0.2	-1.4	4.0	2.2	0.90	1.75	161.83	.	.
4 кв.	1.0	4.4	-4.5	-14.6	4.0	1.8	0.96	1.46	126.71	.	.
2009 1 кв.	-0.1	.	-9.1	-34.6	4.5	2.1	0.67	1.24	122.04	.	.
2009 2 кв.	0.0	-	-	-31.0	4.2	2.0	0.73	1.27	119.73	-	-
3 кв.	-0.1	-	-	-38.4	4.4	2.1	0.64	1.20	118.30	-	-
4 кв.	-0.3	-	-	-34.2	4.8	2.2	0.62	1.26	127.65	-	-
2009 1 кв.	-0.1	-	-	-31.2	.	2.7	0.57	1.41	130.25	-	-
2 кв.	.	-	-	.	.	.	0.53	1.38	131.85	-	-

Г38 Реален брутен вътрешен продукт (годишно процентно изменение; тримесечни стойности)

Г39 Индекси на потребителските цени (годишно процентно изменение; месечни стойности)

РЛБ: цфизд^в; 1. цфизд^в (цфизд^в 1, 2 (уфз), 3, 4, 5 (уфз), 6, 9 (цфизд^в); 2. цфизд^в (цфизд^в 2 (цфизд^в)); 3. цфизд^в (цфизд^в 3 (цфизд^в)); 4. цфизд^в (цфизд^в 4 (цфизд^в)); 5. цфизд^в (цфизд^в 5 (цфизд^в)); 6. цфизд^в (цфизд^в 6 (цфизд^в)); 7. цфизд^в (цфизд^в 7 (цфизд^в)); 8. цфизд^в (цфизд^в 8 (цфизд^в)); 9. цфизд^в (цфизд^в 9 (цфизд^в)); 10. цфизд^в (цфизд^в 10 (цфизд^в)).

1) цфизд^в (уфз) - цфизд^в (уфз) / цфизд^в (уфз) * 100.

2) цфизд^в (уфз) - цфизд^в (уфз) / цфизд^в (уфз) * 100.

3) цфизд^в (уфз) - цфизд^в (уфз) / цфизд^в (уфз) * 100.

4) цфизд^в (уфз) - цфизд^в (уфз) / цфизд^в (уфз) * 100.

5) цфизд^в (уфз) - цфизд^в (уфз) / цфизд^в (уфз) * 100.

6) цфизд^в (уфз) - цфизд^в (уфз) / цфизд^в (уфз) * 100.

[illegible]

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

ПО ОБЗОРА НА ЕВРОЗОНАТА

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА ПАРИЧНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Важно е да се знае, че данните за темпове на прираст на паричните показатели са изчислени на база на данните за темпове на прираст на паричните показатели, които са публикувани от ЕЦБ.

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100,$$

където I_t е паричният показател в текущата година, а I_{t-i} е паричният показател в i -тата година преди текущата година. Например, I_{t-1} е паричният показател в предходната година, а I_{t-12} е паричният показател в 12-та година преди текущата година.

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100.$$

ПО РАЗДЕЛИ 2.1.-2.6.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ТРАНСАКЦИИТЕ

Важно е да се знае, че данните за трансакции са изчислени на база на данните за трансакции, които са публикувани от ЕЦБ.

Формулата за изчисляване на темпове на прираст на паричните показатели е:

$$e) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M.$$

където F_t^M е паричният показател в текущата година, а L_t е паричният показател в t -тата година, C_t^M е паричният показател в t -тата година, E_t^M е паричният показател в t -тата година, а V_t^M е паричният показател в t -тата година.

$$g) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q,$$

където F_t^Q е паричният показател в текущата година, а L_t е паричният показател в t -тата година, C_t^Q е паричният показател в t -тата година, E_t^Q е паричният показател в t -тата година, а V_t^Q е паричният показател в t -тата година.

Важно е да се знае, че данните за трансакции са изчислени на база на данните за трансакции, които са публикувани от ЕЦБ.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА МЕСЕЧНИ ДИНАМИЧНИ РЕДОВЕ

Важно е да се знае, че данните за темпове на прираст на паричните показатели са изчислени на база на данните за темпове на прираст на паричните показатели, които са публикувани от ЕЦБ.

$$h) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t}{L_{t-1}} \right).$$

Важно е да се знае, че данните за трансакции са изчислени на база на данните за трансакции, които са публикувани от ЕЦБ.

Важно е да се знае, че данните за трансакции са изчислени на база на данните за трансакции, които са публикувани от ЕЦБ.

$$e) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100;$$

$$\chi) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100.$$

Физиките и икономическите показатели са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

$$L) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100.$$

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА ТРИМЕСЕЧНИ ДИНАМИЧНИ РЕДОВЕ

Физиките и икономическите показатели са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

$$Q) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right).$$

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

СЕЗОННО ИЗГЛАЖДАНЕ НА ПАРИЧНАТА СТАТИСТИКА НА ЕВРОЗОНАТА¹

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

ПО РАЗДЕЛИ 3.1.-3.5.

РАВЕНСТВО МЕЖДУ ИЗПОЛЗВАНЕ И ИЗТОЧНИЦИ

Важно е да се отбележи, че данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове. Данните са взети от годишните отчети на Българската статистическа служба за периода 2002-2009 г. и са изразени в милиарди български левове.

1. Официални статистики на ЕК за сезонно изглаждане на паричната статистика на еврозоната (2000 г.)

2. Официални статистики на ЕК за сезонно изглаждане на паричната статистика на еврозоната (1998 г.)

3. Официални статистики на ЕК за сезонно изглаждане на паричната статистика на еврозоната (1996 г.)

հաշվարկվող d_t և d_{t-1} օրվա միջին փոփոխությունները հետևյալ բանաձևով հաշվարկվում է:

$$d_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100.$$

Նշենք, որ d_t և d_{t-1} օրվա միջին փոփոխությունները հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ, որոնք հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

1 օրվա միջին փոփոխությունը հաշվարկվում է I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ, որոնք հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

ПО РАЗДЕЛИ 4.3. И 4.4.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА ДЪЛГОВИТЕ ЦЕННИ КНИЖА И НА АКЦИИТЕ, ТЪРГУВАНИ НА ФОНДОВАТА БОРСА

Եթե d_t և d_{t-1} օրվա միջին փոփոխությունները հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ, որոնք հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

Նշենք, որ d_t և d_{t-1} օրվա միջին փոփոխությունները հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

$$d_t = \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100,$$

որտեղ I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունները հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

$$d_t = \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100.$$

Առաջին դեպքում d_t և d_{t-1} օրվա միջին փոփոխությունները հաշվարկվում են I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

$$I_t = I_{t-1} \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right).$$

1 օրվա միջին փոփոխությունը հաշվարկվում է I_t և I_{t-12} օրվա միջին փոփոխությունների հիմամբ:

$$d_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100;$$

[illegible]

[illegible]

ПАРИ, БАНКИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

[illegible][illegible][illegible]

1. teO.hj dz 2.4 $\text{h}\bar{\text{p}} \text{ OteOteLqteOte}$ $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ s}$ $\text{h}\bar{\text{j}} \text{ s}$ ksstaq ,
 $\text{e}\bar{\text{d}} \text{htsej}$ q $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ tsestdOte}$ dz dzsksstaq ts $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ h}\bar{\text{q}} \text{ksq}$
 $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ t}\bar{\text{f}} \text{ shtshtsej}$ dz ts t A R $-$ $\text{t}\bar{\text{q}} \text{Lq}\bar{\text{h}} \text{ dz}$ dz dz j eats
 Ltsdzs q teOdzqdz ts t $\text{eatsf}\bar{\text{h}} \text{h}\bar{\text{f}} \text{ dzs}$ O B Ote ts
 eO O $\text{h}\bar{\text{f}} \text{h}\bar{\text{f}} \text{ dz}$. t O.hj dz 2.5 $\text{h}\bar{\text{j}} \text{ h}\bar{\text{t}} \text{ q}$ OteOteL dz
 $\text{h}\bar{\text{j}} \text{ t}\bar{\text{f}} \text{Lq}\bar{\text{h}} \text{ dz}$ e B Ote ts O $\text{h}\bar{\text{f}} \text{h}\bar{\text{f}} \text{ dz}$ dz j eats
 Ltsdzs O $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ s}$ $\text{h}\bar{\text{j}} \text{ s}$ ksstaq q d dzhtsdz dz , O teO.hj dz
 2.6 $\text{h}\bar{\text{p}}$ $\text{e}\bar{\text{f}} \text{ dz}$ $\text{v}\bar{\text{j}}$ dz $\text{v}\bar{\text{j}}$ dz ts f dz q $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ ts}$ $\text{h}\bar{\text{f}} \text{ q}$ O
 eOte ts B Ote ts O $\text{h}\bar{\text{f}} \text{h}\bar{\text{f}} \text{ dz}$ dz j eatsLtsdzs dz dz
 $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ teOte}$ $\text{t}\bar{\text{f}} \text{ s}$ $\text{e}\bar{\text{d}} \text{h}$ dz dz ts

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

Няма да се дава оценка на ефективността на тези мерки, тъй като те са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

Това е част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

Това е част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

Това е част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

Това е част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

Това е част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

Това е част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС. В допълнение, тези мерки са част от общата политика на ЕС.

3 Svensson, L. E., 1994, *Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994*, Centre for Economic Policy Research, Discussion Paper No. 1051.

Исследователският екип е извършил анализ на данните за периода 2005-2008 г. и е установил, че в периода 2005-2007 г. има значително увеличение на инвестициите в чужбина, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор. В периода 2008 г. инвестициите в чужбина са намаляли, което е свързано с кризата в световната икономика. В периода 2009 г. инвестициите в чужбина са се увеличили, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор.

В периода 2005-2008 г. има значително увеличение на инвестициите в чужбина, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор. В периода 2008 г. инвестициите в чужбина са намаляли, което е свързано с кризата в световната икономика. В периода 2009 г. инвестициите в чужбина са се увеличили, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор.

В периода 2005-2008 г. има значително увеличение на инвестициите в чужбина, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор. В периода 2008 г. инвестициите в чужбина са намаляли, което е свързано с кризата в световната икономика. В периода 2009 г. инвестициите в чужбина са се увеличили, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор.

В периода 2005-2008 г. има значително увеличение на инвестициите в чужбина, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор. В периода 2008 г. инвестициите в чужбина са намаляли, което е свързано с кризата в световната икономика. В периода 2009 г. инвестициите в чужбина са се увеличили, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор.

В периода 2005-2008 г. има значително увеличение на инвестициите в чужбина, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор. В периода 2008 г. инвестициите в чужбина са намаляли, което е свързано с кризата в световната икономика. В периода 2009 г. инвестициите в чужбина са се увеличили, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор.

В периода 2005-2008 г. има значително увеличение на инвестициите в чужбина, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор. В периода 2008 г. инвестициите в чужбина са намаляли, което е свързано с кризата в световната икономика. В периода 2009 г. инвестициите в чужбина са се увеличили, което е свързано с увеличаване на инвестициите в реалния сектор.

ПРИЛОЖЕНИЯ

МЕРКИ НА ЕВРОСИСТЕМАТА, СВЪРЗАНИ С ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА – ХРОНОЛОГИЯ¹

11 ЯНУАРИ 2007 г. и 8 ФЕВРУАРИ 2007 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

8 МАРТ 2007 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

12 АПРИЛ И 10 МАИ 2007 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

6 ЮНИ 2007 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

7 АВГУСТ 6 СЕПТЕМВРИ, 4 ОКТОМВРИ, 8 НОЕМВРИ, 6 ДЕКЕМВРИ 2007 г., 10 ЯНУАРИ, 7 ФЕВРУАРИ, 6 МАРТ, 19 АПРИЛ, 8 МАИ и 5 ЮНИ 2008 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

3 ЮЛИ 2008 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

7 АВГУСТ, 4 СЕПТЕМВРИ и 2 ОКТОМВРИ 2008 г.

В тече на днешния ден е извършен първият редовен мониторинг на ликвидността на кредитните институции в зоната на евро. Резултатите от мониторинга са следните: в зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност. В зоната на евро ликвидността на кредитните институции е достатъчна за покриване на текущите потребности от ликвидност.

¹ Хронологията на мерките, свързани с паричната политика на Евросистемата от 1999 г. до 2006 г., можете да намерите в Годишния доклад на ЕЦБ за съответната година.

15 ЯНУАРИ 2009 г.

v t f t e d f l s j d d f w l s f i j s j l s d e r l l i e l j t e j h j d f j h o
 d e f f d f f i j 5 0 b e d f f i d f l s s u f d d f w f t e s u j d s
 f t f t f t f l s s e d f l s t f j t e d f d f t f t t e j w f d e d f f i t e d h s
 2.00%, l d f t s u p d f d f f i j t f j t e d f d f l s f i j f i j l s d e j d s
 d e 21 w d z e d f 2009 c f f i j d e l s s e o l s t e j h d f
 d f w f d f l s f t e s u j d s d f t f t t e j h j d e l s s e f t e h d f l s d f
 t f t h j t f l s d f l s s e l s d e j f i j d f j h o b i h o k f i j l s e j l s d s
 3.00% d f 1.00%, e f i j d e l s 21 w d z e d f 2009 c,
 f i j d e f i d s t e j h j d f j l s l s l s 18 h j f i d e t e d 2008 c

5 ФЕВРУАРИ 2009 г.

l. 0 Hdj^h daksis fñj L0fñ H0d0fñ v fñ t00fñ d0d0^w fñ 0j s d00 L 1 0 0j t0^h j d0fñ d000j d0^w fñ t0suj d0 fñ t0 fñ t00d0fñ tñj t000fñ fñ t0 0 d000fñ t00 d000j d0fñ fñ t0uj d0s fñ tñ h j d0aksis 0 h0fñ d0 fñ tñ h j t0l0fñ d0s t0 fñj d0fñ H0fñ 000 d0 fñ t0d0 - d0 d0 - fñ t00j d0s 2.00%, 3.00% d 1.00%.

5 МАРТ 2009 г.

වූත්තෙද්දී දැක්විය හිතිය යුතුය. ඇතැම් මතයන්හි දැනුම
 සංවර්ධනය වීමට අවශ්‍ය වන ප්‍රධානම සාධකයක් වන්නේ
 ස්වදේශීය සම්පත් සහ ස්වදේශීය මූල්‍යයන් වේ. මෙය
 1.50%, 1.00% සහ 0.50% වශයෙන් වෙනස් වේ. මෙය
 11 වන වර්ෂයේ 2009 ආදිය සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති
 සහ 11 වන වර්ෂයේ 2009 ආදිය සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති
 2.50% සහ 0.50% වශයෙන් වෙනස් වේ.

[illegible][illegible]

2 АПРИЛ 2009 г.

7 МАЙ 2009 г.

[illegible]

4 ЮНИ 2009 г.

უჭეოცქსი ძაქ^წს ნი^ჲ ო^ქს ო^ქსი^ჲ თ^ჲ ი^ჲ ძაქი ძაქ^წს ძაქ^წს
იქსუი ძს იქც^ქ სიქსოცქსი სქი^ჲ თოქცქ^ქ იქს თ^ჲ წ^ქცქ^ქ
ნიქთოქ^ქ ცქ ძაქ^წს იქსუი ძსქ^ქ იქს იქსი^ჲ ძსს
ქ^ქი^ჲ იქსი^ჲ ცქ იქს იქსი^ჲ ძსს ზ^ქ ნიქ^ქ ძაქი^ჲ იქსი^ჲ
ძს ძ^ქ იქსი^ჲ ძ^ქ ძაქ^ქ – ნი^ჲ სსი^ჲ სსს 1.00%, 1.75% ცქ
0.25%. რ^ქ ძაქ^ქ, უჭეოცქსი ძაქ^წს ნი^ჲ ო^ქსი^ჲ ო^ქსი^ჲ
ო^ქსი^ჲ თ^ჲ ი^ჲ ძაქ^წ სსსი^ჲ სქ^ქ ძაქ^ქ ნიქ^ქ ზ^ქ ნიქ^ქ
ნიქ^ქ თ^ქ ნიქ^ქ სს ძაქ^ქ სს ძაქ^ქ ძსი^ჲ ძაქ^ქ
ო^ქ იქს სსი^ჲ იქსი^ჲ სსი^ჲ ცქ^ქ ცქ^ქ ცქ^ქ ცქ^ქ ცქ^ქ
იქსი^ჲ სსი^ჲ ნიქ^ქ თ^ჲ ი^ჲ ძაქ^ქ სს ძაქ^ქ ო^ქსი^ჲ სს ძაქ^ქ
7 ძ^ქ 2009 გ

МАТЕРИАЛИ, ПУБЛИКУВАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА ОТ 2008 г.

Съгласно приложението към Договора за установяване на Европейския центробанк, Европейската централна банка (ЕЦБ) е създадена на 1 декември 2007 г. (т.е. 989 дни преди началото на 2008 г.), а приложението към Договора за установяване на Европейския центробанк (Договорът) влиза в сила на 1 декември 2009 г. Фактът, че в този период ЕЦБ е била в процес на създаване, не означава, че ЕЦБ не е била в състояние да извършва своите функции. ЕЦБ е била в състояние да извършва своите функции от началото на 2008 г. и да предоставя информация за своя дейност на info@ecb.europa.eu.

В допълнение, ЕЦБ е била в състояние да предоставя информация за своя дейност на www.ecb.europa.eu и да извършва своите функции от началото на 2008 г. и да предоставя информация за своя дейност на <http://www.ecb.europa.eu>.

ГОДИШЕН ДОКЛАД

Годишен доклад за 2007 г., Октомври 2008 г.

Годишен доклад за 2008 г., Октомври 2009 г.

ДОКЛАД ЗА СБЛИЖАВАНЕ

Годишен доклад за 2008 г., Октомври 2009 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН – СПЕЦИАЛНО ИЗДАНИЕ

10 годишен доклад за 1998–2008 г., Октомври 2008 г.

СТАТИИ В МЕСЕЧНИЯ БЮЛЕТИН НА ЕЦБ

Productivity developments and monetary policy, ноември 2008 г.

Globalisation, trade and the euro area macroeconomy, ноември 2008 г.

The Eurosystem's experience with forecasting autonomous factors and excess reserves, ноември 2008 г.

The analysis of the euro money market from a monetary policy perspective, декември 2008 г.

Securitisation in the euro area, декември 2008 г.

The new euro area yield curves, декември 2008 г.

Business investment in the euro area and the role of firms' financial positions, декември 2008 г.

Short-term forecasts of economic activity in the euro area, декември 2008 г.

Developments in the EU arrangements for financial stability, декември 2008 г.

Price stability and growth, декември 2008 г.

The Eurosystem's open market operations during the recent period of financial market volatility, декември 2008 г.

One monetary policy and many fiscal policies: ensuring a smooth functioning of EMU, декември 2008 г.

Euro area trade in services: some key stylised facts, декември 2008 г.

The Eurosystem as a provider of technical assistance to EU neighbouring regions, декември 2008 г.

The external dimension of monetary analysis, декември 2008 г.

The role of banks in the monetary policy transmission mechanism, декември 2008 г.

Ten years of the Stability and Growth Pact, декември 2008 г.

Cross-border bank mergers & acquisitions and institutional investors, декември 2008 г.

Monitoring labour cost developments across euro area countries, декември 2008 г.

Valuing stock markets and the equity risk premium, декември 2008 г.

Ten years of TARGET and the launch of TARGET2, декември 2008 г.

Housing wealth and private consumption in the euro area, "дзОаф 2009 г
Foreign asset accumulation by authorities in emerging markets, "дзОаф 2009 г
New survey evidence on wage setting in Europe, "јетдзОаф 2009 г
Assessing global trends in protectionism, "јетдзОаф 2009 г
The external financing of households and non-financial corporations: a comparison of the euro area and the United States, Отафдз2009 г
Revisions to GDP estimates in the euro area, Отафдз2009 г
The functional composition of government spending in the European Union, Отафдз2009 г
Expectations and the conduct of monetary policy, джр 2009 г
Five years of EU membership, джр 2009 г
Credit rating agencies: developments and policy issues, джр 2009 г

КРАТЪК СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК

R LHОбфј ѓфј љф дј фј џ тсл Обзфп 2003 г

ЮРИДИЧЕСКИ РАБОТНИ МАТЕРИАЛИ

- 6 *The legal implications of the prudential supervisory assessment of bank mergers and acquisitions under EU law* by S. Kerjian, " дф 2008 г
- 7 *Electronic money institutions: current trends, regulatory issues and future prospects* by P. Athanassiou and N. Mas-Guix, " дф 2008 г

ТЕМАТИЧНИ МАТЕРИАЛИ

- 78 *A framework for assessing global imbalances* by T. Bracke, M. Bussière, M. Fidora and R. Straub, "дзОаф 2008 г
- 79 *The workings of the Eurosystem: monetary policy preparations and decision-making – selected issues* by P. Moutot, A. Jung and F. P. Mongelli, "дзОаф 2008 г
- 80 *China's and India's roles in global trade and finance: twin titans for the new millennium?* by M. Bussière and A. Mehl, "дзОаф 2008 г
- 81 *Measuring financial integration in new EU Member States* by M. Baltzer, L. Cappiello, R. A. De Santis and S. Manganelli, дјдс 2008 г
- 82 *The sustainability of China's exchange rate policy and capital account liberalisation* by L. Cappiello and G. Ferrucci, дјдс 2008 г
- 83 *The predictability of monetary policy* by T. Blattner, M. Catenaro, M. Ehrmann, R. Strauch and J. Turunen, дјдс 2008 г
- 84 *Short-term forecasting of GDP using large monthly datasets: a pseudo real-time forecast evaluation exercise* by G. Rünstler, K. Barhoumi, R. Cristadoro, A. Den Reijer, A. Jakaitiene, P. Jelonek, A. Rua, K. Ruth, S. Benk and C. Van Nieuwenhuyze, джр 2008 г
- 85 *Benchmarking the Lisbon strategy* by D. Ioannou, M. Ferdinandusse, M. Lo Duca and W. Coussens, " дф 2008 г
- 86 *Real convergence and the determinants of growth in EU candidate and potential candidate countries: a panel data approach* by M. M. Borys, É. K. Polgár and A. Zlate, " дф 2008 г
- 87 *Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges* by a Task Force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, " дф 2008 г

- 88 *Real convergence, financial markets, and the current account – emerging Europe versus emerging Asia* by S. Herrmann and A. Winkler, " " 2008 г
- 89 *An analysis of youth unemployment in the euro area* by R. Gomez-Salvador and N. Leiner-Killinger, " " 2008 г
- 90 *Wage growth dispersion across the euro area countries: some stylised facts* by M. Andersson, A. Gieseck, B. Pierluigi and N. Vidalis, " " 2008 г
- 91 *The impact of sovereign wealth funds on global financial markets* by R. Beck and M. Fidora, " " 2008 г
- 92 *The Gulf Cooperation Council countries: economic structures, recent developments and role in the global economy* by M. Sturm, J. Strasky, P. Adolf and D. Peschel, " " 2008 г
- 93 *Russia, EU enlargement and the euro* by Z. Polański and A. Winkler, " " 2008 г
- 94 *The changing role of the exchange rate in a globalised economy* by F. di Mauro, R. Rüffer and I. Bunda, " " 2008 г
- 95 *Financial stability challenges in candidate countries managing the transition to deeper and more market-oriented financial systems* by the International Relations Committee expert group on financial stability challenges in candidate countries, " " 2008 г
- 96 *The monetary presentation of the euro area balance of payments* by L. Bê Duc, F. Mayerlen and P. Sola, " " 2008 г
- 97 *Globalisation and the competitiveness of the euro area* by F. di Mauro and K. Forster, " " 2008 г
- 98 *Will oil prices decline over the long run?* by R. Kaufmann, P. Karadeloglou and F. di Mauro, " " 2008 г
- 99 *The ECB and IMF indicators for the macro-prudential analysis of the banking sector: a comparison of the two approaches* by A. M. Agresti, P. Baudino and P. Poloni, " " 2008 г
- 100 *Survey data on household finance and consumption: research summary and policy use* by the Eurosystem Household Finance and Consumption Network, " " 2009 г
- 101 *Housing finance in the euro area* by the Task Force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, " " 2009 г
- 102 *Domestic financial development in emerging economies: evidence and implications* by E. Dorrucchi, A. Meyer-Cirkel and D. Santabábara, " " 2009 г
- 103 *Transnational governance in global finance: the principles for stable capital flows and fair debt restructuring in emerging markets* by R. Ritter, " " 2009 г

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ БЮЛЕТИН

Research Bulletin, No 7, " " 2008 г

Research Bulletin, No 8, " " 2009 г

РАБОТНИ МАТЕРИАЛИ

- 1016 *When does lumpy factor adjustment matter for aggregate dynamics?* by S. Fahr and F. Yao, " " 2009 г
- 1017 *Optimal prediction pools* by J. Geweke and G. Amisano, " " 2009 г
- 1018 *Cross-border mergers and acquisitions: financial and institutional forces* by N. Coeurdacier, R. A. De Santis and A. Aviat, " " 2009 г
- 1019 *What drives returns to euro area housing? Evidence from a dynamic dividend-discount model* by P. Hiebert and M. Sydow, " " 2009 г

- 1020 *Opting out of the Great Inflation: German monetary policy after the breakdown of Bretton Woods* by A. Beyer, V. Gaspar, C. Gerberding and O. Issing, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1021 *Rigid labour compensation and flexible employment? Firm-level evidence with regard to productivity for Belgium* by C. Fuss and L. Wintr, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1022 *Understanding inter-industry wage structures in the euro area* by V. Genre, K. Kohn and D. Momferatou, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1023 *Bank loan announcements and borrower stock returns: does bank origin matter?* by S. Ongena and V. Roscoff, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1024 *Funding liquidity risk: definition and measurement* by M. Drehmann and K. Nikolaou, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1025 *Liquidity risk premia in unsecured interbank money markets* by J. Eisenschmidt and J. Tapking, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1026 *Do house price developments spill over across euro area countries? Evidence from a global VAR* by I. Vansteenkiste and P. Hiebert, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1027 *Long-run evidence on money growth and inflation* by L. Benati, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1028 *Large debt financing: syndicated loans versus corporate bonds* by Y. Altunbas, A. Kara and D. Marqués-Ibáñez, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1029 *The role of fiscal transfers for regional economic convergence in Europe* by C. Checherita, C. Nickel and P. Rother, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1030 *Forecast evaluation of small nested model sets* by K. Hubrich and K. D. West, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1031 *Global roles of currencies* by C. Thimann, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1032 *Assessing long-term fiscal developments: a new approach* by A. Afonso, L. Agnello, D. Furceri and R. Sousa, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1033 *Fiscal competition over taxes and public inputs: theory and evidence* by S. Hauptmeier, F. Mittermaier and J. Rincke, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1034 *The role of the United States in the global economy and its evolution over time* by S. Dées and A. Saint-Guilhem, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1035 *The role of labour markets for euro area monetary policy* by K. Christoffel, K. Kuester and T. Linzert, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1036 *Search in the product market and the real business cycle* by T. Y. Mathä and O. Pierrard, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1037 *What do asset prices have to say about risk appetite and uncertainty?* by G. Bekaert, M. Hoerova and M. Scheicher, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1038 *Are 'intrinsic inflation persistence' models structural in the sense of Lucas (1976)?* by L. Benati, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1039 *Real Time 'early warning indicators for costly asset price boom/bust cycles: a role for global liquidity* by L. Alessi and C. Detken, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1040 *The external and domestic side of macroeconomic adjustment in China* by R. Straub and C. Thimann, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1041 *An economic capital model integrating credit and interest rate risk in the banking book* by P. Alessandri and M. Drehmann, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1042 *The determinants of public deficit volatility* by L. Agnello and R. M. Sousa, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1043 *Optimal monetary policy in a model of the credit channel* by F. De Fiore and O. Tristani, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1044 *The forecasting power of international yield curve linkages* by M. Modugno and K. Nikolaou, *Journal of Economic Surveys* 2009
- 1045 *The term structure of equity premia in an affine arbitrage-free model of bond and stock market dynamics* by W. Lemke and T. Werner, *Journal of Economic Surveys* 2009

- 1046 *Productivity shocks and real exchange rates: a reappraisal* by T. A. Peltonen and M. Sager, *Октябрь 2009 г.*
- 1047 *The impact of reference norms on inflation persistence when wages are staggered* by M. Knell and A. Stiglbauer, *Октябрь 2009 г.*
- 1048 *Downward wage rigidity and optimal steady-state inflation* by G. Fagan and J. Messina, *Октябрь 2009 г.*
- 1049 *Labour force participation in the euro area: a cohort-based analysis* by A. Balleer, R. Gómez-Salvador and J. Turunen, *декабрь 2009 г.*
- 1050 *Wealth effects on consumption: evidence from the euro area* by R. M. Sousa, *декабрь 2009 г.*
- 1051 *Are more data always better for factor analysis? Results for the euro area, the six largest euro area countries and the United Kingdom* by G. Caggiano, G. Kapetanios and V. Labhard, *декабрь 2009 г.*
- 1052 *Bidding behaviour in the ECB's main refinancing operations during the financial crisis* by J. Eisenschmidt, A. Hirsch and T. Linzert, *декабрь 2009 г.*
- 1053 *Inflation dynamics with labour market matching: assessing alternative specifications* by K. Christoffel, J. Costain, G. de Walque, K. Kuester, T. Linzert, S. Millard and O. Pierrard, *декабрь 2009 г.*
- 1054 *Fiscal behaviour in the European Union: rules, fiscal decentralisation and government indebtedness* by A. Afonso and S. Hauptmeier, *декабрь 2009 г.*
- 1055 *The impact of extreme weather events on budget balances and implications for fiscal policy* by E. M. Lis and C. Nickel, *декабрь 2009 г.*
- 1056 *The pricing of sub-prime mortgage risk in good times and bad: evidence from the ABX.HE indices* by I. Fender and M. Scheicher, *декабрь 2009 г.*
- 1057 *Euro area private consumption: is there a role for housing wealth effects?* by F. Skudelny, *декабрь 2009 г.*
- 1058 *National prices and wage-setting in a currency union* by M. Sánchez, *декабрь 2009 г.*

ДРУГИ ИЗДАНИЯ

- Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union*, *ноябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- Oversight framework for card payment schemes – standards*, *ноябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- The role of money – money and monetary policy in the twenty-first century – proceedings of the Fourth ECB Central Banking Conference 2006*, *ноябрь 2008 г.*
- Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report*, *ноябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- ECB statistics quality framework (SQF)*, *Октябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- Quality assurance procedures within the ECB statistical function*, *Октябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- ECB statistics – an overview*, *Октябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- TARGET Annual Report 2007*, *Октябрь 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- Financial integration in Europe*, *Октябрь 2008 г.*
- Financial Stability Review*, *март 2008 г.*
- Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges*, *март 2008 г.*
- The international role of the euro*, *март 2008 г. (файлы в формате PDF)*.
- Payment systems and market infrastructure oversight report*, *март 2008 г. (файлы в формате PDF)*.

Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament, 18 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament, 18 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Legal framework of the Eurosystem and the ESCB. ECB legal acts and instruments, 18 2008 2 CCBM2 User Requirements 4.1, 18 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Simulating financial instability – conference on stress testing and financial crisis simulation exercises, 12-13 July 2007, 2008 2 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

New procedure for constructing ECB staff projection ranges, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Commission's draft directive/regulation on credit rating agencies – Eurosystem contribution to the public consultation, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Euro money market survey, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

EU banking structures, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Letter from the ECB President to Mr Mario Borghese, Member of the European Parliament, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

A strategic vision for statistics: challenges for the next 10 years – Fourth ECB Conference on Statistics, 24 and 25 April 2008, 2008 2 2008 2.

The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures, 2008 2 2008 2.

The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions: specification of 'legally and operationally located in the euro area', 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Single Euro Payments Area – sixth progress report, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

EU banks' liquidity stress-testing and contingency funding plans, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Government finance statistics guide, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Financial Stability Review, 2008 2 2008 2.

Covered bonds in the EU financial system, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

The incentive structure of the 'originate and distribute' model, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on government guarantees for bank debt, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Commercial property markets – financial stability risks, recent developments and EU banks' exposures, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Correspondent central banking model (CCBM) – procedures for Eurosystem counterparties, 2008 2 (2008 2 2 2008 2).

Letter from the ECB President to Mr Robert Sturdy, Member of the European Parliament, 2009 2 (2009 2 2 2009 2).

Euro money market study 2008, 2009 2 (2009 2 2 2009 2).

Eurosystem oversight policy framework, 2009 2 (2009 2 2 2009 2).

Harmonised oversight approach and oversight standards for payment instruments, 2009 2 (2009 2 2 2009 2).

European Commission's consultation on hedge funds – Eurosystem contribution, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Guiding principles for bank asset support schemes, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Letter from the ECB President to Mr José Ribeiro e Castro, Member of the European Parliament, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Letter from the ECB President to Mr Manolis Mavrommatis, Member of the European Parliament, regarding the issuance of low denomination euro banknotes, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Letter from the ECB President to Mr Eoin Ryan, Member of the European Parliament, concerning the recent widening of spreads between euro area government bond yields, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Eurosystem's SEPA expectations, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Housing finance in the euro area, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Euro area monetary and financial statistics: 2008 quality report, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Euro area balance of payments and international investment position statistics: 2008 quality report, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Manual on investment fund statistics, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

EU banks' funding structures and policies, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

TARGET2 oversight assessment report, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

TARGET Annual Report, жовтень 2009 ґ (файл ґ історія дзвоні).

The ECB's advisory role – overview of opinions (1994-2008), жовтень 2009 ґ

ИНФОРМАЦИОННИ БРОШУРИ

The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks, 2nd edition, жовтень 2008 ґ

A single currency – an integrated market infrastructure, жовтень 2008 ґ

The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks, жовтень 2009 ґ

Price stability – why is it important for you?, жовтень 2009 ґ

§ **տեղեկագրային ծախսերի փոփոխություններ (հիշատակում)** „*Deficit-debt adjustment (general government)*“: Երկրի օրինական ծախսերի և եկամուտների միջև առկա տարբերությունը, որը հանգիստ է առաջացնում պետական պարտքի մեծացմանը:

§ **արժեքի փոփոխություններ** *Yield curve*: Գրավիտացիոն կոր, որը ցուցաբերում է տարբեր ժամկետների վաճառքի արժեքները: Այս կորը հիմնարկ է ծախսերի և եկամուտների միջև առկա տարբերությունը հաշվարկելու համար:

§ **միջազգային ֆինանսական արժեքներ** *MFI interest rates*: Բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող ֆինանսական արժեքներ, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

M1: „կապիտալի փոփոխություններ“ և „արժեքի փոփոխություններ“: Դրանք ֆինանսական արժեքներ են, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

M2: „արժեքի փոփոխություններ“ և „արժեքի փոփոխություններ“: Դրանք ֆինանսական արժեքներ են, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

M3: „արժեքի փոփոխություններ“ և „արժեքի փոփոխություններ“: Դրանք ֆինանսական արժեքներ են, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

§ **արժեքի փոփոխություններ** *International investment position*: Երկրի արժեքի փոփոխություններ, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

§ **արժեքի փոփոխություններ** *International reserves*: Երկրի արժեքի փոփոխություններ, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

§ **արժեքի փոփոխություններ** *Exchange rate mechanism II (ERM II)*: Երկրի արժեքի փոփոխություններ, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

§ **արժեքի փոփոխություններ** *Minimum bid rate*: Երկրի արժեքի փոփոխություններ, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

դից հիշված ճանաչողական հարցերի վերաբերյալ, որոնք հիմնված են հիմնականում վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 տեսչության ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է յուրօրինակ Eurozone Purchasing Managers' Surveys: ճանաչողական հարցերի և տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 տեսչության ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է Survey of Professional Forecasters (SPF): վերջին տարիների տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 Մեծ խմբի ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է Labour force: տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 Մեծ խմբի ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է Unit labour costs: ճանաչողական հարցերի և տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 Մեծ խմբի ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է 3 Reference value for M3 growth: ճանաչողական հարցերի և տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 Մեծ խմբի ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է Job vacancies: ճանաչողական հարցերի և տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 Մեծ խմբի ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է General government: ճանաչողական հարցերի և տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

1 Մեծ խմբի ղեկավարի տեղեկացումները վերաբերում է Deficit ratio (general government): ճանաչողական հարցերի և տվյալների հիմնականում վերաբերում է վերջին տարիների տվյալների վրա, որոնք հիմնականում վերաբերում են վերջին տարիների տվյալների վրա (վերջին տարիների տվյալներ)։

ISSN 1561-0136

9 771561 013006